

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

36

AGATHA CHRISTIE GECE GELEN ÖLÜM

Altın Kitaplar Yayınevi

AGATHA CHRISTIE

POLİS ROMANLARI SERİSİ : 36

GECE GELEN ÖLÜM

Dilimize çeviren :
Gönül SUVEREN

Dizgi : Altın Kitaplar

Baskı : As Basımevi — 1970

Cinayetlerle ilgisi olanlar :

Dr. Eric Leidner : Ünlü arkeolog. Karısının sinirli hâli onu endişelendiriyordu.

Louise Leidner : Arkeologun karısı. Menekşe gözlü, çok güzel bir kadındı.

Bill Coleman : Genç bir İngiliz. Fazla gevezeydi.

David Emmott : Amerikalı uzman. Bill'in aksine o da pek sessizdi.

Joseph Mercado : Fazla dalgın bir hali vardı. Bir şeyden korktuğu da anlaşıyordu.

Marie Mercado : Joseph'in karısı. Daima kocasını korumaya çalışmaktaydı.

Rahip Savigny : Yazı uzmanı. Louise Leidner'in tehlikeli bir kadın olduğuna inanmaktaydı.

Carl Beiter : Genç bir arkeolog. Çok beceriksiz ve utançtı.

Richard Garey : Çok yakışıklı bir adam. Louise Leidner'den nefret ediyordu.

Anne Johnson : Orta yaşlı bir kadın. Eric Leidner'e âşık olduğu belliydi.

Amy Heran : Hemşire. Louise Leidner hakkındaki dedikoduların iftira olduğundan emindi.

Dr. Reilly : Leidner'lerin ahababı. Kızının çok haksız olduğunu düşünüyordu.

Sheila Reilly : Doktorun kızı. Louise Leidner'in kocasını aldattığını iddia etmekteydi.

Maitland : Polis Müdürü. Karmakarışık cinayetlerden hiç hoşlanmıyordu.

VE

HERCULE POİROT

la'yla ilgili tenkitleri olduğunu çok geçmeden anladım. Ama onun bu çekingenliğini çabuk yendim. Kendisine, «Son zamanlarda çocuklar anne ve babalarını yazdıkları yazılarla bol bol tenkit ediyorlar,» dedim. «Çocuklarının da şimdi aynı şekilde tenkide uğramaları, muhakkak ki büyüklerinin pek hoşuna giderdi...»

Miss Heran'ın çekingenliğinin diğer sebebi ise büyük bir tevazuyla 'üslûbunun' hiç de iyi olmadığını düşünmesiydi. Hattâ benden, «Gramer hatalarını filân düzeltmemi,» de istedi. Fakat ben kitabın bir tek kelimesini bile değiştirmeye yanaşmadım. Bence Miss Heran'ın üslûbu gayet canlı, kendisine has ve konuya da çok uygun.

Ben sadece birinci kısmı yazmak cüretini gösterdim. Bunda, Miss Heran'ın arkadaşlarından birinin büyük bir nezaket göstererek bana verdiği mektuptan faydalandım. Bu sadece bir başlangıç — yazarı tanıtan kısa bir pasaj sayılabilir.

BAŞLANGIÇ

Bağdat'ta Dicle Otelinin holünde bir hemşire oturmuş mektup yazıyordu. Dolma kalemi kâğıdın üzerinde hızla kaymaktaydı.

«... İşte şekerim, bütün haberler bunlar. Doğrusu dünyayı dolaşıp görmek hakikaten hoş oluyor. Fakat Bağdat'ın Binbirgece masallarındaki gibi romantik bir yer olduğunu sanma. Tabii nehrin kenarı pek hoş. Binbaşı Kelsey beni çarşıya da götürdü. Orası hakikaten pek ilgi çekici bir yer.

Dr. Reilly'nin bahsettiği işten bir netice çıkarsa bunu sana yazarım. Doktor, o Amerikalı beyin bu ara Bağdat'ta olduğunu ve bu akşam üzeri gelip beni göreceğini söyledi. Onun karısına bakacağım ben. Dr. Reilly'nin söylediğine göre kadının bazı 'evhamları' varmış. Dr. Reilly, başka bilgi vermedi. Tabii ben bu 'evhamların' ne mânâya geldiğini anladım. (Ama bunlara alkolizmin sebep olmadığını umarım!) Tabii Dr. Reilly bu konuda bir şey söylemedi ama yüzünde acayip bir ifade vardı. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi? Bu Dr. Leidner bir arkeolog. Amerikan müzelerinden birinin adına çölde bir yerde kazılar yapıyor.

Eh, artık mektubumu sona erdiriyorum. Gözlerinden öperim. Sevgiler.

Amy Heran.»

Amy Heran, mektubu zarfa koydu. Bunun üzerine Londradaki hastahanelerden birinin adresini yazdı.

Hemşire, dolma kaleminin kapağını kapatırken yerli garsonlardan biri yanına yaklaştı.

— «Dr. Leidner adında bir bey sizi görmek istiyor.»

Hemşire Heran, döndü. Biraz ileride omuzları hafifçe düşük, orta boylu, kahverengi sakallı, yorgun, müşfik bakışlı bir adam duruyordu. Dr. Leidner'di bu.

Arkeolog da dikkatle hemşireyi süzüyordu. Amy Heran otuz beş yaşlarında, dimdik, kendinden emin tavırlı, uysal yüzlü, hafifçe patlak mavi gözlü, parlak kahverengi saçlı bir kadındı. Dr. Leidner, «Tam sinirli bir kadına bakacak bir hemşire,» diye düşündü. «Neşeli, sağlam, zeki ve sâkin. Evet, Heran hemşire, bu işe uygun...»

II

AMY HERAN OLANLARI ANLATIYOR

Ben yazar olduğumu, edebiyattan anladığımı iddia edecek değilim. Bu işi Dr. Reilly istediği için yazıyorum. Nedense Dr. Reilly sizden bir şey istediği zaman onu red edemiyorsunuz.

Bu konu açıldığı zaman kendisine, «Fakat doktor,» dedim. «Benim edebiyatla hiç bir ilgim yoktur.»

Dr. Reilly, «Saçma,» diye cevap verdi. «Bir hastalık hakkında rapor yazdığınızı farzedersiniz, olur biter.»

Evet, insan olaylara bu gözle de bakabilirdi.

Dr. Reilly sözlerine devam etti. «Tel Yarımca olayıyla ilgili hakikatlerin olduğu gibi açıklanması şart. Eğer

bunu, olayla ilgisi olanlardan biri yazarsa, buna kimse pek inanmaz. Onun şu veya bu bakımdan taraf tuttuğu iddia edilir.»

Tabii bu da doğrudu. Ben olaya karışmış olmakla beraber aslında bir yabancıydım. Dr. Reilly'e sordum. «Bu işi neden kendiniz yapmıyorsunuz, doktor?»

— «Ben kampta değildim. Halbuki siz oradaydınız.» İçini çekti. «Zaten kızım da olanları yazmam için izin vermiyor.»

Doğrusu doktorun o küçük kızı boyun eğmesi pek ayıptı. Az kalsın bunu da söyleyecektim. Sonra Dr. Reilly'nin gözlerindeki muzipce pırıltıyı farkettim. Doktorun en kötü tarafı da buydu işte. İnsan onun ne zaman şaka ettiğini, ne zaman etmediğini bir türlü anıyamıyordu. Daima ağır ağır, âdeta hüzünlü bir tavırla konuşuyordu ama bazan gözlerinde o muzip ifade beliriveriyordu.

Tereddütle mırıldandım. «Şey... Her halde bu işi yapabilirim.»

— «Tabii yapabilirsiniz.»

— «Fakat buna nereden başlayacağımı da bilmiyorum.»

«Bunun için önünüzde bir sürü örnek var. Başından başlayın, sona erişince de yazıyı kesin.»

Yine tereddütle, «Fakat ben olayın nereden ve nasıl başladığını da pek bilmiyorum...»

— «Bana inanın Heran hemşire. Asıl başlarken değil, kitabı sona erdirirken güçlük çekeceksiniz. Daha doğrusu ben bir konuşma yapacağım zaman daima bu güçlüklerle karşılaşırım. Sonunda biri fragmanın kuyruğundan çektiği gibi beni yerime oturtur.»

— «Şaka ediyorsunuz, doktor.»

— «Bilâkis çok ciddiyim. E, teklifime ne diyorsunuz?»

Beni endişelendiren bir şey daha vardı. Bir iki daki-

ka düşündükten sonra, «Fakat doktor,» dedim. «Bazan— işi şahsiyete dökebilirim.»

— «Hay Allah! İş ne kadar şahsiyete dökerseniz, o kadar iyi olur. Bu insanlarla ilgili bir hikâyeye, kuklalarla değil. İş şahsiyete dökün, — taraf tutun, — şunu bunu çekistirin. İstedığınızı yapın. Olanları kendi görüşünüze göre yazın. Daha sonra hakaret davası açılmasına sebep olabilecek kısımları atarız. Siz olayı yazmanıza bakın. Aklı başında bir kadınsınız. Olanları da makûl bir şekilde anlatacağınızdan eminim.»

Bunun üzerine ben de elimden geleni yapacağıma dair söz verdim.

İşte şimdi de hikâyeye başlıyorum. Ama doktora da söylediğim gibi yazıya nereden başlanması lâzım geldiğini bilmek hiç de kolay değil.

Her halde önce kendimden bahsetmem lâzım. Adım Amy Heran, otuz iki yaşındayım. Hemşireyim. İngiltere'de muhtelif hastahanelerde çalıştıktan sonra Mrs. Kelsey adında biriyle Irak'a geldim. Genç kadına çocuğunu dünyaya getirdiği sırada bakmıştım. Mrs. Kelsey, kocasıyla birlikte Bağdat'a gidiyordu. Oradaki ahabplarının yanında çalışan bir dadıyı da tutmuştu. Genç kadın, biraz zayıf nahifti. Öyle küçücük bir bebekle yolculuğa çıkacağı için de çok endişeleniyordu. Bu yüzden Binbaşı Kelsey beni tuttu. Mrs. Kelsey'le birlikte Bağdat'a kadar gidecek, yolda hem çocuğa hem ona bakacaktım. Dönüş yolu için hemşire arayan birini bulamadığımız takdirde, biletimi de yine onlar alacaklardı.

Burada Kelsey'leri anlatmama lüzum yok. Çocuk, pek şirin bir şeydi. Mrs. Kelsey ise her şeyi kendisine dert eden tiplerden olmakla birlikte hayli iyi bir kadındı. Yolculuk pek hoşuma gitti. O zamana kadar böyle uzun bir seyahate çıkmamıştım.

Dr. Reilly'de vapurdaydı. Siyah saçlı, uzun yüzlü bir

adamdı o. Hüzünlü bir tavırla dünyanın en komik şeylerini söylemeye meraklıydı. Zannedersen doktor bana takılmaktan hoşlanıyor, — inanıp inanmayacağımı anlamak için dünyanın en olmayacak şeylerini anlatıyordu. Kendisi Bağdat'tan bir buçuk günlük mesafedeki Hasaniye'de operatörlük yapmaktaydı.

Bağdat'a geldikten bir hafta sonra Dr. Reilly'e tekrar rastladım. Bana Kelsey'lerin yanından ne zaman ayrılacağımı sordu. «Heran hemşire,» dedi. «Size uygun bir iş buldum.»

— «Bir hasta mı?»

Düşünceli bir tavırla yüzünü buruşturdu. «Ona pek de hasta denemez. Biraz — 'evhamlı' bir kadına bakacaksınız.»

— «Ya...» dedim. İnsan bunun ne mânâya geldiğini bilir. Fazla içen veya uyuşturucu maddeler kullanan kimse-lerden bahsedilirken böyle denilir.

Dr. Reilly, fazla bilgi vermedi. Bir hayli ağzı sıkı bir adamdı o. «Evet... Kadının adı Mrs. Leidner. Kocasını Amerikalı. İsveç asıllı bir Amerikalı. Amerikan arkeoloji heyetinin de başı. Gruptakiler Ninovaya benzeyen bir Asur şehrinin kalıntılarını ortaya çıkarmaya çalışıyorlar. Heyetin kaldığı yer Hasaniye'ye yakın. Fakat orası bir hayli tenha. Dr. Leidner de bir kaç zamandan beri karısının sıhhati yüzünden endişe ediyor. Adam bu konuda belirli bir bilgi vermedi. Fakat anladığıma göre Mrs. Leidner zaman zaman sinir krizleri geçiriyor ve şiddetli korkulara kapılıyormuş.»

Sordum. «Kadın bütün gün yerlilerin arasında yalnız başına mı oturuyor?»

— «Ne münasebet. Grup bir hayli büyük. Yedi sekiz kişi var sanırım. Mrs. Leidner'in evde yalnız kaldığını sanmıyorum. Fakat kadının sinirlerinin iyice bozulmuş olduğu muhakkak. Leidner'in işi başından aşkın. Fakat adam

karısını çok seviyor. Onun bu hali de kendisini çok endişelendiriyor. Mrs. Leidner'in yanında bilgili, işinin ehli biri bulunduğu takdirde içi rahat edecek.»

— «Peki, Mrs. Leidner'in kendisi bu durum hakkında ne düşünüyor?»

Dr. Reilly, ciddi bir tavırla cevap verdi. «Mrs. Leidner çok güzel bir kadın. Hemen her gün fikir değiştiriyor. Fakat genel olarak böyle birinin tutulmasına o da taraftar.» İlâve etti. «Acayip bir kadın, Mrs. Leidner. Onun bir hayli rol yaptığını ve durmadan yalan söylediğini sanıyorum. Fakat Dr. Leidner samimî olarak karısının dehşete kapılmış olduğuna inanıyor.»

— «Mrs. Leidner size ne söyledi, doktor?»

— «O bu konuyu benimle konuşmadı ki. Zaten kadın benden hiç hoşlanmıyor. Bunun da bir kaç sebebi var... Bana bu plânı Dr. Leidner açıkladı. E, Heran hemşire, ne diyorsunuz? İngiltereye dönmeden önce memleketi biraz görmüş olursunuz. Kazılar daha iki ay devam edecek. Çok da ilgi çekici bir iş bu.»

Bir an düşündüm. Sonra da, «Pekâlâ,» dedim. «Bu işi bir deneyeyim.»

Dr. Reilly, gülümsedi. «Aferin... Dr. Leidner şimdi Bağdat'ta. Ona gelip sizinle konuşmasını söyleyeyim. Aranızda anlaşırsınız.»

Dr. Leidner o gün akşam üzeri otele geldi. Orta yaşlı, çekingen tavırlı bir adamdı. Müşfik, nazik ve biraz da âciz bir hali vardı. Karısını çok sevdiği belliydi ama durumu da açıkça izah etmedi.

«Anhyacağınız, karımın sinirleri çok bozuk,» dedi. Bir taraftan da şaşkın şaşkın sakalını çekiştirip duruyordu. Daha sonra bu hareketi sık sık yaptığına şahit oldum. O — onun için çok endişeleniyorum.»

— «Fakat karınızın aslında sıhhati yerinde değil mi?» diye sordum.

— «Evet, — ah, evet, öyle sanıyorum. Fiziki bakımdan sağlığında bir şey yok zannederim. Fakat o — onun bazı evhamları var.»

— «Ne gibi?» diye sordum.

Fakat o bu sorumu açık açık cevaplandırmayarak, şaşkın bir tavırla mırıldandı. «Ortada sebep yokken heyecanlanıveriyor... Doğrusu bence ortada korkulacak bir şey yok.»

— «Karınız neden korkuyor, Dr. Leidner?»

Adam, mırıldandı. «Sinir bozukluğunun sebep olduğu korkular bunlar.»

— «Kadın, muhakkak uyuşturucu madde müptelâsı,» diye düşündüm. «Ama adamcağız bunun farkında değil. Bir çok erkek böyledir. Hepsi de karılarının neden o kadar sinirli olduğunu ve durup dururken somurttuklarını kendi kendilerine sorarlar.» Sonra, «Mrs. Leidner bir hemşire tutulması fikrini beğeniyor mu?»

Yüzü aydınlanıverdi. «Evet... Doğrusu buna da şaştım. Hem şaştım, hem de sevindim. Karım bunun fevkalâde bir fikir olduğunu söyledi. O zaman kendisini daha emniyette hissedeceğini açıkladı.»

Bu sözler acayibime gitti... Kadın, kendisini daha emniyette hissedeceğinden bahsetmişti. Yavaş yavaş Mrs. Leidner'in bir ruh hastası olduğuna inanmaya başlıyordum.

Dr. Leidner, çocuksu bir heyecanla sözlerine devam etti. «Karımla iyi anlaşacağınızdan eminim. Aslında o pek hoş ve şirin bir kadındır.» Sevimli bir tavırla gülümsedi. «Yanında olduğunuz takdirde içinin rahat edeceğini söyledi. Ben de sizi görür görmez aynı şeyi düşündüm. O kadar sıhhatli ve makul bir haliniz var ki. Tam karım Louise'in istediği gibi bir insan olduğunuzdan eminim.»

Neşeyle, «Bir deneyelim bakalım. Dr. Leidner,» diye cevap verdim. «Karınıza yardımım dokunacağını uma-

rim. Belki de o yerlilerden ve zencilerden korkuyor.»

Dr. Leidner, neşeyle başını salladı. «Ne münasebet! Karım Araplardan çok hoşlanır. Onların sadeliklerine ve neşelerine hayrandır. Bu Louise'in burada geçirdiği ikinci mevsim. Onunla evleneli yakında iki yıl olacak. Fakat karım Arapça konuşmayı öğrendi bile.»

Bir an durdum. Sonra da bir deneme daha yaptım.. «Karınızın neden korktuğunu bana anlatamaz mısınız, Dr. Leidner?»

Adam, bir an tereddüt etti. Sonra da ağır ağır, «Bunu size kendisinin söyleyeceğini umarım,» dedi.

Ondan daha fazla bir şey öğrenemedim.

III

DEDİKODULAR

Ertesi hafta Tel Yarımca'ya gitmem kararlaştırıldı.

O sırada Mrs. Kelsey, Alviya'da tuttukları eve yerleşmeye çalışıyordu. Ona memnunlukla yardım ettim.

O arada Leidner'in kazısından da iki defa bahsedildiğini işittim. Benim Mrs. Leidner'in yanına gideceğimi duyan Mrs. Kelsey'in ahbablarından genç bir subay, hayretle, «Güzel Louise,» diye bağırdı. «Demek onun son rolü de bu?» Bana izah etti. «Biz ona bu adı taktık, Hemşire. Mrs. Leidner'den aramızda 'Güzel Louise' diye bahsedebiliriz.»

— «Demek Mrs. Leidner bu kadar güzel?» dedim.

— «Kendisi öyle düşünüyor...»

Mrs. Kelsey, atıldı. «Hınzırlık etme, John. Yalnız Mrs. Leidner'in öyle düşünmediğini sen de biliyorsun. Bir sürü adam kadına hayran.»

— «Belki haklısın... Kadının dişleri biraz uzunca ama bazı bakımlardan da hakikaten hoş.»

Mrs. Kelsey, güldü. «Ona sen de hayrandın.»

Genç subay, kıpkırmızı kesildi. «Güzel Louise insanın başını döndürmesini iyi biliyor... Dr. Leidner'e gelince, adam karısına tapıyor âdeta. Bu yüzden diğerleri de Louise'e çok hayranmış gibi davranıyorlar. Çünkü buna mecburlar.»

Sordum, «Arkeoloji heyetinde kaç kişi var?»

Subay, neşeyle, «Grupta her milletten insan olduğunu söyleyebilirim, Heran Hemşire,» diye cevap verdi. «Bir İngiliz mimar... Bir Fransız rahip... Adam levhalardaki yazıları okuyor... Sonra Miss Johnson... O da İngiliz... Kazılarda çıkan şeyleri temizliyor... Şişman, Amerikalı bir fotoğrafçı... Sonra Mercado'lar. Onların hangi milletten oldukları belli değil. İtalyan veya İspanyol olabilirler. Mrs. Mercado bir hayli genç, — ince bir kadın. Güzel Louise'den de müthiş refret ediyordu. Ayrıca grupta bir kaç genç de var. Hepsi bu kadar. Heyettekilerin bazıları biraz garip insanlar ama çoğu dost canlısı ve iyi. Öyle değil mi, Pennyman?»

Subay, gözlüğünü dalgın dalgın elinde çeviren yaşlıca bir adama doğru dönmüştü. Adam, «Evet, evet hakikaten iyi insanlar onlar.» dedi. «Tabii Mercado biraz acayip—»

Mrs. Kelsey, tekrar atıldı. «Adamın sakalı öyle garip ki... Acayip, cansız bir sakal...»

Pennyman, genç kadını duymamış gibiydi. «Gençlerin ikisi de dürüst çocuklar. Amerikalı olanı fazla konuşmuyor. İngiliz delikanlısı ise biraz geveze. Ne tuhaf değil mi? Ekseri bunun tersi olur. Leidner'in kendisi de hoş bir adamdır. Gayet mütevazıdır. Ukalalık etmez. Fakat — onları son görüşümde bana bir acayıklık varmış gibi geldi.

Bunun ne olduğunu da bilmiyorum... Fakat hiç biri de öyle normal bir şekilde hareket etmiyorlardı. Nasıl anlayayım bilmem ki?.. Açıkçası birbirlerine karşı haddinden fazla naziktiler.»

— «Bazan,» dedim. «Uzun zaman bir arada oturan kimseler birbirlerinin sinirine dokunmaya başlarlar.» Fikirlerimi açıklamaktan pek hoşlanmadığım için biraz kızarmıştım.

Binbaşı Kelsey, «Orası doğru,» dedi. «Fakat henüz mevsimin başındayız. Daha birbirlerinin sinirine dokunacak kadar zaman geçmedi.»

Pennyman, mırıldandı. «Bir arkeoloji heyeti burada sürdüğümüz hayatın bir minyatürü âdetâ... Onların aralarında da gruplaşmalar, kıskançlıklar ve rekabetler oluyor...»

Binbaşı Kelsey, «Bu yıl bir sürü yeni kimse var sanırım,» diye başını salladı.

— «Durun bakayım...» Genç subay, parmaklarıyla saydı. «Genç Coleman yeni. Beiter'da öyle. Emmott geçen yıl gelmişti, Mercado'lar da. Rahip Sevigny de yenilerden. O, hastalandığı için bu yıl gelemeyen Dr. Byrd'in yerini almış. Tabii Garey eskilerden. O kazılar başladığından beri, yani beş yıldır geliyor. Miss Johnson da onun gibi...»

Binbaşı Kelsey, «Ben Tel Yarımca'dakilerin çok iyi geçindiklerini sanıyordum,» dedi. «Mesut bir aileden farklıydı onlar.»

Pennyman, «Fakat bu sefer işin içinde bir iş var sanırım,» diye cevap verdi. «Leidner, müşfik, mütevazı bir adam. Herkesi idare etmesini de iyi biliyor. Fakat geçen gün havanın bir hayli gergin olduğunu farkettim.»

Mrs. Kelsey, bir kahkaha attı. «Ve bunu izah edemedin öyle mi? Halbuki mesele meydanda.»

— «Ne demek istiyorsun?»

— «Her şey Mrs. Leidner'in başının altından çıkıyor tabii.»

Kocas1, «Yapma, canım,» dedi. «Louise Leidner, hoş bir kadındır. Öyle kavgacı bir mahlûk da değildir.»

— «Onun kavgası olduğunu söylemedim. Fakat kadın kavgalara sebep oluyor.»

— «Nasıl? Neden?»

— «Neden? Neden? Louise, Leidner'in canı sıkılıyor da ondan. Kendisi bir arkeolog değil. Sadece bir arkeolog'un karısı. Eğlenebileceği hiç bir şey yok. Onun için herkesi birbirine katarak hoşça vakit geçirmeye çalışıyor.»

— «Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorsun. Sadece sana öyle geliyor.»

— «Tabii bana öyle geliyor ama çok geçmeden haklı olduğumu da anlayacaksın. Güzel Louise'in o Mona Lisa tavırlarını takınmasının sebebi var. Belki kadının niyeti kötü değil ama neler olabileceğini anlamaya çalışıyor.»

— «Louise, Leidner'a çok bağlı.»

— «Ondan eminim. Zaten benim kasdettiğim de bayağı maceralar değildi. Fakat o kadın baş döndürücü bir 'vamp' rolünde.»

Binbaşı Kelsey, usulca gülümsedi. «Şu kadınlar da birbirlerini ne kadar severler.»

— «Evet. Siz erkekler kadınların birbirini çekemediklerini söylersiniz. Fakat biz, hemcinslerimiz hakkında hüküm verirken hiç yanılmayız.»

Pennyman düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Ne olursa olsun... Mrs. Kelsey'in tahmini doğruysa, o zaman o acayip, gergin havanın sebebini bulmuş oluruz. Orada fırtınadan önceki anları hatırlatan bir şeyler var. Bana sanki fırtına neredeyse kopacakmış gibi geldi.»

Mrs. Kelsey, güldü. «Heran hemşireyi korkutmayın bakayım. Kendisi üç gün sonra oraya gidecek. Böyle söylerseniz bu işten vaz geçebilir.»

Ben de gülümsedim. «Korktuğum yok...»

Buna rağmen söylenenleri uzun uzun düşündüm. Ayrıca Mrs. Louise Leidner'in ben geldiğim takdirde kendisini emniyette sayacağını söylediğini de unutmamıştım. Kendi kendime, «Bekleyelim bakalım..» dedim. «Elbet anlarız...»

IV

HASANİYE'YE ERİŞİYORUM

Üç gün sonra Bağdat'tan ayrıldım.

Beni istasyona Binbaşı Kelsey götürdü. Ertesi sabah Kerkük'te olacaktım. Beni orada biri karşılayacaktı.

O gece rahat uyuyamadım. Trenlerde beni pek uyku tutmaz zaten. Fakat ertesi sabah pencereden baktığım zaman havanın pek güzel olduğunu farkettim. Keyfim de yerine gelmişti. Göreceğim kimseleri bayağı merak etmeye başlamıştım.

İstasyonda durmuş, tereddütle etrafıma bakınırken genç bir adamın bana doğru geldiğini gördüm. Yusuvarlak, pespembe bir yüzü vardı.

— «Merhabaaa!» dedi. «Siz Heran hemşire misiniz? Yani hemşire olmanız lâzım. Bu belli. Hah hah! Benim adım Coleman. Beni Dr. Leidner yolladı. Nasılsınız? Yolculuk sizi yordu mu? Ben bu trenleri bilirim. Kahvaltı ettiniz mi? Bu çanta sizin mi? Ne kadar mütevazısınız. Mrs. Louise Leidner'in dört bavulu ve bir sandığı var. Şapka kutuları, yastıklar da cabası. Çok mu konuşuyorum. Gelin de bizim eski arabaya binelim.»

Dışarıda bir pikap bekliyordu. Mr. Coleman, binme yardımı etti. O arada şoförün yanında oturduğum tak-

dirde daha az sarsılacağımı söylemeyi de unutmadı. Yol boyunca da gevezelik edip durdu. Nehri aşarken de öyle. Hasaniye'ye dört saat sonra eriştik. Oldukça büyük bir yerdi burası. Minareleri ve beyaz binalarıyla hakikaten hoş a gidecek gibiydi. Mr. Coleman, beni Dr. Reilly'nin evine götürdü. Söylediğine göre doktor beni öğle yemeğine bekliyordu.

Dr. Reilly, her zamanki gibi yine pek şirindi. Evi de derli toplu ve tertemizdi. Bir banyo yapıp, tekrar üniformamı giydiğim zaman yorgunluğum da geçmişti.

Yemek hazır dı. Sofraya oturduk. Doktor kızı Sheila için özür diledi. «O daima geç kalır...»

Pek nefis olan salçalı yumurtamızı bitirdiğimiz sırada doktorun kızı Sheila Reilly de içeri girdi.

Doktor, «Hemşire Heran,» dedi. «İşte kızım Sheila.»

Kız, benim ve Mr. Coleman'ın elini sıktı. Bana, «İyi bir yolculuk yaptığınızı umarım,» diye mırıldanarak şapkasını bir kenara fırlattı.

Genç adam, kulüpte yapılacak olan bir balodan bahsederken ben de usulca Sheila Reilly'i inceledim. Ona hemen ısındığımı iddia edemeyeceğim. Bence güzel olmakla beraber bir hayli soğuktu. Uçuk bir yüzü, siyah saçları ve mavi gözleri vardı. Dudaklarını ateş rengine boyamıştı. Soğuk ve hattâ alaycı bir tavırla konuşuyordu. Bu da bayağı sinirime dokundu. Galiba Mr. Coleman, Sheila'ya âşıktı. Genç adam, eskisinden daha da gülünç bir şekilde konuşmaya, hattâ kekelemeye başladı. O anda karşısındakini memnun etmek için kuyruğunu sallayıp duran iri bir köpeğe benziyordu.

Yemekten sonra Dr. Reilly hastahaneye gitti. Mr. Coleman'ın ise bir işi vardı. Daha sonra gelip beni alacaktı. Sheila Reilly beni alıp kulübe götürdü. Nehre bakan kulüp binası hakikaten hoşuma gitti.

Tekrar eve döndüğümüz zaman Mr. Coleman daha

gelmemiştii. Onun için oturup biraz Sheila'yla konuştuk. Ama doğrusu kızla aňbaplık etmek hiç de kolay değildi. Bana Mrs. Louise Leidner'le henüz tanışıp tanışmadığımı sordu.

— «Hayır,» dedim. «Sadece Dr. Leidner'i gördüm.»

— «Ya?» diye mırıldandı. «Acaba Louise hakkında ne düşüneceksiniz?» Ben cevap vermeyince devam etti. «Ben Dr. Leidner'i çok severim. Herkes de öyle ya.»

— «Bu da,» diye düşündüm. «Onun karısından hiç hoşlanmadığın mânâsına geliyor tabii.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Sheila birdenbire sordu. «Louise'in nesi var? Dr. Leidner bunu size söyledi mi?»

Daha hastamı görmeden dedikoduya başlamak niyetinde değildim. Onun için kısaca, «Anladığıma göre Mrs. Leidner biraz yorgun,» dedim. «Bakıma ihtiyacı var.»

Kız, acayip bir tavırla kötü kötü güldü. «Allahım... Louise'e dokuz kişi birden bakıyor. Onlar yetmiyor mu?»

— «Her halde hepsinin de işleri var,» diye mırıldandım.

— «İşleri mi? İşleri tabii var. Fakat Louise her şeyden önemli. Kadın bunu hepsine de öğretti.»

— «Evet,» diye düşündüm. «Senin Louise Leidner'den hiç hoşlanmadığın belli.»

Sheila devam etti. «Buna rağmen onun neden bir hemşire istediğini anlıyamadım. Amatör yardımcılar Louise'in daha işine gelir. Derecesini alıp, nabzını sayacak ve her şeyi olduğu gibi açıklayacak biri hoşuna gitmez.»

Biraz meraklanmıştım. «Yani sizce Mrs. Leidner'in hiç bir şeyi yok mu?»

— «Tabii yok ya. O kadın bir öküz kadar sağlam. Daima aynı sözleri duyuyorum. 'Sevgili Louise uyuyamadı. Gözlerinin altında mor halkalar var.» Evet, mor farla yapılmış halkalar. Herkesin dikkatini çekmek, onların

kendisiyle meşgul olmasını sağlamak için elinden geleni yapıyor.»

Bazan insan bütün ev halkının ilgisini çekmek için hasta olduklarını iddia eden kimselerle karşılaşıyordu. Mrs. Leidner de böyle bir kadın olabilirdi. Buna rağmen kadının, «Hemşire gelince daha emniyette olurum,» dediğini de unutmamıştım.

Bu yüzden, «Mrs. Leidner sinirli bir kadın mı?» diye sordum. «Meselâ تنها bir yerde oturmak onu korkutuyor mu?»

— «Korkulacak ne var? Evde tam on kişiler! Ayrıca kazılardan çıkan tarihi eserler dolayısıyla bir sürü nöbetçi de tuttular. Hayır, Louise sinirli değil,—» Aklına bir şey gelmiş gibi bir an durakladı. Sonra ağır ağır, «Çok tuhaf...» dedi.

— «Tuhaf olan nedir?»

— «Bu sözü söylemeniz. Geçenlerde bir erkek arkadaşımla birlikte atla dolaşmaya çıkmıştık. Evdekilerin çoğu kaza yerindeydiler. Louise oturmuş mektup yazıyordu. Bizim geldiğimizi duymamıştı sanırım. Her zaman misafirleri karşılayan usak görünürlerde yoktu. Bu yüzden evin önündeki verandaya çıktık. Louise, arkadaşımın duruma vuran gölgesini farkederek acı acı bağırdı. Sonradan da özür diledi tabii. 'Bir yabancı'nın geldiğini sandım,' dedi. Acayip bir olaydı bu. Yani — yanımdaki yabancı bir erkek de olsaydı, Louise'in öyle haykırması için bir sebep yoktu.»

Düşünceli bir tavırla başımı salladım. Sheila, sustu. Sonra da birdenbire bağırdı. «Bu yıl hepsinin de nesi var anlıyamıyorum. Hepsi de sinirli. Miss Johnson, daima somurtuyor. Ağzını açıp konuşmuyor. David Emmott kabil olduğu kadar bir şey söylememeye çalışıyor. Bill Coleman ise hiç durmadan gevezelik ediyor tabii. Fakat nedense onun bu konuşması diğerlerinin durumunu daha belirli bir

hale sokuyor. Garey, her an bir şey olmasını bekliyormuş gibi bir tavırla dolaşıyor. Sonra da hepsi — hepsi birbirlerini gözetliyorlar... Bilmem ki... Durum hakikaten acayip.»

— «Sheila Reilly'le Pennyman gibi birbiriyle taban tabana zıt iki kişinin aynı şeyi fark etmiş olmaları hakikaten tuhaf,» diye düşündüm.

Aynı anda Bill Coleman telâşla içeri girdi. Onu yine kuyruğunu sallayan bir köpeğe benzettim. «Merhabaaa! Alış verişte benden daha üstünü yoktur. Heran hemşireyi gezdirdin mi?»

— «Evet, evet...»

Coleman, «Artık kazı yerine dönmeli...» diye mırıldandı. «Amma da sıkıcı iş.»

Sheila, «Kalıntılardan, tarihi eserlerden hoşlanmıyorsun değil mi Bill?» dedi. «Doğrusu neden arkeolog olduğunu anhyamıyorum.»

— «Kabahat bende değil, vasimde. Kendisi çok kültürlü bir adam. Üniversitede profesör. Koltuğuna oturup, kitabı eline aldı mı, dünyayı unuttur. O böyle bir tip insandır işte. Benim halimden de hiç hoşlanmaz.»

Sheila, sert bir sesle cevap verdi. «Madam arkeolog olmak istemiyordun, seni zorladıkları zaman neden itiraz etmedin? Seninki de aptallık.»

— «Beni bu işe zorlayan olmadı ki, Sheila'cığım. Adamcağız bana düşündüğüm belirli bir meslek olup olmadığını sordu. Ben, 'Yok,' deyince de bu işi kendisi halletti. Sonra ben de kalkıp buraya geldim.»

— «Fakat hakikaten yapmak istediğin bir şey yok mu? Böyle bir şey muhakkak olmalı.»

— «Var tabii. Ben hiç çalışmamayı istiyorum. Bol param olsun, otomobil yarışlarına gireyim.»

Sheila, «Çok gülünçsün,» dedi. Sesi bir hayli öfkeliydi.

Coleman neşeyle güldü. «Böyle bir şey olamayacağını biliyorum tabii. Onun için de bu işe razıyım. Bir büroda oturup sabahdan akşama kadar çalışmayayım da ne olursa olsun. Sonra dünyayı dolaşmak da hoş bir şey. Onun için bu teklifi alr almaz, kalktım hemen geldim.»

— «Her halde kazılarda bir işe yaramıyorsun?»

— «İşte bunda yanılıyorsun. Ben de diğerleri kadar yeri kazmasını biliyorum. Sonra resmim de fena değildir. Okulda yazıları taklid ederdim. Açıkçası ben birinci sınıf bir sahtekâr olabilirdim. Hoş belki buna da sıra gelecek. Sen otobüs beklerken Rolls - Royce arabam üzerine çamur sıçratırsa o zaman sahtekârlığa başlamış olduğumu da anlarsın.»

Sheila, buz gibi bir tavırla ona baktı. «Bu kadar konuşacağına, yola çıksan daha iyi olmaz mı?»

— «Ne dost canlısı kız değil mi, Heran hemşire?»

— «Hemşire Heran'ın bir an önce eve gitmek istediğinden eminim.»

Bill Coleman, güldü. «Sen zaten her şeyden eminsindir.»

— «İşte bu doğru,» diye düşündüm. «Bu kız da hakikaten kendisinden pek emin.» Sonra da hafif bir istihzayla, «Hakikaten yola çıkmamız iyi olur, Mr. Coleman,» dedim.

— «Haklısınız, Heran hemşire.»

Sheila Reilley'nin elini sıkıp teşekkür ettikten sonra dışarı çıktım. Coleman, mırıldandı. «Sheila çok hoş bir kızdır. Fakat insana durmadan çatar.»

Şehirden çıkarak yeşil tarlaların arasında uzanan dar bir yola saptık. Yarım saat kadar ilerledikten sonra Bill Coleman nehrin kıyısındaki büyük bir tepeciği işaret etti. «Tel Yarımca orası.»

Bunun etrafında uzaktan karıncaya benzeyen insan-

ların dolaştıklarını gördüm. Biz o tarafa bakarken birdenbire hepsi de tepenin arkasına doğru koşmaya başladılar.

Coleman, «Paydos...» dedi. «İşi güneş batmadan bir saat önce tatil ederiz.»

Arkeoloji heyetinin kaldığı ev nehirden biraz gerideydi. Bina bir avlunun etrafına yapılmıştı. Pencerele rin çoğu buraya bakıyordu. Güney bölümünün dışa da pencereleri vardı. Fakat bunlara demir parmaklık takılmıştı. Güney batı köşesinden bir merdivenle yassı dama çıkılıyordu. Bunun etrafında bir parmaklık vardı. Parmaklık güney tarafında diğerlerine nazaran daha yüksekti.

Bill Coleman beni avlunun güney tarafına doğru götürdü. Burada büyük bir veranda vardı. Genç adam yandaki kapılardan birini açtı ve bir odaya girdik. İçeride çay takımı bulunan masanın başında bir kaç kişi oturuyordu.

Coleman, «Merhabaa!» dedi. «İşte Hemşireyi getirdim.»

Masanın başında oturan bir kadın ayağa kalkarak bana doğru geldi.

İşte Louise Leidner'i ilk defa o zaman gördüm...

TEL YARIMCA

Mrs. Leidner'i ilk gördüğüm zaman çok şaşırdığımı itiraf etmeliyim. İnsan, birinden bahsedildiği zaman onu hayalinde canlandırmaya çalışıyor. Ben de Louise Leidner'in esmer, hayatından memnun olmayan bir kadın olduğunu sanmıştım. Hattâ — açık söyleyeyim — onun bi-

raz bayağı bir insan olduğunu da sanıyordum.

Halbuki Louise Leidner hiç de tahayyül ettiğim gibi değildi. Bir kere kadın iyice sarışındı. O kocası gibi İsveçli değildi ama saçlarını görenler öyle olduğunu düşünebilirdi. Çok genç değildi. Otuz beş, kırk yaşında vardı sanırım. Yüzü yorgundu. Sarı saçlarının arasındaki bir kaç beyaz tel dikkati çekiyordu. Fakat gözleri çok güzeldi. Hakikaten menekşe rengiydi bu iri gözler. Altlarında da mor gölgeler belirmişti. Louise Leidner bana hem yorgun ve hem de çok heyecanlıymış gibi geldi. Ayrıca o tam mânâsiyle bir 'lady' di.

Bana elini uzatarak, gülümsedi. Hafif, yumuşak bir sesle ve Amerikan şivesiyle konuşuyordu. «Gelebildiğinize çok sevindim. Heran Hemşire. Çay içer misiniz? Yoksa önce odanıza gitmeyi mi tercih edersiniz?»

Çay içeceğimi söyleyince, Mrs. Leidner beni masanın etrafında oturanlarla tanıştırdı. «Miss Johnson... Mr. Beiter. Mrs. Mercado. Mr. Emmott. Rahip Savigny. Kocam biraz sonra gelecek. Şuraya, Miss Johnson'la Rahip Savigny'nin arasına oturun.»

Bu isteği yerine getirdim. Miss Johnson benimle konuşmaya başladı. Bana yolculuğum hakkında sorular sordu. Miss Johnson'dan hoşlanmıştım. Elli yaşlarında, kısa, kır saçlı bir kadındı. Sesi kalın fakat hoştu. Yüzü sert hatlı ve çirkin, burnu ise kalkıktı. Miss Johnson, şaşırdığı veya hiddetlendiği zaman öfkeyle burnunun ucunu oğuşturuyordu. Arkasına tvit bir etek ve erkeklerinkine benzeyen bir ceket giymişti.

Doğrusu Rahip Savigny'den biraz korktum. Uzun boylu bir adamdı. Siyah, gür bir sakalı, kelebek gözlükleri vardı. Mrs. Leidner onunla daha ziyade Fransızca konuşuyordu. Fakat rahip bana döndüğü zaman İngilizceye başlıyordu. İngilizcesi de hiç fena değildi. Adamın zekâ dolu gözlerinden hiç bir şey kaçmadığını da farkettim.

Tam karşımda üç kişi vardı. Beiter şişman, gözlüklü sarışın bir gençti. Saçları oldukça uzun ve kıvrıktı. Yusuvarlak mavi gözleri vardı. Her halde bebekken pek güzeldi ama şimdi hiç de hoş değildi. Hattâ biraz domuza benziyordu. David Emmott ise saçlarını gayet kısa kestirmişti. Neşe dolu yüzü uzun, dişleri de çok muntazamdı. Güldüğü zaman şirin bir hal alıyordu. Fakat fazla konuşmuyor, bir şey sorulduğu zaman da kısaca cevap veriyordu. O da Beiter gibi Amerikalıydı. Onun yanında ise Mrs. Mercado oturuyordu. Ona iyice bakamadım. Zira gözüm ne zaman ona doğru kaysa kadının beni dikkatle süzdüğünü farkediyordum. Sanki ömründe hiç hemşire görmemişti. Anlıyacağınız kadın bir hayli terbiyesizdi.

Mrs. Mercado bir hayli gençti. Esmerdi. Yirmi beşinden fazla değildi sanırım. Bir bakıma çirkin sayılmazdı. Fakat esrarlı bir hali vardı. Arkasına parlak kırmızı bir kazak giymiş, tırnaklarını da aynı renge boyamıştı. İri gözleri, bir kuşunkini andıran ince bir yüzü ve şüpheciliğini ortaya koyan küçük bir ağzı vardı.

Çay pek güzeldi. Masada ayrıca kızarmış ekmek, yağ, reçel, çörek ve pastalar vardı. David Emmott, tabağım boşaldığı zaman hemen bunu farkediyor ve bana pasta veya çörek uzatıyordu.

Sonra Bill Coleman içeri girerek, Miss Johnson'un yanına oturdu. Onun sinirlerinin bozuk olmadığı belliydi. Durmadan konuşuyordu yine.

Mrs. Leidner bir ara içini çekerek, mânâlı mânâlı ona baktı ama genç adam buna aldırmadı bile. Konuşmaya çalıştığı Mrs. Mercado'nun da beni süzdüğü için zaman zaman kısa cevaplar verdiğinin de farkında değildi.

Çay sona ererken Dr. Leidner'le Mr. Mercado kazı yerinden geldiler.

Dr. Leidner, beni o müşfik ve nazik tavırlarıyla selâmladı. Onun çabucak endişeyle karısına baktığını, son-

ra da rahatlamış gibi masanın diğer tarafına oturduğunu gördüm. Mr. Mercado ise Mrs. Leidner'in yanındaki boş yere geçti. Uzun boylu, zayıf, melânkolik yüzü bir adamdı. Karısından bir hayli büyüktü. Rengi iyice sarı, sakalı da biçimsizdi. Acayip, yumuşak görünümlü bir şeydi bu. Onun gelişine bayağı memnun oldum. Zira karısı beni süzmekten vaz geçerek, gözlerini ona dikti. Kadın şimdi Mr. Mercado'ya tuhafıma giden bir tavırla, endişe ve sarsırsızlıkla bakıyordu. Fakat adam dalgın dalgın çayını karıştırıyor. kimseyle de konuşmuyordu.

Masada boş bir yer daha vardı. Nihayet kapı açılarak, içeriye bir adam girdi.

Richard Garey'i görünce çoktan beri onun kadar yaksıklı bir adamla karşılaşmamış olduğumu düşündüm. Fakat insana yüzünün derisi iyice gerilip, kemiklerine yapışmış gibi geliyordu. Yanık teniyle bronz bir heykeli andırıyordu. Koyu mavi gözleri pırıl pırıldı. Bir seksen boyunda ve otuz sekiz otuz dokuz yaşlarındaydı sanırım.

Dr. Leidner, «İşte mimarımız Mr. Garey, Heran hemşire,» dedi.

Garey, nazik bir tavırla bir şeyler mırıldandıktan sonra Mrs. Mercado'nun yanına oturdu.

Mrs. Louise Leidner, «Korkarım çay biraz soğudu Mr. Garey,» dedi.

Adam, «Zararı yok, Mrs. Leidner,» diye cevap verdi. «Geç kaldığım için kabahat bende. Duvarların plânını tamamlamak istedim de...»

Mrs. Mercado ona döndü. «Reçel ister misiniz, Mr. Garey?»

Beiter, ekmek tabağını Garey'e doğru itti.

O zaman Pannyman'ın sözlerini hatırladım. «Birbirlerine karşı fazla nazikler...»

Hakikaten durum biraz acayipti. Birbirleriyle fazla

resmiydiler. Görenler onların birbirleriyle yeni tanışmış olduklarını sanırdı...

VI

İLK İHTAR

Çaydan sonra Mrs. Leidner beni odama götürdü.

— «Burada rahat edeceğinizi umarım.»

Oda sade fakat şirin bir şekilde döşenmişti. Bir kar-yola, bir şifonyer, bir sandalye, üzerinde leğen ve ibrik duran bir komot. «Uşaklar size öğle ve akşam yemekle-rinden önce sıcak su getirirler. Sabahları da tabii. Başka zaman da su lâzım olursa dışarı çıkarak ellerinizi birbi-rine vurun. Uşak gelince de, «Cib mai har,» deyin. Bunu hatırmızda tutabilir misiniz?»

— «Zannederim.. » diyerek cümleyi tekrarladım.

— «Tamam...» Mrs. Leidner dalgın bir tavırla leğen-le ibriğe dokundu. Sabunluğunu hafifçe yana doğru itti. «Bu-rada rahat edeceğinizi ve fazla sıkılmayacağınızı umarım.»

— «Ben öyle kolay kolay sıkılmam,» diye cevap verdim. «Hayat sıkılmıyacak kadar kısa.»

Cevap vermedi. Hâlâ dalgın dalgın sabunlukla oynu-yordu. Sonra birdenbire koyu menekşe rengi gözlerini yü-züme dikti. «Kocam size ne söyledi Heran hemşire?»

Ben hemen, «Biraz yorgun olduğunuzdan bahsetti,» dedim. «Size birinin bakmasını, işlerinizi hafifletmesini istiyormuşsunuz sanırım.»

Kadın, düşünceli bir tavırla ağır ağır başını önüne eğdi. «Evet... Öyle de denilebilir.»

Bu sözleri biraz esrarlıydı ama kendisini sorguya çekecek de değildim. Onun yerine, «Evdeki işlere yardım

etmeme razı olacağınızı umarım,» dedim. «Tembel tembel oturmama göz yummamalısınız.»

Hafifçe gülümsedi. «Teşekkür ederim...» Sonra da yatağa oturarak beni şaşırtan bir şekilde sualler sormaya başladı. Halbuki Mrs. Leidner'i ilk gördüğüm an onun bir 'lady' olduğunu anlamıştım. Bir lady de başkalarının özel hayatlarını merak etmezdi. Fakat Mrs. Laidner'in hakkımda her şeyi öğrenmek istediği anlaşılıyordu. Hangi hastahane de staj görmüştüm? Doğuya niçin gelmiştim? Amerika'ya gitmiş miydim? Orada akrabalarım var mıydı? O sırada suallerinden bir ikisi bana mânâsız gözüktü. Bunların önemini daha sonra anlayacaktım.

Sonra birdenbire tavırları değişti. Neşeyle, dostça gülerek, «Geldiğiniz için çok memnunum,» diye mırıldandı. «Sayenizde rahat edeceğimden eminim.» Yataktan kalktı. «Terasa çıkıp güneşin batışını seyretmek ister misiniz? Pek güzeldir bu.»

Hemen razı oldum. Odadan çıkarken Mrs. Leidner sordu. «Bağdat treninde başka yolcular var mıydı? Erkekler?»

— «Pek dikkat etmedim,» diye cevap verdim. «Vagon restoranda iki Fransız vardı... Bir de petrolcü oldukları anlaşılan üç kişi...»

Başını salladı. Galiba rahat bir de nefes aldı. Birlikte yukarı, terasa çıktık. Mrs. Mercado oradaydı. Parmaklığın üzerine oturmuştu. Dr. Leidner ise sıraya dizilmiş olan bir takım taşların ve kırık toprak kapların üzerine eğilmiş, çalışıyordu.

Mrs. Mercado, seslendi. «Bu tarafa gelin. Manzara ne harika değil mi?»

Hakikaten güneşin batışı pek güzeldi. Uzaklarda Hasaniye bir masal şehrine benziyordu. Dicle ise insanın rüyalarında gördüğü nehirlerden farksızdı.

Mrs. Leidner, «Eric,» dedi. «Ne güzel değil mi?»

Doktor dalgın bir tavırla başını kaldırarak mırıldandı. «Çok güzel. Çok güzel...» Sonra işine devam etti.

Mrs. Leidner, gülümsedi. «Arkeologlar sadece ayaklarının dibinde yatan şeylere bakarlar. Gök yüzü onlar için mevcut bile değildir.»

Mrs. Mercado kıkır kıkır güldü. «Onlar acayip insanlar, hemşire. Bunu yakında siz de anlayacaksınız.» Sonra ilâve etti. «Hepimiz de geldiğinize çok memnunuz. Sevgili Mrs. Leidner için çok endişeleniyorduk. Öyle değil mi, Louise?»

— «Öyle mi?» Mrs. Leidner'in sesi hiç de cesaret verici değildi.

— «Tabii ya. Louise hakikaten çok fenaydı, hemşire. Bir hayli endişeliydi. Bana birinin sinirlerinin bozuk olduğunu söyledikleri zaman ne cevap veririm, biliyor musunuz, hemşire? 'Bundan daha kötü bir şey olabilir mi?' derim. Sinirler insanın can damarıdır. Öyle değil mi?»

— «Sen de amma sivri dillisin,» diye düşündüm.

Mrs. Leidner, istihzayla, «Benim için endişelenmene lüzum kalmadı artık, Marie.» dedi. «Heran hemşire bana bakacak.»

Neşeyle başımı salladım. «Tabii.»

Mrs. Mercado, mırıldandı. «Bunun faydası olacağından eminim. Hepimiz de onun bir doktora görünmesi lâzım geldiğini düşünüyorduk. Sinirleri berbat haldeydi. Öyle değil mi, Louise'ciğim?»

Mrs. Leidner, «evet,» diye cevap verdi. «Bu yüzden de sizin sinirlerinizi bozuyordum. Hastalığımdan daha eğlenceli bir şeyden bahsetsek nasıl olur?»

O zaman Mrs. Leidner'in kolaylıkla düşman kazanan kadınlardan olduğunu anladım. Sesi gayet soğuktu. Onu haklı da bulmadım değil. Fakat Mrs. Mercado'nun bir hayli solgun olan yanakları kızarmıştı. Bir şeyler kekeledi. Fakat Louise Leidner o sırada diğer tarafa, kocasının

yanına gitmişti. Kadın, elini adamın koluna koyunca Dr. Leidner çabucak başını kaldırarak ona sevgiyle ve birşeyler sorarmış gibi baktı. Mrs. Leidner usulca başını salladı. Nihayet kolkola girerek merdivenlerden indiler.

Mrs. Mercado, «Dr. Leidner karısına çok bağlı, değil mi?» dedi.

— «Evet,» diye cevap verdim. «Çok hoş bir şey bu.» Kadın acayip bir tavırla bana yan yan bakıyordu.

Sonra sesini alçaltarak merakla sordu. «Mrs. Leidner'in derdi nedir, Heran hemşire?»

Neşeyle güldüm. «Pek önemli değil sanırım. Her halde kendisi biraz yorgun.»

Mrs. Mercado, çay sırasında olduğu gibi yine ısrarla beni süzmeye başlamıştı. Sonra birdenbire, «Siz sinir hastalıkları sahasında mı ihtisas yaptınız?» diye sordu.

— «Ne münasebet! Bunu da nereden çıkardınız?»

Kadın bir an sesini çıkarmadı. Sonra da mırıldandı. «Onun ne kadar acayipleştiğini biliyor musunuz? Dr. Leidner size bir şey anlatmadı mı?»

Baktığım hastalar hakkında dedikodu yapılmasından hiç hoşlanmam. Diğer taraftan bu hastalar hakkında akrabalarından kolay kolay bilgi alınamadığını da bilirim. Halbuki bu konuda malûmatınız olmazsa âdeta karanlıkta çalışırsınız. Tabii hastayı bir doktor tedavi ettiği takdirde durum değişiktir. Hekim size bilmeniz lâzım gelen şeyleri söyler. Fakat bu sefer hastanın doktoru yoktu. Dr. Reilly'yi de Mrs. Leidner'e bakması için resmen çağır-mamışlardı. Dr. Leidner'in ise biraz fazla ketum davran-dığının da farkındaydım. Tabii bunda bir bakıma haklıydı. Fakat Louise Leidner hakkında daha fazla bilgi edin-diğim takdirde, ona karşı nasıl davranmam lâzım geldiğini de anlayacaktım. Sivri dilli, gazez dolu bir kadın olan Mrs. Mercado ise konuşmaya can atıyordu.

— «Anladığıma göre,» dedim. «Son zamanlarda Mrs. Leidner'in hali pek de normal değilmiş.»

Mrs. Marie Mercado çirkin bir tavırla güldü. «Normal mi? Louise hakikaten pek anormalleştii. Hepimizin de ödünü patlattı. Bir gece uzun parmakların penceresine vurduğunu iddia etti. Daha sonra kolsuz bir elin camı tıkırdattığını söyledi. Nihayet bir akşam sarı bir yüzün dışarıdan kendisini gözetlediğinden bahsetti. Üstelik dışarı koştuğu zaman kimseyi de bulamamıştı... Tabii bu yüzden hepimizin de asabı bozuldu.»

— «Belki biri ona bir oyun yapıyordu,» dedim.

— «Ne münasebet! Bütün bunların hepsi de kuruntuydu. Daha üç gün önce iki kilometre ötedeki köyde ateş edilirken ayağa fırlayarak, ciyak ciyak bağırdı. Hepimizin de ödünü patlattı. Dr. Leidner'e gelince, o Louise'e koşarak, pek gülünç bir şekilde hareket etti. 'Bir şey yok, sevgilim, bir şey yok,' dedi durdu. Bence bazı erkekler karılarının böyle isterikce kuruntulara kapılmalarına göz yumuyor, hattâ onlara cesaret de veriyorlar hemşire. Bence bu hatalı. Böyle kuruntuların kökleşmesine izin vermemeli.»

İstihzayla ona baktım. «Eğer bunlar hakikaten kuruntuysa...»

— «Başka ne olabilirler?»

Cevap vermedim. Çünkü ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Acayip bir meseleydi bu. Silâh sesini duyunca, sinirleri bozuk olan bir kadının bağırması normaldi. Fakat sarı yüz ve havada dolaşan el hikâyesi biraz acayibime gitmişti. Bütün bunlardan iki sonuç çıkarılabilirdi. Ya Mrs. Leidner çocukların dikkati üzerlerine toplamak için yaptıkları gibi bir takım hikâyeler uyduruyordu... Ya da biri kadına mahsus bir oyun oynamaktaydı. «Bu, Mr. Coleman gibi hayali geniş olmayan bir gencin pek komik bulacağı şakalardan...» diye düşündüm. «Onu göz hapsine almam lâzım. Soğuk bir şaka sinirleri bozuk bir

hastayı çok sarsabilir...»

Mrs. Mercado yine beni yan yan süzüyordu. «Louise çok romantik tavırlı bir kadın değil mi, hemşire? Yani o başına türlü şeyler gelen kadınlardan demek istiyorum...»

— «Onun başına bir sürü şey mi gelmiş?» diyo sor-dum.

— «Louise'in ilk kocası o daha yirmi yaşındayken savaşta ölmüş. Bence bu çok acıklı ve romantik bir şey. Siz de o fikirde değil misiniz?»

İstihzayla, «Bu bir kaza 'kuğu' demekten farksız,» diye cevap verdim.

— «A, Heran hemşire. Ne acayip söz bu!»

Aslında sözlerim gayet doğrudu. Bir çok kadın, «Ah,» der. «Arthur — veya Donald şimdi sağ olsaydı...» Ben bu lâfları duyduğum zaman gayri ihtiyari, «Her halde adam şimdi orta yaşlı, şişman, aksi, romantik olmayan bir koca olurdu...» diye düşünürüm.

Ortalık kararıyordu. Mrs. Mercado'ya aşağıya inme zamanının geldiğini söyledim. Mrs. Mercado başını salladı. Sonra da, «Laboratuvarı görmek ister misiniz?» diye sor-du. «Kocam da her halde orada — çalışıyor.»

Birlikte laboratuvara gittik. İçerde bir lamba yanı-yordu ama oda boştu. Mrs. Mercado bana bazı cihazları, temizlenmekte olan bakır eşyaları ve üzeri mumla kaplı kemik parçalarını gösterdi.

Sonra da, «Joseph nerede acaba?» diye mırıldandı. Gidip plân odasına baktı. Garey orada çalışıyordu. Biz içeri girdiğimiz zaman ikimize de pek bakmadı. Adamın yüzündeki gergin ifade gözümden kaçmadı. «Bu adamın sinirleri berbat halde,» diye düşündüm. «Neredeyse patla-yacak...» O zaman başka birinin de onun bu halini far-ketmiş olduğunu hatırladım.

Dışarı çıkarken başımı çevirerek Garey'e son bir de-fa baktım. Dudaklarını kısarak önündeki kâğıtların üze-

rine eğilmişti. Kemikleri derisini delip çıkacakmış gibi duruyor, bu haliyle başı bir kuru kafayı andırıyordu. Nendense o anda Garey'i savaşa katılmaya hazırlanan ve çarpışmada öleceğini bilen eski bir şövalyeye benzettim.

Ve yine tekrar adamdaki o gizli cazibeyi hissettim.

Joseph Mercado'yu oturma odasında bulduk. Adam, yeni bir ameliyeyi Mrs. Leidner'e anlatmakla meşgüldü. Kadın ise dik arkalı tahta bir sandalyeye oturmuş, renkli ipeklerle bir kumaşa çiçekler işliyordu. O acayip, narin, hayalet gibi hali tekrar dikkatimi çekti. Louise Leidner kanlı canlı bir kadından ziyade bir periye benziyordu.

Marie Mercado yüksek, tiz bir sesle, «Hah, Joseph,» dedi. «Burada mıydın? Biz de seni laboratuvarda bulacağımızı sanıyorduk.»

Adam ayağa fırladı. Sanki karısının içeriye girmeyele o sihirli hava kaybolmuş gibi, iyice şaşalamıştı. «Ar-artık gitmem lâ-lâzım,» diye kekeledi. «Tam şeyi — tam şeyi — ortasında bıraktım—» Cümlesini tamamlayamıyarak kapıya döndü.

Louise Leidner o tatlı, yumuşak sesiyle ağır ağır, «Anlattıkların çok ilgi çekiciydi,» diye mırıldandı. «Buna başka bir zaman devam etmelisin.» Başını kaldırarak, bize baktı. Tatlı tatlı fakat dalgın bir tavırla gülümsedi. Kısa bir sessizlikten sonra, «Şurada kitaplar var, Heran hemşire,» dedi. «Kütüphanemiz hakikaten mükemmeldir. Birini seçin.»

Ben kitaplığa doğru gittim. Mrs. Mercado bir iki dakika hareketsiz durdu. Sonra da birdenbire dönerek dışarı çıktı. Yanımdan geçerken yüzündeki ifadeyi gördüm. Bu hiç de hoşuma gitmedi. Marie Mercado öfkesinden çılgına dönmüştü âdeta.

O zaman Mrs. Kelsey'in Louise Leidner hakkında söylediklerini, üstü kapalı imalarını hatırladım. Bunların doğru olduğuna inanmayı istemiyordum. Çünkü Mrs. Le-

idner'den hoşlanmıştım. Fakat şimdi Mrs. Kelsey'in sözlerinde biraz hakikat payı olup olmadığını düşünüyordum.

Belki Louise Leidner'in fazla kabahati yoktu ama o şirin, çirkin Anne Johnson, âdi, kinci Marie Mercado kadının yanında pek sönük kalıyorlardı. Sonra, dünyanın neresinde olursalar olsunlar, erkekler daima aynıdır. Mesleğim icabı böyle şeyleri çok gördüm ben.

Mercado hoş a gidecek bir adam değildi. Mrs. Leidner'in onun kendisine hayran olmasına aldırmadığından, buna önem vermediğinden de emindim. Fakat adamın karısı için çok önemli bir durumdu bu. Yanılmıyorsam Marie Mercado buna çok kızılıyordu. Elinden geldiği takdirde de Louise Leidner'e fenalık etmeye çalışacaktı.

Orada oturmuş, çiçek işleyen Mrs. Leidner'e baktım. Herşeyden uzakmış gibi bir hali vardı onun. Nedense içimden ona bir ihtarda bulunmak geldi. Belki de kadın kıskançlık ve nefretin ne kadar budalaca, şiddetli, mantıksızca bir şey olduğunu bilmiyordu. Bu hislerin kolaylıkla uyanıverdiğinden haberi yoktu.

Sonra kendi kendime, «Amy Heran,» dedim. «Sen budalaların birisin. Louise Leidner bebek değil. Kırkına yakın. Her halde hayatın ve insanların ne olduğunu biliyor.»

Buna rağmen yine de bana kadının dünyadan haberi yokmuş gibi geliyordu.

Kendi kendime Louise Leidner'in nasıl bir hayat geçirdiğini düşünmeye başladım. Onun Dr. Leidner'le ancak iki yıl önce evlenmiş olduğunu biliyordum. Mrs. Mercado'nun söylediğine göre de kadının ilk kocası o yirmi yaşındayken ölmüştü.

Elimde bir kitapla dönerek, Louise Leidner'in yanında bir yere oturdum. Daha sonra da yemeğe oturmak için gidip ellerimi yıkadım. Yemekler hakikaten nefisti. Hepsi de erkenden yatmak için odalarına çekildiler. Buna mem-

nun oldum. Zira ben de bir hayli yorgundum.

Dr. Leidner, bir ihtiyacım olup olmadığını anlamak için benimle birlikte odama kadar geldi. Ayrılırken de dostça bir tavırla elimi sıkarak, heyecanla, «Karım sizden hoşlanmış, hemşire,» dedi. «Size hemen ısınmış. O kadar memnunum ki. Artık her şeyin düzeleceğinden eminim.»

Öyle çocuksu bir hali vardı ki.

Ben de Mrs. Leidner'in benden hakikaten hoşlanmış olduğunu seziyordum. Buna da memnun oluyordum tabii.

Fakat işin sonundan Dr. Leidner kadar emin de değildim. Bana bu işin içinde adamın bilmediği bir şeyler varmış gibi geliyordu. Bu meselenin anlayamadığım bir tarafı olduğunu seziyor, fakat bunun ne olduğunu da bilmiyordum.

Yatağım çok rahattı ama buna rağmen iyi uyuyamadım. Bir sürü rüya gördüm.

Çocukken öğrenmek zorunda kaldığım Keats'in bir şiiri kafamda yankılanıp duruyordu. Nedense bunu bir türlü doğru dürüst hatırlıyamıyor ve bu yüzden de endişeleniyordum. Zaten bu şiirden daima nefret etmiştim. Belki de istemememe rağmen bunu bana zorla ezberlettikleri için. Fakat nasıl olduysa o gece karanlıkta uyandığım zaman şiirin güzelliğini ömrümde ilk defa kavrayabildim. La Belle Dame Sans Merci'ydi bu parçanın adı.

«Ey şövalye, ne derdin var?... Yalnız ve — ondan sonra ne geliyordu? — Yalnız ve solgun bir yüzle dolaşıyorsun?...» İlk defa şövalyenin yüzünü gördüm. Mr. Garey'nin çehresiydi bu. Genç kızlığında savaş sıralarında rastladığım o zavallı delikanlılarınkini andıran, güneşte bronzlaşmış, hatları gergin bir yüz... Garey'e acıdım. Sonra tekrar uykuya daldım. Rüyamda Louise Leidner'i görmeye başladım. La Belle Dame Sans Merci oydu. Bir atın sırtında yana doğru eğilmişti, elinde işleme çiçekler vardı. Sonra at tökezledi. Şimdi etrafta üzerleri mumla kaplı

kemikler yatıyordu. Titreyerek uyandım. Tüylerim diken diken olmuştu. Akşamları ağır yemek yemenin bana hiç yaramadığını düşündüm...

VII

PENCEREDEKİ ADAM

Bu hikâyede ‘mahalli renk’ olmayacağını daha başlangıçta açıklamam doğru olur. Ben arkeoloji hakkında bir şey bilmiyorum. Bilmeği istediğimi de pek sanmıyorum. Çoktan gömülmüş olan insanlar ve şehirlerle uğraşmak bana saçma geliyor. Mr. Garey sonraları bana bende arkeolog ruhu olmadığını söyledi. Her halde bunda da haklıydı.

Oraya geldikten sonra ilk sabah Mr. Garey bana plânladığı sarayı görmeyi isteyip istemediğimi sordu. İnsan yüz yıllar önceki bir şehrin veya yerin plânını sonradan nasıl yapar onu da anlamadım ya. Bunun pek hoşuma gideceğini söyledim. Doğrusunu isterseniz biraz da heyecanlandım. Saray hemen hemen üç bin yıllıktı. Kendi kendime o günlerde sarayların nasıl şeyler olduğunu sordum. Acaba orası resimlerini gördüğüm Tutankamen’in mezarından çıkan eşyalara mı benziyordu? Fakat inanır mısınız, aslında ortada görülecek pek bir şey yoktu. Sadece elli altmış santim yüksekliğinde yıkık duvarlar vardı işte o kadar. Mr. Garey beni dolaştırarak, izahat verdi. «Burası büyük avlu... Şuradakiler odalar... İkinci katta buradan çıkılıyor...»

Bense kendi kendime, «Bunu nereden biliyor?» dedim durdum. Tabii bunu ona açıkça söylemedim. Mr. Garey, bana eski sarayı gezdirdikten sonra beni Rahip Savigny’-

ye teslim etti. O da bana tepenin diğer taraflarını gösterdi. Bir rahip ve yabancı olduğu, öyle kalın sesle konuştuğu için Savigny'den biraz çekiniyordum. Fakat adam gayet nazikti. Ama sözleri pek anlaşılılmıyordu. Zaman zaman onun da benim gibi buraya hakiki bir saray gözüyle bakmadığını düşündüm.

Fakat Mrs. Leidner onun bu halini bana sonradan izah etti. Rahip Savigny'i sadece 'yazılı vesikalar'ın ilgilendirdiğini anlattı. Üç bin yıl önce yaşayan bu insanlar kil levhaların üzerine garip bir yazıyla bir sürü şeyler yazmışlardı. İçlerinde öğretmenlerin verdiği derslerle talebelerin ödevleri bile vardı. Bunların benim bile ilgimi çektiğini söylemeliyim.

Rahip Savigny benimle kazı yerini dolaşarak bana sarayları, tapınakları, meskenleri ve 'İlk Akatların mezarlığı' dediği bir yeri gösterdi. Acayip bir konuşması vardı onun. Zaman zaman kısa bir bilgi veriyor, sonra esas konuya dönüyordu.

Bir ara, «Buraya gelmeniz garip, Hemşire,» dedi. «Mrs. Leidner hakikaten hasta mı?»

İhtiyatlı bir tavırla cevap verdim. «Tam mânâsiyle hasta sayılmaz.»

Rahip, mırıldandı. «Soğuk bir insan o. Zannedersem bir hayli de tehlikeli bir kadın.»

Hayretle ona baktım. «Ne demek istiyorsunuz? Tehlikeli mi? Ne kadar tehlikeli?»

Adam, düşünceli bir tavırla başını salladı. «Sanırım o hâin ve amansız bir kadındır. Evet, evet, bundan eminim.»

— «Affedersiniz ama,» dedim. «Siz saçmalıyorsunuz.»

Ellerini açtı. «Siz kadınları benim kadar tanımıyorsunuz.»

Bir rahibin böyle bir şey söylemesi acayibime gitmişti. Fakat her halde adam günah çıkarma sırasında türlü şeyler duyuyordu. Fakat aklım yine karıştı. Rahip Savig-

ny'nin manastırdan geldiğini sanıyordum. Ama galiba o kilesede günah çıkaran papazlardandı.

Savigny düşünceli bir tavırla, «Evet,» diye mırıldandı. «O çok amansız olabilir. Fakat — bir taş — bir mermer kadar sert olmasına rağmen yine de korkuyor galiba. Acaba korktuğu nedir?»

— «İşte,» diye düşündüm. «Bunu öğrenmeyi hepimiz de istiyoruz. Tabii belki kocası işin iç yüzünü biliyor ama diğerlerinin hiç bir şeyden haberi yok.»

Rahip Savigny, parlak siyah gözlerini yüzüme dikti. «Burası acayip bir yer değil mi? Siz öyle bulmuyor musunuz? Yoksa her şey size normalmiş gibi mi geliyor?»

Düşünceli bir tavırla cevap verdim. «Pek de normal gelmiyor. Ev hakikaten rahat. Fakat içindekilerin rahat-sızmış gibi bir halleri var.»

— «Doğrusu evin havası beni çok rahatsız ediyor. Bana — bir şeyler hazırlanıyormuş gibi geliyor. Dr. Leidner bile kendinde değil. Onu endişelendiren bir şey var.»

— «Karısının sağlığı mı acaba?»

— «Belki... Fakat işin içinde başka şeyler de var sanırım. Nasıl anlatayım bilmem ki? Hava pek gergin.»

Evet, hakikaten dediği gibi evdeki hava pek gergindi.

Ondan sonra başka bir şey konuşmadık. Zira Dr. Leidner yanımıza geldi. Adam bana bir çocuğun mezarını gösterdi. Bunu yeni bulmuşlardı. O incecik, küçücük kemikler bana pek dokundu.

Biraz doladıktan sonra Dr. Leidner eve giderek çay içeceğini söyledi. Böylece onunla birlikte binaya doğru yürüdük. Dr. Leidner bana bazı şeyler anlattı. O izah ederken üç bin yıllık şehri gözlerimin önünde canlandırabildim. Sokaklar... Evler... Ekmek fırınları...

Eve döndüğümüz zaman Mrs. Leidner de kalkmıştı. Kadın o gün daha iyiydi. O yorgun hali yoktu. Çay hemen

geldi. Dr. Leidner karısına o sabah kazıda neler bulunduğunu anlattı. Sonra da tekrar işinin başına döndü. Mrs. Leidner bana o güne kadar kazılardan çıkarılan şeyleri görmek isteyip istemediğimi sordu. «İsterim,» dedim tabii. Bunun üzerine beni Antika odası dedikleri yere götürdü. Etrafta bir sürü şey vardı. Bunlardan çoğu kırık kaplarmış gibi geldi bana. Bir kısmının parçaları dikkatle birbirine yapıştırılmıştı.

— «Vah vah,» dedim. «Hepsinin de böyle kırılmış olmaları yazık. Bunları saklamağa değer mi?»

Mrs. Leidner hafifçe güldü. «Eric sizi duymasın. Onu en çok bu toprak kaplar ve vazolar ilgilendiriyor. Bunların içinde çok eski şeyler var. Hattâ bir kısmı yedi bin yıllık...» Döndü. «Şimdi size daha hoşunuza gidecek bir şey göstereceğim.»

Raftan aldığı bir kutuyu açtı. Bunun içinde üzerinde koyu mavi taşlar olan altın bir hançer vardı.

— «Ah...» diye bağırdım.

Mrs. Leidner güldü. «Evet, herkes altından hoşlanır. Kocam hariç tabii.»

— «Mr. Leidner bundan neden hoşlanmıyor?»

«Bir kere pahalıya geliyor böyle şeyler. Altın bir eşya bulan bir ameleye bir hayli para veriliyor. Âdet böyle...» Bir tepsiye uzanarak bana üzerinde koç başları olan harikulâde güzel bir kupayı gösterdi.

Yine heyecanla bağırdım.

O, «Çok güzel değil mi?» dedi. «Bu prensin mezarından çıktı. Bulduğumuz en güzel şey bu kupa. Bu Akatlardan kalma. Yeryüzünde bir eşi de yok.» Mrs. Leidner birdenbire kaşlarını çatarak kupayı gözlerine doğru kaldırdı. Tırnağıyla üzerini usulca kazıdı. «Çok garip! Üzerinde mum var. Her halde biri elinde mumla buraya girdi.» Mum parçasını çıkararak, kupayı yerine kaldırdı.

Ondan sonra bana yine topraktan yapılmış bazı aca-

yip heykelcikler gösterdi. Doğrusu bunlardan bazıları pek garibime gitti.

Verandaya çıktığımız zaman Mrs. Mercado orada oturmuş tırnaklarına cilâ sürüyordu. Kadın zaman zaman ellerini ileriye doğru uzatarak hayran hayran bakıyordu. Doğrusu bana kullandığı portakal rengi cilâ pek çirkin gözüktü.

Mrs. Leidner 'Antika odası'ndan bir kaç parçaya ayrılmış, ince küçük bir tabak getirmişti. Bunları dikkatle birbirine yapıştırmaya başladı. Onu bir kaç dakika seyrettikten sonra kendisine yardım edip edemeyeceğimi sordum.

— «Tabii. Daha böyle bir sürü şey var.» İçeriden bir sürü kırık vazo ve kap getirdi. Birlikte çalışmaya başladık. Çok geçmeden bu işin inceliğini kavradım. Mrs. Leidner de beni becerikliliğimden dolayı tebrik etti. Galiba hemşirelerin çoğunun el işlerine kabiliyeti oluyor.

Mrs. Mercado, «Herkes de çok meşgul,» diye mırıldandı. « Bu yüzden kendimi tembel sanmaya başladım. Tabii aslında da tembel bir insanım ben.»

Mrs. Leidner, «Hoşuna gidiyorsa, neden tembellik et-meyesin?» diye cevap verdi. Sesi gayet kayıtsızdı.

Saat on ikide yemek yedik. Ondan sonra Dr. Leidner'le Mr. Mercado bazı kapların üzerine idroklorik asit dökerek, bunları temizlediler. Çanaklardan biri güzel bir erik rengiydi. Bir diğerinin üzerindeki öküz boynuzu şeklindeki desenler yavaş yavaş ortaya çıktı. Sanki sihirli bir işti bu. Suyla çıkmasına inakân olmayan kurumuş çamur asit yüzünden köpürerek kayboluyordu.

Mr. Garey'le Coleman tekrar kazıya gittiler. Mr. Beitter ise fotoğraf odasına...

Dr. Leidner karısına, «Sen ne yapacaksın, Louise?» diye sordu. «Yatıp dinlenecek misin?»

Mrs. Leidner'in öğle yemeklerinden sonra uzanıp

dinlenmek âdetinde olduğu anlaşıyordu.

— «Bir saat kadar yatacağım. Ondan sonra da yürüyüşe çıkarım.»

— «İyi. Hemşire Heran da seninle gelecek değil mi?»

— «Tabii,» dedim.

Mrs. Leidner, itiraz etti. «Hayır, hayır. Ben gezintiye yalnız başıma çıkmaktan hoşlanıyorum. Heran hemşiresinin daima peşimde dolaşmak zorunda olduğunu sanmasını istemiyorum.»

Atıldım. «Fakat sizinle yürüyüşe çıkmak çok hoşuma gidecek—»

— «Hayır, hayır. Gelmemenizi tercih ederim.» Sesi gayet kesin hattâ amiraneydi. «Zaman zaman yalnız kalmam şart. Bu benim için çok lüzumlu.»

Tabii ısrar etmedim. Fakat uyumak için odama giderken her şeyden korkan Mrs. Leidner'in yalnız başına dolaşmasının pek acayip olduğunu düşünüyordum.

Saat üç buçukta odamdan çıktığım zaman avlu boştu. Sadece küçük bir çocuk, büyük bir bakır kazanda toprak çanakları yıkıyordu. Mr. Emmott da bunları dikkatle ayırarak sıraya dizmekteydi. Ben onlara doğru giderken Mrs. Leidner de kemerin altından çıktı. Her zamankinden daha canlı ve neşeli bir hali vardı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Bir hayli keyifliydi.

Dr. Leidner laboratuardan çıkarak, karısının yanına gitti. Ona elindeki üzerinde öküz boynuzları olan büyük bir kabı gösterdi.

— Güzel şeyler buluyoruz. Bu bizim için bereketli bir mevsim oldu. O mezarı hemen ilk günlerde bulduğumuz için hakikaten çok şanslıyız. Bu konuda sadece Rahip Savigny şikâyet edebilir. Şu ana kadar fazla levha çıkmadı.»

Mrs. Leidner müstehzi bir tavırla cevap verdi. «Bulunan bir kaç levhadan da fazla bir netice çıkaramadı sa-

nırım. Belki tanınmış bir yazı mütehassısı o. Fakat son derecede de tembel. Öğleden sonra uykuya yatıyor ve kolay kolay da kalkmıyor.»

Dr. Leidner, «Byrd'ü arıyoruz,» diye mırıldandı. «Savigny bende alışlagelmiş usullere daha az bağlıymış tesiri uyandırıyor. Ama tabii ben bu konuda söz sahibi de değilim. Fakat Rahibin bir iki tercümesi beni çok şaşırttı. Meselâ — onun üzeri yazılı o tuğla konusunda yanılmış olduğuna bir türlü inanamıyorum. Ama her halde o bu işi benden daha iyi biliyor.»

Çaydan sonra Mrs. Leidner bana nehrin kıyısına inmek isteyip istemediğimi sordu. Belki de daha önce yürüyüşe çıkmama razı olmadığı için kendisine kırıldığımı sanıyordu. Alıngan bir insan olmadığımı anlaması için bu teklifini hemen kabul ettim.

Güzel bir akşamdı. İnce bir yol arpa tarlalarının ve sonra da meyva ağaçlarının arasından nehre doğru iniyordu. Nihayet Diclennin kıyısına eriştik. Sol tarafımızdaki kazıda işçiler hem çalışıyor, hem de şarkı söylüyorlardı. Sağda ise bir su dolabı gıcırdayarak dönmekteydi. Daha geride ise amelelerin geldiği köy vardı.

Mrs. Leidner, «Manzara çok güzel değil mi?» dedi.

— «Burası insana huzur veriyor,» diye başımı salladım. «İnsanın her yerden bu kadar uzaklarda olması çok tuhaf...»

Mrs. Leidner tekrarladı. «Her yerden bu kadar uzaklarda olması... Evet... İnsan hiç olmazsa burada emniyetle.»

Çabucak ona baktım. Fakat daha çok kendi kendisine konuşmuş gibi bir hali vardı. Sözlerinin bazı şeyleri iyice açıkladığının da farkında değildi.

Tekrar eve doğru yürümeye başladık...

Sonra birdenbire Mrs. Leidner kolumu sıkıca tuttu. Az kalsın can acısıyla bağırıyordum. Louise Liedner, «O

kim, hemşire?» diye sordu. «Ne yapıyor?»

Biraz ileride, yolun eve yakın olan kısmında bir adam duruyordu. Sırtında Avrupalı elbiseleri vardı. Galiba ayaklarının ucunda yükselmiş içeri bakmaya çalışıyordu.

Biz bakarken adam döndü ve gözleri bize takıldı. Sonra da yoldan bize doğru gelmeye başladı. Mrs. Leidner'in parmaklarının etime battığını hissettim.

— «Heran hemşire...» diye fısıldadı. «Hemşire...»

Onu yatıştırmaya çalıştım. «Endişelenmeyin... Bir şey yok.»

Adam yanımdan geçiyordu. Onun Iraklı olduğunu farkettim. Mrs. Leidner de onun yüzüne bakar bakmaz rahat bir nefes aldı.

— «Iraklıymış...»

Yolumuza devam ettik. Geçerken evin pencerelerine baktım. Bunlarda parmaklık olduğu gibi hepsi de bir hayli yüksekti. Toprak burada iç avludan daha alçak olduğu için dışarıdan bakıldığı zaman odaların görünmesi de imkânsızdı.

— «Her halde adam merak ettiği için pencereden içeriye bakmaya çalıştı,» dedim.

Mrs. Leidner başını salladı. «Evet... Fakat bir an sandım ki...» Sözlerini tamamlamadı.

Kendi kendime, «Ne sandın?» dedim. «İşte bunu öğrenmeyi isterdim. O sırada ne düşündün?»

Fakat artık bir şeyi biliyordum. Mrs. Leidner, belli birinden korkuyordu.

VIII

GECE TEHLİKE İŞARETİ

Tel Yarımca'ya gelişimden sonra geçen hafta sırasında olanlardan hangilerini anlatmam lâzım geldiğini pek bilmiyorum.

Şimdi artık her şeyi öğrendiğim için geriye baktığım zaman bazı şeyleri farkedebiliyordum. Fakat olaylar sırasında âdeta körleşmiş olduğum için bunları göremedim.

Fakat hikâyeyi doğru dürüst anlatabilmek için o sırada hissettiklerimi açıklamalıyım. Şaşkın ve endişeliydim. Evde bir acayiplik olduğuna gitgide inanıyordum.

Havanın gergin olduğu muhakkaktı. Bunu, fazla hassas bir genç olmayan Bill Coleman da farketmişti.

Onun, «Burası asabımı bozuyor,» dediğini de duydum. «Bu insanlar daima böyle somurtkan mıdırlar?»

Genç adam, diğer asistan David Emmott'la konuşuyordu. Mr. Emmott hoşuma gitmişti. Onun bütün sessizliğine rağmen dost canlısı bir insan olduğunu seziyordum. İnsanın diğerlerinin ne düşündüğünü, neler hissettiğini bir türlü anlıyamadığı bu evde David Emmott'un karşısındakine güven veren bir hali vardı.

Bill Coleman'a, «Hayır,» diye cevap verdi. «Geçen yıl hiç biri böyle değildi.» Fakat bu konuda başka izahat da vermedi.

Bill Coleman âdeta öfkeyle, «Doğrusu ne olduğunu da anlıyamıyorum...» diye söylendi.

Emmott ise cevap vermeyerek, sadece omuzunu silkmekle yetindi.

Miss Anne Johnson'la yaptığım konuşma sırasında da bazı şeyler öğrendim. Miss Johnson pek hoşuma gidiyordu. İşini bilen, zeki ve becerikli bir kadındı. Dr. Leidner'e de âdeta taptığı her halinden belli oluyordu. Miss Johnson bana Dr. Leidner'in hayatını da anlattı. Kadın, adamın gençliğinden beri bulunduğu her kazıyı, bunlardan alınan neticeleri biliyordu. Her halde arkeolog'un verdiği her konferansı da ezberden bilmekteydi. Anne Johnson'a göre Leidner zamanımızın en büyük arkeologlarından biriydi.

— «Ashında o öyle saf bir insan ki. Dünya işlerine

aklı hiç ermiyor. Kibir ne demek bilmiyor. Ancak çok büyük adamlar onun kadar tabîî olabilirler.»

— «Bu doğru» dedim. «Büyük insanlar değerlerini ispata kalkışmazlar.»

— «Üstelik çok da neşeli. Richard Garey, o ve ben öyle eğlenirdik ki. Bilhassa buraya geldiğimiz ilk yıllarda. Çok güzel bir gruptuk. Tabîî Richard Garey onunla Filistin'de de çalışmıştı. On yıllık bir arkadaşlık onlarınki. Bense Dr. Leidner'i yedi yıl önce tanıdım.»

— «Mr. Garey çok yakışıklı bir adam...»

— «Evet... Her halde...» Bunu söylerken Miss Johnson'un sesi biraz sertleşmişti.

— «Fakat Mr. Garey fazla sessiz.»

Miss Johnson, çabucak, «Evvelce öyle değildi,» diye cevap verdi. «Fakat sonra—»

Onu konuşturmaya çalıştım. «Sonra ne oldu?»

— «Neyse...» Miss Johnson omuzunu silkti. «Son günlerde çok şey değişti.»

Cevap vermedim. Onun sözlerine devam edeceğini umuyordum. Öyle de oldu. Fakat sözlerinin önemini azaltmak ister gibi hafifçe gülüyordu.

— «Korkarım ben fazla muhafazakâr, yaşlı bir kadıyım. Bazen bir arkeolog karısının, kocasının işine ilgi duymadığı halde kalkıp kazı yerine gelmesinin hiç de doğru olmadığını düşünüyorum. Zira böyle bir şey ekseri tatsızlığa sebep olur.»

— «Mrs. Mercado—» diye mırıldandım.

— «O mu?» Miss Johnson'un Mrs. Mercado'yu kastedmediği anlaşılıyordu. «Ben Mrs. Leidner'den bahsediyordum.» dedi. «Çok hoş bir kadın o. Dr. Leidner'e ona âşık olduğu için de hak veriyorum. Fakat bana Louise'in yeri burası değilmiş gibi geliyor. O — her şeyi alt üst ediyor.»

Demek Miss Johnson da Mrs. Kelsey gibi evdeki ger-

gin havaya Louise Leidner'in sebep olduğunu düşünüyordu. O halde Mrs. Leidner'in korkusunun bu işle ne ilgisi vardı?

Miss Johnson, büyük bir samimiyetle, «Bu Eric Leidner'in de sinirlerini bozuyor,» diye devam etti. «Tabii ben — tıpkı kışkanç, yaşlı bir köpeğe benziyorum. Dr. Leidner'in endişelenmesini, yorulmasını istemiyorum. Onun kendisini tamamiyle işe vermesi lâzım. Karısı ve kadının gülünç korkularıyla uğraşması yersiz. Madem Louise تنها yerlere gelmekten korkuyordu o halde Amerika'da kalsaydı. Bir yere gelip, sonra da oradan şikâyeteye başlayan insanlara hiç tahammülüm yoktur.»

Galiba haddinden fazla açık sözlülük ettiğini düşünmeye başlamıştı. Usulca ilâve etti. «Tabii ben Louise Leidner'e hayranım. O çok güzel bir kadın. İsteddiği zaman da sevimli oluveriyor.»

Ondan sonra konuyu değiştirdi.

Ben, «Daima böyle olur,» diye düşündüm. «Bir kaç kadın aylarca aynı evde oturdular mı muhakkak birbirlerinin sinirine dokunmaya başladılar. Miss Johnson'un şefinin karısından hiç hoşlanmadığı belli. Ama belki bu da normal bir şey. Fakat Mrs. Mercado'nun Louise Leidner'den nefret ettiğinden eminim.»

Louise Leidner'den hoşlanmayan biri daha vardı. Doktorun kızı Sheila Reilly'di bu. Kız bir kaç defa kazı yerine geldi. Bir seferinde arabayla, iki defa da atla. Yanında da bir genç vardı. Zannedersem Sheila Reilly, sessiz Amerika'lı David Emmott'tan bir hayli hoşlanıyordu. Genç adam, kazıda çalışırken onun yanına gidiyor ve kendisiyle uzun uzun konuşuyordu. Bana David Emmott da kızı beğeniyormuş gibi geldi.

Bir gün öğle yemeğinde Mrs. Leidner bence büyük

bir patavatsızlıkta bulunarak bundan açık açık da bahsetti.

Hafif bir kahkaha atarak, «Sheila hâlâ David'in peşinde,» dedi. «Zavallı David. Kız hattâ seni kazıda da kovalıyor. Allahım! Bu genç kızlar da ne kadar aptal oluyorlar.»

David Emmott cevap vermedi. Fakat yanık tenine rağmen yüzünün kızarmış olduğunu farkettilim. Başını kaldırarak, yüzünde acayip bir ifadeyle Louise Leidner'e baktı. Sanki kadına meydan okurmuş gibi bir hali vardı.

Kadının yüzünde hafif bir tebessüm uçuştı. Sonra da gözlerini genç adamdan kaçırdı.

Rahip Savigny'nin bir şeyler mırıldandığını duydum. Fakat, «Efendim?» dediğim zaman adam sadece başını salladı. Sözlerini de tekrarlamaya yanaşmadı.

O akşam üzeri Bill Coleman bana, «Doğrusunu isterseniz başlangıçta Mrs. Leidner'den hiç hoşlanmadım,» diye itiraf etti. «Ben daha ağzımı açar açmaz âdeta üzerime saldırıyordu. Fakat artık onu anlamaya başladım. Ashında Louise Leidner tanıdığım kadınların en iyi kalplisi. İnsan farkına varmadan ona başından geçen gülünç maceraları anlatıveriyor. Tabii onun Sheila Reilly'den hiç hoşlanmadığını biliyorum. Fakat Sheila da Louise Leidner'e bir iki defa pek kabaca davrandı. Sheila'nın kusuru da bu. Kız hiç de nazik değil. Üstelik çok da aksi.»

Buna inanıyordum. Zira Dr. Reilly kızını fazla şımartmıştı.

Bill Coleman devam etti. «Tabii burada Sheila'dan başka genç kız yok. Onun için de bizimki gitgide kendisini beğenir oldu. Ama bu onun Mrs. Leidner'le kadın sanki ninesi yaşındaymış gibi konuşması için yeter sebep değil. Tabii Louise Leidner çok genç değil. Fakat harikulâde güzel bir kadın. O tıpkı masallarda ışıklar içinde bataklık-tan çıkan ve insanı ölüme sürükleyen mahlûklara benzi-

yor.» Acı bir sesle ilâve etti. «Sheila hiç kimseyi bir yere sürüklemes. Sadece durmadan insanı azarlar.»

Bundan başka olayla ilgili olan diğer iki hadiseyi hatırlıyorum.

Bir seferinde çanakları tamir ederken ellerim yapış yapış olmuştu. Parmaklarımı silmek için aseton almaya karar vererek laboratuara gittim. Mr. Mercado bir köşede oturuyordu. Başını kollarına dayamıştı. Onun uyuduğunu sandım. Aseton şişesini alarak dışarı çıktım.

O akşam Marie Mercado beni şaşırtan bir tavırla bana çattı.

— «Laboratuardan aseton şişesini siz mi aldınız?»

— «Evet,» dedim. «Ben aldım.»

— «Antika odasında bir şişe aseton olduğunu pekâlâ biliyordunuz.» Kadın bayağı öfkeliydi.

— «Antika odasında aseton var mı? Doğrusu bundan hiç haberim yoktu.»

— «Bilâkis. Pekâlâ da vardı. Laboratuara ispiyonluk etmek için girdiniz. Ben hemşirelerin ne olduğunu bilirim.»

Ona hayretle baktım. Sonra da vekarla, «Neden bahsettiğinizi anlıyamıyorum, Mrs. Mercado,» diye cevap verdim. «Benim ispiyonluk etmeye de hiç niyetim yok.»

— «Tabîî yok ya. Tabîî! Hah! Sizin buraya neden geldiğinizi bilmediğimi mi sanıyorsunuz?»

Bir an kadının içki içmiş olduğunu bile düşündüm. Sonra sesimi çıkarmadan dönerek onun yanından uzaklaştım. Fakat bu olay pek garibime gitmişti.

Diğer hadise o kadar ilgi çekici değildi. Bir ekmek parçasıyla yavru bir sokak köpeğini kendime alıştırmağa çalışıyordum. Fakat hayvan bir hayli kuşkuluydu. Kendisine düşman olduğumdan şüphe ediyordu. Usulca yanımdan uzaklaştı. Ben de peşinden gittim. Kemerin altından geçerek, evin köşesini döndük. Ben öyle hızla yürü-

yordum ki, daha ne olduğunu anlıyamadan Rahip Savigny'le onun karşısında duran bir adama çarptım. Sonra da birdenbire yabancıнын Mrs. Leidner'le evin içini gözetlerken gördüğümüz adam olduğunu farkettilim.

Özür diledim. Rahip Savigny, güldü. Sonra yabancıyla vedalaşarak benimle birlikte eve geldi.

— «Biliyor musunuz,» dedi. «Çok utandım. Ben doğru lisanlarını bilirim. Fakat kazıda çalışan adamlardan hiç biri bir türlü ne dediğimi anlıyamıyor. Bu gurur kırıcı bir durum değil mi? Demin rastladığım adam şehirliydi. Onun Arapçamı daha iyi anlayacağını düşünerek kendisiyle konuşmaya çalıştım. Ama o da pek fazla bir şey anlamadı. Leidner Arapçamın fazla kitâbî olduğunu söylüyor.»

İşte bu kadar. Fakat bir ara o adamın hâlâ evin civarında olmasını garip karşıladığımı hatırlıyorum...

O gece bizi korkutan bir şey oldu.

Sabaha karşı ikiydi sanırım. Uykum gayet hafiftir. Bütün hemşirelerin de öyle olması lâzımdır zaten. O gece kapım açılırken ben de uyanarak yatakta doğruldum.

— «Heran hemşire! Heran hemşire!» Mrs. Leidner'in sesiydi bu. Kadın alçak sesle fakat telâşla konuşuyordu.

Bir kibrit çakarak, baş ucumdaki mumu yaktım. Kadının sırtında uzun, mavi bir sabahlıkla kapıda duruyordu. Gözleri dehşetten iri iri açılmıştı.

— «Yandaki odada biri var... Onun — duvarı tırmaladığını duydum...»

Yataktan fırlayarak yanına gittim. «Korkmayın. Ben yanınızdayım. Korkmayın, yavrum.»

Fısıldadı. «Eric'i çağırın.»

Başımı sallayarak, dışarı fırladım. Dr. Leidner'in kapısına vurdum. Adam bir dakika sonra yanımızdaydı. Mrs. Leidner yatağa oturmuş, kesik kesik soluyordu. «O-

nu duydum... Onu duydum... Duvarı tırmalıyordu.»

Dr. Leidner, bağırdı. «Yani antika odasında biri mi var?» Telâşla dışarı fırladı.

O anda karı kocanın bu olay karşısında başka başka tavırlar takındıklarını düşündüm. Mrs. Leidner kendi canı için korkmuştu. Dr. Leidner ise o arkeolojik eserler yüzünden endişelenmişti.

Mrs. Leidner, soludu. «Anika odası! Tabii ya... Ne aptalım.» Ayağa kalkarak, sabahlığına sıkıca sarındı. «Benimle gelin...» Korkusu geçmişti.

Antika odasına girdiğimiz zaman Dr. Leidner'le Rahip Savigny içeridelerdi. Rahip de bir gürültü duymuş, ne olduğunu anlamak için kalktığı zaman ona antika odasında ışık varmış gibi gelmişti. Adam, terliklerini giyerek, el fenerini kapmıştı. Fakat antika odasına gittiği zaman da kimseyi bulamamıştı. Ayrıca kapı da her gece olduğu gibi, yine kilitliydi. İçeri girip bir şey alınıp alınmadığını anlamaya çalışırken Dr. Leidner yanına gelmişti.

Budan başka bir şey öğrenemedik. Dıştaki kemerli kapı da kapalıydı. Nöbetçiler içeriye kimsenin girmediğine yemin ettiler. Tabii onlar o sırada uykuya dalmış da olabilirlerdi.. Fakat dışarıda hiç bir ayak izi filân yoktu. Antika odasından da bir şey alınmamıştı.

Belki de Mrs. Leidner, bir hırsızlık olup olmadığını anlamak için raflardaki kutuları indiren Rahip Sevigny'nin çıkardığı gürültüyü duyarak korkuya kapılmıştı.

Fakat Rahip de pencerenin önünden geçen birinin ayak seslerini duyduğundan — antika odasında da cep fenerininkine benzeyen bir ışık gördüğünden emindi.

Ondan başka bir şey duyan veya gören olmamıştı.

Bu olayın şu bakımdan değeri var. Zira bu yüzden Mrs. Louiese Leidner ertesi günü bana açıldı...

IX

Mrs. LEIDNER'İN HİKÂYESİ

Öğle yemeğinden yeni kalkmıştık. Mrs. Leidner her zaman olduğu gibi biraz yatmak için odasına gitti. Ben de peşinden. Onu yatırarak, başının altındaki yastıkları düzelttim. İsteddiği kitabı da verdim. Fakat ben tam odadan çıkarken beni geri çağırdı. «Gitmeyin, hemşire. Size anlatmak istediğim bir şey var.»

Döndüm.

— «Kapıyı kapayın.»

İstediğini yerine getirdim. Louise Leidner yataktan kalkarak odada bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Bir konuda karar vermeye çalıştığı belliydi. Nihayet bana dönerek, «Oturun,» dedi.

Usluca masanın önündeki sandalyeye iliştim. O sinirli bir tavırla, «Bütün bunların ne mânaya geldiğini merak ediyorsunuz her halde?» diye başladı. Sesimi çıkarmayarak, sadece 'Evet,' makamında başımı salladım. «Siz her şeyi anlatmaya karar verdim,» dedi. «Birine açılmam lâzım. Yoksa çıldıracağım.»

— «Böylesi daha iyi olur,» diye cevap verdim. «İnsan hiç bir şeyden haberi olmadığı zaman ne yapacağını da bilemiyor.»

Dolaşmaktan vaz geçerek, karşımda durdu. «Benim neden korktuğumu biliyor musunuz?»

— «Evet,» dedim. «Bir adamdan korkuyorsunuz.»

— «Evet... Fakat ben 'kimden' değil, 'neden' dedim?» Cevap vermiyerek bekledim. O devam etti. «Ben öldürülmekten korkuyorum...»

— «Demek mesele bu...» diye mırıldandım.

Louise Leidner birdenbire gülmeye başladı. Güldü

güldü... Göz yaşları yanaklarından akıyordu. «Bu sözleri öyle acayip bir tavırla söylediniz ki...»

— «Yavaş,» dedim. «Böyle olmaz.» Sesim sertti. Onu bir sandalyeye oturtarak, leğenle ibriğin durduğu komoda gittim. Bir süngerini ıslatarak, bununla Louise Leidner'in alnını ve bileklerini sildim. «Heyecanlanmayın... Bana her şeyi sâkin ve mâkul bir şekilde anlatmaya çalışın.»

O zaman durakladı. Sonra olduğu yerde dikleşerek her zamanki sâkin tavırlarıyla konuşmaya başladı. «Fevkalâde bir kadınsınız, hemşire. Yanınızda kendimi altı yaşında küçük bir kız gibi hissediyorum. Size meseleyi anlatacağım.»

«— Evet,» dedim. «Acele etmeyin. Ağır ağır anlatın.»

Hakikaten o da ağır ağır konuşmaya başladı. «Yirmi yaşındayken evlendim. Hükümet dairelerinden birinde çalışıyordu o.»

Mırıldandım. «Mrs. Mercado bana ilk evlenmenizden bahsetti. Kocanız harpte öldü değil mi?»

Louise Leidner başını salladı. «Hayır. Marie Mercado öyle sanıyor. Aslında hakikat çok başka. O zamanlar ben acayip, heyecanlı, idealist, vatansever bir kızdım, hemşire. Evlendikten birkaç ay sonra bir tesadüf neticesinde kocamın Almanlar hesabına çalışan bir casus olduğunu öğrendim. Onun verdiği bilgi yüzünden bir Amerikan gemisi batmış ve yüzlerce kişi ölmüştü. Bilmiyorum başka bir kadın ne yapardı?.. Fakat ben size ne yaptığımı anlatayım. Savunma Bakanlığında çalışan babama koştum. Ona hakikati açıkladım. Evet kocam Fredrick savaş sırasında öldü. Ama Amerika'da, kurşuna dizilerek.»

Bağırdım. «Aman Allahım! Ne fecî!»

Louise Leidner, içini çekti. «Evet, hakikaten pek fe-

cî bir şeydi bu. Halbuki Fredrick çok müşfik, nazik bir insandı... Ama o arada casusluk ediyordu... Fakat ben hiç tereddüt etmeden onu ele verdim... Belki de hata ettim.»

— «Bu konuda hüküm vermek çok güç,» dedim. «Bilmiyorum ben sizin yerinizde olsaydım ne yapardım.»

— Size anlattıklarımı dışarıdan hiç kimse öğrenmedi. Kocam güya cepheye gitti ve orada öldü. Bir savaş dulu olarak herkes bana şefkat ve anlayış gösterdi.» Sesi çok acıydı. «Çok kişi benimle evlenmek istedi. Fakat hepsini de reddettim. Büyük bir sarsıntı geçirmiştim. Artık hiç kimseye inanamayacağımı düşünüyordum.»

— «Evet. Bu normal bir şey.»

— «Sonra — bir gençten çok hoşlanmaya başladım. Evlenmemek için verdiğim karardan caymak üzereydim. O zaman çok acayip bir şey oldu! İmzasız bir mektup aldım. Fredrick'den geliyordu bu. Mektubunda başka bir adamla evlendiğim takdirde beni öldüreceğini yazıyordu.»

— «Fredrick'ten mi? Ölmüş olan kocanızdan?»

— «Evet. Tabii önce çıldırdığımı veya kâbus gördüğümü sandım... Sonunda dayanamayarak babama gittim. O bana hakikati söyledi. Kocam kurşuna dizilmemiş, bir yolunu bularak kaçmıştı. Fakat bu kaçmasının da kendisine bir faydası olmamıştı. Zira birkaç hafta sonra bir tren kazasında ölmüş, cesedi de diğer zavallılarınkinin arasında bulunmuştu. Babam onun kaçışını benden saklamıştı. Fakat Fredrick artık öldüğü için hakikati bana anlatmakta artık bir mahzur olmadığını düşünüyordu. Fakat bana gelen mektup yeni birtakım ihtimallerin ortaya çıkmasına sebep oldu. Acaba kocam hâlâ sağ mıydı? Babam durumu kabil olduğu kadar tahkike çalıştı. Sonunda da Fredrick'in olduğu düşünülerek gömülen cesedin hakikaten kocama ait olduğu neticesine

vardı. Tabii kaza sırasında ölünün yüzü ve vücudu ezilmişti. Onu tam ve kesin olarak teşhis etmek kabil değildi. Fakat yine de Fredrick'in ölmüş olduğuna, o mektubunda hain ve kinci bir kimse tarafından yazıldığına inanıyordu... Aynı olay ondan sonra birkaç defa tekrarlandı. Herhangi bir gençle samimi olmaya başlar başlamaz, muhakkak bir tehdit mektubu almaya başlıyordum.»

— «Mektuptaki yazı kocanızın mıydı?»

Louise Leidner ağır ağır, «Bu suali kesin bir şekilde cevaplandırmak güç,» dedi. «Bende Fredrick'in hiç mektubu yoktu. Sadece onun yazısını biraz hatırlıyordum, işte o kadar.»

— «Mektupları onun yazdığından emin olmanıza yardım edecek bazı şeyler yok muydu? Meselâ özel, aranızda kullandığınız sözler? İmâlar?»

— «Hayır. Kocamla birbirimize bazı isimler takmıştık. Eğer mektupta bunlar kullanılmış olsaydı, o zaman onları Fredrick'in yazdığına iyice inanacaktım.»

Düşünceli bir tavırla mırıldandım. «Evet... Acayip bir durum bu. İnsana sanki o mektupları kocanız yazmamış gibi geliyor. Fakat bu işi başka kim yapmış olabilir?»

— «Fredrick'in bir erkek kardeşi vardı. Çocuk biz evlendiğimiz sıralarda on bir on iki yaşlarındaydı. Fredrick'e âdeta tapardı. Kocam da onu çok severdi. Çocuğun adı Bill'di. Ona ne olduğunu bilmiyorum. Belki de ağabeyisine o kadar bağlı olduğu için bana kin duyarak büyüdü. Fredrick'in ölümünden beni sorumlu tuttu. Zaten beni daima kıskanırdı. Beni cezalandırmak için bu yola baş vurdu.»

— «Bu mümkün,» diye cevap verdim. «Çocuklar geçirdikleri büyük sarsıntıları kolay kolay unutmazlar.»

— «Biliyorum. Belki de bu çocuk hayatını benden intikam almaya adadı.»

— «Lütfen devam edin.»

— Anlatılacak daha fazla bir şey yok. Eric'le üç yıl önce tanıştım. Bir daha evlenmemeye iyice karar vermiştim. Eric bana fikrimi değiştirtti. Düğün günümüze kadar yine öyle bir tehdit mektubunun gelmesini bekledim. Fakat gelmedi. O zaman mektubu yazanın ölmüş veya o zalimce oyundan vaz geçmiş olduğuna inandım. *Fakat evlendikten iki gün sonra bunu aldım.*» Masanın üzerinde duran küçük bir ateşe çantasını kendisine doğru çekerek, kilidini açtı. İçinden çıkardığı bir mektubu bana uzattı.

Mürekkkep hafifçe solmuştu. Hafifçe eğik olan yazı biraz kadıncaydı.

«Emirlerime itaat etmedin. Artık kaçamıyacaksın. Sen yalnız Fredrick Bosner'in karısı olarak kalmalısın. Ölmen lâzım.»

Louis Leidner, «Mektubu alınca korktum,» dedi. «Fakat başlangıçtaki kadar değil. Kendimi Eric'in yanında emniyette hissediyordum. Bir ay sonra ikinci mektup geldi.»

«Unutmadım. Plân yapıyorum. Ölmen lâzım. Neden itaatsizlik ettin.»

— «Kocanız bu meseleyi biliyor mu?»

Ağır ağır cevap verdi. «Beni tehdit ettiklerini biliyor. İkinci mektup gelince hem onu, hem de ilkini ona gösterdim. Fakat o bunun bir oyun olduğuna inanıyor. Bazan da birinin ilk kocamın sağ olduğunu iddia ederek bana şantaj yapmaya niyetlendiğini düşünüyor.» Bir an durdu. Sonra devam etti. «İkinci mektubu aldıktan birkaç gün sonra az kalsın havagazından zehirleniyorduk. Biz uykuya daldıktan sonra biri apartmana girmiş ve gazı açmıştı. Neyse ki zamanında uyanarak gaz kokusunu duydum. Ondan sonra da bütün cesaretimi kaybettim tabii. Eric'e bana yıllardan beri mektup geldiğini,

bu deli kimse, onun beni muhakkak öldürmek niyetinde olduğunu söyledim. Zannedersem ilk defa o zaman bu meçhul düşmanımın hakikaten Fredrick olduğuna inanmaya başladım. Onun müşfik halleri derin bir zalimliği gizlerdi... Fakat zannederim Eric benim kadar endişeli değildi. Polise baş vurmayı istedi. Tabii ben buna razı olmadım. Sonunda onunla birlikte buraya gelmemi kararlaştırdık. Yazın da Amerika'ya dönmeyecek, Paris veya Londra'da kalacaktım. Bu plânımızı tatbik de ettik. Her şey yolundaydı. Artık durumun düzeldiğine inanıyordum. Neticede düşmanımla aramda büyük bir mesafe vardı. Sonra — üç hafta kadar önce — bir mektup aldım. Bunun üzerinde Irak pulu vardı.» Bana üçüncü mektubu uzattı.

«Benden kaçabileceğini zannettin. Ama yanıldın. Bana ihanet ettiğin için öleceksin. Ölümün yakın.»

— «Bir hafta önce de bunu aldım. Burada, masanın üstünde duruyordu. Postayla yollanmamıştı.»

Kâğıdı Mrs. Leidner'den aldım. Bunda sadece bir kelime vardı.

«Buradayım!»

Bana korkuyla baktı. «Görüyorsunuz ya? Anlıyorsunuz değil mi? Beni öldürecek. Belki katil Fredrick, belki kardeşi Bill. *Fakat o beni öldürecek!*» Titriyor, sesi gitgide yükseliyordu. Bileğinden yakaladım.

— «Haydi, haydi,» dedim. «Kendinizi öyle bırakıvermeyin. Biz, sizi koruruz. Amonyak ruhu var mı?»

Başıyla ibriğin bulunduğu komotu işaret etti. Şişeyi yakalayarak ona iyice koklattım. Yanakları biraz renklendi. «Hah şöyle,» diye gülümsedim.

— «Evet, biraz daha iyiyim. Fakat artık bu halimin sebebini anlıyorsunuz değil mi? O adamın penceremden içeriye baktığını görünce, 'İşte katil geldi,' diye düşündüm... İlk geldiğiniz gün sizden bile şüphe ettim.

Kadın kılığına girmiş bir erkek olabileceğinizi düşündüm —»

— «Allah Allah!»

— «Biliyorum, gülünç bir şey bu. Fakat — bir hemşire değil, onun — katilin yardımcısı olabilirdiniz.»

— «Ama saçma bu!»

— «Evet, belki. Fakat artık mâkul bir şekilde düşünemiyorum.»

Birdenbire aklıma bir şey geldi. «Her halde ilk kocanızı görseniz tanırırsınız?»

Ağır ağır cevap verdi. «Bundan da emin değilim. Aradan uzun yıllar geçti. Dediğim gibi onunla yirmi yaşındayken evlenmiştim. Belki kendisini tanımayacağım.» Titredi. «Bir gece onun yüzünü gördüm... Fakat bir ölünün çehresiydi bu. Pencereme vuruldu. Sonra bir hortlağın suratını cama dayamış olduğunu farkettim. Sırıttıyordu. Haykırdım, haykırdım... Bizimkiler dışarıda kimse olmadığını söylediler.»

Mrs. Mercado'nun hikâyesini hatırlamıştım. «Bir rüya görmüş olmayasınız?»

— «Görmediğimden eminim!»

Ama ben emin değildim. Bu durumda bir insan pek âlâ böyle bir kâbus görebilirdi... Kendini biraz toplamış olan Mrs. Leidner'i yatırdıktan sonra gidip kocasını buldum. Dr. Leidner'e karısıyla yaptığımız konuşmayı anlattım.

Adam kısaca, «Durumu size anlatmış olmasına sevindim,» dedi. «Bu yüzden çok üzülüyordum. O yüzlerin, camlara vurulmasının hayal olduğunu sanıyorum... Siz bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?»

Sesinde anıyamadığım bir şey vardı. «O mektuplar zalimce bir oyun olabilir.»

— «Evet, bu mümkün. Fakat ne yapacağız? Karım:

bu yüzden neredeyse çıldıracak. Ne düşüneceğimi bilemiyorum.»

Ben de aynı durumdaydım. Belki de bu bir kadının işiydi. Hattâ belki de Marie Mercado'nun. Kadın tesadüfen Louise Leidner'in ilk evliliğini öğrenmişti. Şimdi onu korkutarak intikam almaya çalışıyordu.

Nihayet, «Neyse,» dedim. «Her şeyin düzeleceğini umalım. Zannedersen Mrs. Leidner bana açıldığı için biraz rahatladı. İnsan bir şeyi içine attı mı sinirleri bütün bozulur.»

Dr. Leidner tekrarladı. «Durumu size anlatmış olmasına sevindim. Bundan karımın size güvendiği anlaşılıyor. Bu da iyiye alâmet. Doğrusu ne yapacağımı düşünüp duruyordum.»

Ona az kalsın durumu gizlice polise haber verip vermediğini soracaktım. Fakat kendimi tuttum. Daha sonra buna memnun da oldum.

Zira ertesi günü şöyle bir hâdise oldu. Bill Coleman, amelelerin ücretini almak için Hasaniyeye gidiyordu. Ayrıca yazdığımız mektupları da postaya atacaktı. Herkes zarfları, yemek odasındaki pencerenin pervazına konmuş olan tahta kutuya atıyordu. Bill Coleman da yola çıkmadan önce bunları toplayarak ayırmak ve üzerlerine lâstik bant takmak âdetindeydi.

Yine bu işe daldığı sırada onun hafifce bağırıldığını duydum.

— «Ne var?» diye sordum.

Gülerek bir mektubu uzattı. «Bizim Güzel Louis aklını kaçırdı galiba. New York'ta bir adresi yazmış, altına da Paris — Fransa diye ilâve etmiş. Bunu kendisine götürür müsünüz? Şu adresi düzeltsin.»

Zarfı alıp, Mrs. Leidner'e gittim. Kadının yazısını ilk defa görüyordum. Bir ara, «Bunu daha önce nerede gördüm acaba?» diye düşündüm. «Mrs. Leidner'in yazı-

sı bana pek aşına geldi.»

Bu suali, çok sonra, gece yatarken cevaplandırabilirdim. Louise Leidner'inki daha iri ve yaygındı ama, bu tıpkı tehdit mektuplarındaki yazıya benziyordu.

— «Yoksa o mektupları Mrs. Leidner'in kendisi mi yazıyor?» dedim. «Kocasını da bundan mı şüphe ediyor?»

X

CUMARTESİ GÜNÜ ÖĞLEDEN SONRA

Mrs. Leidner bana sırrını Cuma günü açıklamıştı. Cumartesi sabahı ise bana yaklaşmamaya, benimle yalnız kalmamaya çalıştı. Bunu da normal karşıladım. Bazı kadınlar insana bu şekilde açılır, sonra da pişman olurlardı.

Bill Coleman, sabahleyin Hasaniye'ye doğru yola çıktı. Orada bir hayli işi olduğu için ancak akşam üzeri dönecekti. Onun Sheila Reilly'le öğle yemeği yiyeceğini de tahmin ettim.

Çanakları yıkamakla görevlendirilmiş olan Abdullah avluda oturmuş kendi kendisine bir şarkı mırıldanarak çalışıyordu. Mr. Garey kazı yerine gitmişti. Dr. Leidner'le David Emmott ise Bill Coleman dönünceye kadar toprak çanaklarla meşgûl olacaklardı.

Mrs. Leidner öğle yemeğinden sonra yine odasına gitti. Ben onun yastıklarını filân düzelttikten sonra kendi odama geçtim. Uykum olmadığı için yanıma bir de kitap almıştım. «Hastahanede Cinayet» adlı bir romandı bu. Bir hayli heyecanlıydı ama yazarın hastahanelerin nasıl idare edildiğinden pek haberi olmadığı da anlaşılıyordu. Kitabı nihayet bir tarafa bırakarak, saate bir göz attım. Üç yirmi vardı. Ayağa kalktım. Hemşire

gömleğimi düzelterek avluya çıktım. Abdullah hâlâ kapıları yıkıyor ve şarkı söylüyordu. David Emmott ise onun yanında durmuş, temizlenmiş çanakları sıraya diyor, kırılmış olanları ise bir kutuya koyuyordu. Ben ona doğru giderken, Dr. Leidner de teras merdivenlerinden indi.

Neşeyle, «Eh bir hayli iş yaptık,» dedi. «Terası biraz topladım. Louise buna memnun olacak. Son zamanlarda terasta dolaşılacak yer kalmadığından şikâyet ediyordu. Gidip ona bu müjdeyi vereyim.» Karısının odasına giderek, kapıyı vurdu. Çabucak içeri girdi.

Zannedersenem adam bir - bir buçuk dakika sonra tekrar dışarı çıktı. Ben de o sırada oda kapısına doğru bakıyordum. Bir kabustan farksızdı bu. Adam içeriye neşeyle, çevik adımlarla girmişti. Şimdi ise bir sarhoştan farkı yoktu. Sendeliyordu. Yüzünde acaip, adeta sersemce bir ifade vardı. Garip, soğuk bir sesle, «Hemşire...» diye seslendi. Hemşire...» Hemen önemli bir şey olduğunu anlayarak ona doğru koştum. Dr. Leidner feci haldeydi. Yüzü kül rengi olmuştu, adaleleri seyiriyordu. Neredeyse bayılacaktı. «Karım... Karım... Ah! Allahım...»

Yanımdan geçerek Mrs. Leidner'in odasına girdim. Sonra da nefesimi tutarak durakladım. Mrs. Leidner yerde, yatağın yanında yatıyordu. Üzerine eğildim. Ölmüştü... Hem de hiç olmazsa bir saat önce. Başının ön kısmına sağ şakağının yukarısına müthiş bir darbe indirilmişti. Herhalde Louise Leidner yataktan kalktığı sırada katil ona saldırmıştı. Etrafıma bakındım. Durumu anlayabilmek için bir ipucu arıyordum. Pencereler sıkıca kapatılarak içeriden kitlenmişti. Katilin saklanabileceği bir yer yoktu. Her halde adam çoktan kaçmıştı.

Dışarı çıkarak kapıyı arkamdan kapattım. Dr. Leidner bitkin haldeydi. Onu kendine getirmeye çalışan Da-

vid Emmott bana doğru döndü. Yüzü bembeyazdı. Ona durumu çabucak alçak sesle anlattım. Onun güvenilecek bir insan olduğunu düşündüğüm zaman yanılmamıştım. Mavi gözlerini hafifçe açtı ama soğukkanlılığını kaybetmedi. Bir an düşündükten sonra, «Her halde hemen polise haber vermemiz lâzım. Bill Coleman neredeyse döner. Leidner'i ne yapacağız?»

— «Onu odasına götürelim.» Başını salladı. İlâve ettim, «Her halde şu kapıyı kitlememiz doğru olur.» David Emmott, Mrs. Leidner'in odasını kitleyerek, anahtarını bana uzattı.

— «Bu sizde kalsın Heran hemşire.» Dr. Leidner'i birlikte odasına taşıdık. Adamı yatağına yatırdık. David Emmott, konyak bulmaya koştu. Geri döndüğü zaman yanında Miss Anne Johnson vardı. Kadının yüz hatları iyice gerilmişti. Endişeliydi. Fakat yine de sâkin ve becerikliydi. Onu Dr. Leidner'in yanında bıraktık. Ben telâşla avluya çıktım. Pikap da kemerin altından içeri giriyordu. Zannedersem Bill Coleman'ın o pespembe yuvanlak yüzünde neşeli bir tavırla dışarı atlayarak, «Merhabaa!» diye bağırması hepimizi de şaşırttı. «Merhabaa! Paralar geldi. Artık zenginiz —» Birdenbire durakladı. «Ne var? Size ne oldu? Sanki kedi kanaryanızı öldürmüş gibi bir haliniz var.»

Emmott kısaca, «Mrs. Leidner — öldürüldü,» dedi.

— «Ne?» Coleman'ın yüzünde gülünç bir ifade belirdi. Gözleri yerinden uğradı âdeta. Leidner ana mı öldü? Alay mı ediyorsun?»

Birdenbire acı bir çığlık duyduk. «Öldü mü? Döndüm. Marie Mercado arkamda duruyordu. «Mrs. Leidner öldürüldü mü?»

— «Evet,» dedim. «Bir cinayete kurban gitti.»

— «Olamaz,» diye inledi. «Olamaz. Buna inanamam.

Belki de Louise intihar etti.»

İstihzayla cevap verdim. «İnsan kafasına ağır bir cisim indirerek intihar edemez. Bu hakikaten bir cinayet vakası, Mrs. Mercado.»

Kadın birdenbire bir tahta sandığın üzerine çöktü-verdi. «Fakat — korkunç bir şey bu... Çok korkunç...» Kısa bir sessizlik oldu. Sonra kadın nefes nefese sordu. «Şimdi ne yapacaksınız?»

Emmott, o sâkin tavırlarıyla idareyi ele aldı. «Bill, hemen Hasaniyeye dön. Doğrusu bir cinayet vakasında ne yapılacağını pek bilmiyorum. Fakat Yüzbaşı Maitland'ı bul. Zannedersen o buradaki polisin başı, ne yapılması lâzım geldiğini bilir.»

Coleman başını salladı. O neşeli hali kalmamıştı. Şimdi korku dolu, çocuksu bir hali vardı. Tek kelime söylemeden pikaba binerek uzaklaştı.

Emmott, mütereddit bir tavırla mırıldandı. «Her halde etrafı aramamız doğru olur.» Sesini yükseltti. «İbrahim!»

— «Na'am!» Uşaklardan biri koşarak geldi. David Emmott, onunla Arapça konuştu. İbrahim habire kesin bir tavırla başını sallıyordu. Nihayet Emmott, şaşkın şaşkın, «İbrahim öğleden sonra buraya hiç kimsenin gelmediğini söylüyor,» dedi. «Etrafta bir tek yabancı bile yokmuş. Her halde katil uşaklara görünmeden içeri girdi.»

Mrs. Mercado, atıldı. «Muhakkak öyle olmuştur. Uşaklar başka bir yerdeyken katiller içeri süzülüvermiştir.»

David Emmott, başını salladı. «Evet...» Sesindeki hafif tereddüdü farkederek dikkatle yüzüne baktım. Genç adam dönerek bu sefer de küçük Abdullah'la ko-

nuştı. Çocuk da kesin bir tavırla cevap verdi. David Emmott şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. «Anlıyamıyorum... Katiyen anlıyamıyorum...» Fakat ne demek istediğini bana açıklamadı.

XI

ACAYİP BİR MESELE

Yüzbaşı Maitland, polisler ve Dr. Reilly'nin gelişlerini uzun uzun anlatacak değilim. Herkes sorguya çekildi tabii.

Bence asıl soruşturma Dr. Reilly beni beşte büroya çağırdığı zaman başladı. Doktor kapıyı kapayarak, Leidner'in yerine oturdu. Bana da karşısına geçmemi işaret ederek, «Şimdi durumu iyice anlayalım, hemşire,» dedi. «Bu işte bir acayiplik var.» Defterini çıkardı. «Ben kendi kendime olayın esasını öğrenmeye çalışıyorum. Şimdi... Dr. Leidner karısının cesedini kaçta buldu?»

— «Üç çeyrek kala sanırım,» diye cevap verdim. «Zira avluya çıkarken saatime baktım. Üç yirmi vardı.»

— «Bravo... Sizce kadın öleli ne kadar olmuştu?»

— «Bir saat kadar sanırım.»

— «Aferin. Ben cesedi dört buçukta muayene ettim. Bence Louise Leidner 1.15'le 1.45 arası öldürüldü.» Parmaklarının ucunu masaya vurdu. «Acayip bir vaka. Siz hiç bir şey duymadınız mı?»

— «Cinayet sırasında mı? Hayır doktor. Sadece küçük Abdullah avluda şarkı söylüyor, Mr. Emmott ise zaman zaman terasa, orada çalışan Dr. Leidner'e sesleniyordu.»

— «Küçük Abdullah... Hım...» Kaşlarını çattı.

Aynı anda kapı açılarak, Yüzbaşı Maitland'la Dr. Laidner içeri girdi. Maitland ufak tefek, gri gözlü zeki bakışlı bir adamdı. Dr. Reilly ayağa kalkarak Dr. Leidner'i yerine oturttu.

— «Otur dostum. İyi ki geldin. Seninle de konuşmamız lâzım gelecek. Bu vaka biraz acayip.»

Dr. Leidner, başını önüne eğdi. «Biliyorum...» Bana baktı. «Karım durumu Heran hemşireye anlatmıştı. Artık Louise'in sırrını saklamamız lüzumsuz, hemşire. Lütfen Yüzbaşı Maitland'la Dr. Reilly'e Louise'le dün yaptığınız konuşmayı anlatın.»

İsteğini yerine getirdim. Yüzbaşı Maitland beni dinlerken arada sırada hayretle bağırdı. Sözlerim sona erince de Dr. Leidner'e döndü. «Bütün bunlar doğru değil mi, Leidner?»

— «Evet. Heran hemşirenin anlattıklarının hepsi de doğru.»

Dr. Reilly, «Çok ilginç,» diye başını salladı. «O mektuplar nerede?»

— «Dün Mrs. Leidner'in ataşe çantasının içindeydi,» dedim.

— «Her halde hâlâ da oradalar.» Dr. Reilly, Yüzbaşı Maitland'a döndü. Daima müşfik olan yüzünde sert ve haşın bir ifade belirmişti. «Artık bu hikâyeyi herkesten gizlemek lüzumsuz. O adamın bulunup, cezalandırılması lâzım.»

— «Katilin Mrs. Leidner'in ilk kocası olduğunu mu düşünüyorsunuz?» diye sordum.

Yüzbaşı Maitland bana baktı. «Siz o fikirde değil misiniz, Hemşire?»

Tereddütle mırıldandım. «Bunda bazı şüphe götürcek taraflar var.»

Dr. Leidner, «Ne olursa olsun,» dedi. «O adam bir katil. Kendisinin aynı zamanda bir deli olduğundan da

eminim. O bulunmalı, Yüzbaşı Maitland. Muhakkak bulunmalı. Her halde bu pek zor olmayacak.»

Dr. Reilly, ağır ağır, «Bu sandığından daha zor.» dedi. «Öyle değil mi Maitland?» Yüzbaşı cevap vermeye-
rek bıyığını çekti.

Ben birdenbire bağırdım. «Afedersiniz. Fakat anlatmam lâzım gelen bir şey daha var...» Onlara pencereden içeriye bakmaya çalışan adamdan bahsettim. Yabancı-
cının Rahip Savigny'nin ağzından lâf almaya çalıştığını da söyledim.

Yüzbaşı Maitland, «Bunun üzerinde de duralım,» dedi. «Belki o adamın bu vakayla bir ilgisi var.»

Ben, «Belki onu burayı gözetlemeye yollamışlardı,» dedim. «Etrafın ne zaman تنها olduğunu haber verecekti.»

Dr. Reilly, sıkıntılı bir tavırla burnunu uğuşturdu. «İşin garip tarafı da bu. Ya etraf تنها olmasaydı?» Şaşkın şaşkın ona baktım.

Yüzbaşı Maitland, Dr. Leidner'e döndü. «Leidner, beni iyi dinleyin. Olanları sırayla sayacağım. On ikide yenen öğle yemeğinden sonra karınız Hemşire Heran'la birlikte odasına çıktı. O sırada bire yirmi beş vardı. Siz terasa çıktınız ve iki saat orada çalıştınız.»

— «Evet.»

— «O arada aşağıya indiniz mi hiç?»

— «Hayır.»

— «Biri terasa yanınıza çıktı mı?»

— «Evet. Emmott sık sık yanıma geldi. Çocuğun yıkadığı kaplardan bazılarını getirdi.»

— «Siz hiç avluya baktınız mı?»

— «Evet. Bir iki defa Emmott'a seslendim.»

— «Her seferinde de çocuk avludaydı değil mi?»

— «Evet.»

— «Emmot'un yanınızda kaldığı en uzun za-

man tahminen kaç dakika? Yani o avludan ne kadar müddet için uzaklaştı?»

Dr. Leidner, düşündü. «Bunu cevaplandırmak zor. Belki on dakika. Aslında bu bana iki üç dakikaymış gibi geliyor ama ben zaman tahminlerinde daima yanılıyorum. Zira bir işe daldığım zaman dakikaların nasıl geçtiğini pek farketmem.»

Yüzbaşı Maitland Dr. Reilly'e baktı. Doktor başını salladı. «Evet, en iyisi bu.»

Yüzbaşı Maitland cebinden çıkardığı küçük bir defteri açtı. «Leidner, size gruptakilerin bugün saat birle iki arası ne yaptıklarını okuyacağım.»

— «Fakat —»

— «Acele etmeyin. Biraz sonra ne demek istediğimi anlayacaksınız. Önce Mr. ve Mrs. Mercado. Joseph Mercado laboratuarda çalıştığını söyledi. Marie Mercado ise odasında saçlarını yıkadığını. Miss Anne Johnson, oturma odasında silindir şeklindeki mühürlerin kalıplarını çıkardığını anlattı. Mr. Carl Beiter, karanlık odada filimlerivelope ettiğini söyledi. Rahip Savigny kendi odasında çalıştığını iddia etti. Garey'le Coleman'a gelince... Garey, kazı yerindeydi. Bill Coleman ise Hasaniye'de. Gelelim uşaklara. Hintli ahçınız kemerin dışında oturmuş, hem tavuk ayıklıyor, hem de oradaki nöbetçiyle konuşuyordu. İbrahim'le Mansur biri çeyrek geçe onların yanına gittiler. Ve iki buçuğa kadar da orada kaldılar. *O sırada karınız çoktan ölmüştü.*»

Dr. Leidner, öne doğru eğildi. «Anlıyamıyorum... Beni şaşırtıyorsunuz. Kasedettiğiniz nedir?»

— «Karınızın odasına avluya açılan kapıdan başka bir yerden girmek kabil mi?»

— «Hayır. Odanın iki penceresi var ama onlar da parmaklıklılı. Galiba onlar bugün kapalıydılar.» Bana baktı.

Hemen, «Pencereler kapanmış ve içeriden sürgülenmişti,» dedim.

Yüzbaşı Maitland, «Her ne hal ise,» diye mırıldandı. «Pencereler açık olsaydı bile oradan içeriye kimse giremezdi. Bunu iyice tetkik ettik. Bir yabancınn karını öldürebilmesi için kemerli kapıdan avluya girmesi lâzımdı. Fakat ahçı nöbetçi ve iki uşak bugün eve o saatte bir yabancınn gelmediğine yemin ettiler.

Dr. Leidner ayağa fırladı. «Ne demek istiyorsunuz? Ne demek istiyorsunuz?»

Dr. Reilly usulca, «Dostum, kendine hâkim olmaya çalış,» diye cevap verdi. «Biliyorum bu durum seni çok sarsacak ama hakikatleri olduğu gibi kabul etmemiz lâzım. *Katil, dışarıdan gelmedi.* O halde o içerideydi. Yani — *Mrs. Leidner'i sizin gruptan biri öldürdü.*

XII

«ONA İNANMADIM...»

— «Olamaz! Olamaz!» Dr. Leidner ayağa fırlamış, odada üzüntülü bir tavırla dolaşıyordu. «Söylediğin imkânsız, Reilly. Tamamiyle imkânsız! İçimizden biri? Gruptakilerin hepsi de Louise'e çok bağlıydılar!»

Dr. Reilly'nin dudakları acayip bir ifadeyle büküldü. O anda bir şey söylemesi kabil değildi ama sessizliği de bir hayli mânalıydı.

Dr. Leidner, bağırdı. «İmkânsız! Hepsi de Louise'i severlerdi. Karım — o kadar sevimliydi ki. Herkes de bunu hissederdi.»

Dr. Reilly, öksürdü. «Afedersin, Leidner. Fakat neticede bu sadece senin fikrin. Gruptan biri karını sev-

meseydi her halde gelip bunu sana söylemezdi.»

Dr. Leidner, endişeyle ona baktı. «Doğru... Çok doğru... Fakat yine de yanlış olduğundan eminim, Reilly. Herkes Louise'i severdi.» Bir an durdu. Sonra da bağırdı. «Bu fikrin korkunç. İnanılacak gibi değil!»

Yüzbaşı Maitland atıldı. «Hakikatleri görmemezlikten gelemeyiz Leidner.»

— Hakikatler? Hakikatler? Hintli ahçıyla uşakların doğruyu söyledikleri ne malûm?»

Dr. Reilly, «Onların yalan söylemeleri için bir sebep yok,» diye cevap verdi. «Hepsinin de katili görmüş olmalarını biz de tercih ederdik. Ayrıca şu da var. Ahçıyla uşakların yalan söylediğini bir an için biz de kabul edelim. Fakat David Emmott'la küçük Abdullah da avludalardı. Katili onların da görmeleri lâzımdı.»

Dr. Leider, mırıldandı. «Küçük Abdullah... Onu unutmuştum. Çok zeki bir çocuktur o. Fakat Maitland, çocuğun katilin karımın odasına girdiğini görmüş olması lâzım.»

— «Bu meseleyi onunla konuştuk. Çocuk avluda kapları yıkıyormuş bir ara oradan uzaklaşmış. Saat bir buçuk sıralarında Emmott, terasa, sizin yanınıza çıkmış. Orada on dakika kadar kalmış sanırım. O sırada Abdullah bu fırsattan faydalanarak kapının önündeki grubun yanına gitmiş. Emmott, geri dönüp çocuğu bulamayınca ona seslenmiş. Kendisine işi neden bıraktığını sormuş. Bence karınız o on dakikalık zaman içerisinde öldürüldü.» Maitland'ın yüzünde ciddî bir ifade vardı.

Dr. Leidner inleyerek yerine oturdu. Elleriyle yüzünü kapattı. Dr. Reilly, sâkin bir tavırla konuşmaya başladı. «Bu zaman diğer delillere uyuyor. Ben Louise'i muayene ettiğim zaman o öleli üç saat olmuştu. Şimdi bütün mesele şu — onu kim öldürdü?»

Kısa bir sessizlik oldu. Dr. Leidner sandalyesinde

«dikleşerek, eliyle alnını oğuşturdu. «Reilly, sözlerin çok mantıklı. Hakikaten bu işi buradan biri yapmış gibi geliyor insana. Fakat yanılmış olman lâzım. Meselâ — ikiniz de fevkalâde bir tesadüfe inanıyorsunuz.»

Dr. Reilly, «Tesadüf kelimesini kullanman hakikaten garip,» dedi.

Fakat Dr. Leidner ona aldırmayarak sözlerine devam etti. «Karıma tehdit mektupları geliyor. Belirli birinden korkuyor o. Sonra — Louise — öldürülüyor. Fakat korktuğu kimse tarafından değil. Bu işi tamamiyle başka biri yapıyor. İşte bu çok gülünç.»

Reilly, düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Hakikaten öyle gözükyüyor...» Yüzbaşı Maitland'a baktı. «Tesadüf ha?... Ne dersin, Maitland? Demin söylediğimi kabul ediyor musun? Bunu Leidner'e açalım mı?»

Yüzbaşı Maitland, başını salladı. «Evet.»

Dr. Reilly, «Leidner,» dedi. «Hercule Poirot adında birinden bahsedildiğini duydun mu hiç?»

Leidner, şaşkın şaşkın ona baktı. «Galiba bu adı duydum... Evet Van Aldin adında biri onu çok methetti. Poirot özel detektif değil mi?»

— «Evet.»

— «Fakat o Londra'da değil mi? Bize nasıl yardım edebilir?»

Dr. Reilly, «Kendisi Londra'da oturuyor,» diye cevap verdi. «Ama şimdi bu işe de tesadüf karıştı. Poirot şimdi Londra'da değil, Suriye'de. Yarın da Bağdat'a gitmek üzere Hasaniye'den geçecek. Bu tesadüfe ne dersin?»

Dr. Leidner bir an tereddüt etti. Sonra da özür dilemiş gibi Yüzbaşı Maitland'a baktı. «Siz ne diyorsunuz?»

Maitland hemen cevap verdi. «Onunla iş birliği yapmaya hazırım. Ben basit olaylardan anlarım. Leidner.

Fakat karınızın ölümü benim çözebileceğim gibi bir şey değil. Mesele bana pek karışık gözüküyor. Poirot'nun vakayla ilgilenmesini çok isterim.»

Dr. Leidner, «Poirot'ya baş vurarak bize yardım etmesini mi istiyeyim?» dedi. «Ya red ederse?»

Dr. Reilly, başını salladı. «Reddetmez.»

— «Nerden biliyorsun?»

— «Ben de mesleğine bağlı bir adamım. Bana ilgi çekici bir hastalık vakasından bahsettikleri zaman bununla hemen alâkadar olurum. Bu da alelâde bir cinayet değil, Leidner.»

— «Hayır...» Dr. Leidner'in dudakları anî bir ısıtıpla titredi. «Sen benim namıma Hercule Poirot'yle konuşur musun Reilly?»

— «Konuşurum.»

Dr. Leidner; teşekkür ettiğini belirtmek için eliyle bir işaret yaptı. «Hâlâ — Louise'in ölmüş olduğuna inanmıyorum.»

Dayanamadım. «Ah, Dr. Leidner!» diye bağırdım. «Bu mesele yüzünden ne kadar üzüldüğümü bilemezsiniz. Görevimi yapamadım. Mrs. Leidner'i korumam, ona bir kötülük edilmesine engel olmam lâzımdı.»

Leidner, ciddî bir tavırla başını salladı. «Hayır, hemşire, kendinizi kabahatli bulmayın. Asıl suçlu benim. Allah affetsin! Ona inanmadım... Ta başından beri Louise'e inanmadım. Onun hakikaten tehlikede olduğu aklıma bile gelmedi.» Ayağa kalktı. Yüz adaleleri seyiriyordu. «Onun ölümüne gitmesine göz yumdum!... Louise'e inanmadığım için onun ölümüne sebep oldum —» Sendeleyerek odadan çıktı.

Dr. Reilly, bana baktı. «Ben de kendimi suçlu buluyorum. Louise Leidner'in rol yaptığını sanıyordum.»

İtiraf ettim. «Kadını ben de ciddiye almadım.»

Dr. Reilly, ciddî bir tavırla, «Üçümüz de yanıldık,» diye mırıldandı.

Yüzbaşı Maitland, «Öyle...» dedi.

XIII

HERCULE POIROT GELİYOR

Hercule Poirot'u ilk gördüğüm anı ölünceye kadar unutmayacağım. Tabîî sonradan kendisine alıştım ama doğrusu başlangıçta fena halde şaşaladım. Adam sahne-de veya filimlerde gördüğümüz komiklere benziyordu. Bir elli boyundaydı sanırım. Acayip, tombul, ufak tefek bir adamdı. Yumurta biçiminde bir kafası, pos bıyıkları vardı. Komedilerdeki berberlerden farksızdı. «Mrs. Leidner'in katilini bu adam mı bulacak?» diye düşündüm.

Galiba hissettiklerimi yüzümden anlamıştı. Gözlerinde acayip bir pırıltıyla, «Benden hiç hoşlanmadınız değil mi, Hemşire?» dedi. «Fakat siz benim dış görünüşüme bakmayın...»

Dr. Reilly, Hercule Poirot'yu pazar günü öğle yemeğinden hemen sonra getirdi. Detektif ilk iş hepimizi bir araya topladı. Masanın başına geçerek sağına Dr. Leidner'i, soluna da Dr. Reilly'i aldı.

Herkes yerine geçtikten sonra Dr. Leidner hafifçe öksürerek o mütereddit ve müşfik tavırlarıyla konuşmaya başladı. «Her halde hepiniz de Mösyö Hercule Poirot'dan bahsedildiğini duydunuz. Kendisi bize yardım etmeye razı olmak nezaketini gösterdi. Tabîî Yüzbaşı Maitland elinden geleni yapıyor ama — bazı olaylar —»

Ufak tefek detektif atıldı. «Bu iş bir hayli karışık değil mi?»

Marie Mercado bağırdı. «Onun yakalanması lâzım. Onun kaçması çok kötü olur!»

Poirot'nun onu şöyle bir süzdüğünü gördüm. «O? O da kim, madam?»

— «Katil tabii.»

— A, evet, katil...» Sanki canı hiç önemli değilmiş gibi bir tavırla konuşmuştu. Hayretle baka kaldık. O bizleri teker teker süzdü. «Galiba siz şimdiye kadar bir cinayet vakasına karışmadınız.»

— «Karışmadık...» diye mırıldandık.

Hercule Poirot gülümsedi. «Onun için durumu anıyamıyorsunuz. Kötü bir iş bu. Meselâ — şu anda hepinizden de şüphe ediyoruz.»

Mrs. Mercado ayağa fırladı. «Ne küstahlık bu! Böyle nasıl konuşabiliyorsunuz? Sözleriniz çok iğrenç. Dr. Leidner orada oturup bu adamın — bu adamın —»

Dr. Leidner, yorgun bir tavırla mırıldandı. «Sinirlerine hâkim olmaya çalış. Marie.»

Joseph Mercado da ayağa kalktı. Gözleri kanıanmıştı, elleri titriyordu. «Hakikaten bu korkunç bir hakaret —»

Poirot, «Hayır, hayır,» dedi. «Size hakaret ettiğim yok. Ben sadece sizden hakikatleri olduğu gibi kabul etmenizi istiyorum. Cinayet işlenen bir evde herkesten şüphe edilir. Bu olayda elimizde katilin dışarıdan geldiğini gösterecek bir delil var mı?»

Mrs. Mercado haykırdı. «Fakat katil muhakkak dışarıdan geldi. Belli bir şey bu. Neticede —» Durakladı. «Aksine kimse inanamaz!»

Poirot, ona doğru bir reverans yaptı. «Her halde haklısınız, Madam. Ben size tahkikata nasıl başlayacağımı anlatıyorum. Önce bu odadakilerin masum olduklarını ortaya çıkaracağım. Sonra da katili başka yerde aramaya başlayacağım.»

Rahip Savigny, kibar bir tavırla sordu. «O zaman geç kalmış olmaz mısınız?»

— «Muhterem peder, kaplumbağanın tavşanı gittiğini unutmayın.»

Rahip Savigny, omuzunu silkti. «Hepimiz elinizdeyiz. Pek yakında hiç birimizin de o korkunç vakayla bir ilgisi olmadığını ortaya çıkaracağınızı umarım.»

— «Bu işi çabucak yapmak niyetindeyim. Size durumu ileride soracağım suallere kızmamanız için açıkladım. Belki muhterem peder siz diğerlerine örnek olmak istersiniz?»

Rahip Savigny, ciddî bir tavırla, «Bana istediğinizi sorabilirsiniz,» dedi.

— «Buradaki ilk mevsiminiz mi?»

— «Evet.»

— «Buraya ne zaman geldiniz?»

— «Üç hafta önce. Yani 27 şubatta.»

— «Nereden geldiniz?»

— «Tunus'tan.»

— «Teşekkür ederim, muhterem peder. Buraya gelmeden önce Mrs. Leidner'i tanıyor muydunuz?»

— «Hayır. Kendisiyle ilk defa burada karşılaştım.»

— «O felâket sırasında ne yapıyordunuz?»

— «Odamda çivi yazısıyla yazılmış levhaları okuyordum.»

— «Odanıza ne zaman çıktınız?»

— «Öğle yemeğinden hemen sonra. Bire yirmi kala sanırım.»

— «Orada ne kadar kaldınız?»

— «Hemen hemen üçe kadar. Pikabın geldiğini sonra tekrar gittiğini duydum. Bunun sebebini merak ettim. Durumu öğrenmek için dışarı çıktım.

— «O zamana kadar odanızdan hiç çıktınız mı?»

— «Hayır, çıkmadım.»

— «Odanızın avluya bakan pencereleri var mı?»

— «Hayır. Benim pencerelerim kırlara açılıyor.»

— «Avluda olanları duydunuz mu?»

— «Hayır. Duymam pek kabil değildi. Yalnız Mr. Emmott'un kapımın önünden geçerek terasa çıktığını duydum. Bunu bir iki defa yaptı.»

— «Bu vakayı aydınlatacak bir şey biliyor musunuz?»

Rahip Savigny, biraz endişeli bir tavırla Dr. Leidner'e baktı. «Bu güç bir soru, Mösyö. Fakat bana sorarsanız Mrs. Leidner birinden veya bir şeyden korkuyordu. Bilhassa bir yabancı gördü mü telâşlanıyordu. Her halde bunun bir sebebi vardı. Fakat ben bunu bilmiyorum. Derdini bana açmadı.»

Poirot, hafifçe öksürerek önündeki notlara baktı. «Anladığıma göre iki gece önce eve hırsız girdiğinden endişe edilmiş.»

Rahip Savigny başını sallayarak o gece olanları anlattı. Sonra da, «Doğrusu ne olduğunu anlıyamadım,» dedi. «Hiç bir şey çalınmamıştı. Tabii antika odasına uşaklardan biri girmiş olabilirdi.»

— «Veya arkeoloji grupundan biri ..»

— «Evet. Fakat öyle bir şey olsaydı bu kimse bunu açıkça söylerdi. Bunu gizlemesi için bir sebep yoktu.»

— «Belki de içeriye dışarıdan bir yabancı girmişti.»

— «Belki...»

— «Eve bir yabancı girseydi burada uzun zaman saklanabilir miydi? Yani cumartesi gününe kadar?»

Poirot bu suali Rahip Savigny'ye olduğu kadar Dr. Leidner'e de sormuştu. İki adam da bir an düşündüler. Nihayet Leidner istemeye istemeye, «Bunun kabil olduğunu sanmıyorum,» diye mırıldandı. «Adam nereye saklanmış olabilirdi? Sen ne diyorsun, Savigny?»

— «Ben de saklanmış olmasına pek ihtimal veremiyorum...»

Poirot Anne Johnson'a döndü. «Siz ne fikirdesiniz?»

Miss Johnson, biraz düşündükten sonra başını salladı. «Bence imkânsız bu. Adam nereye saklanabilirdi? Bütün yatak odaları dolu. Üstelik hepsinde de pek az eşya var. Karanlık oda, laboratuvar ve resim odası da ertesi günü kullanıldı. Bütün buraları da. Ayrıca öyle büyük dolaplar da yok.»

Poirot, Rahip Savigny'ye baktı. «Bir şey daha var. Heran hemşire geçen gün sizi dışarıda bir adamla konuşurken görmüş. Daha önce o yabancıнын pencerelerin birinden içeriye bakmaya çalıştığını da farketmiş. Galiba o adam mahsus buralarda dolaşıyordu.»

Rahip Savigny düşünceli bir tavırla, «Bu mümkün,» dedi.

— «O adamla önce siz mi konuştunuz? Yoksa söze o mu başladı?»

— «Söze o başladı sanırım.»

— «Ne söyledi?»

Rahip, kaşlarını çatarak hatırlamaya çalıştı. «Zannedersen Amerikan arkeoloji grubunun burada oturup oturmadığını sordu. Amerika'lıların bir çok kimseye iş verdiklerinden bahsetti. Açıkçası sözlerini pek anlamadım. Fakat Arapçamı ilerletmek için onunla konuşmağa çalıştım. Şehirli olduğu için beni daha iyi anlayabileceğini düşünüyordum.»

— «Onunla başka bir şeyden bahsettiniz mi?»

— «Galiba Hasaniye'nin büyük bir şehir olduğunu söyledim. Sonra ikimiz de Bağdat'ın daha büyük olduğunu konusunda fikir birliğine vardık. O benim nereli olduğumu öğrenmeye çalıştı.»

Poirot, başını salladı. «Onu bana tarif edebilir misiniz?»

Rahip Savigny, yine düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. Sonra, «Kısa boylu, tıknaz bir adamdı,» dedi. «Yüzü beyazdı. Bir gözü de kayıyordu. Hem de bariz bir şekilde.»

Poirot, bana döndü. «Siz yabancıyı bu şekilde mi tarif ederdiniz?»

Tereddütle, «Pek de değil,» diye cevap verdim. «Adam bana uzun boylu gibi geldi. Yüzü iyice esmerdi. Bir hayli inceydi sanırım. Gözünün kaydığını farketmedim.»

Poirot, ümitsiz bir tavırla omuzlarını silkti. «Daima böyledir. Polis olsaydınız bunu bilirdiniz. Şahitler bir kimseyi daima başka başka şekillerde tarif ederler.»

Rahip Savigny, «Adamın gözünün kaydığından emim,» dedi. «Belki Heran hemşire diğer bakımlardan haklı. Adam için beyaz dediğim zaman yüzünün diğerlerine nazaran daha açık renk olduğunu anlatmak istedim. Tabii Heran hemşire onu esmer sayar.»

İnatla başımı salladım. «Adam çok esmerdi.»

Dr. Reilly'nin dudağını ısırarak güldüğünü farkettim. Poirot ellerini havaya kaldırdı. «Neyse... Evin etrafında dolaşan bu yabancı önemli olabilir. Olmayabilir de. Her ne hal ise, onun muhakkak bulunması lâzım. Şimdi biz soruşturmamıza devam edelim.» Bir an tereddütle masanın etrafında oturanlara baktı. Sonra Carl Beiter'i seçti. «Haydi dostum. Dün olanları bir de sizden dinleyelim.»

Beiter'in pembe, tombul yüzü kıpkırmızı kesildi. «Benden mi?»

— «Evet. Adınız ve yaşıınız?»

— «Carl Beiter. Yirmi sekiz yaşıındayım.»

— «Amerika'lısınız değil mi?»

— «Evet. Chicago'luyum.»

— «Bu ilk mevsiminiz mi?»

— «Evet. Ben fotoğraf işlerine bakıyorum.»

— «A, evet. Dün öğleden sonra ne yaptınız?»

— «Zamanımın çoğunu karanlık odada geçirdim. Önce bazı filmleri banyo ettim. Daha sonra da fotoğrafları çekilecek eşyaları hazırladım.»

— «Dışarıda mı?»

— «Hayır, hayır. Fotoğraf odasında.»

— «Karanlık oda oraya mı açılıyor?»

— «Evet.»

— «O halde fotoğraf odasından hiç çıkmadınız.»

— «Çıkmadım.»

— «Avluda neler olduğunu farkettiler mi?»

Genç adam, başını salladı. «Çok işim olduğu için pek farketmedim. Pikabın döndüğünü duydum. Elimdeki işi bitirdikten sonra bana mektup olup olmadığını sormak için dışarı çıktım. Olayı o zaman öğrendim.»

— «Fotoğraf odasında çalışmaya kaçta başladınız?»

— «Bire on kala.»

— «Buraya gelmeden önce Mrs. Leidner'le tanışıyor muydunuz?»

Beiter, «Hayır, efendim,» diye cevap verdi. «Kendisini burada gördüm.»

— «Aklınıza bize yardımı dokunabilecek her hangi bir olay geliyor mu?»

Carl Beiter, âciz bir tavırla, «Ben hiç bir şey bilmiyorum, efendim,» dedi.

— «Mr. Emmott?»

David Emmott, o tatlı yumuşak sesiyle konuşmaya başladı. «Saat bire çeyrek kaladan, üçe çeyrek kalaya kadar çanaklarla meşgul oldum. Abdullah onları yıkıyor, ben de ayırıyordum. Arada sırada da Dr. Leidner'e yardım etmek için terasa çıkıyordum.»

— «Yukarı kaç defa çıktınız?»

— «Dört defa sanırım.»

— «Orada ne kadar kaldınız?»

— «Bir kaç dakika sanırım. Daha fazla değil. Fakat bir sefer on dakika kadar kaldım. Dr. Leidner'le neleri saklayacağımızı, neleri atacağımızı konuştuk.»

— «Aşağıya indiğiniz zaman Abdullah'ı yerinde bulamadınız sanırım?»

— «Evet. Ben seslenince o da kemerin altında belirdi. Gevezelik etmek için diğerlerinin yanına gitmişti.»

— «Abdullah işin başından yalnız o zaman mı ayrıldı?»

— «Kendisini bir iki defa çanaklarla terasa yolladım.»

Poirot ciddi bir tavırla, «O sırada Mrs. Leidner'in odasına birinin girdiğini görüp görmediğinizi sormama her halde lüzum yok?» dedi.

Emmott, hemen cevap verdi. «Hiç kimseyi görmedim. Avluda iki saat çalıştım. O sırada hiç kimse oraya gelmedi.»

— «Siz terasa çıktığınız, Abdullah da diğerlerinin yanına gittiği sırada saat bir buçuk muydu?»

— «Öyle sanıyorum. Tabî tam mânâsiyle emin değilim.»

Poirot, Dr. Reilly'e döndü. «Bu sizin ölüm zamanıyla ilgili tahmininize uyuyor mu?»

Dr. Reilly, «Evet,» dedi. «Uyuyor.»

Poirot, uçları kıvrık gür bıyığını sıvazladı. «Demek ki Mrs. Leidner o on dakika içerisinde öldürüldü.»

XIV

İÇİMİZDEN BİRİ?

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra da odada dehşet dolu

bir hava esti. Zannedersem ilk defa o zaman Dr. Reilly'nin faraziyesinin doğru olduğuna inandım. Bana katil aramızdaymış, konuşulanları dinliyormuş gibi geldi. Katil içimizden biriydi...

Belki Marie Mercado da aynı şeyi hissetmişti. Zira birdenbire acı acı bağırdı. «Korkunç bir şey bu...» Hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladı.

Kocası, «Cesaret, Marie,» dedi. Sonra da özür dilermiş gibi bize baktı. «O çok hassastır. Her şey kendisine tesir eder.»

Bilmiyorum, düşündüklerim yüzümden anlaşılıyor muydu? Zira birdenbire Hercule Poirot'nun bana baktığını farkettim. Adam hafifçe gülümsüyordu. Ona soğuk soğuk baktım. Detektif de tekrar suallerine başladı. «Bana dün öğleden sonra ne yaptığınızı anlatır mısınız, Madam?»

Marie Mercado, yine hıçkırdı. «Saçlarımı yıkadım. Hiç bir şeyden haberim olmaması korkunç bir şey. Keyfim yerindeydi.»

— «Odanızda mıydınız?»

— «Evet.»

— «Dışarı çıkmadınız mı?»

— «Hayır. Arabayı duyduktan sonra avluya çıktım. Ve orada olanları öğrendim. Ah, feci bir şeydi bu!»

— «Olay sizi şaşırttı mı?»

Mrs. Mercado birdenbire ağlamaktan vaz geçerek, öfkeyle gözlerini açtı. «Ne demek istiyorsunuz, Mösyö Poirot? Yani—»

— «Ne demek isteyeceğim, madam? Biraz önce bize Mrs. Leidner'i ne kadar sevdiğinizi söylediniz. Belki de o size sırlarını açmıştı.»

— «Anlıyorum... Hayır, Louise bana hiç bir şey söylemedi... Yani kesin bir şey söylemedi, demek istiyorum... Tabii onun çok sinirli ve endişeli olduğunun far-

kındaydım. Sonra o acayip olaylar da olmuştu... Cama vuran parmaklar filân...»

Kendimi tutamadım. «Bütün bunların evham olduğunu söylemişsiniz.» Kadının birdenbire şaşalayivermesi bayağı hoşuma gitti. Aynı anda Poirot'nun istihzayla bana baktığını farkettim. Sonra adam durumu ciddi bir tavırla özetledi. «Yani madam, siz saçlarınızı yıkıyordunuz. Ne bir şey gördünüz, ne de duydunuz. Bize yardımı dokunabilecek başka bir şey biliyor musunuz?»

Marie Mercado düşünmedi bile. «Hayır, bilmiyorum. Bence çok esrarlı bir olay bu. Fakat ben katilin dışarıdan geldiğine inanıyorum. En mâkulü de bu.»

Poirot, kadının kocasına döndü. «Ya siz ne diyorsunuz, mösyö?»

Joseph Mercado, irkildi. Endişeyle sakalını çekiştir-di. «Öyle olmalı... Fakat Mrs. Leidner'e kim zarar vermek isteyebilirdi? O kadar nazık, o kadar müşfik bir kadındı ki...» Başını salladı. «Onu öldüren alçağın biri olmalı. Evet, bir alçak o.»

— «Siz dün öğleden sonra ne yaptınız, mösyö?»

— «Ben mi?» Adam şaşkın şaşkın baktı.

Karısı ona yardıma çalıştı. «Laboratuardaydın ya Joseph.»

— «Evet, sahi... Laboratuardaydım ya. Daima orada çalışırım.»

— «Oraya kaçta gittiniz?»

Adam yine aciz bir tavırla karısına baktı. Kadın, «Bire on kala, Joseph,» dedi.

— «Ah evet. Bire on kala.»

— «Hiç avluya çıktınız mı?»

— «Hayır, sanmıyorum...» Düşündü. «Hayır, çıkmadığımdan eminim.»

— «Felâketi ne zaman öğrendiniz?»

— «Karım gelip haber verdi. Korkunç bir şeydi bu.

Bayağı inanamadım. Hâlâ da inanamıyorum ya.» Birdenbire titremeye başladı. «Ne korkunç — ne korkunç...»

Mrs. Mercado hemen onun yanına koştu. «Evet, evet Joseph, hepimiz de öyle düşünüyoruz. Fakat kendimize hâkim olmalı, durumu zavallı Dr. Leidner için büsbütün güçleştirmemeliyiz.»

Dr. Leidner'in yüzünde ıstırap dolu bir ifadenin belirrip kaybolduğunu gördüm. Bu heyecanlı havanın onu büsbütün fena ettiği belliydi. Âdeta yalvarır gibi yan gözle Poirot'ya baktı. Detektif hemen harekete geçti. «Miss Johnson?»

— «Korkarım benim size anlatabileceğim fazla bir şey yok.» Kültürlü, tatlı sesi Mrs. Mercado'nun cırlak feryatlarından sonra insanın kulağını okşuyordu. «Oturma odasında çalışıyor, silindir şeklindeki bazı mühürlerin plâstrinle kalıplarını çıkarıyordum.»

— «Bir şey gördünüz mü? Veya duydunuz mu?»

— «Hayır.»

Poirot, ona çabucak bir göz attı. O da benim gibi Anne Johnson'un hafif bir tereddütle konuştuğunu mu fark etmişti? «Emin misiniz, matmazel? Açık olarak hatırladığınız bir şey yok mu?»

— «Ha — hayır—»

— «Belki gözünüzün kuyruğuyla bir şey gördünüz...»

Miss Johnson, kesin bir tavırla cevap verdi. «Ne mü-nasebet.

— «O halde bir şey işittiniz. Ah, evet. Bunu tam mâ-nâsiyle duyup duymadığınızdan da emin değilsiniz.»

Anne Johnson, âdeta öfkeyle gülümsedi. «Beni çok sıkıştırıyorsunuz, Mösyö Poirot. Bu yüzden size emin olmadığım bir şeyi söylemek zorunda kalacağım... Bana o gün hafif bir feryat duymuşum gibi geliyor. Daha doğrusu bu feryadı iyice duydum. Neticede oturma odasının pencereleri açıldı. Tarlalardan insanın kulağına türlü ses-

ler geliyordu. Fakat o olaydan beri nedense bağırmanın Mrs. Leidner olduğunu düşünmeye başladım. İşte bu yüzden de üzülüyorum. O feryadı duyduğum an hemen koşsaydım, kimbilir belki de onu kurtarırdım...»

Dr. Reilly, otoriter bir tavırla söze karıştı. «Böyle şeyler düşünmeyin. Katil, odaya girer girmez Mrs. Leidner'in başına vurdu. Ve bu darbe de onu öldürdü. Koşsaydınız da kendisini yine kurtaramazdınız.»

Anne Johnson, «Fakat hiç olmazsa katili yakaladım,» diye cevap verdi.

Poirot, sordu. «Bu olay ne zaman oldu? Bir buçuk civarında mı?»

Kadın, bir an düşündü. «Evet. O sırada sanırım.»

Poirot, «Bu olaylara uyuyor,» dedi. «Başka bir şey işitmediniz mi? Meselâ kapının açılıp kapandığını?»

Anne Johnson başını salladı. «Hayır. Böyle bir şeyi hatırlamıyorum.»

— «Her halde masanın başında oturuyordunuz. Ne tarafa doğru bakıyordunuz? Avluya mı? Antika odasına mı? Verandaya mı? Yoksa kırlara doğru mu?»

— «Avluya doğru.»

— «Oturduğunuz yerden Abdullah'ı görebiliyordunuz mu?»

— «Başımı kaldırdığım takdirde görebiliyordum ama işime dalmıştım.»

— «Fakat biri avluya bakan pencerenin önünden geçseydi her halde bunu farkederdiniz.»

— «Evet. Bundan eminim.»

— «Kimse geçmedi değil mi?»

— «Geçmedi.» Miss Johnson, bir an düşündü. «Mösyö Poirot, galiba istemeyerek sizi yanlış yola sürükledim. Şimdi düşünüyorum da... Duyduğum Mrs. Leidner'in sesi olamaz. Zira aramızda antika odası vardı. Anladığıma göre de onun odasının pencereleri kapalıydı.»

Poirot, şefkatle, «Kendinizi üzmeyin, matmazal,» diye cevap verdi. «Bu o kadar önemli değil.»

— «Biliyorum... Fakat benim için önemli. Durmadan, 'Belki Louise'e yardım edebilirdim,' diye düşünüyorum...»

Dr. Leidner, sevgiyle, «Kendini üzme, Anne'ciğim,» diye mırıldandı. «Makûl olmaya çalış. Her halde sen tarlada birbirlerine seslenen köylülerin seslerini duydun.»

Miss Johnson, adamın sesindeki şefkat karşısında kıpkırmızı kesildi. Hattâ kadının gözlerinin dolduğunu da farkettim. Anne Johnson başını çevirerek her zamankinden sert bir tavırla konuşmaya başladı. «Her halde. Bir felâketten sonra insan böyle şeyler düşünüyor tabî.»

Poirot yine not defterine bakıyordu. «Bu konuda başka söylenilecek bir şey olduğunu sanmıyorum. Mr. Garey?»

Richard Garey, ifadesiz bir sesle konuşmaya başladı. «Korkarım size yardım edemiyeceğim. Ben kazıdaydım. Oraya gelip bana olayı haber verdiler.»

— «Cinayetten önceki günlerde de dikkatinizi çeken bir şey olmadı mı?»

— «Hayır.»

— «Mr. Coleman?»

Bill Coleman, sesinde hafif bir üzüntüyle, «Benim bu işle ilgim yok,» diye cevap verdi. «Dün sabah işçilerin parasını almak için Hasaniye'ye gittim. Geri döndüğüm zaman Emmott bana olanları anlattı. Polisle Dr. Reilly'i çağırarak için tekrar arabaya atladım...»

— «Peki, daha önce?»

— «Ondan önce heyecan verici şeyler olmuştu. Fakat bunları siz de biliyorsunuz. Meselâ Antika odasına giren hırsız... Pencerede beliren yüzler, eller... Bence katil dışarıdan biri. Bunu çok geçmeden siz de anlayacaksınız. Adam pek kurnaz olmalı.»

Poirot, bir iki dakika sessiz sedasız onu süzdü. «Siz İngiliz misiniz, Mr. Coleman?»

— «Evet, İngilizim, efendim. Yüzde yüz, hakiki, su katılmamış İngiliz.»

— «Bu sizin ilk mevsiminiz mi?»

— «Evet, öyle.»

— «Arkeolojiye çok meraklısınız tabii.»

Bill Coleman kıpkırmızı kesilerek suçlu bir okul öğrencisi gibi yan yan Dr. Leidner'e baktı. «Tabii bu konu çok enteresan.» diye kekeleydi. «Yani — ben öyle zeki bir insan değilim —» Durakladı. Fakat neyseki Poirot da ısrar etmedi.

Belçikalı kalemiyle düşünceli düşünceli masaya vurduktan sonra önündeki hokkanın yerini değiştirdi. «Şu anda bütün öğrenebileceğimiz bu kadar demek... Eğer daha sonra aklınıza bir şey gelirse hemen beni bulun. Şimdi Dr. Leidner ve Dr. Reilly'le konuşmak istiyorum.»

Toplantının sona erdiğine işaret ediyordu bu. Hepimiz ayağa kalkarak kapıya doğru gittik. Tam dışarı çıkarken Poirot'nun sesini duyarak döndüm.

Adam, «Belki Heran hemşire burada kalmak lûtfunda bulunur,» diyordu. «Onun bize yardımının dokunacağını sanıyorum.»

Geri dönerek, eski yerime oturdum.

XV

POIROT'UN FİKRİ

Dr. Reilly, sandalyesinden kalkmıştı. Herkes çıktıktan sonra dikkatle kapıyı ve pencereyi kapattı. Sonra da yerine geçti.

Poirot, «*Bien*,» dedi. «Artık rahatça konuşabiliriz. Gruptakilerin anlattıklarını dinledik. Ve — evet Heran hemşire düşündüğünüz nedir?»

Kıpkırmızı kesildim. Detektifin gözleri hakikaten çok keskindi. «Önemli bir şey değil. Sadece herkesin bildiğini diğerlerinin ve hattâ Dr. Leidner'in önünde açıkça söylemekten çekineceklerini düşünüyordum...»

Hayretle Poirot'nun sözlerimi tasdik edercesine başını salladığını gördüm. «Tabiî tabiî... Deminki toplantı bir maksatla tertiplendi. İngiltere'de at yarışlarında herkesin görmesi için hayvanları önce padokta dolaştırırlar. Öyle değil mi? İşte ben de aynı şeyi yaptım. İçlerinden katil namzetlerini seçmeye çalıştım.»

Dr. Leidner, şiddetle bağırды. «Grupumuzdan olanların bu olayla bir ilgisi yok! Buna hiç bir zaman inanamam!» Sonra da bana dönerek otoriter bir tavırla, «Hemşire,» dedi. «Karımla iki gün önce yaptığınız konuşmayı Mösyö Poirot'ya anlatmanızı rica edeceğim.»

İsteğini yerine getirdim. Sözlerimi bitirdiğim zaman Poirot başını salladı. «Güzel. Çok güzel. Kafanızın içi intizamlı, derli toplu. Burada bana çok yardımınız doku-nacak.» Dr. Leidner'e baktı. «Mektuplar sizde mi?»

— «Yanımda. Onları görmek isteyeceğinizi düşündüm.»

Poirot, mektupları alarak okudu, iyice inceledi. Sonra da hafifçe öksürdü. «Şimdi her şeyi sırasıyla alalım. Karınız bu mektuplardan ilkinizi sizinle evlendikten kısa bir zaman sonra Amerika'da aldı. Ondan önce gelenler de vardı fakat kendisi bunları yırtıp atmıştı. Birinci mektubu ikincisi izledi. İkinci mektubun gelmesinden kısa bir zaman sonra ikiniz de havagazıyla zehirlenmekten kurtuldunuz. Sonra buraya geldiniz. İki yıl karınız mektup almadı. Sonra bu mevsimin başında mektuplar yine gelmeye başladı. Yani şu son üç hafta içerisinde. Karınız iyice pa-

niğe kapıldı. Siz de Dr. Reilly'le konuştuktan sonra karınızla arkadaşlık etmesi ve onun korkularını gidermesi için Heran Hemşireyi tuttunuz.»

— «Evet.»

Poirot bir an düşündü. «Karınız vasiyetname yapmış mıydı?»

— «Sanmıyorum... Çünkü bunun kendisi için önemi yoktu.»

— «Neden? O zengin bir kadın değil miydi?»

— «Evet, yaşadığı müddetçe zengindi. Babası ona gelirinden faydalanması için büyük bir servet bırakmıştı. Fakat Louise öldüğü zaman bu, varsa çocuklarına, yoksa Pottstown müzesine kalacaktı.»

Poirot, düşünceli bir tavırla parmaklarını masaya vurdu. «O halde bu olayda cinayetin kime faydası dokunduğu noktasının üzerinde durmamıza lüzum yok. Zira para müzeye kalıyormuş. Eğer karınız servetini bırakma hakkına sahip olsaydı, ortaya çok ilginç bir mesele çıkarırdı. Bu parayı siz mi alırdınız, yoksa Mrs. Leidner'in ilk kocası mı? Her halde ilk kocası parayı almak için ortaya çıkamazdı. Casus olduğu için yakalanırdı. Hoş belki de aradan bu kadar yıl geçtiği için artık kendisini idam etmezlerdi... Neyse... Bunların üzerinde durmamıza lüzum yok. Ben bu olaylarda daima önce para meselesini anlamaya çalışırım. Ondan sonra da ölenin karısından veya kocasından şüphe etmeye başlarım. Fakat siz dün karınızın odasına gitmemişsiniz. Sonra Mrs. Leidner'in ölümü paranın artmasına değil, azalmasına sebep olacak. Bundan başka —» Durdu.

Dr. Leidner, «Evet?» dedi.

Poirot, ağır ağır mırıldandı. «Ben hakiki sevgiyi hemen anlarım. Zannedersem dünyada her şeyden çok karınızı seviyordunuz, Dr. Leidner?»

Leidner, kısaca cevap verdi. «Evet.»

Poirot, başını salladı. «O halde işimize devam edebiliriz.»

Dr. Reilly, sabırsız bir tavırla atıldı. «Çok iyi olur. Çok iyi olur.»

Poirot ona sitemle baktı. «Sabırsızlanmayın, dostum. Her mesele usulüne göre halledilir. İlk ihtimalleri ortadan kaldırdık. Ve şimdi çok önemli bir noktaya geldik. Her şeyin açıkça konuşulması lâzım.»

Dr. Reilly, «Tabîî ya,» dedi.

Poirot, devam etti. «Onun için ben de hakikatin olduğuna gibi anlatılmasını istiyorum.»

Dr. Leidner ona hayretle baktı. «Emin olun, Mösyö Poirot ben sizden hiç bir şey saklamadım. Size bütün bildiklerimi anlattım.»

— «Her şeyi anlatmadınız.»

— «Unuttuğum bir teferruat olduğunu sanmıyorum.» Leidner gayet üzülmüştü.

Poirot, usulca başını salladı. «Hayır. Meselâ bana Heran hemşireyi bu eve neden yerleştirdiğinizi söylemediniz.»

Dr. Leidner, iyice şaşırdı. «Demin anlattım ya. Karımın sinirli hali — korkuları—»

Poirot, öne doğru eğilerek işaret parmağını ağır ağır salladı. «Hayır hayır. Ortada izah edilmeyen bir şey var. Karınız tehlikede idi. Evet. Onu ölümle tehdit ediyorlardı. Evet. Fakat siz polis veya özel bir hafiye değil, bir hemşire çağırdınız. İşte bence bu pek mantıksız bir şey.»

— «Ben — ben —» Dr. Leidner durakladı. Yanakları kızarmıştı. «Ben düşündüm ki—» Sustu.

Poirot, ona cesaret vermeye çalıştı. «Meseleyi şimdi anlayacağız. Evet, ne düşündünüz Dr. Leidner?»

Adam sesini çıkarmadı. Yorgun bir hali vardı. Konuşmayı pek istemediği de belliydi.

Poirot, dostca bir tavırla konuşmaya başladı. «Neden.

bir hemşire tuttunuz? Çünkü — aslında karınızın hayatının tehlikede olduğuna inanmıyordunuz.»

Dr. Leidner, acı acı inledi. «Allah affetsin. Hakikaten inanmıyordum. İnanamıyordum.»

Poirot şimdi ona bir kedinin fare deliğini gözetlerken yaptığı gibi büyük bir dikkatle bakıyordu. «Peki ne düşünüyordunuz?»

— «Bilmiyorum... Bilmiyorum...»

— «Biliyorsunuz. Pekâlâ biliyorsunuz. Belki ben bir tahmin de bulunarak size yardım edebilirim. Dr. Leidner, siz aslında o mektupları karınızın yazdığından mı şüphe ediyordunuz?»

Dr. Leidner'in cevap vermesine lüzum yoktu. Adamın yalvarırmış gibi elini kaldırmasından hakikaten böyle düşündüğü anlaşılıyordu. Derin bir nefes aldım. Demek ben de tahminimde yanılmamıştım. Ağır ağır başımı salladım. Sonra da Poirot'nun gözlerini bana dikmiş olduğunu farkederek durakladım.

Deteklif, «Siz de aynı şeyi mi düşünüyordunuz, hemşire?»

— «Bu benim aklıma da geldi,» dedim.

— «Neden?»

Belçikalı' hafiye yazılar arasındaki benzerliği anlattım. Poirot Dr. Leidner'e döndü. «Siz de bu benzerliği farketmiş miydiniz?»

Adam, başını eğdi. «Evet. Yazı küçük ve sıkışık. Louise'inki gibi iri ve geniş değildi. Fakat harfler hemen hemen birbirinin aynıydı. Durun göstereyim.» Cebinden bir kaç mektup çıkararak, bunlardan birini seçti. Bunu Poirot'ya uzattı. Bu karısının kendisine yazmış olduğu bir mektubun bir sahifesiydi. Poirot bununla imzasız mektuplardaki yazıyı karşılaştırdı.

Sonra da, «Evet.. » diye mırıldandı. «Evet birbirine benzer taraflar var. S'nin acayıplığı... E'ler... Ben yazı

mütehassısı değilim. Fakat bu iki el yazısı arasında bariz biz benzerlik var. Bunları aynı kimsenin yazmış olması ihtimal dahilinde. Fakat bunu kesin olarak da bilmiyoruz. Her ihtimali göz önüne almamız lâzım.» Sandalyesinde arkasına yaslanarak düşünceli bir tavırla, «Üç ihtimal var,» dedi. «Bir: Yazılar arasındaki benzerlik sadece bir tesadüf. İki: Bu tehdit mektuplarını Mrs. Leidner'in kendisi bilmediğimiz bir sebepten dolayı yazdı. Üç: Bu mektupları Mrs. Leidner'in yazısını bilhassa taklit eden biri yazdı. Neden? Görünüşte mânâsız bir şey bu. Bu üç ihtimalden birinin doğru olması lâzım.» Dr. Leidner'e döndü. «Bu mektupları karınızın kendisinin yazmış olabileceğini ilk düşündüğünüz zaman, bunun sebebini tahmine çalıştınız mı?»

— «Şey...» Dr. Leidner, tereddüt etti. «Acaba Louise maziye düşünme düşünme anormalleşmeye mi başladı diye endişelendim. Belki de hiç farkına varmadan bu mektupları yazıyor,» dedim. Dr. Reilly'e dönerek sordu. «Bu imkân dahilindeydi değil mi?»

Doktor dudaklarını büzdü. «İnsan beyninin neler yapacağı bilinmez.» O arada çabucak Poirot'ya bir göz attı. Belçikalı da onun ne demek istediğini anlamış gibi ısrardan vaz geçti.

— «Bu mektuplar çok ilgi çekici. Fakat bizim vakayı bir bütün olarak incelememiz lâzım. Bence durum üç şekilde izah edilebilir.»

— «Üç mü?»

— «Evet. Bir : En basiti de bu. Karınızın ilk kocası hâlâ hayatta. O önce Mrs. Leidner'i tehdit etti. Sonra da düşündüğünü yaptı. Eğer bu faraziye kabul edersek o zaman adamın eve nasıl girip çıktığını öğrenmek zorundayız. İki: Mrs. Leidner, ancak bir doktorun anlayabileceği bir takım sebepler yüzünden o tehdit mektuplarını yazdı. Gazdan zehirlenme işini de o plânladı. Bildiğiniz

gibi gaz kokusunu duyan da o oldu. Fakat — Mrs. Leidner o mektupları yazdıysa, o zaman tehditleri savuran o adam bakımından tehlikede değildi. O vakit katili başka yerde aramamız lâzım. Yani — bu evdekilerin arasında...» Dr. Leidner'in itirazına aldırmayarak devam etti. «Evet. Mantıklı bir netice bu. Buradakilerden biri bir sebep dolaşısıyla Mrs. Leidner'i öldürdü. Bu kimse mektupları biliyordu. Veya hiç olmazsa karınızın korktuğundan yahut dehşete düşmüş gibi rol yaptığından haberdardı. Bu sayede Mrs. Leidner'i yakalanma tehlikesi olmadan kolayca öldürebileceğini düşündü. Cinayeti tehdit mektuplarını yazan adamın işlediğini sanacağımızdan emindi... Tabii başka bir şey daha var. Katil, Mrs. Leidner'in ilk evliliğini biliyordu. O tehdit mektuplarını da kendisi yazdı. Fakat katilin onun yazısını neden taklit ettiğini izah etmemiz imkânsız. Zira mektupları dışarıdan birinin yazdığını sanmamız caninin daha işine gelirdi. Bence ilgi çekicisi üçüncü faraziye: O mektupları hakikaten Mrs. Leidner'in ilk kocası yazdı. Veya bu işi adamın kardeşi yaptı. Ve o arkeoloji grupundan biri.»

XVI

SÜPHELİLER

Dr. Leidner ayağa fırladı. «Bu imkânsız! İmkânsız! Fikriniz çok gülünç.»

Poirot ona sakın sakın baktı fakat cevap da vermedi.

— «Yani sizce karımın ilk kocası grupumuzdan biri ve Louise onu tanımadı, öyle mi?»

— «Evet. Olayları şöyle bir düşünün. Karınız uzun

yıllar önce bu adamla bir kaç ay oturmuş. Mrs. Leidner bu kadar zaman sonra onunla karşılaşsaydı kendisini tanırmıydı? Hiç sanmıyorum. Her halde adamın yüzü, vücut şekli değişmişti. Sesi belki aynı kalmıştı ama kendisi bu noktayı kolaylıkla halledebilirdi. Şunu da unutmayın. Mrs. Leidner, onun evde olabileceğini aklına bile getirmiyordu. Adamın dışarıda, bir yabancı olduğunu zannedi-yordu. Hayır, Mrs. Leidner, birinci kocasıyla karşılaşsaydı, onu katiyen tanımazdı. Sonra ikinci bir ihtimal daha var. Adamın kardeşi. Geçmiş yıllarda ağabeyisine o kadar düşkün olan o çocuk. Artık koskocaman bir adam o. Mrs. Leidner, bu genç adamı gördüğü zaman onun yıllar önce kendisini kıskanan on bir on iki yaşındaki çocuk olduğunu anlayabilir miydi? Evet, Bill Bosner'i de dikkate almamız lâzım. Şunu da unutmayın. Bill Bosner için ağabeyi bir vatan haini, bir casus değildi. Vatanı — yani Almanya uğruna kendisini feda eden bir kahramandı. Bu yüzden de asıl hainin Mrs. Leidner olduğuna inanıyordu. Ona göre Mrs. Leidner sevgili ağabeyini ölüme gönderen bir canavardı. Bir çocuk büyüklerine tapabilir. Bir genç de intikam arzusunu yıllarca besleyebilir.»

— «Evet. Şimdi şu iki katil adayımız var: Artık elisini geçkin olan Fredrick Bosner. Otuzunu aşkın olan Bill Bosner.»

Dr. Leidner, mırıldandı. «Buna inanamam. Grupumdakiler... Arkadaşlarım...»

Poirot istihzayla, «Bu yüzden de hiç kimse onlardan şüphelenmiyordu,» dedi. «İyi bir şeydi bu. Şimdi — Fredrick veya Bill olmayan kimler?»

— «Kadınlar tabii.»

— «Tabii. Miss Johnson'la Mrs. Mercado'yu listeden çıkaralım. Başka?»

— «Richard Garey. Onunla ben Louise'le tanışmadan önce yıllarca birlikte çalıştık—»

— «Zaten yaşı da o iki kardeşinkine uygun değil. Garey kırkında var sanırım. Fredrick için çok genç. Bill için ise yaşlı. Geri kalanlara gelelim. Rahip Savigny'le Joseph Mercado. Bunlardan biri Fredrick Bosner olabilir.»

Dr. Leidner, gülmesi mi yoksa ağlaması mı lâzım geldiğini bilemedi. «Mösyö Poirot. Bütün dünya Rahip Savigny'nin önemli bir yazı mütehassısı olduğunu biliyor. Mercado ise yıllarca New York'ta meşhur bir müzede çalıştı. İkisinin de Fredrick Bosner olması imkânsız.»

Poirot, elini şöyle bir salladı. «İmkânsız... İmkânsız... Ben bu söze hiç aldırmam. Bir şey için 'imkânsız' dendi mi, onu daha da iyi incelerim. Neyse şimdilik o ikisini geçelim. Başka kimler var? Carl Beiter. Alman isimli bir genç. David Emmontt—»

— «O iki mevsimdir yanımda. Çok sabırlı bir adamdır. Eğer o bir cinayet işlemeye karar verseydi, katiyen acele etmezdi. İyice hazırlanırdı.»

Dr. Leidner ümitsizce bir işaret yaptı.

Poirot devam etti. «Ve son olarak Bill Coleman.»

— «İngiliz o.»

— «Olur a... Mrs. Leidner onun Amerika'dan ayrıldığını ve bir daha da izinin bulunmadığını söylemedi mi? Belki de çocuk İngiltere'de büyüdü.»

Dr. Leidner, «Her şeyin cevabını buluyorsunuz,» dedi.

Ben derin derin düşünüyordum. Başından beri Bill Coleman bana tipik bir İngiliz gibi gözükmüştü. Romanlardaki İngiliz gençlerinden farksızdı. Bill Coleman da mı rol yapıyordu acaba?

Poirot, not defterine bir şeyler yazıyordu. «Şu işi intizamla yapalım. İlk katil adayı için iki kişi var: Rahip Savigny ve Joseph Mercado. İkincisi için ise üç kişi. Coleman, Emmott, Beiter. Şimdi olayın diğer yönünü ele ala-

lım. Fırsat meselesini. Bu evdekilerin hangisi cinayeti kolaylıkla işleyebilirdi? Garey, kazıdaydı. Coleman Hasaniye'de. Dr. Leidner terastaydı. Geriye Rahip Savigny, Mr. Mercado, Mrs. Mercado. David Emmott, Miss Johnson, Carl Beiter ve Heran hemşire.»

— «A,» diye bağırarak yerimden fırladım.

Poirot, gözlerinde müstehzi bir pırıltıyla bana baktı. «Korkarım sizi de listeye katmak zorundayız, Hemşire. Avlu boşken gidip Mrs. Leidner'i kolaylıkla öldürebilirdiniz. Güçlü kuvvetlisiniz. Her halde Mrs. Leidner de siz başına darbeyi indirinceye kadar hiç bir şeyden şüphelenmezdi.»

O kadar sinirlenmiştim ki, bir şey söyleyemedim. Dr. Reilly ise neşeyle gülüyordu. «Enteresan bir vaka,» diye mırıldandı. «Hastalarını birer birer öldüren bir hemşire.» Ona öyle kötü kötü bakmıştım ki.

Dr. Leidner ise başka bir şey düşünüyordu. «Emmott katil olamaz, Mösyö Poirot. O üzerinde durduğunuz on dakika boyunca benim yanımdaydı.»

— «Öyle de olsa onu listeden çıkaramayız. Terasa çıkmış, sonra da aşağı inince hemen Mrs. Leidner'in odasına girmiş olabilir. Veya Mrs. Leidner'i Abdullah'ı size yolladığı sırada öldürmüştür.»

Dr. Leidner, başını salladı. «Ne korkunç bir kâbus bu. Hiç biri de inanılacak gibi değil.»

Poirot'nun, «Evet, doğru,» dediğini duyunca bayağı şaşırdım. «Bu hakikaten 'inanılamıyacak' bir cinayet. İnsan sık sık böyle vakalarla karşılaşmıyor. Aslında cinayetler gayet basit ve iğrençtir... Fakat bu fevkalâde bir olay... Zannederseniz karınız da fevkalâde bir kadındı.»

Tahmini o kadar doğruydu ki, gayri ihtiyari irkil-dim. Poirot, «Sözlerim doğru değil mi, hemşire?» dedi.

Dr. Leidner usulca mırıldandı. «Ona Louise'in nasıl

bir insan olduğunu anlatın, hemşire. Çünkü sizin peşin hükümleriniz yok.»

Samimiyetle cevap verdim. «Louise Leidner çok güzel bir kadındı. Ona hayran olmamak, kendisine yardım etmeyi istememek kabil değildi. Şimdiye kadar onun gibi biriyle hiç karşılaşmamıştım.»

Dr. Leidner, usulca bana gülümsedi. «Teşekkür ederim.»

Poirot nezaketle, «Tarafsız birince söylenildiği için bu sözler çok önemli,» dedi. «Neyse, devam edelim... Cınayet fırsatı bulabilenler listesinde yedi isim var. Hemşire Heran, Miss Johnson, Mrs. Mercado, Mr. Beiter, Mr. Mercado, Mr. Emmott ve Rahip Savigny. Bir an üçüncü faraziyenin doğru olduğunu kabul edelim. Yani katilin Fredrick veya Bill Bosner olduğunu ve onların gruba katıldıkları teorisinin. İki listeyi karşılaştırarak, şüphelilerin bazılarını silebiliriz. Ve böylece geride dört kişi kalır. Rahip Savigny, Mr. Mercado, Carl Beiter ve David Emmott.»

Dr. Leidner, kesin bir tavırla başını salladı. «Rahip Savigny'den şüphe edemezsiniz. O Tunustaki manastırdan geldi.»

Ben de atıldım. «Adamın sakılı da hakiki.»

Poirot, güldü. «Hemşire. Birinci sınıf bir katil hiç bir zaman takma bir sakal kullanmaz.»

İsyan ettim. «Bu katilin birinci sınıf olduğunu nereden biliyorsunuz?»

— «Eğer öyle olmasaydı, daha ilk bakışta hakikati anlardım. Ama öyle olmadı.»

Kendi kendime, «Kendini beğenmiş sen de,» diye düşündüm. Sonra, «Her ne hal ise,» dedim. «Rahibinki gibi bir sakalı uzatmak için uzun bir zaman ister.»

Poirot, mırıldandı. «Yerinde bir söz.»

Dr. Leidner, öfkeyle söylendi. «Bu sözleriniz saçma. Çok saçma, Hem rahip, hem de Mercado tanınmış kimse-lerdir. Yıllar önce meşhur oldu onlar.»

Poirot ona döndü. «Siz önemli bir noktanın farkında değilsiniz. Eğer Fredrick Bosner sağsa, — adam bu kadar yıldır ne yapıyordu? Her halde adını değiştirdi. Ve kendisine yeni bir hayat kurdu. Başka bir meslek seçti.»

Dr. Reilly, alay etti. «Yani adam rahip mi oldu?»

Poirot, «Bu biraz imkânsız gibi gözüküyor,» diye itiraf etti. «Fakat Savigny'i listeden silemeyiz. Sonra diğerleri de var.»

Reilly, «Gençler mi?» diye sordu. «Doğrusunu istersen içlerinden ancak bir tanesi biraz uyuyor.»

— «Kim o?»

— «Carl Beiter. Tabii aslında elimizde onun aleyhinde deliller yok. Fakat bazı şeyleri itiraf etmemiz lâzım. Carl Beiter'in yaşı uygun. Adı Alman ismi. O arkeoloji grubuna bu yıl katıldı. Mrs. Leidner'i öldürmek için elinde de fırsat vardı. Fotoğraf odasından çıkıp avludan geçmesi, cinayeti işledikten sonra çabucak geri dönmesi kabildi.»

Poirot'nun bu fikirde olmadığı anlaşılıyordu. «Evet... Carl Beiter'den şüphe edebiliriz. Fakat mesele o kadar basit değil.» Sonra ilâve etti. «Artık bu meseleyi konuşmayalım. Şimdi kabilse cinayetin işlendiği odayı görmek istiyorum.»

Dr. Reilly, cebinden bir anahtar çıkardı. «Yüzbaşı Maitland bir olaya gitti. Anahtarı da bana verdi.»

Dr. Leidner, tereddütle, «Eğer — mümkünse — ben gelmeyeyim.» diye mırıldandı. «Belki hemşire—»

Poirot, «Tabii,» dedi. «Tabii. Anlıyorum. Kimseye

ıstırap vermek istemem. Hemşire, benimle gelmek lûtfunda bulunur musunuz?»

Başımı salladım. «Tabii.»

XVII

KOMOTUN YANINDAKİ LEKE

Mrs. Leidner'in cesedi otopsi için Hasaniye'ye götürülmüştü. Fakat kadının odası olduğu gibi bırakılmıştı. İçeride o kadar az eşya vardı ki, polis bunları çabucak tetkik etmişti.

Karyola, kapının sağındaydı. Avluya bakan parmaklıklı pencereler kapının tam karşısına düşüyordu. İki pencerenin arasına Mrs. Leidner'in tuvalet olarak kullandığı çekmeli, tahta masa konulmuştu. Doğu tarafındaki duvara çengeller takılmış, üzerlerine pamuklu kumaştan torbalar geçirilmiş ve elbiseler bunlara asılmıştı. Yine bu tarafta bir şifonyer vardı. Üzerine leğen ibrik konulan komot kapının solundaydı. Tam odanın ortasındaki büyük masanın üzerinde hokka takımı, kurutma kâğıdı ve Mrs. Leidner'in ataşe çantası duruyordu. Pencerelere beyaz çizgili portakal rengi perdeler takılmıştı. Yer taşandı. Buraya keçi yününden yapılmış bir kaç halı serilmişti. Pencereyle ibriğin durduğu komotun önünde beyaz çizgili kahverengi küçük üç halı vardı. Yatakla yazı masasının arasındaki kahverengi çizgili beyaz halı ise daha iyi cins-tendi.

İçeride birinin saklanabileceği gibi bir dolap veya uzun perdeler yoktu. Karyola demirdendi. Üzerine çiçekli basmadan bir örtü örtülmüştü. Odadaki tek lüks eşya kuş tüyü yastıklardı. Evde Mrs. Leidner'den başka hiç kimsenin böyle yastıkları yoktu.

Dr. Reilly, kısaca Mrs. Leidner'in cesedinin nerede

bulunduğunu anlattı. Yani yatağın önündeki halının üzerinde... Sonra da durumu izah etmek için bana döndü. «Siz gösteriverin, hemşire.»

Ben böyle şeylerden çekinen kadınlardan değilim. Mrs. Leidner'in cesedinin bulunduğu yere yattım.

Doktor, «Leidner karısını bulduğu zaman başını kaldırmış,» dedi. «Fakat onu iyice sorguya çektim. Cesedin yerini değiştirmedigi belli.»

Poirot, başını salladı. «Durum meydanda. Kadın yataкта yatıyormuş. Uyumakta veya dinlenmekteymiş. Biri kapıyı açınca başını kaldırmış. Sonra yataktan kalkmış—»

Doktor, onun cümlesini tamamladı. «Ve katil kadının başına vurmuş. Mrs. Leidner, darbeyle bayılmış ve hemen sonra da ölmüş. Zira — Burada yarayı tıbbî terimlerle izah etti.

Poirot, sordu. «Demek ki yara fazla kanamamış.»

— «Hayır. Kan içten beyine yayılmış.»

Poirot, mırıldandı. «Pekâlâ .. Her şey yolunda gözüküyor ama bir şey var. İçeri girenin bir yabancı olduğunu kabul edelim. O halde Mrs. Leidner neden bağırıp imdat istemedi? Haykırsaydı, sesi muhakkak duyulurdu. Heran hemşire, Emmott ve Abdullah sesini muhakkak işitirlerdi.»

Dr. Reilly istihzayla, «Bu sorunun cevabı kolay,» dedi. «Zira içeri giren yabancı değildi...»

Poirot başını salladı. «Evet. Belki kadın katili görünce şaşırdı ama korkmadı. Belki adam başına vururken hafifçe bağırdı ama artık çok geçti.»

— «Miss Johnson'un duyduğu sesi mi kastediyorsunuz?»

Poirot düşünceli bir tavırla, «Evet,» diye mırıldandı. «Eğer Miss Johnson hakikaten böyle bir ses duyduysa. Fakat bundan şüphem var. Duvarlar kalın. Pencereleler ise kapalıymış.» Yatağa yaklaştı. Bana, «Onu karyolada ya-

tarken mi bıraktınız?» diye sordu.

Poirot'ya, yaptıklarını anlattım.

— «Mrs. Leidner uyuyacak mıydı? Yoksa kitap mı okumak niyetindeydi?»

— «Ona iki kitap verdim. Biri hafif bir roman. Bir de ciddi bir eser. Mrs. Leidner biraz okur, sonra da uykuya daldı.»

— «Hali her zamanki gibi miydi?»

Bir an düşündüm. «Evet. Gayet normal ve neşeliydi. Bana karşı biraz soğukçaydı ama ben bunu bir gün önce bana açılmış olmasına verdim.»

Poirot'nun gözlerinde bir pırıltı belirdi. «Evet, bazan böyle olur.» Odada etrafına bakındı. «Cinayetden sonra buraya girdiğiniz zaman her şey yerli yerinde miydi?»

Ben de bakındım. «Evet. Öyle sanıyorum. Bir değişiklik farketmedim.»

— «Cinayet işlemekte kullanılan şey de burada değil miydi?»

— «Değildi.»

Poirot, Dr. Reilly'e baktı. «Sizce cinayet neyle işlendi?»

Doktor, hemen cevap verdi. «Oldukça büyük, iyice ağır, sert köşeleri olmayan bir cisimle. Meselâ bir heykelciğin yuvarlak kaidesi veya buna benzer bir şey. Katil darbeyi olanca gücüyle indirmiş.»

— «Yani bu işi yapan bir erkek mi?»

— «Öyle olması lâzım. Yalnız bir şey var. Cinayet sırasında Mrs. Leidner'in diz üstü çökmüş olduğunu farzedelim. O zaman bu ağır cisimle şiddetli bir darbe indirmek daha kolaylaşırdı. O zaman fazla kuvvete ihtiyaç olmazdı.»

Poirot düşündü. «Dizlerinin üzerinde... Güzel bir fikir bu.»

Doktor telâsla atıldı. «Fakat benimki sadece bir fi-

kir. Ortada bunu gösterecek bir delil yok.»

— «Ama böyle bir şey imkân dahilinde.»

— «Evet. Neticede olmayacak bir şey değil bu. Belki Mrs. Louise Leidner çok korktuğu için diz üstü çöküp yalvardı. Zira çok geç kalmış olduğunu ve bağırdığı takdirde tam zamanında imdadına koşamıyacaklarını biliyordu.»

Ben, «Mrs. Leidner'in katiline yalvaracak bir kadın olduğunu sanmıyorum,» diye düşündüm.

Poirot ağır ağır odada dolaştı. Pencereleleri açtı. Parmaklıkları yokladı. Sonra bana, «Mrs. Leidner'i bulduğun zaman pencereler kapalıydı değil mi?» dedi. «Kadının yanından ayrıldığımız zaman da camlar kapalı mıydı?»

— «Evet. Pencereleler öğleden sonra daima kapatılırdı. Bu pencerelerde, yemek odasında olduğu gibi tel yok. İçeri sinekler giriyor.»

Poirot, «Evet,» diye mırıldandı. «Katil pencereden içeriye girmiş olamaz...» Tekrar dolaşmaya başladı. Çekmecedan beyaz sakallı bir adamın resmini çıkararak, merakla bana baktı.

— «Mrs. Leidner'in babası,» dedim. «Bana öyle söyledi.»

Belçikalı, bu sefer de kitapları gözden geçirdi. «Bu eserlerden Mrs. Leidner'in hiç de boş kafalı olmadığı anlaşılıyor. Bilâkis kafalı bir kadınmış.»

Heyecanla bağırdım. «Evet, Mrs. Leidner çok zekiydi. Gayet kültürlüydü. Ayrıca hiç de bayağı değildi.»

Poirot gülümsedi. «Evet. Bunu ben de farkettim.» Yürüdü. Bir an üzerine leğen ibrik konulmuş olan komotun önünde durdu. Sonra da birdenbire diz üstü çökerek halıyı incelemeye başladı. Dr. Reilly'le ben hemen onun yanına gittik. Kahverengi halının üzerinde pek de belli olmayan, küçük bir lekeye bakıyordu. Bu kahverengi leke beyaz çizgiye doğru biraz yayılmış olduğu için farke-

diliyordu. Poirot, «Ne dersiniz, doktor?» dedi. «Kan mı bu?»

Dr. Reilly de eğildi. «Olabilir. İsterseniz iyice inceleyim.»

— «Çok memnun olurum.» Poirot, leğenle ibriğe de baktı. İbrik leğenin yanında duruyordu. Leğen boştu. Fakat komotun yanındaki eski gaz tenekesine kirli su konulmuştu. Poirot, bana döndü. «Heran hemşire, saat bire çeyrek kala Mrs. Leidner'in yanından ayrıldığınız zaman ibrik leğenin içinde miydi? Yoksa böyle yanında mı duruyordu?»

Bir an düşündüm. «Pek emin değilim. Fakat leğenin içindeydi sanırım. Zira öğle yemeklerinden sonra uşaklar ibriği daima leğenin içine koyarlardı. Başka türlü olsaydı bunu muhakkak farkedirdim.»

Poirot, takdirle başını salladı. «Anlıyorum. Hastahane de çalışmanın verdiği bir şey bu. Eğer odada her şey yerli yerinde olmasaydı, siz âdeta gayrı ihtiyari bunu düzeltirdiniz... Peki, ya cinayetten sonra? İbrik şimdiki gibi leğenin yanında mı duruyordu?»

Başımı salladım. «Bunu o zaman farketmedim. Ben sadece odaya birinin saklanmış olup olmadığını anlamaya çalıştım.»

Dr. Reilly, yerden kalktı. «Bu hakikaten kan. Çok önemli mi bu?»

Poirot, şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. «Şu anda söyleyemeyeceğim. Belki bu leke hiç önemli değil. Belki de katilin elleri kanlandı. Buraya gelerek, leğende ellerini yıkadı. Fakat acele edip, 'Bu böyledir,' demekten hoşlanmam.

Dr. Reilly, buna pek ihtimal vermiyordu anlaşılan. «Yara fazla kanamamıştı. Sadece biraz kan sızmıştı. Kan etrafa fışkırmamıştı. Tabii katil yarayı karıştırdıysa...» Ürperdim. Dr. Reilly bunu farkettil. «Ne var, Hemşire?»

— «Hiç. Sadece tüylerim diken diken oldu.»

Poirot, bana baktı. «Size neyin lâzım olduğunu ben biliyorum. Burada işimiz bittikten sonra doktorla Hasaniye'ye dönerken, sizi de yanımıza alacağız. Hemşireye çay ikram edersiniz, değil mi, doktor?»

— «Memnuniyetle.»

İtiraz ettim. «Sizi zahmete sokmak istemem...»

Poirot, dostça bir tavırla omuzuma vurdu. «Siz söylenileni yapın, hemşire. Bu da benim işime gelecek. Zira sizinle konuşmam lâzım. Halbuki bunu burada yapamam. Dr. Leidner, karısına tapıyormuş Herkesin de Mrs. Leidner'i çok sevdiğine inanıyormuş. Fakat ben insanları tanımırım. Onun için sizinle Hasaniye'de Mrs. Leidner'den rahatça bahsedebiliriz. Oldu mu? Artık bizimle Hasaniye'ye geliyor musunuz?»

Şaşkın şaşkın, «Her halde artık buradan ayrılmam da lâzım,» dedim. «Durum acayip.»

Dr. Reilly, «Bir iki gün bekleyin,» dedi. «Zaten cenaze kalkmadan gidemezsiniz.»

— «Orası iyi ama,» dedim. «Ya beni de öldürürlerse.» Bunu şaka olarak söylemiştim. Dr. Reilly de güldü. Fakat Poirot'nun birdenbire durakladığını görünce bayğı şaşırdım.

Belçikalı, «Ya öyleyse?» diye mırıldandı. «Evet tehlikeli bu. Çok tehlikeli... İnsan onu nasıl koruyabilir?»

— «Aman Mösyö Poirot,» diye güldüm. «Ben şaka ediyordum. Beni öldürmeyi kim ister?»

— «Sizi veya başka birini...» Bu sözleri söylerken takındığı tavır hiç hoşuma gitmedi.

— «Neden?» diye ısrar ettim.

Bana baktı. «Şaka ediyorum, gülüyorum, Matmazel. Fakat bazı şeyler şaka değildir. Mesleğim bana bazı şeyleri öğretti. Bunlardan en korkuncu şu : İnsan öldürmeye alışır. »

XVIII

Dr. REILLY'NİN EVİNDE ÇAY

Poirot evden ayrılmadan önce, etrafı dolaştı. Uşaklarla konuştu. Dr. Reilly'nin tercümanlığıyla onlara bilhassa evin etrafında dolaşan yabancının eşkalini sordu.

Dr. Reilly'lerde çay içerken buna ne kadar ihtiyacım olduğunu hissettim. Mösyö Poirot, fincana beş şeker atarak dikkatle karıştırdı. Sonra da, «Artık rahatça konuşabiliriz, değil mi?» dedi. «Katilin Mrs. Leidner'in eski kocası olduğu teorisini bir tarafa bırakarak, evdekilerin kadına karşı olan hislerini ele alalım. Gözünüzden bir şey kaçmadığı, insanlar hakkında doğru hüküm vermeyi başardığınız belli... İsterseniz işe Rahip Savigny'den başlayalım. Rahip'le Mrs. Leidner'in arası iyi miydi?»

— «Doğrusu bu konuda kesin bir şey söyleyemeyeceğim. Rahiple Louise Leidner birbirleriyle gevezelik etmekten hoşlanırlardı sanırım. Fakat daha çok Fransızca konuşurlardı. Ben bu dili okulda öğrendim ama maalesef Fransızcam artık hiç iyi değil. Yanılmıyorsam onlar daha ziyade kitaplardan bahsederlerdi. Buna rağmen — kadın Rahip Savigny'yi biraz şaşırtıyordu sanırım. Bu şekilde şaşırmak da rahibi biraz kızdırıyordu.» Poirot'ya ilk günü kazıları dolaşırken Rahip Savigny'nin Louise Leidner'den 'tehlikeli bir kadın,' diye bahsettiğini de anlattım.

Poirot, mırıldandı. «Çok enterasan... Peki Mrs. Laidner, Rahip Savigny hakkında ne düşünüyordu?»

— «Bu soruyu cevaplandırmak da güç. Aslında Mrs. Leidner'in başkaları hakkında ne düşündüğünü anlamak kolay değildi. Bazan Rahip de onu şaşırtıyordu sanırım. Kadının bir keresinde Dr. Leidner'e, Savigny'nin tanıdığı rahiplere hiç benzemediğini söylediğini de duydum.»

Dr. Reilly, alay etti. «O halde rahibi hemen asalım...» Sonra da hastalarına gitmek üzere gülerek yanımızdan ayrıldı.

Poirot, derin bir nefes aldı. «İşte bu daha iyi. Şimdi sizinle başbaşa konuşabiliriz. Sizce Mrs. Leidner'den hoşlanmayanlar kimlerdi?»

— «Bu konuşmanın aramızda kalacağını umarım, Mösyö Poirot... Bence Mrs. Marie Mercado, Louise Leidner'den nefret ediyordu.»

— «Ah! Ya Mr. Mercado?»

— «Joseph Mercado, Louise Leidner'i çok beğeniyordu sanırım,» diye cevap verdim. «Zannedersem karısı hariç, başka kadınlar Mercado'ya hiç önem vermemişlerdi. Mrs. Leidner ise insanlarla ilgilenirdi. Herkesle, onların anlattıklarıyla... Zannedersem bu da zavallı adamcağızın başını biraz döndürdü.»

— «Mrs. Mercado da bundan hiç hoşlanmadı değil mi?»

— «Açıkgası kadın kocasını çok kıskanıyordu. Bazı kadınlar herkesin kocalarına bayıldığını, onu elinden almaya hazırlandıklarını sanırlar.»

— «Öyle... Demek Mrs. Mercado kıskançtı? Ve Mrs. Leidner'den nefret ediyordu?»

— «Marie Mercado'nun Louise Leidner'e sanki onu öldürmek istiyormuş gibi baktığını gözlerimle gördüm.» Birdenbire aklım başıma geldi. «Mösyö Poirot, ben Mrs. Mercado'yu suçlamıyorum—»

— «Merak etmeyin, ne demek istediğinizi anlıyorum. Peki, ya Mrs. Leidner? Mrs. Mercado'nun düşmanlığı onu üzüyor muydu?»

Düşünceli bir tavırla mırıldandım. «Mrs. Leidner'in buna aldırıldığını sanmıyorum. Hattâ belki de bunun farkında bile değildi. Bir ara ona bunu ima edeyim dedim

ama sonra da vaz geçtim. Böyle şeylere karışmamam daha doğru olacaktı.»

— «İyi düşünmüştünüz. Mrs. Mercado'nun hislerini siz nasıl anladınız?»

Ona Marie Mercado'yla terasta yaptığımız konuşmayı anlattım.

Poirot, düşünceli bir tavırla başını salladı. «Demek Marie Mercado Mrs. Leidner'in ilk evliliğinden bahsetti? Bunu anlatırken size aslında meselenin böyle olmadığını ima etmek istemiş gibi baktı mı?»

— «Yani o eski olayın iç yüzünü biliyor mu?»

— «Bu imkân dahilinde. Belki de mektupları Marie Mercado yazdı. Cama o vurdu.»

— «Bunu ben de düşündüm. Marie Mercado intikam almak için böyle şeyler yapabilecek bir kadın.»

— «Mrs. Mercado kıskanç ve hain bir kadın. Fakat onun soğukkanlılıkla cinayet işleyeceğini sanmıyorum.» Poirot bir an durdu. «Size söylediği sözler acayip. Demek, 'Buraya neden geldiğinizi biliyorum,' dedi? Bununla neyi kastediyordu?»

Açıkça, «Doğrusu bilmiyorum,» dedim.

— «Anlaşılan sizin oraya tamamiyle bambaşka bir sebepten gittiğinizi sanıyordu. Ama hangi sebeple? Sonra bu kendisini neden ilgilendiriyordu? Ayrıca oraya ilk gittiğiniz gün çayda durmadan sizi gözetlemesi de acayip... Peki ya diğerleri Mrs. Leidner hakkında ne düşünüyorlardı?»

Düşündüm. «Miss Anne Johnson'un da Mrs. Leidner'den pek hoşlandığını sanmıyorum. Fakat kadın bunu bana açık açık söyledi. Kendisi Dr. Leidner'e çok bağlı. Onunla yıllarca birlikte çalışmış. Tabii evlilik daima durumun değişmesine de sebep olur.»

Poirot, «Evet,» diye başını salladı. «Her halde Miss Johnson bu evliliğin uygunsuz olduğunu düşünüyordu. Ha-

kikaten Dr. Leidner onunla evlenseydi, daha iyi olurdu.»

Tasdik ettim. «Hakikaten öyle. Ama erkekler böyledir işte. Bir evliliğin uygun olup olmadığını hiç düşünmezler. Tabii Dr. Leidner'i de kabahatli bulamayız. Zavallı Miss Johnson bir hayli çirkin. Halbuki Mrs. Leidner hakikaten güzeldi. Genç değildi ama — ah, Mösyö Poirot onu tanımış olmanızı isterdim. Onda gizli bir şeyler vardı.»

Poirot, «Kadın etrafındakileri büyüliyordu değil mi?» diye mırıldandı. «Evet, anlıyorum...»

Ben devam ettim. «Zannedersem Louise Leidner'le Richard Garey de pek geçinemiyorlardı. Galiba o da Miss Johnson gibi bu evliliği kıskanıyordu. Garey, Louise Leidner'e daima soğuk davranıyordu. Kadın da ona. Ona yemekte nazikçe tuzluğu filân uzatıyor ve kendisine resmi bir tavırla 'Mr. Garey' diye hitab ediyordu. Tabii adam Dr. Leidner'in eski arkadaşlarındandı. Bazı kadınlar kocalarının arkadaşlarına hiç tahammül edemezler. Neden-se onların eski dostluklarını kıskanırlar.»

— «Ya diğer üç genç? Dediğimize göre Bill Coleman onun hakkında pek şairane şeyler söylüyormuş...»

Güldüm. «Onun bataklıktan çıkan perilere benzediğinden bahsetti. Hali pek komikti. Çünkü kendisi aslında romantik bir genç değil.»

— «Ya diğer ikisi?»

— «Mr. Emmott bakımından pek emin değilim. O pek konuşmaz. Mrs. Leidner ona daima iyi davranıyordu. Kendisini, 'David,' diye çağırıyor, ona Sheila Reilly yüzünden takılıyordu.»

— «Sahi mi? Bu şaka Emmott'un hoşuna gidiyor muydu?»

Tereddütle, «Bilmiyorum,» diye cevap verdim. «Emmott böyle anlarda acayip bir tavırla Louise Leidner'e bakıyordu. Ne düşündüğünü anlamak da kabil değildi.»

— «Ya Mr. Beiter?»

— «Mrs. Leidner ona her zaman iyi davranmazdı,» dedim. «Galiba Carl Beiter sinirine dokunuyordu. Zavallı gence alaylı sözler söylerdi.»

— «Beiter buna üzülmü müydü?»

— «Evet. Zavallı kıpkırmızı kesilirdi. Tabii aslında Mrs. Leidner'in kötü bir maksadı yoktu.» Carl Beiter'e acıyıp dururken birdenbire aklıma onun soğuk kanlı bir katil olabileceği geldi. «Ah, Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «İşin iç yüzü nedir?»

Poirot, ağır ağır başını salladı. «Söyleyin Heran hemşire. Bu gece oraya dönmekten korkmayacak mısınız?»

— «Ne münasebet,» dedim. «Tabii söylediklerinizi hatırlıyorum ama beni öldürmeyi kim isteyebilir?»

— «Kimsenin böyle bir şeyi isteyeceğini sanmıyorum,» diye cevap verdi. «Bu yüzden sizinle yalnız konuşmayı istedim. Artık sizin emniyette olduğunuzdan eminim...» Bir an durdu. «Buraya gelmeden önce Mrs. Leidner hakkında bazı dedikodular duymuş muydunuz?» Ona Mrs. Leidner'e takılan ismi ve Mrs. Kelsey'in evinde duyduklarımı anlatmaya başladım. Tam o sırada kapı açılarak Sheila Reilly içeri girdi. Arkasında tenis elbisesi, elinde de bir raket vardı. Poirot'yla daha önce Hasaniye'ye geldiği zaman tanışmış olduğu anlaşıyordu. Kız, o soğuk tavırlarıyla bana, «Merhaba, dedikten sonra masadan bir sandviç aldı.»

— «E, Mösyö Poirot? Esrarı çözdünüz mü?»

— «Bu işler o kadar çabuk olmaz, Matmazel.»

— «Hemşireyi o evden kurtardığınız görülüyor.»

— «Heran hemşire bana gruptakiler hakkında çok ilgi çekici bilgi verdi. Bu arada kurban hakkında da bir hayli şey öğrendim. Bazan esrarın anahtarı kurbandadır, matmazel.»

Sheila Reilly, «Çok zekisiniz, Mösyö Poirot,» diye ce-

vap verdi. «Hakikaten Mrs. Leidner öldürülmeye lâayık bir kadındı.»

Kız, pis pis güldü. «Korkarım siz hakikati pek öğrenemediniz Mösyö Poirot. Heran hemşire de bir çok kişı gibi o kadına kanmıştı. Biliyor musnuz, ben aslında kati-lin bulunmasını istemiyorum. Doğrusu ben bile Louise Leidner'i seve seve öldürürdüm.»

Kıza fena halde sinirlenmiştım ama Poirot'nun kılı bile kımıldamadı. Sadece, «O halde dün öğleden sonra ci-nayet sırasında arkadaşlarınızın yanında olduğunuzu u-marım.» dedi.

Kısa bir sessizlik oldu. Sheila Reilly'nin raketi elin-den düştü. «Tabii... Ben o sırada kulüpte tenis oynuyor-dum. Fakat biraz ciddi konuşalım, Mösyö Poirot. Siz Lou-ise Leidner'in aslında nasıl bir kadın olduğunu biliyor musunuz?»

Poirot, bir reverans yaptı. «Bunu bana anlatacağımı-zı umarım, Matmazel.»

Kız, beni rahatsız eden bir soğukkanlılık ve haşinlik-le konuşmaya başladı. «Hemşire Tel Yarımca'daki evin havasının ne kadar elektrikli olduğunu size anlattı mı? Herkesin birbirine düşman düşman baktığını söyledi mi? Bütün bunların sebebi Louise Leidner'di. Üç yıl önce o gruptakiler o kadar neşeli ve mutlulardı ki. Hattâ geçen yıl bile keyifleri yerindeydi. Fakat bu yıl hepsi de neşe-sizdi. Louise Leidner yüzünden tabii. O başkalarının mut-lu olmasına dayanamayan bir kadındı. Böyle insanlar var. Louise de onlardan biriydi işte. O daima her şeyi mahvet-meyi istiyordu. Sırf eğlenmek — veya kendisinin çok kudretli olduğuna inanabilmek için. Veya karakteri böy-leydi. Ayrıca o etrafındaki bütün erkeklerin başını dön-dürmeyi, — onların kendisine tapmalarını istiyordu.»

Bağırdım, «Miss Reilly, bunun doğru olduğunu hiç sanmıyorum. Hattâ öyle olmadığını biliyorum.»

Bana aldırmadı bile. «Kocasının kendisine tapması ona kâfi gelmiyordu. O uzun bacaklı budala Mercado'yu bütünü aptallaştırdı. Sonra Bill Coleman'a elini attı. Bill aslında makûl bir çocuktur. Fakat kadın yüzünden iyice şaşaladı. Louise, Carl Beiter'e de işkence ederek eğlenmeye çalıştı. Aslında bu kolay bir şeydi. Çünkü Carl, hassas bir insan. Louise David'i de ele geçirmeye çalıştı tabii... Fakat bu konuda başarıya ulaşamadı. David, onun cazibesini hissetti ama kendisine boyun da eğmedi. Belki de bunun sebebi aslında kadının kendisine âşık olmadığını, sadece kendisiyle eğlenmek istediğini sezmesiydi. İşte ben de Louise Leidner'den bu yüzden bu kadar nefret ediyorum. O seks düşkünü, macera peşinde koşan bir kadın değildi. Louise sadece eğlenmek için soğukkanlılıkla âdeta bazı deneyler yapıyor, herkesi birbirine düşürmeye çalışıyordu. Louise ömründe hiç kimseyle kavga etmemiş olan kadınlardandı. Fakat başkalarını kışkırtıp onları gırtlak gırtlığa getirmekten büyük zevk alıyordu. Dramatik şeylere meraklıydı. Ama böyle olayların kendisine değil, başkalarının başına gelmesi şartıyla... Bilmiyorum, ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Poirot, usulca mırıldandı. «Anlattıklarınızdan daha fazlasını anlıyorum...»

Sheila Reilly, kızardı. «İstediğinizi düşünebilirsiniz. Fakat o kadın hakkında söylediklerim doğru. Zeki bir kadındı. İçi sıkılıyordu. Paşkalarının kimyasal maddelerle deneyler yaptığı gibi, o da insanlarla deneyler yapıyordu. Zavallı Anne Johnson'un hislerini bildiği için onu iğneliyor, kadının kıvrım kıvrım kıvrınmasını neşeyle seyrediyordu. Marie Mercado'yu öfkeden çıldıracak hale getiriyordu. Benim damarıma da basmaktan hoşlanıyordu. Üstelik kolaylıkla da yapabiliyordu bunu. İnsanların sırrını keşfedip, bunları onların yüzüne vurmaktan büyük bir zevk alıyordu. Onun kabaca şantaj yaptığını kasetmi-

yorum. Sadece o zavallılara sırlarını bildiğini ima ediyor, fakat bu konuda ne yapacağını da açıklamayarak, onları endişeden deliye döndürüyordu. Doğrusu kadın bu konuda büyük bir sanatkârdı.»

Poirot, sordu. «Ya kocası?»

Sheila Reilly, ağır ağır, «Louise kocasını incitmeyi hiç bir zaman istemedi,» dedi. «Kadın ona karşı daima müşfikti. Dr. Leidner çok iyi bir adamdır. Aklı fikri işindedir. Ayrıca o karısına tapıyor, Louise'in fevkalâde bir ınsan olduğuna inanıyordu. Bazı kadınlar böyle şeylere sinirlenirler. Louise sinirlenmiyordu. Bir bakıma Dr. Leidner bir hayâl aleminde yaşıyordu. Fakat bu yine de bir hayal âlemi sayılmazdı. Çünkü Louise, Leidner'e onun beklediği şekilde davranmaktaydı. Fakat—» Durakladı.

Poirot, «Devam edin, Matmazel,» dedi.

Kız, birdenbire bana döndü. «Richard Garey hakkında ne anlattınız?»

Hayretle ona baktım. «Richard Garey hakkında mı?»

— «Louise'le Garey hakkında.»

— «Onların birbirleriyle geçinemediklerini söyledim,» diye cevap verdim.

Sheila kahkahalarla gülmeye başladı. «Geçinemiyorlardı ha? Aptal! Garey, Louise'e deli gibi âşıktı. Bu yüzden de ıstırapla kıvranıyordu. Çünkü Garey, Dr. Leidner'e de tapıyordu. Onunla yıllardan beri arkadaşlıklar. Tabii Louise'in ilgisini çeken de bu oldu. İki arkadaşın arasına girmek için elinden geleni yaptı. Buna rağmen—»

—«Evet?»

Sheila, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. «Bu sefer Louise fazla ileri gitti sanırım. Kurduğu tuzığa kendisi de düştü. Garey, çok yakışıklı bir adam. Fazla yakışıklı. Kadın buz gibi bir mahlûktu. Fakat zannederseniz Garey'in yanında o soğukluğunu kaybediyordu.»

— «Bu söyledikleriniz doğru değil!» diye bağırdım..

«Ayıp ayıp! Onlar birbirleriyle pek konuşmuyorlardı bile!»

— «Öyle mi?» Bana döndü. «Sizin dünyadan haberiniz yok! Evde birbirlerini, 'Mr. Garey,' 'Mrs. Leidner!' diye çağırıyorlardı ama dışarıda da gizlice buluşmaktaydılar. Kadın yoldan nehre iniyordu. Garey ise bir saat için kazıdan ayrılıyordu. Oradaki meyva ağaçlarının arasında buluşuyorlardı.» Bir an durdu. «Bir keresinde Garey'in kadının yanından ayrılarak kazılara doğru gittiğini gördüm. Louise ise durmuş onun arkasından bakıyordu. Belki benim yaptığım ayıptı. Yanımda dürbün vardı. Onu gözüme götürerek dikkatle Louise Leidner'in yüzüne baktım. Bana sorarsanız Louise Garey'e delicesine âşıktı.» Duraklayarak Poirot'ya baktı. Ağzını çarpıtarak hafifçe güldü. «İşinize burnunuzu soktuğum için özür dilerim. Fakat meselenin iç yüzünü öğrenmeniz lâzımdı.» Hızla odadan çıktı.

— «Mösyö Poirot,» diye haykırdım. «Anlattıklarının hiç birine de inanmadım.»

Poirot, hafifçe güldü. «Miss Reilly'nin durumu aydınlattığını inkâr edemezsiniz, Heran hemşire.»

XIX

YENİ ŞÜPHE

O sırada Dr. Reilly içeri girdiği için Poirot'ya başka bir şey söyleyemedim. İki adam o imzasız mektupları yazan kimsenin psikolojisini münakaşa etmeye başladılar.

Dr. Reilly, bir ara, «Kudret delisi bir kimse bu. Tabii onda aşâğılık duygusu da var,» dedi.

Poirot, sordu. «Mrs. Leidner'de de aşağılık duygusu var mıydı dersiniz?»

Dr. Reilly, güldü. «Yok canım. Kadın hislerini baskı altında tutan insanlardan değildi. Hayata dört elle sarılmıştı.»

— «Psikolojik bakımdan kadın o mektupları kendisi yazmış olabilir mi?»

— «Evet. Eğer böyle bir şey yaptıysa bunun sebebi de dikkati üzerine çekme arzusuydu. Herkesin yalnız kendisiyle ilgilenmesini isterdi. Dr. Leidner ona tapıyordu. Fakat bu kadın için kâfi değildi. Louise aynı zamanda hayatı tehlikede olan bir kahraman rolünü de oynamak arzusundaydı.»

— «Dr. Reilly, bana Louise Leidner hakkındaki fikirlerinizi açık açık anlatır mısınız?»

Doktor, koltuğunda arkasına yaslanarak, piposunu tütürmeye başladı. «Açıkçası bunu yapmak zor. Louise Leidner'i iyi tanımıyordum. Kadın son derece sevimli ve cazibeliydi. Kafalıydı. Anlayışlıydı. Öyle bariz kusurları yoktu. Tembel, fazla seks meraklısı veya kibirli değildi. Fakat bana o müthiş yalancıymış gibi de gelirdi. Louise Leidner, aslında erkek avcısı değildi. Sadece onları kendisine hayran etme sporundan hoşlanıyordu. Kızıma bu konuyu açarsanız—»

Poirot, hafifçe gülümsedi. «Bu zevki tattık...»

Dr. Reilly, «Hımmm...» dedi. «Sheila fazla vakit kaybetmemiş. Her halde Louise Leidner'i iyice çekıştirdi. Gençler çok acayip oluyor. Eğer Louise Leidner, birbiri ardına aşk maceralarına girişseydi, Sheila her halde onu takdir ederdi. 'Kadın, hayatını yaşıyor,' derdi. Veya, 'İçinden geldiği gibi davranıyor,' diye kadını alkışlardı. Fakat aslında Louise'in hakikaten içinden geldiği gibi davrandığının farkında değildi. Kedi fareyle, içinden öyle geldiği için oynar. Erkekler, korunmaları lâzım gelen kü-

çük çocuklar değillerdir. Onlar yırtıcı, sadık ve dırdırcı kadınlarla karşılaşmaya alışmışlardır. Hayat bir piknik değil, bir savaş alanıdır. Sheila'nın dürüstlük etmesini, takındığı tavırları bir tarafa bırakarak Louise Leidner'den şahsi sebepler dolayısıyla nefret ettiğini açıklamasını isterdim. Burada Sheilâ'dan başka genç kız yok. Onun için de bütün erkeklerin kendisine hayran olmalarını istiyor. İki defa evlenmiş, Sheila'ya göre 'orta yaşlı' olan bir kadının kendisini bu sahada yenmesine dayanamıyor. Sheila iyi bir kızdır. Sıhhatlidir, güzel ve hoştur. Erkekler tarafından beğenilir. Fakat Mrs. Leidner alelâde bir kadın değildi. Onda tehlikeli bir sihir vardı. La Belle Dame Sans Merci'ye benzerdi.»

İrkildim. Doktorun bunu söylemesi beni şaşırtmıştı.

Poirot, mırıldandı. «Kusura bakmayın ama — acaba kızınız oradaki gençlerden birini mi beğeniyor?»

— «Pek sanmıyorum. Emmott'la Coleman onun peşini bırakmıyorlar. Fakat Sheila'nın ikisinden birini tercih ettiğini zannetmiyorum. Hayır, Sheila'yı kızdıran yaşlılığın gençliğe meydan okuması. Onun henüz dünyadan haberi yok. İnsan ancak benim yaşımdayken parlak genç gözleri, düzgün cildi, sağlam vücudu takdir eder. Fakat otuzunu geçmiş bir kadın karşısındakini büyük bir dikkatle dinler, — konuşanın ne kadar zeki bir insan olduğunu belirtmek için arada sırada bir iki kelime mırıldanır. İşte hiç bir genç adam buna dayanamaz. Sheila hoş bir kız. Fakat Louise Leidner hakikaten güzeldi. O menekşe rengi gözler. Sarı saçlar...

— «Evet,» diye düşündüm. «Hakikaten öyleydi. Üstelik Mrs. Leidner'in güzelliği insanda kıskançlık da uyandırmıyordu. Bilâkis onu hayran hayran seyretmeyi istiyordunuz...»

Buna rağmen yemekten sonra Tel Yarımcı'ya döner-

ken aklıma bazı şeyler gelmedi değil. Meselâ o akşam üzeri Mrs. Leidner tek başına yürüyüşe çıkmakta ısrar etmiş, benim de kendisiyle gitmeme razı olmamıştı. Acaba o gün Richard Garey'le mi buluşacaktı? Sonra, Louise Leidner'in herkesi küçük isimleriyle çağırırken ona daima, 'Mr. Garey,' demesi de biraz acayıpti.

Öfkeyle başımı salladım. «Böyle şeyler düşünmemelisin. Mrs. Leidner öyle bir kadın değildi.»

Tel Yarımca'ya döndüğüm zaman saat dokuz olmuş, büyük kapı da kapanmıştı. İbrahim elinde anahtarla koşarak geldi. Tel Yarımca'da herkes erken yatıyordu. Onun için oturma odası karanlıktı. Sadece Dr. Leidner'in bürosuyla, plân odasında ışık vardı. Önünden geçerken, plân odasının kapısından içeri baktım. Garey, ceketini çıkarmış, büyük plânının üzerinde çalışıyordu. Öyle hasta gibi bir hali vardı ki, bayağı kalbim burkuldu.

Garey, beni görünce piposunu ağzından çekerek, «E, Hemsire Heran,» dedi. «Döndünüz demek?»

— «Evet. Siz hâlâ çalışıyor musunuz? Diğerleri yatmış sanırım.»

— «İşe devam edeyim, diye düşündüm. Biraz geri kalmıştım... Yarın bütün gün kazı yerinde olacağım. Kazıya tekrar başlıyoruz.»

— «Haklısınız,» dedim. «İnsan çalışınca dertlerini unuttur.» Cenazenin iki gün sonra kaldırılacağını biliyordum. Garey, tekrar plânın üzerine eğildi. Yüzünde öyle yorgun bir ifade vardı ki dayanamadım. «Mr. Garey — uyku ilâcı ister misiniz?»

Gülerek, başını salladı. «İstemem. Uyku ilâcına alışmak hoşuma gitmez.»

— «İyi geceler, Mr. Garey,» diye mırıldandım. Sonra da dayanamadım. «O kadar üzülüyorum ki...»

Hayretle bana baktı. «Üzülüyor musunuz?»

— «Evet... Herkesin haline. Ve bilhassa size. Neti-

«cede ikisi de eski arkadaşlarınızdı.»

— «Leidner benim eski arkadaşım. Fakat Louise'le dost değildik.» Sanki kadından bayağı nefret ediyormuş gibi bir tavırla konuşmuştu.

— «Sheila Reilly burada olup, bu sözleri duymalıydı,» diye düşündüm. Sonra Garey'e, tekrar, «İyi geceler,» diyerek kendi odama gittim. Soyunup yatmaya hazırlanmadan önce bir iki şey yıkadım. Sonra da kapıdan dışarı bir göz attım. Leidner'in bürosunda hâlâ ışık vardı. «Aca-ba gidip ona da, 'İyi geceler,' demem lâzım mıydı?» Tereddütle durakladım. Her şeye burnumu soktuğumu düşünmelerini istemiyordum. Fakat sonunda nedense içim rahat etmedi. Büroya gittim. Fakat Dr. Leidner orada değildi. Miss Johnson, başını masaya dayamış, hüngür hüngür ağlıyordu. O kadar şaşırdım ki. Aslında Anne Johnson çok makul ve akli başında bir kadındı. Onun bu şekilde ağlayabileceği kimsenin aklına gelmezdi. İçim sızladı âdeta.

— «Ne var, şekerim?» diye bağırdım. Kolumu omuzuna atarak saçlarını okşadım. «Üzülmeyin, üzülmeyin... Burada yalnız başınıza oturup ağlamanız doğru mu?» Cevap vermedi. Hıçkırıklarla vücudunun sarsıldığını hissediyordum. «Ağlamayın...» dedim. «Ağlamayın... Kendinize gelin... Ben de gidip size çay yapayım...»

Başını kaldırdı. «Hayır, istemem. Benimki aptallık.»

— «Neye üzüldünüz?» diye sordum.

Hemen cevap vermedi. Sonra, «Çok feci...» dedi.

Başımı salladım. «Artık olanları düşünmeyin. Kaderin önüne geçilmiyor. Olan oldu. Üzülmek boş.»

Yerinde doğrularak, saçlarını düzeltmeye çalıştı. «Ben budalanın biriyim. Büroyu topluyordum. Bir şey yaptığım takdirde olanları unutacağımı sanıyordum. Fakat birdenbire o korkunç olayı hatırladım—

Telâşla cevap verdim. «Evet, evet, biliyorum... Size

lâzım olan şöyle güzel bir çay. Yatağınıza da sıcak su torbası koyarız...» İtirazlarına aldırmayarak, söylediklerimi de yaptım.

O yatağına uzanmış çayını içerken, «Teşekkür ederim, hemşire,» diye mırıldandı. «Çok müşfik ve akli başında bir kadınsınız. Benim her zaman böyle aptallığım tutmaz.»

— «Böyle bir olaydan sonra herkesin siniri bozulur,» dedim. «Büyük bir sarsıntı geçirdik. Ben bile pek kendim-de değilim.»

— «Yukarıda söylediğiniz doğrudu.» Sesi acayipleşmişti. «Olan oldu bir kere.» Bir an durdu. Sonra da ilâve etti. «O hiç de iyi bir kadın değildi.»

Gülümsedim. «Siz artık hiç bir şey düşünmeyin. Uyumaya çalışın...»

Odayı biraz topladım. Çorapları çekmeye koydum. Eteğiyle ceketini askıya astım. Yerde buruşuk bir kâğıt vardı. Her halde cebinden düşmüştü bu. Eğilip aldım. Sonra da hayretle irkildim. Zira Anne Johnson sert bir sesle, «Onu bana verin!» diye bağırmıştı.

Şaşkın şaşkın isteğini yerine getirdim. Kâğıdı elimden kaparcasına aldı ve bunu mumun alevine tuttu.

Dediğim gibi çok şaşalamıştım. Hayretle kadına bakıyordum. Kâğıtta ne olduğunu görmemiştim tabîî. Fakat işin acayibi bu yanarken ucu bana doğru kıvrıldı. O zaman kâğıdın üzerinde mürekkeple yazılmış bir takım kelimeler olduğunu farkettim.

Ancak odama dönüp, yatağıma girerken birdenbire o yazıya âşina olduğum aklıma geldi. Evet... İmzasız mektuplardaki yazının eşiydi bu. Acaba Miss Johnson bundan mı o kadar üzölmüştü? İmzasız mektupları yazan o muydu?

XX

ANNE JOHNSON, MARIE MERCADO, CARL BEITER

Pek istemememe rağmen bu durumu Mösyö Poirot'ya açmaya karar verdim. Belçikalı ertesi sabah geldi ama onunla başbaşa konuşmak fırsatını da pek bulamadım. Onunla bir an yalnız kaldık. Ben tam söze nereden başlayacağımı düşünürken, adam kulağıma bir şeyler fısıldadı.

«Ben Miss Johnson'la ve — belki diğerleriyle de konuşacağım. Mrs. Leidner'in odasının anahtarı size verilmişti.»

— «Evet,» dedim.

— «İyi. Oraya gidin ve kapıyı da arkanızdan kapayın. Sonra haykırın. Ama korkuyla ciyak ciyak bağırmayın. Sadece şaşırmışsınız gibi haykırın. Anlatabiliyor muyum? Eğer sizi duyarlarsa o zaman bir yalan uydurursunuz. Meselâ ayağınızı vurduğunuzu söylersiniz.»

O sırada Miss Johnson avluya çıktığı için Mösyö Poirot'yla fazla konuşamadık.

Belçika'nın maksadının ne olduğunu anlamıştım. Poirot, Miss Johnson'la birlikte oturma odasına girince ben de çabucak döndüm. Mrs. Liedner'in odasına girerek, kapıyı dikkatle kapattım. Olanca sesimle, «Ah» diye bağırdım. «Ah! Ah!» Sesimi bir alçaltıyor, bir yükseltiyordum. Oradan çıkarak, oturma odasına koştum. BAHANeyi de hazırlamıştım. Ama içeri girince buna lüzum olmadığını anladım. Poirot'yla Miss Johnson heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı. Benim feryadımı duymadıkları da belliydi. «İş anlaşıldı,» diye düşündüm. «Miss Johnson ya öyle bir ses duyduğunu sandı. Veya işittiği tamamiyle başka bir şeydi.»

Poirot'yla kadının konuşmalarını kesmeyi istemediğim için gidip verandadaki koltuğa oturdum. İçeriden Belçikalıyla Anne Johnson'un sesi geliyordu.

Poirot, «Durum nazik,» demekteydi. «Dr. Leidner'in karısını çok sevdiği belli...»

Miss Johnson, «Dr. Leidner ona tapardı,» dedi.

— «Leidner bana gruptakilerin de karısına taptıklarını söyledi. Bu da normal. Her halde buradakiler Dr. Leidner'e giderek karısının aleyhinde bulunacak değillerdi. Ben, cinayetin sırrını ancak Louise Leidner'in karakterini anladığım takdirde çözebileceğime inanıyorum. İşte bunu açıkça konuşabilmek için bugün kalkıp buraya geldim. Zira Dr. Leidner'in Hasaniye'ye gideceğini biliyordum. Böylece hepinizle rahat rahat konuşabilecektim...»

Miss Johnson, «İyi, güzel ama—» diye başladı.

Poirot, âdeta yalvardı. «Çok rica ederim o klişeleşmiş sözleri tekrarlamayın. Ölülerin arkasından konuşmanın doğru olmadığını söylemeyin. Bir cinayet tahkikatında sadakat hissine yer yoktur.»

— «Benim Louise Leidner'e karşı sadakat hissi beslediğim yok.» Anne Johnson'un sesi sert ve acıydı. «Fakat Dr. Leidner başka. Neticede Louise onun karısıydı.»

— «Evet, evet. Şefinizin karısının aleyhinde bulunmak istemediğinizi biliyorum. Fakat bu kadın birdenbire, feci bir şekilde öldürüldü. Beni zavallı bir meleğin öldüğüne inandırmaya kalkarsanız, işimi büsbütün güçleştirmiş olursunuz.»

Anne Johnson, daha da acı bir sesle, «Louise bir melek değildi,» diye cevap verdi.

— «Bana Mrs. Leidner hakkında düşündüklerinizi açıkça anlatın, Miss Johnson.»

— «Hım... Önce bir ihtarda bulunmak isterim, Mösyö Poirot. Bu konuda tarafsız olmam imkânsız. Ben — hepimiz — Dr. Leidner'e bağlıydık. Tabîî Mrs. Leidner

gelince hepimiz de onu biraz kıskandık. Kocasının zamanını almasına, onun çalışmasına engel olmasına sinirlendik. Dr. Leidner'in karısına olan bağlılığı da asabımıza dokundu. Sizinle açık konuşuyorum, Mösyö Poirot. Bu aslında benim için hoş bir şey değil. Louise Leidner'e hiç tahammül edemiyordum. Onun buraya gelmiş olması hoşuma gitmiyordu. Tabii hislerimi saklamaya çalıştım. Onun gelmesi durumumuza tesir etmişti.»

— «Durumumuza?»

— «Garey'le benim durumuma. Biz eskiden beri Dr. Leidner'le birlikte çalışıyorduk. Bu yılki değişiklikler ikimizin de hoşuna gitmiyordu. Bu normal bir şeydi. Belki bu şekilde düşünmemiz hoş değildi ama hakikatti bu. Durum değişmişti.»

— «Ne şekilde?»

— «Her bakımdan. Bir arada o kadar güzel eğlenirdik ki. Birlikte çalışan bütün insanlar gibi çocukça şakalar yapardık. Dr. Leidner de bir çocuk kadar neşeliydi.»

— «Mrs. Leidner gelince bütün bunları değiştirdi mi?»

— «Belki bunda Louise'in kabahati yoktu. Geçen yıl durum o kadar kötü değildi. Bana inanın, Mösyö Poirot, Louise bir şey yapmıyordu. Bilâkis herkese daima nezaketle muamele ediyordu. İşte bu yüzden zaman zaman ona sinirlendiğim için kendimden utanıyordum. Sözleri bazan asabıma dokunuyor idiyse, her halde kabahat onda değildi.»

— «Buna rağmen bu mevsim vaziyet değişmişti, değil mi?»

— «Evet. Tamamiyle. Doğrusu ne olduğunu da bilmiyorum. Her şey ters gidiyordu. İşte değil. Evde. Sinirlerimiz bozulmuş, hepimiz aksileşmiştik.»

— «Ve bütün bunlara Mrs. Leidner'in sebep olduğunu düşünüyordunuz.»

Miss Johnson, istihzayla, «O buraya gelmeden durum hiç de böyle değildi,» diye cevap verdi. «Aslında ben aksi, her şeyden şikâyet eden bir kadını. Muhafazakârım. Her şeyin daima aynı kaınmasını istiyorum. Onun için sözlerime aldırmanın, Mösyö Poirot.»

— Mrs. Leidner'in karakterini bana tarif eder misiniz?»

Anne Johnson, bir an tereddütle durakladı. «Louise, bir ânı bir ânına uymayan bir kadındı. Bugün herkese iyi davranır, ertesi günü ise onlarla konuşmak bile istemezdi. Çok müşfikti. Başkalarını düşünürdü. Fakat daima şımartılmış olduğu da belliydi. Hiç bir zaman hakikaten büyük bir adamla evlenmiş olduğunu anlayamadı. Bunu takdir edemedi. Bu yüzden bazan öfkelenirdim. Ayrıca Louise çok sinirliydi. Bir takım şeyler kurar ondan sonra da etrafı telâşa verirdi. Dr. Leidner, Hemşire Heran'ı buraya getirdiği zaman bayağı rahatlardım. Adamcağızın hem karısıyla, hem de işiyle uğraşması imkânsızdı.»

— «Mrs. Leidner'e gelen imzasız mektuplar hakkında ne düşünüyorsunuz?»

Dayanamayarak, koltukta eğildim ve içeri baktım. Anne Johnson'un gayet sakin bir hali vardı. «Amerika'da bir düşmanı vardı sanırım. Bu kimse onu kızdırmaya veya korkutmaya çalışıyordu. Louise Leidner çok güzel bir kadındı. Düşmanları olabilirdi. Ben, o mektupları ikinci bir kadının yazdığından eminim. Louise ise sinirli bir tip olduğu için o tehditleri ciddiye aldı.»

Poirot, «Hakikaten öyle,» dedi. «Fakat son mektubun elden gönderildiğini unutmayın.»

— «Biri çok istediği takdirde bunu da başarır, Mösyö Poirot. Kadınların intikam almak için yapmayacakları şey yoktur.»

— «Belki haklısınız, Matmazel. Dediğiniz gibi Louise Leidner çok güzel bir kadıymış... Ha, aklıma gelmişken.

Doktorun kızı Sheile Reilly'i tanıyor musunuz?»

— «Sheila'yı mı? Tabii.»

Poirot, dedikoducu bir adam tavrı takındı. «Sheila'yla buradaki gençlerden birinin arasında gizli bir aşk olduğuna dair bir dedikodu duydum. Acaba doğru mu bu?»

Anne Johnson, hafifçe güldü. «Bill Coleman'la David Emmott kızı çok beğeniyorlardı. Sheila'yı hangimiz kulübe götüreceğiz diye münakaşa da ediyorlardı. Fakat Sheila'nın onlardan birine karşı ciddi hisler besleyip beslemediğini bilmiyorum. Burada Sheila'dan başka genç kız yok. Bu yüzden de bir sürü hayranı var.»

— «Demek ki dedikodular doğru değil.»

— «Doğrusu — bilmiyorum.» Anne Johnson'un yüzünde düşünceli bir ifade belirdi. «Evet, Sheila bu taraflara sık sık geliyor. Kazı yerine... Hatta geçen gün Louise Leidner bu yüzden David Emmott'a takıldı. Sheila'nın onu kovaladığını söyledi. Aslında bu hoş bir şey değildi. Emmott da sinirlendi sanırım... Evet, Sheila sık sık kazı yerine geliyordu. O korkunç gün, öğleden sonra kızın atla kazı yerine doğru gittiğini de gördüm.» Başıyla açık pencereyi işaret etti. «Fakat o sırada David Emmott'la Bill Coleman kazıda çalışmıyorlardı. Sadece Richard Garey oradaydı. Evet, belki Sheila o gençlerden birini beğeniyor. Fakat o kadar modern, romantiklikle alâkası olmayan bir kız ki, insan kendisini ciddiye alamıyor. Sheila'nın hangisini tercih ettiğini bilmiyorum. Bill, iyi bir çocuktur. Aptal rolü yapar ama aslında bir hayli akıllıdır. David Emmott da fevkalâde bir gençtir. Fazla konuşmaz, sakindir ama akıllı da başındadır.» Sonra alaylı bir tavırla Poirot'ya baktı. «Fakat bütün bunların cinayetle ne ilgisi var, Mösyö Poirot?»

Poirot, ellerini havaya kaldırdı. «Beni utandırıyor-sunuz, Matmazel. Her halde dedikoducunun biri olduğun-

mu düşünüyorsunuz. Fakat gençlerin aşk maceraları beni daima ilgilendirir.»

Anne Johnson, «Sheile Reilly karakter sahibi bir kızdır,» dedi. «O çok genç. Hisleri henüz incelmemiş. Fakat kendisi hakikaten iyi bir kızdır.»

Poirot, mırıldandı. «Sözlerinize inanıyorum, matmazel.» Ayağa kalktı. «Evde başka kimler var?»

— «Marie Mercado buralarda bir yerde olmalı. Bugün bütün erkekler kazı yerindeler. Evden uzaklaşmayı istiyorlardı sanırım. Onlara hak veriyorum. Eğer kazıya gitmek isterseniz» — Miss Johnson, verandaya çıkarak bana gülümsedi. — Her halde Heran hemşire sizi oraya götürür.»

— «Tabii, memnuniyetle Miss Johnson,» dedim.

— «Öğle yemeğine gelirsiniz, değil mi, Mösyö Poirot?»

— «Çok teşekkür ederim, Matmazel. Gelirim.»

Miss Johnson, çalışmak için tekar oturma odasına dönerken ben de Poirot'ya, «Mrs. Mercado terasta,» diye fısıldadım. «Önce onu görmeyi ister misiniz?»

— «Bu daha iyi olur. Terasa çıkalım.»

Merdivenlerden çıkarken sordum. «Bana söylediğinizi yaptım. Sesimi duydunuz mu?»

— «Hayır. Hiç duymadık.»

— «Hiç olmazsa Anne Johnson'un içi rahat edecek,» dedim. «Mrs. Leidner'i kurtarabilirdim, diye üzülüp duruyordu.»

Marie Mercado parmaklığa oturmuş, başını da önüne eğmişti. Öğle derin derin düşünüyordu ki, yanına yaklaştığımızı bile farketmedi. Sonra Poirot'nun sesini duyarak, telâşla başını kaldırdı. Bu sabah hasta gibi bir hali vardı. Küçük yüzü sararmıştı, gözlerinin etrafında mor halkalar belirmişti.

Poirot, «Bu gün başka bir maksatla geldim,» dedi.

«Mrs. Leidner'in nasıl bir kadın olduğunu anlamaya çalışıyorum.»

Marie Mercado, Anne Johnson gibi dürüstce davranmadı. Hemen Louise Leidner'i methetmeye başladı. «Sevgili, sevgili Louise. Onu kendisini tanımayan birine tarif etmek o kadar güç ki. Çok *egzotik* bir kadındı o. Herkesden başkaydı. Bunu siz de hissettiniz değil mi. hemşire? Tabii sinirlerinin esiriydi, bir takım kuruntuları vardı ama insan onun bu hallerine aldırmıyordu. Hepimize de öyle tatlı muamele ederdi ki. Öyle değil mi, hemşire? Hiç ki-birli değildi. İddiası yoktu. Meselâ arkeoloji hakkında hiç bir şey bilmiyor, fakat öğrenmeye çalışıyordu. Kocamdan eşyalar için kullanılan kimyasal maddeleri soruyor, çanakların tamirinde Miss Johnson'a yardım ediyordu. Ah, hepimiz de Louise'i çok severdik.»

— «O halde evin havasının çok gergin olduğuna dair söylenilen sözler yalan, madam?»

Marie Mercado bulanık siyah gözlerini iyice açtı. «A, bunu size kim söyledi? Hemşire mi? Dr. Leidner mi? Zavalı adamcağızın hiç bir şeyin farkına varmayacağından eminim.» Bana kötü kötü baktı.

Poirot, güldü. «Benim bir sürü casusum var, Madam.»

Marie Mercado'nun göz kapakları titreşti. Sonra da tatlı bir sesle, «Bildiginiz gibi,» dedi. «Böyle bir olaydan sonra herkes havanın çok gergin olduğunu iddia eder. 'Bir şeyler olacağını sezmiştim,' diye böbürlenir. Aslında bunların hepsi de uydurmadır.»

Poirot, başını salladı. «Çok doğru, madam.»

— «Ashında size söylenenler doğru değil. Biz burada çok mutlu bir aile gibiydik.»

Poirot'yla evden ayrılarak, kazılara doğru giderken, öfkeyle Poirot'ya, «Bu kadın,» diye homurdandım. «Gördüğüm insanların en yalancısı. Onun Mrs. Leidner'den

nefret ettiğinden eminim.»

Poirot da aynı fikirdeydi. «O kadının hakikati açıkça söylemiyeceği belli.»

Söylendim. «Onunla konuşmak zaman kaybından başka bir şey değil.»

— «Bunda yanıhıyorsunuz. Bir insan ağzıyla yalan söylerken, gözleriyle hakikati itiraf eder. Bu Marie Mercado denilen ufacık tefecik kadın neden korkuyor? Gözlerinde müthiş bir korku vardı onun. Onun bir şeyden çekindiği muhakak... Him, çok enteresan...»

— «Size anlatmam lâzım gelen bir şey var, Mösyö Poirot.» Belçikalıya gece olanları hikâye ettim. İmzasız mektupları Anne Johnson'un yazdığından şüphe ettiğimi açıkladım. «Miss Johnson da yalancının biri. Size mektuplardan bahsederken gayet sakindi.»

Poirot, başını salladı. «Evet, çok ilgi çekici bu. Zira *Miss Johnson farkına varmadan mektup meselesini bildiğini açıklamış oldu.* Halbuki o mektuplardan gruptakilere bahsedilmemişti... Tabîî durumu Dr. Leidner, Miss Johnson'a dün anlatmış olabilir. Neticede onlar eski arkadaş. Fakat eğer anlatmadıysa — o zaman durum garip değil mi?»

Poirot'ya karşı duyduğum saygı arttı. Miss Johnson'u zekice tuzağa düşürmüştü. «Bu meseleden ona bahsedecek misiniz?»

Mösyö Poirot, fena halde şaşaladı. «Ne münasebet! İnsanın bildiklerini böyle açıklaması hiç de doğru değildir.» Elini alnına vurdu. «Son dakikaya kadar her şeyi burada saklarım. Sonra — bir panter gibi kurbanımın üzerine atılırım.»

Poirot'nun kendisini pantere benzetmesi karşısında dayanamayarak güldüm. O sırada kazı yerine erişmiştik. İlk gördüğümüz Carl Beiter oldu. Genç adam, duvarların resmini çekiyordu. Poirot onunla bir müddet fotoğrafçı-

lık hakkında konuştu. Sonra da birdenbire Beiter'e Mrs. Leidner hakkındaki fikrini sordu.

Genç adam, «Doğrusu bu konuda size pek yardım edemeyeceğim» dedi. «Ben buraya bu mevsim geldim. Mrs. Leidner'le de fazla konuşmadım. Size bir yardımda bulunamayacağım için üzgünüm.» İngilizceyi Amerika'lılar gibi konuşuyordu. Alman aksanıyla değil.

Poirot, gülümsedi. «Hiç olmazsa bana Mrs. Leidner'den hoşlanıp hoşlanmadığınızı söyleyebilirsiniz.»

Carl Beiter kıpkırmızı kesilerek kekeledi. «Çok hoş bir kadındı. Çok hoş. Kültürlüydü. Kafalıydı.»

— «İyi. Demek ki Louise Leidner'den hoşlanıyordunuz. Ya o sizden?»

Genç adamın yüzü daha da kızardı. «Şey — onun — bana pek dikkat ettiğini sanmıyorum. Bir iki kere de aksilik oldu. Ona yardıma çalıştığım zaman muhakkak beceriksizliğim tutardı. Beceriksizliğim yüzünden Mrs. Leidner'i sinirlendirirdim. Ama istemiyerek oluyordu bu... Yoksa onun için her şeyi yapmaya hazırdım—»

Poirot, ona acıdı. «Anlıyorum... Şimdi başka bir noktaya gelelim. Evde neşeli bir hava var mıydı?»

— «Efendim?»

— «Birlikte mesut muydunuz? Şakalaşıp gülüyor muydunuz?»

— «Hayır — öyle olduğunu iddia edemem. Evde sıkıntılı bir hava vardı.» Bir an durdu. «Anlıyacağınız ben arkadaşlık etmesini pek bilmem. Bir hayli beceriksiz ve çekingenimdir. Dr. Leidner bana daima iyi davrandı. Fakat — budalalığımdan, utangaçlığımı hiç bir zaman yene-medim. Bu yüzden daima ters bir şey söylüyor veya su sürahisini deviriyorum. Benimki de şanssızlık.» Hakikaten o anda beceriksiz, iri bir çocuğa benziyordu.

Poirot gülümsedi. «İnsan gençken böyle şeyler yapar. İleride her şeyin düzeleceğinden eminim...» Carl Beiter'in

yanından uzaklaştıktan sonra Belçikalı, «Hemşire,» dedi. «Carl Beiter ya çok saf bir genç, ya da fevkalâde bir aktör.»

XXI

JOSEPH MERCADO, RICHARD GAREY

Poirot duraklayarak, «Demek iki ayrı yerde çalışıyorlar,» diye mırıldandı.

Carl Beiter esas kazının bir ucunda fotoğraf çekiyordu. Biraz ileride ise adamlar küfelerle gidip geliyorlardı.

Bağırdım. «En derin yer orasıymış. Dr. Leidner oradan çok ilgi çekici çanakların çıktığını söyledi.»

— «O tarafa gidelim.»

Hava çok sıcak olduğu için ağır ağır yürüdük. Çalışmayı Mr. Mercado idare ediyordu. Onun aşağıda usta başıyla konuştuğunu gördük. Dar ve dik yoldan inerken Poirot birdenbire omuzunun üzerinden bana bakarak sordu. «Joseph Mercado solak mı? Değil mi?»

Doğrusu pek acayip bir soruydu bu. Bir an düşündüm. «Solak değil.»

Poirot, bana izahat vermek tenezzülünde bulunmayarak yoluna devam etti. Ben de peşinden gittim. Nedense Joseph Mercado bizi görünce pek memnun oldu. Melankolik ifadeli uzun yüzü sevinçle aydınlandı. Arkeolojinin Poirot'yu ilgilendirmedikten emindim. Fakat Belçikalı buna pek meraklıymış gibi bir tavır takınarak Mercado'yla konuşmaya başladı. Adam da heyecanla onun sorularını cevaplandırdı. Kazılan yeri işaret ederken elinin titrediğini farkettim. Acaba sıtması mı vardı?

Sonra birdenbire beklenmedik bir hadise oldu. Joseph Mercado yerde, kırık çanakların yanında duran yassı bir bıçağı almak için eğilirken acayip bir sesle haykırarak, zıpladı. Biz hayretle ona bakakaldık.

Joseph Mercado, elini sol koluna götürdü. «Bir şey soktu beni! Sanki koluma kızgın bir iğne saplandı.»

Poirot, hemen harekete geçti. «Çabuk, kolunuza bakalım. Heran hemşire.»

İleri atıldım. Poirot, Mercado'nun gömleğinin kolunu çabucak yukarı omuzuna kadar sıvadı. Adam, «İşte,» dedi.

Hakikaten Joseph Mercado'nun kolunun yukarısında küçük bir yara vardı. Burdan kan sızıyordu.

Poirot, mırıldandı. «Çok acayip.» Gömleğin koluna baktı. «Bir şey de göremiyorum Karınca sokmuş olmasın?»

— «Üzerine tentürdiyot sürelim,» dedim. Ben yanımda daima küçük bir çantayla tentürdiyot ve pamuk taşıyorum. Bunları çıkararak, yaranın üzerine tentürdiyotlu pamuğu bastırdım. Fakat bunu dalgın bir tavırla yapıyordum. Zira gözüm başka bir şeye takılmıştı. Joseph Mercado'nun kolunda bir sürü nokta vardı. *Enjeksiyon iğnesinin bıraktığı izlerdi bunlar.*

Joseph Mercado, gömleğinin kolunu indirerek izahatına devam etti ama nedense sözü Leidner'lere getirmedi. Hattâ adama hiç bir şey sormadı. Nihayet Mercado'nun yanından ayrılarak yoldan yukarı çıkmaya başladık.

Poirot, «Oyunum güzeldi değil mi?» diye sordu.

Hayretle ona baktım. «Oyununuz mu?»

Mösyö Poirot, ceketinin yakasının arkasından bir şey alarak bunu âdeta sevgiyle süzdü. Koskocaman, bir çuvaldı bu.

— «Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «O iş sizin başınızın altından mı çıktı?»

— «Evet. Mercado'nun kolunu sokan böcek bendim. İşi de çok güzel başardım. Öyle değil mi? Siz durumu far-
ketmediniz bile.»

Bu doğruduydu. Joseph Mercado'nun da bir şeyden şüphelenmediğinden emindim. «Fakat neden, Mösyö Poirot?» diye sordum.

Bana başka bir sualle cevap verdi. «Bir şeyin farkına vardınız mı, hemşire?»

Ağır ağır başımı salladım. «İğne izleri.»

Poirot, «Artık Mercado hakkında bir şey öğrendik,» dedi. «Bundan şüpheleniyordum ama emin değildim. Halbuki bir şeyi daima kesin olarak öğrenmek lâzımdır.» Belçikalı birdenbire elini cebine vurdu. «A, mendilimi aşağıda düşürmüşüm. Çuvaldızı onun içine saklamıştım.»

— «Ben alıp getiririm,» diyerek telâşla döndüm. Artık Poirot'ya iyice alışmıştım ve ona karşı saygı duyuyordum. Sanki o yanında çalıştığım bir doktordu. Bu yüzden gidip Belçika'nın mendilini aramak bana normal gelmişti.

Mendili alıp yukarı çıktığım zaman ilk önce Poirot'yu göremedim. Sonra onun ileride oturmuş olduğunu farkettim. Richard Garey'le konuşuyordu. Durakladım. Poirot'nun ne yapmamı istediğini pek bilmiyordum. Yani belki de adam beni başından atmak için mendilini bulmaya yollamıştı. Bunu Garey'le yaptığı konuşmayı dinlememi istemediği için yaptığını sanmıyordum. Fakat Garey'nin ben olmayınca ona açılacağını düşünmüş olabilirdi. Benim gizli konuşmaları dinlemeye meraklı, mütecessis bir kadın olduğumu sanmayın. Fakat bu tahkikatte bana âdeta bazı haklar tanınmıştı. Bunlardan kolaylıkla faydalanabilirdim. Uzun lâfın kısası dönerek ilerledim. Poirot'

yla Garey'in önünde konuştukları tümseğin arkasına git-
tim.

Poirot, «Dr. Leidner'in karısına çok bağlı olduğunu biliyorum,» diyordu. «Fakat bazan bir kimse hakkında en doğru bilgiyi onun dostlarından değil, düşmanlarından alırsınız.»

— «Yani kusurlarının meziyetlerinden daha önemli olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?» Richard Garey'in sesi müstehziydi.

— «Cinayet meselesinde hakikaten öyledir. Belki garibinize gidecek ama şimdiye kadar bir kimsenin fevkalâde bir karakter sahibi olduğu için öldürüldüğünü hiç duymadım. Halbuki aslında fevkalâde karakter sahibi olan kimselerin çoğu can sıkıcı mahlûklardır.»

Garey, «Korkarım bu konuda size yardım edemiyeceğim» dedi. «Açıkcası Mrs. Leidner'le pek anlaşıyor-duk. Onunla düşman olduğumuzu sanmayın. Fakat dost da değildik. Belki de Mrs. Leidner kocasının eski bir arkadaşı olmamı kıskanıyordu. Bense, ona hayran olmama, kendisinin çok güzel bir kadın olduğunu düşünmeme rağmen Leidner'i avucunun içine almış olmasına sinirleniyordum. İşte bu yüzden birbirimize nezaketle davranıyorduk ama aslında dost değildik.»

Poirot, mırıldandı. «Pek güzel anlattınız.»

İkisinin de başlarını görebiliyordum. Richard Garey'nin çabucak dönerek, Poirot'ya baktığını farkettim. Sanki Belçikalının sakın sesinde sinirine dokunan bir şey vardı. Poirot, konuşmasına devam etti. «Dr. Leidner, karısıyla geçinemediğiniz için üzülüyor muydu?»

Garey, bir an tereddüt etti. «Doğrusu — bundan da emin değilim. Leidner bu konuda hiç bir şey söylemedi. Durumu farketmeyeceğini umuyordum. Bildiğiniz gibi Dr. Leidner kendisini tamamiyle işine vermiş bir adamdır.»

— «Yani siz şimdi Mrs. Leidner'den hiç hoşlanmadı-

ğınızı iddia ediyorsunuz öyle mi?»

Garey, omuzunu silkti. «Her halde o Leidner'in karısı olmasaydı, kendisinden bir hayli hoşlanırdım.» Sanki bu söz hoşuna gitmiş gibi hafifçe güldü.

Poirot, dalgın dalgın mırıldandı. «Bu sabah Miss Johnson'la konuştum. Mrs. Leidner konusunda tarafsız olamayacağını, ondan pek de hoşlanmadığını itiraf etti. Fakat Mrs. Leidner'in daima kendisine iyi davrandığını ilâve etmeyi de unutmadı.»

Garey, «Bütün bunlar doğru,» dedi.

— «Buna ben de inanıyorum. Sonra Mrs. Mercado'yla konuştum. O bana uzun uzun Mrs. Leidner'e ne kadar bağlı olduğunu, ona karşı ne büyük bir hayranlık beslediğini anlattı.» Garey, cevap vermedi. Poirot, biraz bekledikten sonra sözlerine devam etti. «İşte ben buna inanmadım! Sonra sizinle konuştum. Doğrusu — *sizin sözlerinize de inanmış değilim!*»

Garey dikleşti. Konuşmaya başladığı zaman sesinde müthiş bir öfke vardı. İstediginize inanın, istedinize inanmayın, Mösyö Poirot. Ben size hakikati söyledim. Düşünceleriniz beni ilgilendirmiyor.»

Poirot öfkelenmedi. Bilâkis üzülmüş gibi bir hali vardı. «İstedigime inanmak, istemedigime inanmamak benim elimde mi? Kulaklarım çok hassassa kabahat bende mi? Etrafta daima bir takım rivayetler dolaşır. Dedikodular kulaktan kulağa yayılır. İnsan bunları dinler ve — belki de bazı şeyler öğrenir. Evet etrafta hikâyeler dolaşıyor...»

Garey, ayağa fırladı. Şakağında bir damarın attığını görüyordum. O anda o kadar da yakışıklıydı ki. Kadınların Garey'i beğenmelerine hiç şaşmadım. Hiddetle, «Hangi hikâyeler?» diye bağırırdı.

Poirot, ona yan yan baktı. «Belki bunları tahmin edebilirsiniz. Sizinle ve Mrs. Leidner'le ilgili malûm hikâyeler.»

— «İnsanlar ne kötü oluyor!»

— «Değil mi ya? İnsanlar bazan köpeklere benzerler. Bir şeyi ne kadar derine gömerseniz gömün yine de onu bulup çıkarırlar.»

— «Siz bu hikâyelere inandınız mı?»

Poirot, ciddi bir tavırla, «Size inanmaya hazırım,» dedi. «Beni ikna edin.»

Garey, kaba bir tavırla güldü. «Doğrusunu söylesem anlar mısınız acaba?»

Poirot dikkatle onu süzüyordu. «Bir deneyin.»

— «Pekâlâ! Size hakikati söyleyeceğim! Louise Leidner'den nefret ediyordum! İşte hakikat bu! Ondan öyle nefret ediyordum ki!»

XXII

DAVID EMMOTT, RAHİP SAVİGNY VE BİR BULUŞ

Garey birdenbire dönerek öfkeyle Poirot'nun yanından uzaklaştı. Belçikalı bir müddet onun arkasından baktı. Sonra da usulca, «Evet...» diye mırıldandı. «Anlıyorum.» Sonra başını çevirmeden sesini yükseltti. «Hemen yanıma gelmeyin, hemşire. Belki dönüp bu tarafa bakar. Hah, artık yerinizden çıkabilirsiniz. Mendilimi buldunuz demek? Çok teşekkür ederim. Çok nazıksınız.»

Bu konuşmayı dinlemiş olduğum için hiç bir şey söylemedi. Doğrusu benim oraya gizlendiğimi nasıl farketmişti, bunu da anlıyamadım. Zira bir kere olsun bulduğum tarafa bakmamıştı.

— «Mösyö Poirot, Richard Garey Louise Leidner'den hakikaten nefret ediyor muydu acaba?» diye sordum.

Belçikalı başını salladı. Yüzünde acayip bir ifade var-

«Evet... Öyle sanıyorum.» Sonra çabucak ayağa kalkarak adamların çalıştıkları tepeye doğru yürüdü. David Emmott, yere yatmış yeni bulunan bir iskeletin üzerindeki tozları püskürtmeye çalışıyordu. Bizi görünce ciddi fakat dostça bir tavırla gülümsedi. «Burayı gezmeye mi geldiniz? Bana bir dakika müsaade edin.»

Doğrularak, çakısını çıkardı. İskeletin üzerindeki toprakları kazımaya başladı. Zaman zaman duruyor, ya körüğü kullanıyor, ya da kendisi kemiklerin üzerine üflüyordu. Hiç de doğru yapmadığını düşündüm.

Sonunda da dayanamayarak, «Mikrop kapacaksınız, Mr. Emmott,» diye itiraz ettim.

Ciddi bir tavırla cevap verdi. «Ben mikroplarla haşır neşir oldum artık, hemşire. Mikroplar arkeologlara hiç bir şey yapamaz. Uğraşır uğraşır sonunda da ümitsizliğe kapılırlar.» Kalça kemiğinin üzerini biraz daha kazıdı. «İşte,» diyerek ayağa kalktı. «Artık Beiter öğle yemeğinden sonra bunun fotoğrafını çekebilir. Yanında güzel şeyler varmış.» Bize bakır bir kapla, bir takım iğneleri gösterdi.

Poirot, «Kim o?» diye sordu.

— «Önemli bir kadın sanırım. Kafatası biraz acayip. Mercado'yu çağırayım da baksın. Kafanın halinden kadının bir cinayete kurban gittiği anlaşılıyor.»

Poirot, mırıldandı. «İki bin yıl önce yaşamış bir Mrs. Leidner yani...»

David Emmott, «Belki,» dedi.

Bill Coleman, elinde bir kazmayla bir duvara bir şeyler yapıyordu. David Emmott ona seslendi fakat genç adamın ne dediğini anlıyamadım. Sonra Emmott, Poirot'yla beni gezdirmeye başladı. Bu iş de bittikten sonra saatine bir göz attı.

— «On dakika sonra paydos yapacağız. Eve doğru yürüyelim mi?»

Poirot, başını salladı. «Çok iyi olur.»

Yolda hep birlikte ilerlemeye başladık. Poirot, «Her halde,» dedi. «Tekrar çalışmaya başladığınız için memnunsunuz?»

Emmott, ciddi bir tavırla cevap verdi. «Evet, en iyisi bu. Evde tembel tembel oturup konuşmaya çalışmak hiç de hoş değildi.»

— «Bilhassa içinizden birinin katil olduğunu düşünerek...»

Emmott, cevap vermedi. İtiraza da kalkışmadı. O zaman onun da gruptakilerden iyice şüphe ettiğini sezdim. Dış kapıdan içeriye kimsenin girmediğini bildiği için katilin içlerinden biri olduğunu anlamıştı. Nihayet, «Tahkikat ilerliyor mu, Mösyö Poirot?» diye sordu.

Poirot, ciddi bir tavırla ona baktı. «İlerlemesi için bana yardım eder misiniz?»

— «Tabii.»

Belçikalı onu dikkatle süzdü. «Esrarın anahtarı Mrs. Leidner'de. Onu iyice tanımak istiyorum.»

— «Bu sözlerinizle neyi kasdediyorsunuz?»

— «Öğrenmek istediğim onun kızlık adı ve doğduğu şehir değil. Gözlerinin rengi ve yüzünün şekli de beni ilgilendirmiyor. Onun nasıl bir kadın olduğunu bilmem lâzım.»

— «Bunun tahkikat için önemli olduğunu mu düşünüyorsunuz?»

— «Bundan eminim.»

Emmott, bir iki dakika düşündü. «Belki de haklısınız.»

— «İşte siz de bana bu bakımdan yardım edebilirsiniz. Bana Louise Leidner'in nasıl bir kadın olduğunu anlatın.»

— «Acaba bunu yapabilir miyim? Ben de sık sık onun nasıl bir kadın olduğunu düşündüm.»

— «Bu konuda karar veremediniz mi?»

— «Zannedersem sonunda verdim.»

— «E?»

Emmott, bir müddet sesini çıkarmadı. Sonra, «Hemşire onun hakkında ne düşünüyordu?» diye sordu. «Kadınların hemcinslerini çok iyi anladıklarını söylerler. Hemşireler ise bir sürü insanlarla karşılaşırılar.»

Poirot, konuşmama fırsat vermedi. Hoş benim de bir şey söylemeye niyetim yoktu ya. Belçikalı çabucak, «Ben bir erkeğin Mrs. Leidner hakkındaki fikrini öğrenmek istiyorum.»

Emmott, hafifçe güldü. «Her halde bütün erkeklerin Mrs. Leidner hakkındaki fikirleri aynıydı.» Bir an durdu. «Louise genç değildi. Fakat şimdiye kadar rastladığım kadınların en güzeliydi.»

— «Bu bir cevap değil, Mr. Emmott.»

— «Ama yine de cevaba yakın bir şey, Mösyö Poirot.» Bir müddet sessiz sedasız yürüdü. Sonra, «Çocukken bir peri masalı okurdum,» dedi. «Kar Kraliçesi'yle Küçük Kay hakkında bir Kuzey masalı. Zannedersem Louise Leidner de, daima Küçük Kay'i aldatan Kar Kraliçesine benziyordu.»

— «Ah, evet. Bu Hans Andersen'in bir hikâyesi değil mi? Masalda bir de kız vardı sanırım. Onun adı Küçük Gerda değil miydi?»

— «Belki. Masalı pek iyi hatırlamıyorum.»

— «Başka bir şey söylemeyecek misiniz, Mr. Emmott?»

Genç adam, başını salladı. «Louise Leidner hakkında doğru karar verip vermediğimi bilmiyorum. O kolayca anlaşılacak bir kadın değildi. Bugün bir iblisten farksız olur, yarın bir melek gibi davranırdı. Fakat onun bu olayın merkezi olduğunu ima ettiğiniz zaman haklıydınız. Louise daima bunu istedi. Her şeyin merkezi olmayı. Bü-

tün olayların kendi etrafında dönmesini... Sonra — başkalarını tesiri altına almaktan hoşlanırdı. Sofrada kendisine kızarmış ekmeği veya yağı uzatmanız kâfi gelmezdi ona. Kafanızı ve ruhunuzu ayaklarının dibine sermenizi, bunları iyice incelemeyi isterdi.»

Poirot, sordu. «Ya biri bunu yapmaya yanaşmadığı zaman?»

— «O zaman Louise hakikaten çok kötüleşirdi.» Sus-tu. Yüz hatları iyice gerilmişti.

— «Onu kimin öldürdüğünden şüphe ediyorsunuz? Fikrinizi bana çekinmeden açıklayın. Neticede bu aramızda kalacak.»

Emmott, «Katilin kim olduğunu tahmin edemiyorum,» dedi. Eğer ben Carl'ın — yani Carl Beiter'in yerinde olsaydım, kadını kolaylıkla öldürebilirdim. Louise'in ona yapmadığı kalmıyordu. Tabii Carl da fazla hassas olduğu için bunu davet ediyordu âdeta. İnsanın içinden ona şiddetli bir tekme atmak geliyordu.»

Poirot, sordu. «Mrs. Leidner de onu tekmeliyor muydu?»

Emmott, birdenbire güldü. «Hayır. Louise onu iş işlemek için kullandığı incecik iğneyle iğneleyip duruyordu. Kadının usulüydü bu. Tabii Carl da hakikaten can sıkacak gibiydi. Zavalhı şaşkın, korkak bir çocuktan farksızdı. Fakat bir iğne de can acıtıcı bir silâh olabilir.

Poirot'ya yan gözle baktım. Galiba dudaklarının kenarında bir tebessüm belirip kayboldu. Sonra da, «Fakat Carl Beiter'in Louise Leidner'i öldürmediğinden eminsiniz. Öyle değil mi?»

— «Hayır. Bir erkeğin bir kadını, kendisini her yemekte gülünç duruma soktuğu için öldüreceğini sanmıyorum.»

Poirot, başını salladı.

Ben, «Emmott, Mrs. Leidner'den bahsederken onu

'korkunç bir hale soktu,» diye düşündüm. «Fakat bir de madalyonun ters tarafı var. Carl Beiter'in tavırları hakikaten sinire dokunacak gibiydi. Louise Leidner kendisiyle konuştuğu zaman havaya fırlıyor, kadının reğel yemediğini bilmesine rağmen, hemen kavanozu ona uzatıyordu. Doğrusu bazan benim içimden bile Beiter'e bağışlamak geliyordu. Erkekler bazı hareketlerinin kadınların ne kadar sinirine dokunduğunu farketmiyorlar... Evet bunu daha sonra Mösyö Poirot'ya söyleyeyim.»

Eve erişmiştik. Emmott, Poirot'ya ellerini yüzünü yıkamak istediği takdirde bu işi kendi odasında yapabileceğini söyledi. Onlardan ayrılarak çabucak odama gittim. Üniformamı değiştirip, yıkandım. Hepimiz de aynı zamanda odalarımızdan çıktık. Yemeğe giderken, Poirot birdenbire durakladı. Rahip Savigny odasının kapısında belirmiş, Belçikalıyı çağırıyordu.

Mr. Emmott'la ben yemek odasına girdik. Miss Johnson'la Mrs. Mercado oradaydılar. Bir kaç dakika sonra da Carl Beiter, Bill Coleman ve Mr. Mercado bize katıldılar.

Sofraya oturduk. Tam Mercado uşağa Rahip Savigny'i çağırmasını söylediği sırada hepimiz de irkildik. Dışarıdan boğuk, hafif bir çığlık gelmişti. Korkarım hepimizin de sinirleri hâlâ bozuktu. Yerlerimizde zıplamamızdan anlaşılıyordu bu.

Anne Johnson, sapsarı kesilmişti. «Neydi o? Ne oldu?»

Marie Mercado ona baktı. «Nen var, şekerim? Her halde tarlaların birinde bir köylü bağırıyordu.»

Aynı anda Poirot'yla Rahip Savigny içeri girdiler.

Miss Johnson, «Birine bir şey olduğunu sandık.»

Poirot, bağırdı. «Binlerce defa özür dilerim, matmazel. Kabahat bende. Rahip Savigny bana levhalardan birini izah ediyordu. Üzerindeki yazıları daha iyi görebilmek için bunu alıp pencereye doğru gittim. Tabii o sırada

bastığım yere dikkat etmediğim için ayağımı vurdum. Canım o kadar yandı ki, dayanamayarak bağırdım.»

Mrs. Mercado güldü. «Biz de bir cinayet daha işlendiğini sandık.»

Kocası, «Marie,» dedi. Sesinde sitem vardı. Kadın kıpkırmızı kesilerek dudaklarını ısırıldı.

Miss Johnson, telâşla konuyu değiştirmeye çalışarak, o gün kazılarda neler bulunduğunu sordu. Bütün yemek boyunca da arkeolojiden başka bir şeyden bahsedilmedi.

Hepimiz de bu konunun çok emin olduğunu düşünüyorduk sanırım. Kahvelerimizi de içtikten sonra oturma odasına geçtik. Sonra erkekler kazıya gittiler. Yalnız Rahip Savigny evde kaldı.

Rahip, Hercule Poirot'yu antika odasına götürdü. Ben de peşlerinden gittim. Artık oradaki eşyaları iyice tanımaya başlamıştım. Savigny altın kupayı gösterirken, sanki bu benimmiş gibi bayağı gururlandım. Poirot büyük bir hayranlıkla bağırdı.

— «Ne harika! Bir sanat şaheseri bu!»

Rahip Savigny başını sallayarak, kupanın özelliklerini hakiki bir heyecanla saymaya başladı. Bu konuda bir hayli bilgisi vardı.

Ben «Bugün üzerinde mum yok» dedim.

Poirot, hayretle bana baktı. «Mum mu?»

Savigny de şaşırmıştı. «Mum?»

Onlara ne demek istediğimi anlattım.

Rahip Savigny, «Hah,» dedi. «Şimdi anladım. Evet, evet, mum.» Bu sefer antika odasına gece giren ziyaretçiden bahsetmeye başladılar. Benim orada olduğumu unutmuşlar, Fransızca konuşuyorlardı. Onları yalnız bırakarak, oturma odasına döndüm.

Marie Mercado, kocasının çoraplarını tamir ediyor, Anne Johnson ise kitap okuyordu. Buna biraz şaşıtm. Zira Miss Johnson, daima yapılacak bir iş bulurdu.

Bir müddet sonra Rahip Savigny'le, Poirot yanımıza geldiler. Rahip işi olduğunu söyleyerek, özür diledi. Fakat Belçikalı yanımıza oturdu.

— «Rahip Savigny çok enterasan bir adam,» dedi. «Kendisi şimdiye kadar burada ne iş yaptı?»

Miss Johnson, «Bu ana kadar kazıdan pek az levha çıktı,» diye cevap verdi. «Bir kaç tane yazılı kiremit ve silindir şeklinde mühür bulduk. Fakat Rahip Savigny, kazıda bir hayli çalıştı. O sırada bir sürü mahalli terim de öğrendi.»

Bu sefer de silindir mühürden söz açıldı. Nihayet Anne Johnson kalkarak, dolaptan bir tabaka plâstrin çıkardı. Silindir mühürleri bunun üzerinde yuvarlayarak, kalıplarını çıkarmıştı. Hayran hayran şekillere bakarken, «Cinayet günü Miss Johnson bu işle meşguldü...» diye düşündüm.

Biz konuşurken Poirot'nun bir plastrin parçasını parmaklarının arasında yuvarlayıp, ezdiğini farkettim. «Bir hayli plastrin kullanıyorsunuz değil mi, matmazel?» diye sordu.

— «Evet. Oldukça fazla. Bu yıl bir hayli plastrin sarfetmişiz. Ama bunun nasıl olduğunu anlıyamadım. Plastrinin yarısı bitmiş bile.»

— «Plastrin nerede duruyor, matmazel?»

— «Şurada — dolapta.»

Anne Johnson, kalıpları yerine koyarken plastrin rulolarının durduğu rafı Poirot'ya gösterdi. Belçikalı birdenbire eğildi. «Ya bu — bu nedir, matmazel?»

Elini dolabın arkasına doğru uzatarak, oradan bir şey aldı. O doğrulurken biz de merakla bakıyorduk. Poirot'nun elinde maskeye benzer bir şey vardı. Ağız ve gözler çini mürekkebiyle kaba bir şekilde boyanmış, diğer taraflara ise plastrin sıvanmıştı.

Anne Johnson, «Ne acayip bir şey bu!» diye bağırırdı.

«Bunu şimdiye kadar hiç görmedim. Dolaba nereden girmiş? Sonra — nedir o?»

— «Bu dolap böyle bir şeyi saklamak için uygun bir yer. Her halde burası mevsimin sonuna kadar boşaltılmayacaktı. Ne olduğuna gelince... *Bunu tahmin de güç değil. İşte bu Mrs. Leidner'in tarif ettiği yüz. Alaca karanlıkta cama dayanan ve bir vücutte bağlı olmayan o korkunç hortlak çehresi.*»

Marie Mercado bir gıgılık attı.

Anne Johnson, dudaklarına kadar bembeyaz kesilmişti. «Demek Louise'inki hayâl değildi?» diye mırıldandı. «Korkunç bir oyun oynamışlar ona. Haince bir oyun. Fakat bunu yapan kim?»

Marie Mercado da bağırdı. «Evet. Bu kötülüğü kim yaptı? Kim?»

Poirot cevap vermedi. İçeri odaya gidip, elinde bir karton kutuyla döndü. Yüzünde çok ciddi bir ifade vardı. Maskeyi kutuya tıktı. «Polisin bunu görmesi lâzım.»

Miss Johnson, alçak sesle, «Korkunç,» dedi. «Korkunç.»

Marie Mercado tiz bir sesle bağırdı. «Acaba her şey burada mı saklı? Katilin Louise'in başına indirdiği o ağır, kanlı şey de — Ah, korkuyorum, korkuyorum...»

Anne Johnson, onu omuzlarından yakaladı. Sert bir sesle, «Sus,» diye emretti. «Dr. Leidner geliyor. Onu üzmememiz lâzım.»

Hakikaten o sırada bir araba avluya girmişti. Dr. Leidner, otomobilden inerek doğruca oturma odasına geldi. Yüzünde yorgun bir ifade vardı. Adam üç gün öncesine nazaran bir hayli ihtiyarlamış gibiydi.

Usulca, «Cenaze töreni yarın on birde,» dedi. «Dua-yı Binbaşı Deane okuyacak.»

Mrs. Mercado birşeyler kekeledikten sonra odadan fırladı.

Dr. Leidner, Miss Johnson'a döndü. «Sen geleceksin değil mi, Anne?»

Kadın, «Tabîî geleceğim,» diye cevap verdi. «Hepimiz de törende bulunacağız.» Başka bir şey söylemedi. Fakat yüzündeki ifadeden söyleyemediklerini anlamak kabildi.

Dr. Leidner'in yüzü bir an sevgiyle aydınlandı. «Sevgili Anne. O kadar iyi bir dostsun ki. Senin yanında teselli buluyorum. Benim sevgili eski arkadaşım...»

Kolunu kadının koluna koydu. Anne Johnson'un yüzü kızarıverdi. «Tabîî eski arkadaşım.» Sesi bir hayli sertti. Fakat ben yüzündeki ifadeyi farketmiş ve o anda Anne Johnson'un derin bir saadet duyduğunu anlamıştım.

O sırada aklıma başka bir şey geldi. «Belki yakında Leidner teselliyi bu eski arkadaşında arayacak. Kimbilir ileride ne olur? Belki de evlenir, mesut olurlar.»

Aslında ben çöpçatanlıktan hoşlanmam tabîî. Ayrıca daha Louise Leidner'in cenazesi kalkmadan böyle şeyler düşünmek de hoş değildi. Fakat bu şekilde ikisi de aradıkları saadete erişebilirlerdi. Dr. Leidner, Anne Johnson'a çok bağlıydı. Kadının ise ona âdeta taptığı belliydi. Dr. Leidner'i mesut etmek için de elinden geleni yapacaktı. Muhakkak ki Dr. Leidner sık sık ona Louise'i methedecekti ama Anne Johnson'un buna da katlanacağını sanıyordum. Bazan kadınlar istediklerini elde ettikten sonra çok şeye dayanırlar.

Ondan sonra Dr. Leidner Poirot'ya dönerek tahkikatta bir ilerleme olup olmadığını sordu. Miss Johnson, Dr. Leidner'in arkasında duruyordu. Belçikalı detektifin elindeki kutuya bakarak, çabucak başını salladı. Onun Poirot'ya maskeden arkeologa bahsetmemesi için sessizce yalvardığını anladım. Kadının adamın ıstırabını büsbütün arttırmayı istemediği belliydi. Poirot da onun arzusuna bcyun eğdi.

— «Bu işler ağır ağır ilerler, Mösyö,» diye cevap verdi. Biraz konuştuktan sonra da evden ayrıldı. Ben onunla birlikte arabaya kadar gittim. Ona sormak istediğim bir sürü şey vardı. Fakat dönüp bakınca bunlardan hiç birini açamadım. Zira bu tıpkı bir operatöre ameliyatı iyi yapıp yapmadığını sormaya benzeyecekti.

O zaman Poirot beni çok şaşırtan bir şey söyledi. «Kendinizi koruyun, yavrum.» Sonra da ilâve etti. «Aca-
ba — burada kalmanız doğru mu?»

— «Dr. Leidner'le buradan ayrılma konusunu konuşmam lâzım,» dedim. «Fakat bu işi cenaze töreninden sonraya bırakmayı uygun buldum.»

Takdirle başını salladı. «O arada fazla bir şey öğrenmemeye çalışın. Anlıyor musunuz? Fazla zeki olmanızı istemiyorum.» Gülümsedi. «Ameliyatı ben yapacağım, siz de bana yardım edeceksiniz?»

Onun da benim gibi düşünmesi beni bayağı şaşırttı. Sonra Poirot, hiç sırası değilken, «Rahip Savigny ilgi çekici bir adam,» dedi.

— «Bir rahibin arkeolog olması pek garip,» diye cevap verdim.

— «Siz katolik değilsiniz tabii... Ben rahipleri, papazları iyi tanırım.» Kaşlarını çatarak bir an tereddütle durdu. «Rahip Savigny'nin çok zeki olduğunu, — istediği takdirde sizi bülbül gibi konuşturabileceğini unutmayın...» Arabaya binerek uzaklaştı.

Ben ağır ağır avludan geçerken türlü şeyler düşünüyordum. Mr. Mercado'nun kolundaki iğne izlerini ve adamın müptelâ olduğu uyuşturucu maddeyi... O korkunç sarı plastrin sürülmüş maskeyi... O sabah Poirot'yla Miss Johnson'un oturma odasında benim sesimi duymayışlarını, — buna karşılık bizim Belçikalı'nın feryadını ko-

layıkla işitmemizi... Halbuki Mrs. Leidner'in odasıyla Rabip Savigny'ninki salondan aynı uzaklıktaydı...

XXIII

ÖN SEZİLERİM

Bence cenaze töreni çok dokunaklı oldu. Biz ve Hâsaniye'deki bütün İngilizler cenazede bulundular. Hattâ Sheila Reilly bile. Kız siyah bir tayyör giymişti. Sessiz ve düşünceli bir hali vardı. «Louise Leidner hakkında söylediği o acı sözlere pişman olduğumu umarım,» diye düşündüm.

Eve döndükten sonra Dr. Leidner'in peşi sıra büroya giderek oradan ayrılmam meselesini açtım. Adamcağız bu konuda pek nazik davrandı. Bana yaptıklarım için teşekkür etti. Hattâ ısrarla bir haftalık fazla ücret de verdi. Ben itiraz ettim. Zira bunu hak edecek hiç bir şey yapmamış olduğumu biliyordum.

— «Bu parayı almaya hakkım yok, Dr. Leidner,» dedim. «Bilâkis ben — verilen vazifeyi başaramadım. Buraya gelişim, — onun ölümüne engel olmaktı.»

Dr. Leidner, samimiyetle, «Böyle şeyler düşünmeyin, Heran hemşire,» diye cevap verdi. «Neticede ben sizi bir kadın detektif olarak tutmadım. Karımın hayatının tehlikede olduğu aklımdan bile geçmiyordu. Sinirlerinin bozuk olduğuna, kendi kendisini korkuttuğuna inanıyordum. Siz elinizden gelen her şeyi yaptınız. Louise sizden hoşlanıyor, size güveniyordu. Zannedersen son günlerinde siz burada olduğunuz için daha memnun ve rahattı. Onun için kendi kendinizi kabahatli bulmaktan vaz geçin.» Sesi titremeye başlamıştı. Onun ne düşündüğünü biliyordum ta-

biî. Karısının korkularını ciddiye almadığı için kendisini kabahatli buluyordu.

Merakla, «Dr. Leidner,» diye sordum. «O mektuplar konusunda bir neticeye vardınız mı?»

İçini çekti. «Artık ne düşüneceğimi bilmiyorum. Mösyö Poirot bu konuda kesin bir karar verdi mi?»

Hemen kaçamaklı bir cevap verdim. «Dün vermemişti...» Bir bakıma bu doğruydı. Neticede Hercule Poirot ben kendisine Miss Johnson'dan bahsedinceye kadar bir karara varmamıştı. Fakat her şeye rağmen bu konuda Dr. Leidner'e bir imada bulunmayı, onun nasıl bir tepki göstereceğini anlamayı da istiyordum. Aslında Miss Johnson'u seviyordum ama durum da çok ilgi çekiciydi.

Ağır ağır, «İmzasız mektupları ekseri kadınlar yazarlar,» diye mırıldandım.

Yine içini çekti. «Her halde... Fakat bir şeyi unutursunuz, hemşire. O mektuplar hakiki olabilir. Onları Fredrick Bosner'in yazmadığı ne malûm?»

— «Bu ihtimali unutmuş değilim. Fakat işin aslının bu olduğunu pek sanmıyorum.»

— «Ben sanıyorum,» dedi. «Tabîî onun arkeoloji gruptan biri olması saçma. Bu sadece Mösyö Poirot'nun o zekice teorilerinden biri. Ben hakikatin daha basit olduğuna inanıyorum. Tabîî Fredrick Bosner aslında delinin biri. Her halde adam evin civarında dolaşıp duruyordu. Belki kılığını, kıyafetini de değiştirmişti. O korkunç gün de bir fırsatını bulup eve girdi. Belki de uşaklar yalan söylüyorlar. Adam onlara para vermiş olabilir.»

Tereddütle ona baktım. «Bu da olabilir tabîî.»

Dr. Leidner, hafif bir öfkeyle sözlerine devam etti. «Mösyö Poirot, kazıya iştirak eden arkadaşlarımdan istediği kadar şüphe etsin! Ben hiç birinin de olayla bir ilgisi

olmadığından eminim. Ben daima onlarla çalıştım. Hepsi-
ni de iyi tanırım.» Birdenbire durakladı. «Tecrübeleriniz
size bunu mu öğretti, Heran hemşire? Yani imzasız mek-
tupları daima kadınlar mı yazıyor?»

— «Daima değil,» diye cevap verdim. «Fakat bazı
kinci kadınlar böyle mektuplar yazarak, intikam almaya
çalışırlar.»

— «Her halde bu sözleri söylerken Marie Mercado'yu
düşünüyordunuz.» Başını salladı. «Hayır. Marie Merca-
do, Louise'e kötülük etmek isteyecek kadar fena bir ka-
dın da olsaydı, yine de karımın geçmişini bilemezdi.»

Aklıma daha önceki mektuplar geldi. Belki Mrs. Le-
idner, atase çantasını açık bırakmış, Marie Mercado da
usulca bunları okumuştı. Nedense erkekler böyle şeyleri
hiç akıl edemezler. Ona dikkatle bakarak, «Evde Marie
Mercado'dan başka Anne Johnson var,» dedim.

— «Anne'in böyle bir şey yapacağını düşünmek gü-
lünç olur!» Bunu söylerken gülümsüyordu. Miss John-
son'un o mektupları yazmış olabileceği aklına bile gelme-
mişti. Tabii ben de sesimi çıkarmadım. Adamcağızı hayal
kırıklığına uğratmayı istemiyordum. Ondan sonra gidi-
şimle ilgili şeyleri konuştuk. Ertesi günü evden ayrıla-
caktım. Dr. Reilly, hastahanenin baş hemşiresiyle konu-
şmuştu. Bir iki gün kadının yanında kalacak sonra da İn-
giltereye dönecektim.

Dr. Leidner, «Karımın eşyalarının içinden istediğini-
zi hatıra olarak alabilirsiniz,» dedi.

— «Katiyen almam,» diye cevap verdim. «Bu imkân-
sız. Çok nazıksınız Dr. Leidner.»

Fakat o ısrar etti. «Fakat ben almanızı istiyorum.
Eminim ki Louise de böyle düşünürdü. Karımın o bağa
fırça takımını ister misiniz?»

— «Aman, Dr. Leidner, o takım pek pahalı bir şey.
Onu imkânı yok alamam.»

— «Louise'in kız kardeşi yok. O eşyaları başka kimseye veremem...» Takımın aç gözlü Marie Mercado'nun eline geçmesini istemediği belliydi. Her halde onları Miss Johnson'a vermeyi de teklif edemiyecekti. Dr. Leidner müşfik bir tavırla sözlerine devam etti. «Siz bu meseleyi bir düşünün. Ha aklıma gelmişken, bu Louise'in mücevher kutusunun anahtarı. Belki onun içinde hoşunuza gidecek bir şey bulursunuz. Onun — bütün elbiselerini katlayıp kaldırırsanız, çok memnun olurum. Her halde Dr. Reilly onları verecek kimse bulur.»

Ona yardım etmeyi istiyordum. Bunu kendisine de söyledim. Ondan sonra da hemen çalışmaya başladım. Mrs. Leidner yanında pek fazla elbise getirmemişti. Bunları çabucak ayırarak bavullara yerleştirdim. Mücevher kutusunda bir kaç ziynet eşyası vardı. Bir inci yüzük, pırlanta bir broş, bir inci kolye, kehribar bir gerdanlık, bir iki altın iğne. Tabii incileri, pırlantaları alacak değildim. Bir an bağa tuvalet takımıyla kehribar gerdanlık arasında tereddüt ettim. Fakat sonunda Dr. Leidner'i kırmamaya karar verdim.

İşim bitince etrafıma bakındım. Şimdi odanın âdeta zavallı bir hali vardı. Nedense oradan ayrılmayı istemiyordum. Sanki daha yapmam lâzım gelen bir şey vardı. Benim batıl inançlarım yoktur. Fakat bir an Louise Leidner'in hayaletinin odada olduğunu ve benimle temasa geçmeye çalıştığını düşündüm. Belki bende medyumluk da vardı. İnsan bazan böyle saçma-sapan şeyler de düşünüyor işte.

Odada dolaşmaya, eşyalara dokunmaya başladım. Ama içeride oda takımlarından başka bir şey yoktu. Sonunda pek acayip, âdeta delice bir şey yaptım. Gidip yatağa uzanarak, gözlerimi kapattım. Kim olduğumu unutmaya, o korkunç cinayet saatini düşünmeye çalıştım. Kendi kendime, «Ben Louise Leidner'im,» dedim. «Ben

Louise Leidner'im... Burada yatıyorum... Uykum var... Şimdi — kapı ağır ağır çalınacak...» Kendi kendimi ipnotize etmek ister gibi bu sözleri tekrarlayıp durdum. «Saat bir buçuk... Bir buçuk... Cinayet saati... Kapı açılacak... Kapı açılacak... Ve ben kimin girdiğini göreceğim...» Gözlerimi kapıya dikmiş bekliyordum. Katili görecektim.

Esrarı bu şekilde çözebileceğime inanmamdan o gün sinirlerimin bir hayli bozuk olduğu anlaşıyor. Fakat o sırada kendimi bu düşünceye iyice kaptırmıştım. Sırtım ürperiyor, bacaklarım donuyordu âdeta. Sanki felce uğramış gibiydim.

— «Trans haline giriyorsun... O zaman olanları göreceksin...» Sonra yine monoton bir sesle tekrarladım. «Kapı açılacak... Kapı açılacak...»

Vücudum iyice buz gibi oldu.

Sonra birdenbire — kapının ağır ağır açıldığını farkettim.

Korkunç bir andı bu.

O ana kadar böyle tüyler ürpertici bir şeyle karşılaşmamıştım... Her tarafım uyuşmuştu. Kımıldanacak halde değildim.

Dehşet içindeydim. Korkudan deliye dönmüştüm âdeta...

Kapı ağır ağır açılıyordu...

Hem de sessizce...

Bir dakika sonra katili görecektim...

Kapının kanadı aralandı... Aralandı...

Ve Bill Coleman usulca odaya süzüldü.

Her halde zavallının aklı başından da çıktı.

Zira ben acı acı haykırarak yataktan fırladım.

Bill Coleman donmuş gibi kalakaldı. Tombul, pembe çehresi iyice karardı. Ağzı ise şaşkınlığından bir karış açık kaldı.

— «Merhabaaa,» dedi. «Ne var, Hemşire?»

O zaman aklım başıma geldi. «Ah, Mr. Coleman,» dedim. «Vallahi ödümü patlattınız.»

Hafifçe güldü. «Affedersiniz...» O zaman elinde bir demet kırmızı düğün çiçeği olduğunu farkettim. Bu küçücük çiçekler hakikaten pek güzeldi. Tepenin yamaçlarında bol bol yetişiyorlardı. Louise Leidner de kırmızı düğün çiçeklerini pek severdi.

Bill Coleman, tekrar kızardı. «İnsan Hasaniye’de istediği zaman çiçek bulamıyor. Mezarın üzerine çiçek konulmaması beni üzdü. Hiç olmazsa Mrs. Leidner’in odasındaki küçük vazoya bir demet yerleştireyim, diye düşündüm. Onu unutmadığımı göstermek için. Biliyorum, belki bu gülünç bir hareket — ama — yani...»

Bu hareketi hoşuma gitti. Tabii bütün İngiliz erkekleri gibi romantikçe bir şey yaptığı için fena halde utanıyordu. Halbuki düşüncesi hakikaten hoştu. «Fikriniz fevkalâde, Mr. Coleman,» dedim. Küçük vazoyu alarak, gidip su doldurdum. Bill Coleman’la bunun içine o küçük kırmızı çiçekleri yerleştirdik. Doğrusu bu hareket yüzünden genç adam bayağı gözüme girmişti. Onun iyi kalpli, düşünceli bir insan olduğu anlaşılıyordu.

Bill Coleman, bana kendisini gördüğüm zaman neden öyle ciyak ciyak bağırdığımı bir daha sormadı. Bunu ona izah ederken kendimi pek gülünç hissedecektim. Önlüğümü düzeltirken, kendi kendime, «Bundan sonra yine eskisi gibi mantıklı olmağa çalış, kızım,» dedim. «Medyumluk kim, sen kim?»

Ondan sonra odama giderek, kendi eşyalarımı toplamaya başladım.

Rahip Savigny, benim oradan ayrılacağımı öğrenince bayağı üzüldü. Neşemin ve makul sözlerimin hepsine de yardımcı olduğunu söyledi. Makul sözlerim... Allahtan adamın Mrs. Leidner’in odasında yaptığım o gülünç dene-

meden haberi yoktu. Rahip sonra, «Bugün Mösyö Poirot'yu göremedik,» dedi.

— «Mösyö Poirot bugün bir sürü yere telgraf çekeceğinden bahsetti,» diye cevap verdim.

Kaşlarını kaldırdı. «Telgraf mı? Amerika'ya mı?»

— «Her halde... Ama o, 'Dünyanın her tarafına,' dedi. Fakat o yabancı. Onun için de daima böyle mübâlâgalı bir şekilde konuşuyor.» Sonra birdenbire aklıma Rahip Savigny'nin da yabancı olduğu geldi. Kıpırmızı kesildim.

Fakat adam alınmamıştı. Dostça bir tavırla gülerek, «O gözü şaşı yabancından bir haber çıktı mı?» diye sordu.

— «Bilmiyorum... Böyle bir şey duymadım.»

Rahip Savigny o zaman bana Mrs. Leidner'le adamı ilk gördüğümüz gün olanları sordu. Hadiseyi anlatınca da düşünceli düşünceli, «Yabancı'nın Mrs. Leidner'le çok ilgilendiği anlaşıyor...» diye mırıldandı. «Biliyor musunuz ne düşünüyorum? Belki de adam aslında Avrupalıydı, fakat Irak'lı kılığına girmişti...»

Bu benim için yeni bir fikirdi. Bunu uzun uzun düşündüm. Ben hemen adamın bir yerli olduğuna inanmıştım. Fakat aslında bu neticeye sırf adamın esmerliğine ve kılığına bakarak varmıştım.

Rahip Savigny, «Dışarı çıkıp, Mrs. Leidner'le adamı gördüğünüz yere bakacağım,» dedi. «Belki oraya bir şey düşürmüştür. Cinayet romanlarında daima böyle olur.»

— «Fakat hakiki hayatta katiller her halde daha dikkatli ve ihtiyatlı oluyorlar,» diye cevap verdim.

Rahip Savigny yanımdan ayrılınca ben de kalkıp terasa çıktım. Miss Johnson orada yalnızdı. Fakat ben yanına gidinceye kadar terasa çıktığımın farkına bile vamadı. Ama ben de o arada kadının bir derdi olduğunu sezdim. Anne Johnson terasın ortasında durmuş, ileri doğru bakıyordu. Yüzünde feci bir ifade vardı. Sanki bir şey

görmüştü ve gözlerine inanamıyordu.

Bu hali beni bayağı şaşırttı.

Daha önce onu çok üzüntülü görmüştüm ama şimdi hali bambaşkaydı. Telâşla, «Neniz var, yavrum?» diye sordum.

Başını çevirerek bana baktı. Fakat sanki beni görmüyordu.

Israr ettim. «Ne oldu?»

Sanki yutkunmaya çalışıyormuş fakat boğazı kuru-
duğu için bunu başaramıyormuş gibi acayip bir şekilde
yüzünü buruşturdu. Sonra da boğuk bir sesle, «Bir şeyi
farkettim...» dedi.

— «Neyi farkettiniz? Bana söyleyin. Ne olabilir bu?
Feci haldesiniz...»

Kendisini toplamaya çalıştı. Fakat hâlâ berbat hal-
deydi. Sonra yine o korkunç, boğuk sesle, «Birinin eve
dışarıdan nasıl girebileceğini farkettim,» diye mırıldandı.
«Kimseye görünmeden nasıl girebileceğini...»

Onun baktığı tarafa döndüm. Fakat öyle dikkati çe-
kecek bir şey görmedim.

Mr. Carl Beiter fotoğraf odasının kapısında duruyor-
du. Rahip Savigny ise avludan geçiyordu. Başka da görü-
lecek bir şey yoktu. Şaşkın şaşkın Anne Johnson'a bak-
tım. Gözlerinde acayip bir ifadeyle beni süzüyordu. Hem
de ısrarla.

— «Doğrusu ne demek istediğinizi anlıyamadım,»
dedim. «Ne olduğunu bana anlatmaz mısınız?»

Başını salladı. «Şimdi olmaz. Daha sonra... Bunu an-
lamalıydık... Allahım! Anlamalıydık!»

— «Bunu bana anlatırsanız—»

Yine başını salladı. «Önce düşünmem lâzım...» Ya-
nımdan geçerek sendeleye sendeleye merdivenlerden in-
meye başladı.

Peşinden gitmedim. Yalnız kalmak istediği belliydi.

Parmaklığın üzerine ilişerek esrarı çözmeye çalıştım. Fakat yine de işin içinden çıkamadım. Avluya bir tek yerden, kemerli kapıdan giriliyordu. Dışarıda sucu atıyla gelmiş, Hintli ahçıyla konuşmaktaydı. Hiç kimse onlara görünmeden usulca içeri süzülemezdi.

Şaşkın şaşkın başımı sallayarak tekrar aşağıya indim...

XXIV

CİNAYET BİR ALIŞKANLIKTIR

O gece hepemiz erkenden yattık. Anne Johnson yemeğe geldi. Eskisi gibi oldukça tabii bir tavır takınmıştı. Buna rağmen yüzünde sersemce bir ifade vardı. Bir iki kere de kendisine söylenenleri duymadı.

Nedense o akşam yemeği pek de rahat geçmedi. O gün cenaze çıkan bir ev için bunun normal bir şey olduğunu söyleyeceksiniz belki. Fakat benim kasedtiğim başka bir şey.

Son zamanlarda yemekleri pek sessiz sedasız yiyorduk. Fakat buna rağmen aramızda dostça bir hava vardı. İstirapla kıvranan Dr. Leidner'e karşı sempati duyuyor, ona yardıma çalışıyorduk.

Fakat bu gece aklıma orada yediğim ilk yemek geldi. O sırada Marie Mercado beni dikkatle gözetlemiş, bana çok geçmeden bir şeyler olacak gibi gelmişti.

Şimdi de aynı şeyi hissediyordum. Fakat bu seferki gerginlik daha da fazlaydı. Herkesin sinirleri iyice bozulmuştu. Eğer biri çatalını düşürseydi, muhakkak diğerleri avaz avaz haykıracaklardı.

Dediğim gibi o gece erkenden odalarımıza çekildik.

Ben hemen yattım. Uykuya dalmadan önce en son duyduğum da Mrs. Mercado'nun sesi oldu. Kadın kapımın önünde Anne Johnson'a, «İyi geceler...» diyordu.

Yaptığım işlerden ve Mrs. Leidner'in odasındaki o gülünç hadiseden sonra iyice yorulmuş olduğum için hemen dalmışım. Bir kaç saat derin derin, hiç rüya görmeden uyudum.

Sonra birdenbire irkilerek uyandım. Felâket yakınmış gibi bir hisse kapılmıştım. Beni bir ses uyandırmıştı. Yatağında doğrulup otururken o sesi tekrar duydum.

Biri müthiş bir ıstırapla, boğulur gibi inliyordu.

Hemen mumu yakarak, yataktan fırladım. Mumun sönmesinden korktuğum için el fenerini de kaptım. Odaya çıkarak, bir an etrafı dinledim. Sesi yakından geldiğinden emindim. Bir iki saniye sonra yanılmadığımı da anladım. Yanımdaki odada biri inliyordu. Miss Anna Johnson'un odasında yani...

Telâşla içeri daldım. Anne Johnson, karyolada yatıyordu. Bütün vücudu ıstırapla bükülmüştü. Ben mumu bırakarak, üzerine eğilirken, dudakları oynadı. Konuşmaya çalışıyordu. Fakat gırtlığından sadece boğuk bir inilti yükseldi. Ağzının kenarlarının ve çenesinin yanarak, grimsi beyaz bir renk almış olduğunu farkettim.

Gözleri birden yerde yatan bardağa gitti. Anlaşılan bu elinden kaymıştı. Bardağın halının üzerine düştüğü yerde parlak kırmızı bir leke vardı. Bardağı alarak, parmağımı içinde dolastırdım. Sonra da hafifçe bağırarak, parmağımı çektim. Sonra da eğilerek zavallı kadının ağzının içine baktım.

Durumun şüphe götürecek bir tarafı yoktu. Zavallı Anne Johnson bilerek veya kazara yakıcı bir asit içmişti. Ya oksalik asitti bu, ya da klorhidrik asit...

Dışarı koşarak, Dr. Leidner'i çağırdım. O da diğerlerini uyandırdı. Anne Johnson için elimizden geleni yaptık.

Fakat daha uğraşırken bile bütün bunların bir işe yaramıyacağını biliyordum. Ona karbonatlı su içirdik. Sonra da zeytin yağı. Zavallı kadının azabını dindirmek için ona morfin iğnesi de yaptım.

David Emmott Dr. Reilly'i çağırmak için Hasaniye'ye gitti. Fakat daha doktor gelmeden her şey sona erdi.

Teferruatın üzerinde duracak değilim. Yakıcı bir asitle zehirlenme (sonradan bunun klorhidrik olduğunu öğrendik) dünyanın en ıstırap verici ölümlerinden biridir.

Ben morfin yapmak için Anne Johnson'un üzerine eğilirken kadın son bir defa konuşmaya çalıştı. Dudaklarının arasından korkunç, tüyler ürpertici bir fısıltı döküldü.

— «*Pencere...*» dedi. «Hemşire... Pencere...»

Fakat o kadar. Sözlerine devam edemiyerek, kendinden geçti.

O geceyi hiç bir zaman unutamıyacağım. Dr. Reilly'nin gelişi. Sonra Yüzbaşı Maitland'ın... Şafakta ise Hercüle Poirot eve erişti.

Belçikalı beni şefkatle kolumdan tutarak oturma odasına götürdü. Beni bir koltuğa yerleştirerek, sıcak çay içmeye zorladı.

— «Hah, söyle, yavrum,» dedi. «Bitkin haldesiniz.»

O zaman hüngür hüngür ağlamaya başladım. «Çok korkunç... Bir kâbustan farksızdı bu... Zavallı kadın öyle ıstırap çekti ki... Ya gözleri?... Ah, Mösyö Poirot, ya gözleri?»

Omuzuma vurdu. Bir kadın ondan daha fazla müşfik olamazdı. «Evet.. Evet.. Ama artık bunu düşünmeyin.. Siz elinizden gelen her şeyi yaptınız.»

— «Yakıcı asitlerden birini içmişti.»

— «Klorhidrik asitten...»

— «Yani kapıları temizlemek için kullandıklarından mı?»

— «Evet. Her halde Anne Johnson, tam mânâsiyle uyanmadan bardağı başına dikti. Tabii — asiti bilhassa içmediyse...»

— «Mösyö Poirot, ne korkunç bir fikir bu!»

— «Ama bu da bir ihtimal. Siz ne düşünüyorsunuz?»

— «Buna inanmam. Hayır, bir an bile inanmam...»
Tereddütle durakladım. «Zannedersem dün akşam üzeri Anne Johnson bir şeyin farkına vardı.»

— «Ne diyorsunuz? Bir şeyi mi farkettti?»

Ona, Anne Johnson'la yaptığım acayip konuşmayı anlattım.

Poirot, usulca bir ıslık çaldı. «Zavallı kadın! Demek meseleyi düşüneceğini söyledi? İşte bu yüzden de idam fermanını imzalamış oldu. Eğer o sırada size her şeyi anlatsaydı...» Durdu. «Bana sözlerini aynen tekrarlayın.»

İsteğini yerine getirdim.

— «Yani Miss Johnson, birinin kimseye görünmeden eve nasıl girebileceğini mi anlamıştı? Gelin, Hemsire, terasa çıkalım. Bana Anne Johnson'un nerede durduğunu gösterin.»

Birlikte yukarı çıktık. Belçikalı hafiye o noktayı gösterdim. O da geçip orada durdu.

— «Böyle mi? Tamam... Şimdi ne görüyorum?... Avlunun yarısını... Kemerli kapıyı... Plân bürosu, fotoğraf odası ve laboratuvarın kapılarını. O sırada avluda biri var mıydı?»

— «Rahip Sabigny, kemerli kapıya doğru gidiyordu. Carl Beiter ise fotoğraf odasının kapısında duruyordu...»

— «Buna rağmen yine de içeriye birinin diğerlerine gözükmeden nasıl girebileceğini anlamış değilim... Fakat o bir şeyi farketmiş.» Nihayet başını sallayarak, bunu

tahminden vaz geçti. «*Sacré nom d'un chien — va!* Fakat kadıncağız ne gördü?»

Güneş de ufakta yükseliyordu. Doğuda gök kırmızı, turuncu ve pembe renklere bürünmüştü.

Poirot usulca, «Ne güzel manzara...» diye mırıldandı.

Solumuzda nehir kıvrılarak uzanıyor, tepe ise altındanmış gibi duruyordu. Güneyde ise tarlalar ve çiçekli meyva ağaçları uyuklamaktaydı. Uzaklardan su dolabının sesi geliyordu. Kuzeyde ise ince minareleriyle bembeyaz peri ülkesi Hasaniye vardı.

Hakikaten manzara inanılmayacak kadar güzeldi.

Sonra Poirot'nun yanımda içini çektiğini duydum. «Ne budalayım...» diye mırıldandı Belçikalı. «Hakikat aşikâr... Gün gibi aşikâr.»

XXV

CİNAYET Mİ, İNTİHAR MI?

Poirot'ya ne demek istediğini sormak fırsatını bulamadım. Zira Yüzbaşı Maitland aşağıya inmemiz için bize sesleniyordu. Telâşla merdivenlerden indik.

Maitland, «Buraya bakın Poirot,» dedi. «Bir mesele daha çıktı. Rahip kayıp.»

— «Rahip Savigny mi?»

— «Evet. Bu durumu şu ana kadar kimse farketmedi. Sonra biri onun aralarında olmadığını görerek adamın odasına gitti. Rahibin yatağı bozulmamış. Kendisi de ortalarda yok.»

Bütün bunlar korkunç bir kâbustan farksızdı. Önce Miss Johnson ölmüştü... Şimdi de Rahip Savigny kayıptı...

Uşaklar çağrılarak sorguya çekildi. Fakat onlar da esrarı aydınlatamadılar. Rahibi en son bir gece önce saat sekizde görmüşlerdi. Yatmadan önce biraz yürüyüş yapacağını söylemişti adam.

Hiç kimse Savigny'nin o yürüyüşten döndüğünü görmemişti.

Büyük kapılar her zamanki gibi saat dokuzda kapatılarak, kitlenmiş, sürgüleri sürülmüştü. Fakat hiç kimse bu kapıları sabahleyin kimin açtığını bilmiyordu. Her uşak, bunu bir diğerrinin yaptığını sanmaktaydı.

Rahip Savigny, gece eve dönmüş müydü? Adam daha önce yürüyüşte şüpheli bir şey görmüş, daha sonra bunu tahkike mi kalkışmıştı? O da bu yüzden katilin üçüncü kurbanı mı olmuştu?

Dr. Reilly, peşinde Joseph Mercado'yla içeri girerken Yüzbaşı Maitland onlara doğru döndü. «Merhaba Reilly-Bir şey öğrenebildin mi?»

— «Evet. Asit buradaki laboratuardan. Mr. Mercado'yla şişeleri kontrol ettik. Asit klorhidrik alınmış.»

— «Laboratuardan ha? Oranın kapısı kilitli miydi?»

Mr. Mercado başını salladı. Elleri titriyor, yüz kasları seyiriyordu. Berbat haldeydi. «Laboratuarı kilitlemek âdetinde değildik,» diye kekeledi. «Çünkü — bu ara — laboratuarı daima — kullanıyoruz. Ben — kimin aklına gelirdi ki—»

— «Geceleri burası kilitleniyor mu?»

— «Evet. Bütün odalar kilitleniyor. Anahtarlar da oturma odasındaki çiviye asılıyor.»

— «Yani anahtarı ele geçiren laboratuardan bol bol asit alabilir.»

— «Evet.»

Yüzbaşı Maitland, «Asiti Miss Johnson'un kendisinin aldığını gösterecek bir delil yok mu?» diye sordu.

Olanca sesimle bağırdım. «O almadı.»

Birinin bana bir ihtarda bulunmak ister gibi koluma dokunduğunu hissettim. Poirot yanımda duruyordu.

Sonra korkunç bir şey oldu.

Ashında olay korkunç değildi. Fakat durumun acayipliği bunu dehşet verici bir hâle soktu.

Bir araba avluya girdi ve içinden ufak tefek bir adam atladı. Başına bir kolonyal şapka, arkasına da kısa, kalın bir trençkot giymişti. Dr. Reilly'nin yanında duran Dr. Leidner'e doğru giderek, sevinçle elini sıktı.

— «Dostum,» diye bağıırıyordu. «Sizi gördüğüme ne kadar memnun olduğumu bilemezsiniz. Cumartesi günü öğleden sonra buradan geçtim. Fugimadaki İtalyan grubunun yanına gidiyordum. Kazıya gittim fakat orada bir tek Avrupalı yoktu. Ne yazık ki ben Arapça bilmiyorum. Onun için kazıdakilerle konuşamadım. Eve uğrayacak kadar vaktim yoktu. Bu sabah saat beşte Fugima'dan ayrıldım. Burada sizinle iki saat kalacak, sonra tekrar bizimkilere katılacağım. *Eh bien*, işler ne âlemde?»

Hakikaten korkunç bir sahneydi bu.

O neşeli ses, kayıtsız tavırlar, iliştiğimiz kesilen o dünyaya has tatlı ve normal şeyler. Ufak tefek adam, neşeyle içeri girdi. Hiç bir şeyden haberi yoktu.

Dr. Leidner, hafifçe inleyerek, yalvarır gibi Dr. Reilly'e baktı.

Doktor onun ne istediğini anlamıştı. Sonra Verrier adlı bir Fransız arkeologu olduğunu öğrendiğim ufak tefek misafiri bir kenara çekerek ona olanları anlattı.

Verrier, dehşetle irkildi. Adam, İtalyan grupuyla kazılarda bulunmuştu. Bu yüzden durumdan da haberi olmamıştı tabii. Özürler diledi, baş sağlığında bulundu.

Dr. Leidner'in iki elini de tutarak, «Ne felâket!» diye bağırdı. «Allahım, ne felâket! Söyleyecek söz bulamıyorum... Zavallı dostum.» Üzüntüyle başını sallayarak, arabaya bindi ve çabucak evden uzaklaştı.

Dediğim gibi bu sahne olanlardan daha da korkunç geldi bana...

Dr. Reilly, kesin bir tavırla, «Şimdi kahvaltı...» dedi. «Evet, bunda ısrar edeceğim. Gel Leidner, bir şeyler yemen lâzım.»

Zavallı Dr. Leidner bitkin haldeydi. Bizimle birlikte yemek odasına geldi. Hepimiz sessiz sedasız masanın başına geçtik. Sıcak kahve ve rafadan yumurtalar aklımızı biraz başımıza getirdi sanırım. Aslında hiç birimizin canı bir şey yemek istemiyordu o da başka. Dr. Leidner biraz kahve içti. Ondan sonra da dalgın dalgın ekmeğiyle oynamaya başladı. Yüzü kül rengi olmuştu. İstirap ve şaşkınlığından çehresinin hatları iyice gerilmişti.

Kahvaltıdan sonra Yüzbaşı Maitland sorguya başladı.

Önce ben o acayip iniltiyle uyanışımı ve Miss Johnson'un odasına gidişimi anlattım.

— «Demek yerde bir bardak vardı?»

— «Evet. Miss Johnson asiti içtikten sonra bu elinden düşmüştü sanırım.»

— «Bardak kırılmış mıydı?»

— «Hayır. Halının üzerine yuvarlanmıştı. Asit halıyı iyice yakmıştı. Bardağı alarak tekrar komotun üzerine koydum.»

— «Bunu açıkladığınıza memnun oldum. Çünkü bardağın üzerinde ayrı iki grup parmak izi var. Bunlardan bir grubun Miss Johnson'un olduğu muhakkak. Diğerleri de sizin omalı.» Bir an durdu. Sonra da, «Lütfen devam edin,» dedi.

Ondan sonra yaptıklarımı anlattım. Denediğim usulleri sıralarken bir taraftan da endişeyle Dr. Reilly'e bakıyordum. O takdirle başını salladı.

— «Hemşire, siz faydası olabilecek her şeyi denemişsiniz,» dedi. Ben de öyle düşünüyordum ama bu sözleri

doktorun ağzından duymak bütün endişelerimi giderdi.

Yüzbaşı Maitland sordu. «Miss Johnson'un ne içtiğini kesin olarak anlamış mıydınız?»

— «Hayır. Fakat bunun yakıcı bir asit olduğu belliydi.»

Maitland ciddi bir tavırla bana baktı. «Hemşire, sizce Miss Johnson, asiti kendisi isteyerek, bilerek içmiş olabilir mi?»

— «Hayır,» diye bağırdım. «Bu aklıma bile gelmez!» Neden bu kadar emin olduğumu da bilmiyordum. Bunun bir sebebi Poirot'nun imalarıydı sanırım. Onun, «Cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır,» sözleri aklıma takılmıştı. Ayrıca canına kıymak isteyen bir insan böyle feci, ıstıraplı bir yola baş vurmazdı. Bunu Yüzbaşı Maitland'a da söyledim. Adam düşünceli bir tavırla başını salladı.

— «Doğru... Kimse bu usule baş vurmaz. Fakat belki Miss Johnson çok üzgündü. Asit de el altındaydı...»

Şüpheyle, «Miss Johnson üzüntülü müydü?» diye mırıldandım.

— «Mrs. Mercado öyle söyledi. Miss Johnson'un dün gece yemekte kendinde olmadığını, kendisine sorulan sorulara pek cevap vermediğini anlattı. Mrs. Mercado, Miss Johnson'un bir şey yüzünden çok sarsılmış ve bu sebepten intihara karar vermiş olduğundan emin.»

Öfkeyle, «Buna katiyen inanmam,» dedim. Bir taraftan da, «Mrs. Mercado ha?» diye düşünüyordum. «Dedikoducu, iftiracı ahlâksız!»

— «O halde inandığınız nedir?»

Açıkça, «Onu öldürdüklerinden eminim,» diye cevap verdim.

— «Sebep?» Maitland'ın sesi pek sert çıkmıştı.

— «Bence en uygunu bu.»

— «Bu sizin şahsi fikriniz. Miss Johnson'un öldürülmesi için bir sebep var mıydı?»

— «Müsaadenizle vardı,» dedim. «Miss Johnson bir şey öğrenmişti.»

— «Bir şey mi öğrenmişti? Neydi bu?»

Anne Johnson'la terasta yaptığımız konuşmayı kelimesi kelimesine tekrarladım.

Maitland, «Size bunun ne olduğunu açıklamaya yanaşmadı mı?»

— «Yanaşmadı. Durumu düşünmesi lâzım geldiğini söyledi.»

— «Öğrendiği şey onu heyecanlandırmış mıydı?»

— «Evet...»

— «İçeriye görünmeden girmenin yolu...» Maitland kaşlarını çatarak düşündü. «Onun ne kastedtiğini biraz olsun anlamadınız mı?»

— «Hayır, hiç anlamadım. Düşündüm, düşündüm fakat aklıma hiç bir şey gelmedi.»

Yüzbaşı Maitland, «Siz ne dersiniz, Mösyö Poirot?» dedi.

Poirot, mırıldandı. «Bence bu da bir sebep olabilir.»

— «Cinayetin işlenmesi için mi?»

— «Evet. Cinayetin işlenmesi için.»

Yüzbaşı Maitland kaşlarını çatı. «Miss Johnson ölmeden önce konuşabildi mi?»

— «Sadec bir iki kelime söyledi...»

— «Ne dedi?»

— «Pencere...»

Yüzbaşı Maitland, tekrarladı. «Pencere... Onun neyi kastedtiğini anladınız mı?»

Başımı salladım. «Hayır.»

— «Miss Johnson'un odasında kaç pencere vardı?»

— «Sadece bir tek.»

— «Avluya mı bakıyordu bu?»

— «Evet.»

— «Cam açık mıydı? Yoksa kapalı mı? Ben gördüğüm zaman açıktı tabii. Fakat belki bunu sonradan içinizden biri açtı.»

— «O sırada da açıktı. Ben—» Durakladım.

— «Devam edin, Heran hemşire.»

— «Pencereyi inceledim tabi. Fakat doğrusu bunda bir acayıklık göremedim. Belki biri pencereden faydalanaarak bardakları değiştirmiştir,» diye düşündüm.

— «Bardakları mı?»

— «Evet. Zira Miss Johnson yatmadan önce odasına muhakkak bir bardak su götürürdü. Katilin su bardağını alarak, yerine asit dolu bardağı bırakmış olabileceğini düşündüm.»

— «Sen ne dersin, Raily?»

Doktor hemen cevap verdi. «Eğer bu bir cinayetse katil muhakkak bu yola baş vurdu. Akli başında hiç bir insan kazara su diye bir bardak dolusu asiti içmez. Fakat bir kimse gece yarısı uyanarak su içmeye alışıkse o zaman bu kabildir. Bu insan yarı uykulu bir halde elini uzatarak bardağı alır ve daha ne olduğunu anlamadan asiti başına diker.»

Yüzbaşı Maitland bir an düşündü. «Gidip o pencereye bakmam lâzım. Bu yatağın baş ucundan ne kadar uzakta.»

Hesaplamaya çalıştım. «Kolu uzun bir insan pencereden yatağın baş ucundaki komota erişebilir.»

— «Su bardağı da o komotun üzerinde mi dururdu?»

— «Evet.»

— «Dün gece odanın kapısı kilitli miydi?»

— «Hayır.»

— «O halde katil kapıdan da girip bardakları değiştirebilirdi.»

— «Tabii.»

Dr. Reilly, atıldı. «Fakat bu usul daha tehlikeliydi. Derin derin uyuyan bir insan bile ayak sesi duyunca birdenbire uyanabilir. Eğer pencereden komota erişilebiliyorsa, o zaman bence katil bu işi oradan yaptı.»

Yüzbaşı Maitland dalgın dalgın, «Ben yalnız bardağı düşünmüyorum,» diye mırıldandı. Sonra da kendini toplayarak bana döndü. «Yani siz zavallı kadının öleceğini anladığı için size bu işin açık pencere yoluyla yapıldığını, — su bardağıyla asit bardağının bu şekilde değiştirildiğini anlatmaya çalıştığını inanıyorsunuz, öyle mi? Fakat Miss Johnson bunun yerine kısaca katilin adını söyleyemez miydi?»

Atıldım. «Belki katilin kim olduğunu bilmiyordu.»

— «Veya bunun yerine size dün öğrendiği şeyin ne olduğunu anlatmaya çalışabilirdi...»

Dr. Reilly, söze karıştı. «Maitland, bir insan ölürken daima mantıklı bir şekilde düşünemez. Bazan bir tek düşünce âdeta sabit bir fikir halini alır. Belki de o anda Anne Johnson'un akli katilin elini pencereden uzattığı fikrine takılmıştı. Ona herkesin bunu bilmesi lâzımmış, bu çok önemliymiş gibi geliyordu. Bence Anne Johnson bu bakımdan da yanılmadı. Zira bu hakikaten önemli. Her halde kadıncağız herkesin bunu intihar sanacağını anlamıştı. Eğer doğru dürüst konuşabilseydi muhakkak, «Ben intihar etmedim,» diyecekti. «Asiti bilerek içmedim. Biri pencereden uzanarak asit dolu bardağı baş ucumdaki komotun üzerine koydu.»

Yüzbaşı Maitland bir müddet cevap vermedi. Parmaklarını masaya vurup duruyordu. Sonra, «İki ihtimal var,» dedi. «Bu ya intihar, ya da bir cinayet. Siz ne diyorsunuz, Dr. Leidner?»

Dr. Leidner bir an sesini çıkarmadı. Sonra da sakin ve kesin bir tavırla, «Bu bir cinayet,» dedi. «Anne Johnson kendisini öldürecek bir kadın değildi.»

Yüzbaşı Maitland, başını salladı. «Orası öyle. Miss Johnson her halde normal vaziyette kendisini öldürmezdi. Fakat bazı şartlar altında da bunun tabîî bir şey olduğunu düşünebilirdi.»

— «Hangi şartlar altında?»

Yüzbaşı Maitland, daha önce sandalyesinin yanına koyduğunu farketttiğim bir çıkını alarak, masanın üzerine koydu. Bunun bir hayli ağır olduğu anlaşılıyordu. «Burada hiç birinizin bilmediği bir şey var. Bu çıkını Miss Johnson'un karyolasının altında bulduk.»

Çıkının düğümünü zorlukla açtı. Sonra örtüyü açtı. Şimdi masanın üzerinde ağır bir el değirmeni vardı.

Aslında bunun bir özelliği yoktu. Kazılarda bu taş el değirmenlerinden bir hayli çıkarmışlardı.

Fakat hepimizin de dikkatini çeken bunun üzerindeki bulanık, koyu renkli leke ve saç a benzer şeyler oldu.

Yüzbaşı Maitland, «Bu iş de sana düşüyor, Reilly,» dedi. «Fakat Mrs. Leidner'i bununla öldürdüklerinden eminim.»

XXVI

ŞİMDİ SIRA BENDE!

Korkunç bir andı bu. Dr. Leidner'in bayılmasından korktum. Benim de ondan kalır yanımda yoktu ya.

Dr. Reilly, taş el değirmenini mesleğinin verdiği heyecanla inceledi. «Her halde üzerinde parmak izi yok.»

— «Evet, yok.»

— «Hım... İnsan dokusundan bir parça... Ve saç... Açık sarı saçlar... Bu resmi olmayan kararım. Tabîî ilgili deneyleri yapmam lâzım. Kan grubu vesaire. Fakat işin şüphe götürecek tarafı yok. Demek bunu Miss Johnson'

un yatağının altında buldunuz? Vay vay vay... Demek ki mesele bu? Yani — Miss Johnson, Mrs. Leidner'i öldüriverdi, sonra da vicdan azabına dayanamayarak intihar etti. Bu sadece bir faraziye...»

Dr. Leidner, sadece âciz bir tavırla başını salladı. «Anne — Anne böyle bir şey yapmış olamaz...»

Yüzbaşı Maitland, «Miss Johnson'un taş değirmeni daha önce nereye sakladığını bilmiyorum,» dedi. «İlk cinayetten sonra bütün cdalar arandı.»

Aklıma birdenbire bir şey geldi. «Kâğıtların filân durduğu dolaba,» diye düşündüm ama bir şey söylemedim.

— «Nereye sakladıysa sonradan bunun bulunabileceğini düşündü. Alıp, diğerleriyle birlikte daha önce aranmış olan odasına götürdü. Veya belki de intihara karar verdikten sonra böyle yaptı.»

Dayanamıyarak, «Onun intihar ettiğine inanmam,» diye bağırdım.

Maitland içini çekti. «Bense neye inanacağımı bilemiyorum. Fransız Rahibin ortadan kaybolması hadisesini de aydınlatmamız lâzım. Adamlarım etrafı araştırıyorlar, belki rahibin başına vurup onu bir hendeğe yuvarladılar.»

— «A, şimdi hatırladım—» diye başladım. Herkes dönüp bana baktı. «Dün akşam üzeri,» dedim. «Rahip Savigny beni o gözü şaşı adam konusunda uzun uzun sorguya çekti. Sonra da gidip dışarı bakacağını, cinayet romanlarında katillerin daima uygun bir ipucu bıraktıklarını söyledi.»

Yüzbaşı Maitland, «Hakiki hayatta hiç de böyle olmaz,» diye mırıldandı. «Demek Rahip o adamın peşindeydi? Acaba bir şey buldu mu? Hem onun, hem de Miss Johnson'un hemen hemen aynı anda katilin kim olduğunu anlamaları acayip bir tesadüf sayılabilir.» Sonra öfkeyle ilâve etti. «Şaşı gözlü adam? Şaşı gözlü adam? Bu işin içinde bir iş var. Bilmiyorum neden adamlarım ya-

bancıyı hâlâ bulamadılar!»

Poirot, usulca cevap verdi. «Belki de adamın gözü şaşmadığı için.»

— «Yani yabancı gözünü mahsus mu şaşılaştırmıştı? Doğrusu bunun yapılabileceğini hiç sanmıyorum.»

Poirot sadece, «Şaşılık bazan çok işe yarar,» dedi.

— «İşte bu çok iyi! O şaşı olan veya olmayan adamın şu anda nerede olduğunu bilmek için çok şey verirdim.»

Poirot, güldü. «Her halde sınırı çoktan aştı.»

— «Tel Koçek ve Ebu Kemal'e — hattâ bütün hudut karakollarına haber verdik.»

— «Adam dağ yolundan gitmiştir. Kaçak esya taşıyan kamyonların da o yoldan gittiklerini duydum.»

Maitland, homurdandı. «Öyleyse Der ez Zor'a telgraf çekelim.»

— «Ben bu işi dün yaptım. Onlara içinde iki kişi olan bir arabayı beklemelerini bildirdim. Adamların pasaportlarının da gayet düzgün olduğunu ilâve etmeyi unuttumdum.»

Yüzbaşı Maitland, Belçikalıya hayretle baktı. «Öyle mi? İki adam ha?»

Poirot, başını salladı. «Bu işte iki kişi ortak.»

— «Mösyö Poirot bizden bir hayli şey sakladığınız anlaşılıyor.»

Poirot, başını salladı. «Hayır, hayır. Bu sabah güneşin doğuşunu seyrederken hakikati anladım. Manzara pek nefisti.»

Mrs. Mercado'nun usulca odaya girdiğini hiç birimiz de farketmemiştik sanırım. Her halde biz dehşetle taş değirmenin üzerindeki kan lekesine bakarken o içeri süzül-müştü. Kadın birdenbire boğazlanan bir domuz gibi bağır-maya başladı.

— «Allahım! Şimdi her şeyi anladım! Her şeyi anladım! Katil Rahip Savigny. Deli o. Bir fanatik. Kadınların

günahkâr yaratıklar olduğuna inanıyor! Hepsini öldürmek niyetinde. Önce Mrs. Leidner, — sonra Miss Johnson. Şimdi de sıra bende...» Çılgın gibi haykırarak, Dr. Reilly'nin yakasına yapıştı. «Burada kalamam! Anlıyor musunuz? Burada bir gün daha oturacak değilim! Bu ev tehlikeli. Çok tehlikeli. Savigny bir yere saklandı, fırsat kolluyor. Bana saldıracak!» Tekrar avaz avaz bağırmaya başladı.

Kadını bileklerinden yakalayan Dr. Reilly'nin yanına koştum. Marie Mercado'nun iki yanağına da şiddetli birer tokat yapıştırdım. Dr. Reilly'nin yardımıyla onu bir kol-tuğa oturttum.

— «Sizi kimse öldürmeyecek,» dedim. «Biz sizi koruruz. Oturun ve aklınızı başınıza toplayın.» Bağıramadı. Ağzını kapayarak, şaşkın şaşkın, aptal aptal bana bakmaya başladı.

O sırada kapı açılarak Sheila Reilly içeri girdi. Rengi uçuştu. Ciddi bir hali vardı. Doğru Poirot'nun yanına gitti. «Bugün postahaneye erken gittim, Mösyö Poirot. Size bir telgraf gelmişti. Onu getirdim.»

— «Teşekkür ederim, Matmazel.» Belçikalı telgrafı alarak açtı. Sheila dikkatle onun yüzüne bakıyordu. Fakat Poirot'nun çehresindeki ifade değişmedi. Adam telgrafı katlayarak, cebine soktu.

Marie Mercado da gözlerini Poirot'ya dikmişti. Boğulur gibi, «Telgraf Amerika'dan mı?» diye sordu.

Belçikalı başını salladı. «Hayır, Madam. Tunustan »

Kadın bir an onun ne demek istediğini anlamamış gibi detektifin yüzüne baktı. Sonra da derin bir nefes alarak arkasına yaslandı. «Rahip Savigny... Ben haklıyım. Ben daima onda bir acayıplık olduğunu düşündüm. Bir gün bana pek garip şeyler söyledi... Her halde deli o...» Bir an durdu. «Artık bağırıp çağırmayacağım. Fa-

kat buradan gitmem lâzım. Joseph'le gidip kulüpte kalabiliriz.»

Poirot, «Biraz sabredin, Madam,» dedi. «Ben her şeyi izah edeceğim.»

Yüzbaşı Maitland ona merakla bakıyordu. «Yani bu işin iç yüzünü öğrendiniz mi?»

Poirot eğildi. Çok mübalâğalı bir reveranstı bu. Maitland bu harekete bir hayli sinirlendi sanırım. «E, anlatın öyleyse!» Sesi bir hayli sertti.

Fakat Poirot'nun işleri bu şekilde halletmekten hoşlanmadığı belliydi. Onun melodramlara yakışır bir tarzda uzun uzun konuşmak niyetinde olduğundan emindim. Bir an, «Acaba hakikati biliyor mu?» diye de düşündüm. «Yoksa sadece öğünüyor mu?»

Poirot, Dr. Reilly'e döndü. «Doktor, lütfen diğerlerini de buraya çağırır mısınız?»

Dr. Reilly, hemen yerinden fırlayarak dışarı çıktı. Bir iki dakika sonra arkeoloji grubunun diğer üyeleri de içeri girmeye başladılar. Önce Beiter ve Emmott. Sonra Bill Coleman. Richard Garey. Ve nihayet Joseph Mercado.

Zavalı Mercado fêci haldeydi. Zavalı adam her halde tehlikeli kimyasal maddeleri ortada bıraktığı için cezalandırılacağından korkuyordu. Mösyö Poirot'nun ilk geldiği günde olduğu gibi herkes masanın etrafındaki sandalyelere oturdu. Hem Bill Coleman, hem David Emmott yerlerine geçmeden önce teredditle Sheila Reilly'e doğru baktılar. Fakat kız onlara arkasını dönmüş, pencereden dışarısını seyrediyordu.

Bill seslendi. «Sandalye ister misin, Sheila?»

David Emmott, o alçak ve tatlı sesiyle sordu. «Oturmayacak mısın?»

Kız o zaman dönerek bir an onlara baktı. Her iki genç de birer sandalyeyi öne doğru itmişlerdi. «Acaba Sheila hangi iskemleye oturacak?» diye düşündüm. Fakat

sonunda kız ikisini de red etti.

Kaba bir tavırla, «Burada oturacağım,» diyerek diğer taraftaki, pencereye yakın bir sandalyeyi seçti. Sonra da ilâve etti. «Tabîî Yüzbaşı Maitland'ın burada oturmama bir itirazı yoksa.»

Bilmiyorum Maitland ne söyleyecekti? Fakat Poirot adama fırsat vermedi. «Oturun, Matmazel. Zaten sizin de burada bulunmanız lâzım.»

Sheila, kaşlarını kaldırdı. «Lâzım mı?»

— «Evet, Matmazel. Bu kelimeyi kullandım. Size sormak istediğim bazı şeyler var.»

Kız yine kaşlarını kaldırdı ama başka bir şey söylemedi. Sanki odada olanlarla ilgilenmek istemiyormuş gibi bir tavırla pencereye doğru döndü.

Yüzbaşı Maitland, «Şimdi,» dedi. «Belki hakikati öğreneceğiz.» Sabırsız bir tavırla konuşmuştu. Onun süratle hareket etmekten hoşlanan bir adam olduğu anlaşılıyordu. Poirot'ya da âdeta nefrete yakın bir hisle bakmaktaydı. «Madem bu adamın söyleyecekleri varmış, şu baklayı ağzından çıkarsa ya,» diye düşündüğü o kadar belliydi ki.

Poirot hepimizi ayrı ayrı süzdükten sonra ayağa kalktı. Onun ne söyleyeceğini bekliyordum. Fakat doğrusu Arapça bir cümle kullanacağı hiç aklıma gelmemişti.

Poirot, ciddi ve içten gelen bir sesle, «Bismillâhirrahmanirrahim,» dedi. Sonra da bize bunu tercüme etti. «Rahman ve Rahim olan Allah'ın adına...»

XXVII

BİR YOLCULUĞUN BAŞLANGICI

— Bismillâhirrahmanirrahim... Müslümanlar bir işe

veya bir yolculuğa başlarken bu sözleri söylerler. Bizim de şimdi yapacağımız bir yolculuk olacak... Geçmişe yapılan bir yolculuk. İnsan ruhunun gizli köşelerinde bir gezi...»

Etrafıma bakındım ve o anda Poirot'nun sözlerinin doğru olduğunu düşündüm. Hepimiz de bir yolculuğa çıkıyorduk. Ama herkes ayrı ayrı yerlere gidecekti. Oda-dakiler dikkat kesilmişlerdi. Joseph Mercado sinirli sinirli parmaklarını oynatıyor, bebekleri irileşmiş gözle-riyle Poirot'ya bakıyordu. Karısı ise ısrarla onu süzmek-teydi. Kadında saldırmaya hazırlanan bir dişi kaplan hali vardı. Dr. Leidner sanki küçülmüş, boyu kısalmış-tı. O son darbe adamı mahvetmişti. Sanki o anda oda-da değil, çok uzaklarda bir yerdeydi. Bill Coleman, göz-lerini Belçikalıya dikmişti. Ağzı hafifçe açılmıştı. Âde-ta aptallaşmış gibi bir hali vardı. David Emmott ayak-kabılarına baktığı için onun yüzünü iyice göremiyordum. Carl Beiter, alt dudağını sarkıtmıştı. O anda şaşkın fa-kat yumuşak huylu bir domuza benziyordu. Sheila Re-illy hâlâ pencereden dışarısını seyrediyordu. Ne düşün-düğünü, neler hissettiğini anlamak kabil değildi. Sonra Richard Garey'e bir göz attım. Fakat yüzündeki ifade kalbimin burkulmasına sebep olduğu için hemen bakış-larımı ondan kaçırdım. Hepimiz de odadaydık. Fakat bana Poirot'nun sözleri bittiği zaman herkeste de bir değişiklik olacakmış gibi geliyordu.

Acayip bir histi bu.

Poirot, sâkin sâkin konuşmasına devam etti. «Artık hakikati biliyorum. Fakat elimde kesin bir delil yok... Buna rağmen yanıldığımı sanmıyorum... Bu yolculuğun başlangıcı buraya çağırıldığım an. Yani o sırada ilk ci-nayet işlenmişti. Bence her cinayet vakasının bir şekli, bir biçimi vardır. Bu meselede de her şey Louise Leid-ner'in karakteriyle ilgiliydi. Onun nasıl bir kadın oldu-

ğunu öğrenmedikçe, katilini yakalayamayacaktım. İşte başlangıç noktam bu oldu. Louise Leidner'in şahsiyeti. Ayrıca ilgimi çeken bir şey daha vardı. Evdeki gergin hava. Ayı ayrı birkaç kişi bundan bahsetmişti. Herkes buna Mrs. Leidner'in sebep olduğundan emindi. Fakat ben, size daha sonra açıklayacağım sebeplerden dolayı buna pek inanmadım.

Dediğim gibi önce Mrs. Leidner'in şahsiyeti üzerinde durdum. Bu konuda bir hayli şey de öğrendim. Louise Leidner sade şeylerden hoşlanıyordu. Lükse düşkün bir kadın değildi. Fakat işlediği örtülerden ise zevkli bir insan olduğu anlaşılıyordu. Sanatkâr bir tarafı vardı onun. Mrs. Leidner'in yatak odasındaki kitaplardan da bazı neticeler çıkardım tabii. Kafalı bir kadındı. Ve zannedersen bir hayli de egoistti. Yatak odasındaki kütüphanede şu eserler vardı: 'Grekler Kimlerdi?', 'Rölativite', 'Lady Hester Stanhope'un Hayatı', 'Methuselah'a Dönüş', 'Linda Condon', 'Crewe Train'. Louise Leidner, kültür ve bilimle ilgileniyordu. Entellektüel bir kadındı. Romanlara gelince... Linda Condon ve bir dereceye kadar Crewe Train, Mrs. Leidner'in hür, hiç bir erkeğin hükmü altına girmemiş kadınlara karşı sempati beslediğini ortaya koyuyordu. Ayrıca onun Lady Hester Stanhope'un kişiliğiyle ilgilendiği de belliydi. Linda Condon, kendi güzelliğine tapan bir kadının tahlilidir. Crewe Train ise kişiliğine ihtirasla bağlı olan bir insanın. 'Methuselah'a Dönüş', hayata karşı takınılan hissî değil de entellektüel tavrı müdafaa eder. Bu kitapları görünce ölmüş olan kadını anlamaya başladığımı hissettim.

«Ondan sonra Mrs. Leidner'in etrafındakiler üzerinde yaptığı etkiyi inceledim. O zaman ölmüş kadını gözlerimin önünde daha da kolaylıkla canlandırabilirim.»

«Dr. Reilly'nin ve diğerlerinin sözlerinden Mrs. Leidner'in tabiatın yalnız güzellik değil, aynı zamanda o tehlikeli cazibeden de bol bol vermiş olduğu nadir kadınlardan olduğu anlaşıyordu. Böyle kadınlar her gittikleri yerde felâketlere sebep olur, arkalarında mahvolmuş insanlardan meydana gelen bir iz bırakırlar.

«Mrs. Leidner'in aslında kendisine tapan bir kadın olduğundan emindim. O en çok kudret ve üstünlük hissinden zevk alıyordu. Erkek veya kadın etrafındaki herkes onun kuvvetli olduğunu kabul etmek zorundaydı. Bazı kimseler için kolaydı bu. Meselâ romantik, hayalperest ve iyi kalpli bir insan olan Heran Hemşire hemen Lousie Leidner'e hayran oldu. Bu hissini belirtmek kendisine ağır da gelmedi. Fakat Mrs. Leidner'in kudretini hissettirmek için kullandığı ikinci bir yol daha vardı. Korku yolu. Kadın, karşısındakini kolaylıkla fethettiği zaman hemen karakterinin zalim olan tarafı ortaya çıkıyordu. Fakat bilerek de yapmıyordu bunu. Louise Leidner'inki bir fareyle oynayan bir kedinin hainliğine benzeyen bir şeydi. Kadın karşısındakini düşünmeden incitiyordu. Halbuki bilerek hareket ettiği zaman oldukça iyi kalpliydi. Diğerlerine yardım etmekten hoşlanıyordu.

«Tabîî çözümlmesi lâzım gelen ilk önemli problem o imzasız mektuplar meselesiydi. Bunları kim, ne sebeple yazmıştı? Kendi kendime sordum. Bu mektupları Mrs. Leidner kendisi mi yazmıştı?

Bunu cevaplandırmak için çok gerilere, Mrs. Leidner'in ilk evliliğine dönmek lâzımdı. İşte bu noktada da ikinci yolculuk başlıyordu. Mrs. Leidner'in hayatına yapılan bir geziydi bu.

«Önce şunu iyice anlamamız lâzım. Yıllar önceki Louise Leidner, bugünkü Louise Leidner'in hemen hemen eşiydi...

«Tabîî kadın o zamanlar çok gençti. Fevkalâde güzeldi. Onunki erkeğin ruhuna ve hislerine tesir eden bir güzellikti. Ve Louise Leidner çok, çok bencildi.

«Böyle kadınlar ekseri evlenmekten hiç hoşlanmazlar. Erkekler onları cezbeder ama bu tipler kendi kendilerinin hâkimi olmayı tercih ederler. Onlar hakikaten efsanedeki La Bell Dame Sans Merci gibidirler. Buna rağmen Louise Leidner o gençlik yıllarında evlendi. Bundan da kocasının kuvvetli bir şahsiyeti olduğu anlaşıyordu.

«Ondan sonra adamın vatan haini olduğu ortaya çıktı ve Mrs. Leidner, Heran Hemşireye anlattığı şekilde hareket etti. Durumu hükümete bildirdi.

«Fakat bence bu hareketinin psikolojik bakımdan önemi büyüktü. Mrs. Leidner, Heran Hemşireye o günlerde idealist, vatansever bir kız olduğunu söyledi. Kocasını bu yüzden ihbar ettiğini anlattı. Fakat hareketlerimizin sebebi konusunda kendi kendimizi güzelce aldatığımızı herkes bilir. İç güdümüzle en hoş gidecek nedenleri seçeriz. Belki Mrs. Leidner, kocasını hakikaten vatani uğruna ele verdiğine inanıyordu. Fakat bence aslında o bu işi kocasını başından atmak için yapmıştı. O tahakküm altına girmekten, — birine ait olmaktan, — ikinci plânda kalmaktan hiç hoşlanmıyordu. Hürriyetine kavuşmak için idealistçe bir yol seçti.

«Fakat farkına varmadan gizli bir suç hissi onu için için kemiriyordu. Bu kadının geleceğinde de büyük bir rol oynayacaktı.

«Şimdi doğrudan doğruya mektuplara geliyoruz. Mrs. Leidner, erkeklerin başını döndüren bir kadındı. Birkaç keresinde de bazı erkekler onun hoşuna gitti. Fakat her seferinde de tehdit dolu bir mektup istenilen etkiyi yaptı ve bu maceralar da hemen sona erdiler.

«Bu mektupları kim yazıyordu? Fredrick Bosner

mi? Kardeşi Bill mi? Yoksa Mrs. Leidner'in kendisi mi?

«Bu üç teoriyi de destekleyecek bir sürü şey var. Mrs. Leidner, erkeklerde gılınca bir aşk hissi uyandırmasını biliyordu. Sonradan sabit fikir halini alan o sevgiyi... Ben, dünyada karısı Louise kadar hiç bir şeye değer vermeyen bir Fredrick Bosner'in varlığına inanabilirim. Kadın onu bir kere ele vermişti. Adam artık Louise'e açıkça yanaşmaya cesaret edemiyordu. Fakat Fredrick Bosner, Louise'in sadece kendisinin olması konusunda da kararlıydı. Karısı başka hiç bir erkeğin olamazdı. 'Louise başkasının olacaksa ölsün daha iyi', diye düşünüyordu.

«Diğer taraftan, Louise Leidner aslında evlilik bağlarından nefret ediyordu. Beğendiği bir erkek kendisine evlenme teklif ettiği zaman, bu işe son vermek için hemen bu usule baş vuruyor da olabilirdi. İmzasız tehdit mektubunu göstererek, âşığına evlenmelerinin imkânsız olduğunu söylüyor ve, istemediği o bağlardan kurtuluyordu. Neticede o avını ele geçirdikten sonra onu kaldırıp bir tarafa atan bir avcıdan farksızdı. Hayatının dramatik, renkli bir tarafı olmasını arzuluyordu. Ölümünden dönen ve evlenmesine engel olan bir koca hikâyesi de hakikaten dramatik bir şeydi. Bu kadının en derin iç güdülerini cevaplandırıyor. Böylece Louise Leidner romantik bir kadın, trajik bir tip rolüne bürünüyor ve evlenmekten de kurtuluyordu.

«Bu durum yıllarca devam etti. Evlenme meselesi ortaya çıkar çıkmaz muhakkak bir tehdit mektubu alıyordu.

«Fakat şimdi enteresan bir noktaya geliyoruz. Dr. Leidner ortaya çıktı fakat kadına tehdit mektubu da yollanmadı. Louise'in Mrs. Leidner adını almasına kimse engel olmadı. Ancak o evlendikten sonra tekrar tehdit mektupları gelmeye başladı.

«Neden? Sebebi neydi bunun?

«Şimdi her faraziyeyi teker teker ele alalım.

«Mektupları hakikaten Mrs. Leidner yazıyordu diyelim. O zaman bu durumu izah kolay. Kadın Dr. Leidner'le evlenmeyi istiyordu. Ve onunla evlendi de. Eğer öyleyse, — o halde kadın niçin nikâhtan sonra tekrar kendi kendisine mektup yazmaya başladı? Louise Leidner'in dramatik şeylere karşı olan düşkünlüğü yenilemeyecek kadar fazla mıydı? Sonra neden sadece iki mektup gelmişti? Diğer mektuplar ise bunlardan bir buçuk yıl sonra gelmeye başlamıştı.

«Şimdi diğer faraziyeyi ele alalım. Yani mektupları Fredrick Bosner veya kardeşi Bill'in yazmış olduğunu düşünelim. Neden tehdit mektubu nikâhtan sonra geldi? Her halde Fredrick, Louise'in Leidner'le evlenmesini istemezdi. O halde adam niçin bu evliliğe engel olmadı? Fredrick daha önce pekâlâ Louise'in başkalarıyla evlenmesine kesin bir şekilde mâni olabilmışti. Ayrıca niçin nikâh oluncaya kadar beklemiş, sonra yine tehditlere başlamıştı?

«Bu suallerin cevabı hiç de tatmin edici değil. Yani ancak adamın duruma itiraz edemeyecek halde olduğunu söyleyebiliriz. Ya hapisteydi, ya da uzaklarda bir yerde.

«Şimdi karı kocayı havagazıyla zehirleme teşebbüsünü ele alalım. Bunu dışarıdan birinin yapmış olmasına pek ihtimal veremiyorum. Bu işi ancak iki kişi yapabılırdi. Ya Dr. Leidner, ya da Louise Leidner. Dr. Leidner'in böyle bir şeye kalkışmış olması akıl alacak gibi değil. O zaman şu neticeye varıyoruz. Havagazıyla zehirleme teşebbüsü Louise Leidner'in bir oyunuydu.

«Neden? Bu da dramatik olaylara karşı duyulan istek yüzünden mi yapılmıştı?

«O hâdiseden sonra Dr. ve Mrs. Leidner Amerika-

dan ayrıldılar. On sekiz ay sâkin, mesut bir hayat sürdürdüler. Kendilerini tehdit eden de olmadı. Karı koca bunu izlerinin kaybolmuş olmasına veriyorlardı. Fakat bu izah gülünçtü. Bu devirde iz kaybetmek için başka bir yere gitmek hiç de kâfi değil. Bilhassa Leidner'ler gibi kimseler için. Dr. Leidner, bir müzenin finanse ettiği bir arkeoloji heyetinin reisiydi. Fredrick Bosner, müzeden onun adresini kolaylıkla alabilirdi. Adamın, onların peşinden gidecek kadar parası olmadığını da kabul edelim. Fakat bu onun Leidner'lere tehdit mektubu yazmasına engel olamazdı: Onun gibi sabit bir fikre saplanmış olan bir adam da muhakkak yine eski karısına mektup yollardı.

«Halbuki Fredrick Bosner'in tam iki yıl sesi sedası çıkmadı. Sonra birdenbire tekrar tehdit mektupları gelmeye başladı.

«Sebebi neydi bunun?

«Bu cevaplandırılması güç bir sual. Tabîî Mrs. Leidner'in sıkıldığı, yine heyecan arzusunun kabardığı söylenilebilirdi. Fakat bu beni tatmin etmiyordu. Çünkü bu seferki dramatik olaylar Louise Leidner'in şahsiyetine, ince zevkine uymayacak kadar kaba ve bayağı idi.

«Onun için bu suali cevaplandırırken her ihtimalin üzerinde durmak lâzımdı.

«Belirli üç ihtimal vardı. 1. Mektupları Mrs. Leidner'in kendisi yazmıştı. 2. Bunları Fredrick Bosner veya kardeşi Bill yollamıştı. 3. Başlangıçta bu mektupları Mrs. Leidner veya ilk kocası yazmıştı. Fakat şimdikiler başkası tarafından gönderiliyordu. Yani bunları ilk mektupları bilen bir üçüncü şahıs yazmaktaydı.

«Şimdi Mrs. Leidner'in etrafındakileri gözden geçirelim.

«Ben önce cinayeti işlemek için kimlerin eline fırsat geçtiğini inceledim.

«İlk bakışta Mrs. Leidner'i üç kişi hariç, gruptan herhangi bir kimse öldürmüş olabilirdi.

«Herkes Dr. Leidner'in terastan hiç inmediğine tanıklık ediyordu. Mr. Garey, kazı yerindeydi. Mr. Coleman ise Hasaniye'de.

«Fakat dostlarım aslında bunlar da doğru değildi. Dr. Leidner'in durumu hariç... O hakikaten olay sırasında terastaydı ve aşağıya cinayetten bir saat çeyrek dakika sonra inmişti.

«Fakat Mr. Garey hakikaten cinayet sırasında kazıda mıydı?

«Mr. Coleman o sırada Hasaniye'de mi bulunuyordu?»

Bill Coleman, kıpkırmızı kesilerek konuşmak için ağzını açtı. Sonra da kapıyarak, endişeyle etrafına baktı.

Richard Garey'nin yüzündeki ifade değişmedi.

Poirot, sâkin sâkin sözlerine devam etti. «Aklına koyduğu takdirde cinayet işleyecek biri daha vardı. Sheila Reilly. Miss Reilly cesur, zeki ve bir dereceye kadar da haindi. Miss Reilly, bana ölen kadından bahsederken, kendisine takıldım. Cinayet işlendiği sırada arkadaşlarının yanında olduğunu ispat edebileceğini umduğumu söyledim. O zaman Sheila Reilly gülünç bir yalan uydurdu. O gün, cinayet saatinde tenis oynadığını söyledi. Fakat ertesi günü ben Miss Johnson'la konuşurken lâf arasında ondan Miss Reilly'nin tenis oynamadığını, bilâkis cinayet saatinde evin civarında olduğunu öğrendim. O zaman Miss Reilly'nin suçlu olmadığı takdirde bazı bazı faydalı bilgiler verebileceğini düşündüm.» Durdu. «Miss Reilly, bana o gün neler gördüğünüzü anlatır mısınız?»

— «Öğle yemeğinden sonra bu tarafa geldim. Kazı yerine eriştiğim zaman ikiye çeyrek vardı sanırım.» Kız bizden tarafa bakmıyor, sâkin ve ölçülü bir tavırla konuşuyordu.

— «Kazıda arkadaşlarınıza rastladınız mı?»

— «Hayır. Orada Arap ustabaşından başka kimse yoktu.»

— «Mr. Garey'i de görmediniz mi?»

— «Hayır. Görmedim.» Poirot, «Çok acayip,» diye mırıldandı. «Arkeolog Mösyö Verrier de aynı saatlerde kazıya gittiği zaman orada kimseyi bulamamış.» Konuşmasını bekliyormuş gibi bir tavırla Richard Garey'e baktı. Fakat o ne kımıldadı, ne de bir şey söyledi.

— «Bu durumu izah edebilecek misiniz, Mr. Garey?»

— «Kazıda ilgi çekici bir şey çıkmadığı için kalıp biraz dolaştım.»

— «Ne tarafa doğru yürüdünüz.»

— «Nehre doğru.»

— «Eve doğru gelmediniz mi?»

— «Hayır.»

Sheila Raily, atıldı. «Her halde birini bekliyordun — ama o da gelmedi.»

Richard Garey, kıza baktı ama cevap vermedi.

Poirot ısrar etmedi. Sheila Reilly'e dönerek, «Başka bir şey gördünüz mü, Matmazel?» diye sordu. «Evet. Eve biraz yaklaştığım sırada pikabın vadide durduğunu farkettim. Bu garibime gitti. Sonra Bill Coleman'ı gördüm. Sanki bir şey arıyormuş gibi gözleri yerde sağa sola gidiyordu.»

Bill Coleman, bağırdı. «Buraya bakın! Ben —»

Poirot, bir işaretle onu susturdu. «Durun. Mr. Coleman'la konuştunuz mu, Miss Reilly?»

— «Hayır. Konuşmadım.»

— «Neden?»

Kız, ağır ağır cevap verdi. «Çünkü zaman zaman irkilerek, etrafına telâşla bakınıyordu. Bu hiç hoşuma gitmedi. Atımı döndürerek uzaklaştım. Onun beni gördüğünü sanmıyorum. Çok yakınında değildim. O ise yaptığı işe dalmıştı.»

Bill Coleman'ın artık susmak niyetinde olmadığı belliydi. «Buraya bakın. Olayın basit bir izahı var. Evet, belki tavırlarım şüphe uyandıracak gibiydi. Doğrusunu isterseniz geçen gün kazıda silindir mühürlerden birini cebime attım. Sonra bunu götürüp antika odasına bırakmayı da unuttum. Daha sonra silindir aklıma gelince ceplerimi aradım. Fakat bunu bir yerde düşürmüştüm. Bu yüzden azar işitmek istemiyordum. Silindiri usulca aramaya karar verdim. Onu kazıya giderken veya oradan gelirken kaybetmiş olduğumdan emindim. Hasaniyedeki işimi çabuk bitirdim. Çabucak buraya dönerek, pikabı evden görülmeyecek bir yere bıraktım. Tam bir saat silindiri aradım. Ama ne yazık ki o Allahın cezası şeyi de bulamadım. Sonra pikaba binerek buraya geldim. Tabii herkes Hasaniyeden yeni döndüğümü sandı.»

Poirot tatlı tatlı, «Onlara yanıldıklarını söylemediniz mi?» diye sordu.

— «Eve gelince Mrs. Leidner'in öldürülmüş olduğunu öğrendim. O şartlar altında hakikati nasıl açıklardım?»

— «Pekâlâ kolaylıkla açıklardınız... Cinayet sırasında hem sizin, hem de Mr. Garey'nin eve girmiş olması imkân dahilinde.»

Richard Garey, başını kaldırarak, koyu mavi gözlerini Poirot'nun gözlerine dikti. «Beni cinayetle mi itham ediyorsunuz, Mösyö Poirot?» Tavırları sâkindi ama sesinde gizli bir tehdit var gibiydi.

Poirot bir reverans yaptı. «Biz şimdi hep birlikte bir yolculuk yapıyoruz. Hakikate doğru bir yolculuk.

Artık kesin olarak ortaya çıkan bir hakikat var. Arkeoloji grupundakiler de, Hemşire Heran da Louis Leidner'i öldürmüş olabilirlerdi. Çünkü bu fırsat ellerine geçmişti. Ondan sonra sıra cinayet sebebine geliyordu. O vakit hepinizin de Louise Leidner'i öldürmesi için ayrı ayrı sebepler olduğunu anladım.»

— «Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «Ben hariç. Ben bir yabancıydım. Buraya yeni gelmiştim.»

— «Evet, hemşire. Fakat Mrs. Leidner kimden korkuyordu? Bir yabancından değil mi? Dışarıdan gelen bir yabancından?»

— «Fakat — fakat — Dr. Reilly, beni tanıyordu. Buraya gelmemi de o söyledi!»

— «Dr. Reilly sizin hakkınızda ne biliyordu? Sizin kendisine anlattıklarınızı değil mi? Şimdiye kadar bir çok sahtekâr hemşire kılığına girmiştir.»

— «Çalıştığım hastahaneye mektup yazabilirsiniz,» diye başladım.

Poirot, beni susturdu. «Siz böyle münakaşaya kalkışırsanız, konuşmama devam edemem. Sizden şimdi de şüphelendiğimi söylemedim. Ben sadece herkesin üzerinde ayrı ayrı durduğumu anlatıyordum. Neticede siz sandığınız gibi bir kimse olmayabilirdiniz. Bu dünyada kadın taklidi yapan ve başarıya ulaşan birtakım erkekler de var. Bill Bosner böyle biri olabilirdi.»

Onu iyice azarlayacaktım. Bende kadın kılığına girmiş erkek hali var mıydı? Fakat Poirot sesini yükselterek, kararlı bir tavırla konuşmasına devam etti. «Şimdi sizinle açık açık konuşacağım. Darılma gücenme yok. Bu evin iç yüzünü ortaya koyacağım. Burada oturan herkesi inceledim. İşe Dr. Leidner'le başladım. Onun karısını hakikaten sevdiğini anladım. Bu sevgi onun hayatının en önemli tarafıydı. Karısının ölümü Dr. Leidner'i mahvetmişti. Heran Hemşireden ise demin bahsettim.

Eğer kadın kılığına girmiş bir erkek idiyse, hakikaten şaşılacak kadar başarılıydı. Fakat ben onun hakikaten iddia ettiği gibi bir hemşire olduğuna inanıyordum.»

Söylendim. «Aman, teşekkür ederim.»

— «Sonra dikkatimi Mr. ve Mrs. Mercado çekti. İki si de endişeliydiler. Sinirlerinin çok gerilmiş olduğu bel liydi. Önce Mrs. Marie Mercado'yu inceledim. O cinayet işleyebilecek bir tip miydi? Eğer öyleyse bunun sebebi ne olabilirdi?

«Mrs. Mercado zayıf, nahif bir kadındı. İlk bakışta onun Mrs. Leidner gibi bir kadının başına taştan ağır bir değirmeni indirmesi imkânsız gibi gözüküyordu. Fakat cinayet sırasında Mrs. Leidner, diz üstü çöktüğü takdirde o zaman durum değişecekti. Bir kadın, bir başkasını diz çökmeye ikna edebilir. Tabîî hissî mânada değil! Meselâ, bir kadın ahabasına giderek, elbisesinin boyunu kısaltmak istediğini, eteğine bir iki iğne sokuvermesini söyleyebilir. O zaman arkadaşı hiç bir şeyden şüphelenmeden yere diz çöker.

«Fakat cinayet sebebi? Heran hemşire bana Mrs. Mercado'nun, Mrs. Leidner'e öfkeyle baktığını söylemişti. Anlaşılan Joseph Mercado, Louise Leidner'in cazibesine pek çabuk kapılmıştı. Fakat cinayet sebebinin kıskançlık olduğunu sanmıyordum. Mrs. Leidner'in Joseph Mercado'yla hakikaten ilgilenmediğinden emindim. Muhakkak ki Marie Mercado da bunun farkındaydı. Belki o zaman zaman Louise Leidner'e öfkeleniyordu ama onu öldürmesi için daha önemli bir sebep olması lâzımdı. Marie Mercado, eşine çok bağlı bir kadındı. Joseph Mercado'ya bakışlarından yalnız kocasını çok sevdiğini değil, aynı zamanda onu korumak için elinden geleni yapacağını da anladım. Marie Mercado daima endişeli, daima tetikteydi. Kadın kendisi için değil, kocası yüzünden endişe ediyordu. Mr. Mercado'yu inceleyince karısının ü-

züntüsünün sebebini de sezdim. Tahminimde yanılıp yanılmadığımı da anlamaya çalıştım tabii. Joseph Mercado uyuşturucu maddeler kullanıyordu. Ayrıca bu iptilâsı da bir hayli önce başlamıştı.

«Her halde size beyaz zehirlerin uzun zaman kullanıldığı takdirde de ahlâk hissini tamamiyle öldürdüklerini söylememin lüzumu yok... Bir insan uyuşturucu maddelerin tesirinde, yıllar önce aklından bile geçiremiyeceği şeyleri yapar, suçları işler...

«Ben Joseph Mercado'nun da yıllar önce böyle bir suç işlemiş olduğunu düşündüm. Belki de bu bir cinayetti. Fakat karısı her şeyi ört bas etmeyi başarmıştı. Buna rağmen artık Mr. Mercado'nun mesleği bir pamuk ipliğine bağlıydı. Geçmişteki o olay ortaya çıktığı takdirde adam mahvolacaktı. İşte bu yüzden karısı daima tetikteydi. Mrs. Leidner'den de bu yüzden korkuyordu. Kadın çok zekiydi ve herkesi hükmü altına almaya meraklıydı. Louise Leidner Joseph Mercado'yu her şeyi kendisine itirafa teşvik edebilirdi. İsteddiği anda açıklayabileceği bir sırrı öğrenmek kadının hoşuna giderdi.

«İşte Mercado'lar bu yüzden Louise Leidner'i öldürmüş olabilirlerdi. Mrs. Mercado, kocasını korumak için her şeyi göze alacak bir kadındı. Hem o, hem Mr. Mercado avlunun boş olduğu o on dakikalık zaman içerisinde Mrs. Leidner'i kolaylıkla ortadan kaldırılabilirlerdi.»

Marie Mercado, bağırdı. «Doğru değil bu!»

Fakat Poirot, ona aldırmadı. «Ondan sonra Miss Anne Johnson'la ilgilendim. O cinayet işleyebilecek bir insan mıydı?»

«Evet. Miss Johnson, sağlam iradeli, hislerine hâkim olmasını bilen bir kadındı. Böyle kimseler duygularını daima baskı altında tutarlar. Sonra günün birinde olan olur. Fakat Miss Johnson'un cinayet işlemesi için bunun Dr. Leidner'le bir ilgisi olması lâzımdı. Kadın, Louise

Leidner'in kocasının hayatını alt üst ettiğine inandığı an, o baskı altında tuttuğu kıskançlığı da alevlenecek ve Anne Johnson harekete geçecekti. Evet, Miss Johnson katil olabilirdi.

«Ondan sonra grupta üç genç adam vardı.»

«Önce Carl Beiter'i ele aldım. Gruptakilerden biri hakikaten Bill Bosner idiyse, o zaman bu şahıs Carl Beiter'di. O zaman bu gencin çok mükemmel bir aktör olması da lâzımdı. Fakat Bill Bosner değilse, o zaman Louise Leidner'i hangi sebepten öldürmüş olabilirdi?

«Louise Leidner bakımından Carl Beiter hiç de eğlenceli bir av değildi. Çünkü kendisine çabucak kapılmıştı. Kendisini yere atıp, ona tapmaya hazırdı. Mrs. Leidner, kendisine bu şekilde tapılmasından hoşlanmıyordu. Erkeklerin paspas rolünü oynamaya kalkmaları, kadınların en kötü taraflarının uyanmasına sebep olur. Louise Leidner, Carl Beiter'e bilhassa zalimce davranıyordu. Genç adamı iğneliyor, onunla alay ediyordu. Zavallı gencin hayatı bir cehennemden farksızdı.» Poirot, birdenbire durdu. Sonra da genç adamla samimi bir tavırla konuşmaya başladı. «Dostum, bu size bir ders olsun. Siz erkeksiniz. Onun için bir erkeğe yakışacak şekilde davranın. Bir erkeğin yerlerde sürünmesi tabiat kanunlarına aykırıdır. Kadın ve tabiat daima aynı tepkiyi gösterirler. Bir kadın size baktığı zaman yerde solucan gibi sürünmektense, masadaki en büyük tabağı kaplığınız gibi onun kafasına atmanız daha iyidir. Bunu unutmayın.» Sonra yine tavırları değişti. Tekrar; sanki konferans veriyormuş gibi cinayet-ten bahsetmeye başladı. «Acaba Carl Beiter sonunda bu azaptan bıkmış ve kendisine işkence eden bu kadını ortadan kaldırmaya mı karar vermişti? İstirap insanda garip etkiler yapar. Cinayetin bu yüzden işlenmediğinden emin değildim...

«Sonra Bill Coleman. Sheila Reilly'nin de anlattığı

gibi onun hareketleri hakikaten şüpheyi uyandırıyordu. Belki katil oydu ve bu neşeli çehre Bill Bosner'i gizlemekteydi. Bill Coleman, — Bill Coleman olarak pek cinayet işleyemezdi. O belki başka bir sahada suç işleyebilirdi. Ah, belki Heran hemşire bunu keşfedebilir?

Bu adam ne düşündüğümü nasıl sezmişti. Tereddütlerle, «Ben pek bir şey bilmiyorum,» diye cevap verdim. «Sadece Mr. Coleman bir keresinde bana iyi bir sahtekâr olabileceğini söylemişti.»

Poirot, «Güzel,» dedi. «O halde Bill Coleman, eski tehdit mektuplarını ele geçirdiyse, bunları büyük bir ustalıkla taklit etti.»

Bill Coleman bağırды. «Hey! Buna iftira derler!»

Poirot, devam etti. «Onun Bill Bosner olup olmadığına gelince... Bunu kesin olarak tespit güç. Bill Coleman'ın ailesi yok. Sadece bir vasisi var. Ama bu onun Bill Bosner olmadığı mânâsına da gelmez.»

Bill Coleman, «Saçma,» diye homurdandı. «Bu adamı neden dinliyorsunuz bilmem ki?»

Poirot, «Üç gençten sonuncusu Mr. Emmott'du,» dedi. «O da Bill Bosner olabilirdi. Bundan başka belki David Emmott'un Louise Leidner'i ortadan kaldırması için özel sebepler vardı. Ama onunla konuştuğum zaman bunları kendisinden hiç bir zaman öğrenemeyeceğimi anladım. Gayet soğukkanlıydı. Kendisini şaşırtmak, tuzağa düşürerek ağzından lâf almak imkânsızdı. Gruptakilerin içinde yalnız o Mrs. Leidner'i tarafsızca ve mükemmel bir şekilde tartabilecek bir insandı. Zannedersem o Louise Leidner'in nasıl bir kadın olduğunu biliyordu. Fakat Mrs. Leidner'in onun üzerinde nasıl bir etki yaptığını hiç bir zaman öğrenemedim. Zannedersem Louise Leidner onun bu haline fena halde kızıyordu.

«Yine bütün grup içinde, karakter ve beceriklilik bakımından bu ustalıkla hazırlanmış cinayeti ancak David

«Emmott işleyebilirdi.»

Emmott, ilk defa gözlerini ayakkabılarından kaldırdı. «Teşekkür ederim,» Sesinde hafif bir istihza vardı.

Poirot, «Listemdeki son iki isim Richard Garey'le Rahip Savigny'di.

«Heran hemşire ve diğerlerine göre Mr. Garey'le Mrs. Leidner birbirlerinden hiç hoşlanmıyorlardı. Birbirlerine nazik davranabilmek için kendilerini zorlamaktaydılar. Fakat başka biri — yani Miss Reilly onların o buz gibi tavırlarını değişik bir şekilde izah etti.

«Çok geçmeden Miss Reilly'nin izahının doğru olduğunu anladım. Bunu da Mr. Garey'i kızdırıp, kendisini konuşturmak suretiyle yaptım. Güç olmadı bu. Zira Richard Garey'nin sinirleri zaten kopacak kadar gerilmişti. Sinir krizi geçirmek üzereydi. Hâlâ da öyle ya. Bu şekilde azap çeken bir insan kendisini kolaylıkla müdafaa edemez.

«Richard Garey, hakikati çabucak söyledi. Bana büyük bir samimiyetle Louise Leidner'den nefret ettiğini açıkladı. Doğru söylediği meydandaydı. O Louise Leidner'den hakikaten nefret ediyordu. Fakat bunun sebebi neydi?

«Demin tehlikeli cazibeleri olan kadınlardan bahsettim. Fakat erkeklerin bazılarında da vardır bu çekicilik. Bazı erkekler en ufak bir şey yapmadan kadınların başlarını döndürürler. Bunun sebebi o gizli cazibedir. Mr. Garey'de de var bu. O başlangıçta Dr. Leidner'in en yakın, en samimi arkadaşıydı. Mrs. Leidner ise kendisini hiç ilgilendirmiyordu. İşte bu Mrs. Leidner'in hoşuna gitmedi. Louise Leidner erkeklere hükmetmek istiyordu. Onun için de Richard Garey'i elde etmeye karar verdi. Fakat zannedersen o sırada ummadığı bir şey oldu. Kadın belki de hayatında ilk defa ateşli, coşkun bir aşkın ne olduğunu anladı. Kendisi Richard Garey'e âşık oldu. Hem de delicesine.

«Garey ise — kadına karşı koyamadı. İşte Richard Garey'nin ıstırabının sebebi bu. Birbirine zıt iki hissin etkisindeydi. Louise Leidner'i hem seviyor, hem de ondan nefret ediyordu. Ona, arkadaşına ihanet etmesine sebep olduğu için kin duyuyordu. Dünyada hiç bir erkeğin kini, bir kadına istemeyerek âşık olan bir erkeğinki kadar şiddetli değildir.

«İşte bu da cinayet için esaslı bir sebepti. Richard Garey'nin bazı anlarda kendisini büyüleyen o güzel yüze müthiş bir darbe indirmek arzusuna kapıldığından eminim.

«Ta başından beri Louise Leidner'in ölümünün coşkun hisler ve ihtiraslarla ilgili bir cinayet olduğuna inanmıştım. İşte Mr. Garey tam böyle bir cinayeti işleyecek adamdı.

«Geriye bir tek katil adayı kalıyor. Rahip Savigny. Muhterem peder daha ilk karşılaşmamızda dikkatimi çekti. Zira pencereden içeriği gözetleyen adamı Heran hemşireden çok farklı bir şekilde tarif ediyordu. Tanıkların sözleri arasında bazı tezatlar olabilir. Normaldir bu. Fakat bu sefer aradaki farklar pek belirliydi. Ayrıca Rahip Savigny, adamın tek gözünün şaşı olduğunda da ısrar ediyordu. Yabancıyı teşhis etmek bu bakımdan daha kolay olacaktı.

«Fakat çok geçmeden Heran hemşirenin tarifinin doğru olduğu ortaya çıktı. Rahip Savigny'ninki ise yanlıştı. Sanki rahip, adamın yakalanmasına engel olmak için bizi bilhassa şaşırtmaya çalışıyordu.

«O halde — Rahip Savigny o yabancıyı tanıyordu. Kendisini onunla konuşurken görmüşlerdi. Fakat rahip, bu konuşmanın öyle önemli bir şey olmadığını söylemişti.

«Mrs. Leidner'le Heran hemşire yabancıyı ilk gördükleri zaman adam ne yapıyordu? Bir pencereden içeriye

İbakhmaya alışıyordu. Onlar bunun Mrs. Leidner'in oda-sının penceresi olduğunu sandılar. Fakat ben dışarı çıkın-ca bir şeyi farkettim. Yabancı antika odasını gözetleme-ye alıışmış da olabilirdi.

«O gece, bu karşılaşmadan sonra birinin antika oda-sına girdiğinden şüphe edilmmişti. Fakat odadan hiç bir şey de alınmamıştı. Fakat beni ilgilendiren nokta şu oldu: Dr. Leidner antika odasına koştuğu zaman Rahip Savig-ny'i orada bulmuştu. Rahip Savigny içeride bir ışık gör-düğünden bahsetmişti. Ama bunun doğru olup olmadığı da belli değildi.

«İşte bu yüzden Rahip Savigny gitgide ilgimi çekme-ye başladı. Geçen gün Rahip Savigny'nin Fredrick Bos-ner olabileceğini söylediğim zaman Dr. Leidner bu fikri-mi pek saçma buldu. Rahip Savigny'nin tanınmış bir adam olduğunu söyledi. O zaman aklıma daha basit bir izahat tarzı geldi.

«Rahip Savigny, tanınmış bir adamdı. Fakat o bura-ya gelmeden önce grupta kendisiyle karşılaşmış, onunla konuşmuş olan var mıydı? Hayır. O halde biri muhterem pederin kişiliğine bürünmüş olamaz mıydı? Muhtelif so-ruşturmaların sonunda grupta birlikte buraya gelen Dr. Byrd'ün hastalanması üzerine Tunus'a bir telgraf çekil-diğini öğrendim. Bir telgrafı ele geçirmek kadar kolay bir şey var mı? İşe gelince... Grupta nasıl olsa başka yazı uzmanı yoktu. Zeki bir adam bir kitap karıştırarak, bir iki şey öğrenir ve işi idare edebilirdi. Son günlere ka-dar kazılardan pek az yazılı levha çıkmıştı. Anladığım ka-darı da Rahip Savigny'nin bunlar hakkında verdiği bilgi gruptakileri bir hayli şaşırtmıştı.

«Rahip Savigny'nin bir sahtekâr olması ihtimali git-gide artıyordu.

«Fakat o Fredrick Bosner miydi?

«Nedense buna pek ihtimal veremiyordum. Hakikati

başka yerde aramak lâzımdı.

«Rahip Savigny'le uzun uzun konuştum. Ben katoligim. Bir sürü papaz ve rahip tanırım. Savigny bana haki ki bir rahipmiş gibi gelmiyordu. Fakat buna rağmen adamda yine de âşına olduğum bir taraf vardı. Onun tipinde kimselerle sık sık karşılaşıyordum. Tabii bu kimselerin dinle hiç bir ilgileri de yoktu. Bilâkis!

«Sağa sola telgraf çekmeye başladım.

«Sonra Heran hemşire farkına varmadan bana önemli bir ipucu verdi. Antika odasında, altın eşyalara bakıyorduk. Hemşire altın kupanın üzerindeki mumdan bahsetti. Ben, «Mum?» dedim. Rahip Savigny, 'Mum?' diye mırıldandı. Sesindeki ifade bana kâfi geldi. Hemen orada muhterem pederin ne olduğunu anladım.» Poirot, bir an durdu. Sonra da Dr. Leidner'e döndü. «Çok üzgünüm, mösyö. Fakat antika odasındaki o altın hançer, saç süsleri ve diğer eşyalar sizin bulduklarınız değil. Hırsız asıl altın eşyaların elektrikle kalıplarını çıkarmış. Telgraflarımdan sonuncusuna gelen cevaptan Rahip Savigny'nin Raoul Manier olduğunu öğrendim. Fransız polisinin iyi tanıdığı bir hırsızdır. Bilhassa müzelerden eski sanat eserlerini çalmağa meraklıdır. Ortağı da usta bir mücevhercidir.

«Siz Tunus'a telgraf çektiğiniz sırada Raoul Manier'nin de orada olduğunu, Tunustaki manastırı soymaya hazırlandığını öğrendim. Rahatsız olan Rahip Savigny, tek lifinizi red etmek zorunda kalmış. Fakat Manier onun telgrafını ele geçirmiş ve kendisi size bir cevap yazmış. Hiç bir tehlike olmadığından eminmiş. Manastırdaki keşişlerin bir gazetede Rahip Savigny'nin Irakta'ki kazılarda olduğunu okudukları takdirde bile bunun üzerinde durmayacaklarını, 'Gazeteler haberi yanlış almışlar,' diye düşüneceklerini biliyormuş.

«Manier, suç ortağıyla buraya gelmiş. Ondan sonra.

olanları biliyorsunuz. Rahip Savigny, altın eşyaların kablplarını çıkarmış. Suç ortağı da altından bunların eşle-rini yapmış. Rahip bu sahte tarihi eserleri antika odası-na koyarak, hakikilerini çalmış. İşte böyle... Hemşire Heran'la Mrs. Leidner'in dışarıda gördükleri de Rahibin suç ortağıymış tabii. Daha doğrusu Raoul Manier'in...

«Şimdi tekrar cinayete dönelim. Rahip Savigny, hır-sız Raoul Manier'di. Mrs. Leidner'in o gece antika oda-sında birinin dolastığını duyup, telâşlandı. Sonra Dr. Leid-ner, antika odasında Rahip Savigny'i buldu. Adam mec-buren içeride ışık gördüğüne dair o hikâyeyi uydurdu.

«Buna da inanıldı tabii. Fakat Mrs. Leidner aptal de-ğildi. Belki de daha önce altın kupanın üzerinde gördüğü mumu hatırladı. Bütün bu olayları birleştirerek hakikati anladı. Peki, sonra ne yaptı? Karakteri icabı, önce hiç bir şey yapmayarak, zaman zaman Rahip Savigny'i iğne-lemekle mi yetindi? Bu belki tehlikeli bir oyundu ama Louise Leidner böyle şeylerden hoşlanıyordu işte.

«Belki de kadın bu oyunu fazla uzattı. Rahip Savig-ny onu susturmaya karar vererek birdenbire harekete geçti.

«Rahip Savigny — Raoul Manier, bir hırsızdı. Aynı zamanda da katil miydi ?»

Poirot ayağa kalkarak, odada dolaşmaya başladı. Mendilini çıkararak alnını sildi. Sonra, «İşte bu sabaha kadar bu şekilde düşünüyordum,» diye devam etti. «Sekiz katil adayı vardı. Bunlardan hangisinin asıl canı olduğ-u-nu da bilmiyordum. Katilin kim olduğunu hâlâ öğreneme-miştim.

«Fakat cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır. Bir de-fa öldüren bir kadın veya erkek, ellerini tekrar kana bo-yamaktan çekinmez.

«Fakat başından beri bu evdekilerden birinin katili ele verecek bir şeyler kıldığından, — fakat bunu sakladı-

ğından şüphe ediyordum.

«Eğer öyleyse, o kimsenin hayatı tehlikede demekti.

«Ben en çok Heran hemşire bakımından endişe ediyordum. O enerjik, zeki, meseleleri çözümlmekten hoşlanan bir insan. Onun bildiğinden daha fazla bir şeyler öğrenmesinden ve böylece hayatını tehlikeye atmasından çok korkuyordum.

«Bildiğiniz gibi ikinci bir cinayet daha işlendi. Fakat kurban hemşire değil, Anne Johnson'du.

«Sonunda düşünerek hakikati bulacağımdan emin dim. Fakat Miss Johnson'un öldürülmesi benim esrarı daha çabuk çözmeme sebep oldu.

«Bir kere, şüpheliler listesinden bir isim eksilmişti. Yani Miss Johnson'un kendisi. Çünkü onun intihar ettiğine bir an bile inanmadım.

«Şimdi bu ikinci cinayeti inceleyelim.

«Bir : Cumartesi gecesi Heran hemşire Miss Johnson'u ağırlarken buldu. Aynı gece Miss Johnson bir kâğıt parçası yaktı. Bunun üzerindeki yazı imzasız mektuplardakine benziyordu.

«İki : Heran hemşire, Miss Johnson'un ölümünden bir kaç saat önce kadını terasta buldu. Anne Johnson, orada dehşete kapılmış, bir şeye inanamıyormuş gibi bir tavırla duruyordu. Hemşire kendisine ne olduğunu sorunca, «Birinin dışarıdan içeriye nasıl girebileceğini anladım,» dedi. 'Üstelik kimse bunun farkına da varmaz...' Veya buna benzer birtakım sözler. Fakat hemşireye daha başka bir şey söylemeye yanaşmadı. O sırada Rahip Savigny avludan geçiyordu. Carl Beiter ise fotoğraf odasının kapısında idi.

«Üç : Anne Johnson ölmek üzereyken, kendisini zorlayarak, bir iki kelime fısıldadı. 'Pencere — pencere—' diye tekrarladı.

«İşte bütün bildiklerimiz bunlar. Halletmemiz lâzım gelen meseleler ise :

«Mektupların iç yüzü nedir?

«Anne Johnson, terastan ne gördü?

«'Pencere — pencere—' sözleriyle neyi kastedti?

«*Eh bien*, önce ikinci meseleyi alalım. Çünkü bunun halli kolay. Ben Heran hemşireyle terasa çıkarak, onun gösterdiği yerde durdum. Yani Anne Johnson'un bir gece önce durduğu yerde. Kadın oradan avluyu, kemerli kapıyı, binanın kuzey tarafını ve arkeoloji grupundan iki kişiyi görmüştü. Miss Johnson'un sözlerinin Rahip Savigny veya Carl Beiter'le bir ilgisi var mıydı?

«Hemen aklıma bir şey geldi. Bir yabancı kılığını değiştirerek dışarıdan içeri girebilirdi. Ve gruptan bir kişinin kılığı böyle bir şeye uygundu. Rahip Savigny'nin kıyafeti! Bir yabancı Savigny gibi uzun bir cüppe, kolonyal bir şapka giydiği, sakal ve güneş gözlüğü taktığı takdirde kolaylıkla içeri girebilirdi. Uşaklar onu asıl rahip sanır, bir yabancının eve girdiğini farketmezlerdi.

«Anne Johnson'un kasedettiğı bu muydu? Yoksa kadın daha da mı ileri gitmişti? Yani Miss Johnson, rahibin bir sahtekâr olduğunu mu anlamıştı?

«Sahte Rahip Savigny hakkında yeterli bilgim vardı. Bu yüzden esrarın çözüldüğüne kanaat getirdim. Katil Raoul Manier'di. Mrs. Leidner'i kadının kendisini ele vereceğinden korktuğu için öldürmüştü. Fakat şimdi bir başka tehlike vardı. Miss Johnson da onun sırrını öğrenmişti. Bu yüzden onun da ortadan kaldırılması lâzımdı.

«Böylece her şey izah edilmiş oluyordu. İkinci cinayet. Rahip Savigny'nin cüppesini çıkarıp, sakalını traş ettikten sonra kaçı. Kanlı değirmeni Miss Johnson'un yatağının altına saklaması.

«Dediğim gibi hemen hemen tatmin olmuş gibiydim. Fakat tam mânasiyle de değil. Zira tam bir çözümün her

şeyi izah etmesi lâzımdı. Halbuki şimdi durum böyle değildi.

«Meselâ, Miss Johnson'un neden, «Pencere — pencere,' diye fısıldadığını bilmiyorduk. Onun mektup yüzünden niçin ağladığını öğrenememiştik. Terasta neden öyle dehşete kapıldığını hâlâ anlıyamamıştık.

«Yani bu çözüm dış şartlara uyuyordu ama psikolojik noktaları aydınlatmıyordu.

«Sonra terasta durmuş bu üç noktayı — yani mektupları, pencereyi, damı düşünürken vaziyeti anladım. Tıpkı Anne Johnson'un anladığı gibi...

«Ve bu seferki çözüm her şeyi de aydınlatıyordu!»

XXVIII

YOLCULUĞUN SONU

Poirot, etrafına bakındı. Herkes gözünü ona dikmişti. Sinirler daha da gerilmişti artık.

Bir şeyler olacaktı... Bir şeyler...

Poirot, sâkin bir tavırla sözlerine devam etti. «Biraz önce üç kişinin cinayeti işleme fırsatı bulamıyacağını söylemiştim. Sonra bunlardan ikisinin de cinayet sırasında iddia ettikleri yerlerde olmadığını açıklamıştım. Artık işlediğim büyük hatayı biliyordum. Üçüncü şahıs da yalan söylemişti. Bu cinayeti Dr. Leidner işlemiş olabilirdi... Ve — hakikaten de katil oydu.»

Derin, hayret dolu bir sessizlik oldu. Dr. Leidner bir şey söylemedi. Hâlâ çok uzaklarda gibiydi. Fakat David Emmott sıkıntılı sıkıntılı kımıldanarak, konuşmaya başladı.

— «Neyi kasedettiğinizi anlıyamadım, Mösyö Poirot.

Size Dr. Leidner'in üç çeyrek kalaya kadar terastan inmediğini söyledim. Hakikat bu. Yemin ederim. Yalan söylemiyorum. Dr. Leidner bana görünmeden karısının odasına giremezdi.»

Poirot, başını salladı. «Size inanıyorum. Dr. Leidner terastan ayrılmadı. Fakat Miss Johnson da, ben de onun karısını terastan ayrılmadan öldürdüğünü anladık.» Hayretle baktık. Poirot, «Pencere,» diye bağırdı. «Mrs. Leidner'in odasının penceresi avludan görünmeyen bir yerde, terasın altındaydı. Dr. Leidner ise terasta yalnızdı, onun yaptıklarını gören yoktu. O ağır havanlar ve değirmenler de elinin altındaydı. Katil, cesedin yerini kimseye göstermeden değiştirebildiği takdirde kadını öldürmek pek kolay olacaktı... Evet, hakikaten cinayet plânı çok basit ve ustacaydı... Dinleyin. Şöyle oldu. Dr. Leidner terasta çalışıyordu. Sizi yukarı çağırdı, Mr. Emmott. Sizi lâfa tuttuğu sırada küçük Abdullahın her zaman olduğu gibi avludan çıkarak, diğerlerinin yanına gittiğini farkettiler. Sizi on dakika yanında tuttu. Siz avluya inip Abdullah'a bağırmaya başlarken o da plânını tatbik etti.

«Cebinden, karısını daha önce de korkuttuğu o plastirin sıvalı maskeyi çıkararak parmaklığın üzerinden sarkıttı. Maske karısının camına vurmaya başladı.

«Bildiğiniz gibi bu pencere avluya değil, dışarıya, kırılara açılyordu.

«Mrs. Leidner, yatağına uzanmıştı. Yarı uykulu haldeydi. Sakin ve mesuttu. Birdenbire cama vurmaya başlayan maske dikkatini çekti. Fakat akşam değildi. Ortalık aydınlıktı. Onun için Louise Leidner korkmadı. Bilâkis bunun kaba bir oyun olduğunu anladı. Fena halde öfkelendi. Onun yerinde her kadının yapacağı bir şeyi yaptı. Yataktan fırlayarak pencereyi açtı. Başını parmaklık-

ların arasından uzatarak, bu oyunu kimin oynadığını anlamak için yukarı baktı.

«Dr. Leidner bekliyordu. Elinde o ağır taş değirmende hazırды. Tam zamanında değirmeni aşağıya bıraktı...

«Mrs. Leidner hafifçe bağırarak, pencerenin önündeki halının üzerine yığıldı. Hafif feryadını Miss Johnson duydu.

«Taş değirmende bir delik vardı. Dr. Leidner buradan bir ip geçirerek bağlamıştı. İpi çekerek, taş değirmeni yukarı aldı. Bunu, kanlı tarafı alta gelmek üzere diğer kapların arasına yerleştirdi.

«Sonra daha bir saat kadar işine devam etti. Sonra da ikinci perdenin açılması zamanının geldiğini düşündü... Merdivenlerden inerek Mr. Emmott ve Heran hemşireyle konuştu. Avludan geçerek karısının odasına girdi. Dr. Leidner orada ne yaptığını bize şu şekilde anlattı:

«'Karımın cesedinin yerde, yatağın yanında yattığını gördüm. Bir an felce uğradım âdeta. Yerimden kımıldayamadım. Sonra ilerleyerek, Louise'in yanında diz çöktüm. Başını kaldırdım... Hakikaten ölmüştü... Nihayet ayağa kalktım. Sersemlemiş, âdeta sarhoş gibi olmuştum. Kapıya erişmeyi başararak, diğerlerine haber verdim.'

«İstiraptan sersemlemiş bir insanın yapabileceği şeyler bunlar. Fakat şimdi size işin aşını anlatacağım. Dr. Leidner odaya girerek, çabucak pencereye koştu. Eldivenlerini giyerek, hemen pencereyi kapattı. Karısının cesedini alarak onu kapıyla yatak arasında bir yere yatırdı. Sonra pencerenin önünde duran halıdaki lekeyi farketti. Bunu diğer halılarla değiştiremezdi. Zira boyları başka başkaydı. Bu meseleyi şu şekilde halletti: Lekeli halıyı, leğen ibriğin durduğu komotun önüne serdi. Komotun önündekini de pencerenin altına. Leke farkedildiği takdirde bunun leğenin durduğu komotla bir ilgisi olduğu sanılacaktı, pencereyle değil. Çok önemli bir noktaydı bu. Hiç

kimşenin pencerenin cinayette mühim bir rol oynadığını anlamaması lâzımdı. Sonra Dr. Leidner odanın kapısına gelerek ıstırapla kıvranan bir koca rolünü oynadı. Bu onun için zor olmadı. Zira karısına hakikaten âşıktı.»

Dr. Reilly, sabırsız bir tavırla bağırdı. «Mösyö Poirot, madem kadını seviyordu, onu neden öldürdü? Cinayetin sebebi ne olabilir? Leidner konuşsana. Ona çıldırmış olduğunu söylesene.»

Dr. Leidner ne kımıldadı, ne de konuştu.

Poirot, «Size başından beri bu cinayetin coşkun hislerle ilgisi olduğunu söylemedim mi?» dedi. «Louise'in ilk kocası Fredrick Bosner neden kadını ölümle tehdit etmişti? Çünkü Louise'i seviyordu... Ve sonunda adam tehdidini yerine getirdi.

«Evet, evet. Dr. Leidner'in katil olduğunu anlayınca bütün karanlık noktalar da aydınlandı.

«Böylece ikinci sefer bir yolculuğa çıktım. Mrs. Leidner'in ilk evliliği... Tehdit mektupları. İkinci evliliği. Tehdit mektupları kadının başka erkeklerle evlenmesine engel olmuştu. Fakat kimse Louise'in Leidnerle evlenmesine mani olmaya kalkmamıştı. Dr. Leidner, aslında Feredrick Bosner olduğu takdirde o zaman bunun sebebi de kolaylıkla anlaşılabilirdi...

«Şimdi tekrar yolculuğumuza çıkalım. Bu seferki genç Fredrick Bosner'in hayatında yapacağımız bir gezi olacak.

«Fredrick, Louise'i ancak onun gibi kadınların uyarılabildiği o ihtirash aşkla seviyordu. Fakat kadın ona ihanet etti. Fredrick Bosner ölüme mahkûm oldu. Sonra kaçtı. Bindığı tren kazaya uğradı. Fredrick Bosner'e bir şey olmadığı gibi adam aynı kompartmanda yolculuk yapan ve kazada ölen İsveçli genç arkeolog Eric Leidner'in kimliğine bürünmeyi de başardı. Asıl Erric Leidner'in yüzü tanınacak halde değildi. Onun Fredrick Bosner oldu-

ğunu sandılar ve kendisini bu isimle gömdüler.

«Kendisini ölüme gönderen kadın hakkında neler düşünüyordu Fredrick? İlk ve en önemli olan nokta şuydu. Genç adam, hâlâ Louise'e âşıktı. Fredrick, yeni bir hayata başladı. Çok zeki ve kabiliyetli bir gençti. Arkeoloji hoşuna gitmişti. Bu sahada çalışmaya başlayarak, başarıya ulaştı. Fakat Louise'i hiç bir zaman unutamadı. Karısının hareketlerinden daima haberdardı. Onun başka bir erkeğe ait olmamasına karar vermişti. Mrs. Leidner'in Heran hemşireye Fredrick Bosner'i anlatırken söylediklerini unutmayın. Kadın, 'O müşfik, nazik fakat hain,' demişti. Louise birini beğenmeye başlar başlamaz, Fredrick ona bir tehdit mektubu yolluyordu. Karısının polise baş vura- cağını düşünerek de bu mektupları yazarken Louise'in el yazısını taklit etmekteydi. Polis, kendi kendisine tehdit mektupları yazan kadınlarla çok karşılaşmıştı. İki yazı arasındaki benzerliği farkedince de hemen Louise'in de o delillerden olduğuna inanacaktı. Ayrıca bu yazı yüzünden Louise de ilk kocasının sağ olup olmadığına bir türlü karar veremiyordu.

«Yıllar sonra Fredrick Bosner artık karısının hayatına tekrar girme zamanının geldiğine karar verdi. Onunla güya tanıştı. Her şey yolunda gitti. Louise hiç bir zaman karşısındakinin Fredrick Bosner olduğundan şüphelenmedi. Neticede Dr. Leidner tanınmış bir arkeologdu. O yakışıklı, dimdik gencin yerini sakallı, omuzları hafifçe çökmüş bir adam almıştı. İşte böylece tarihin tekrarlandığını görüyoruz. Daha önce de olduğu gibi Fredrick, tekrar Louise'e hükmetmeyi, onu idaresi altına almayı başardı. Louise ikinci defa onunla evlenmeye razı oldu. Ve bu sefer imzasız mektup da gelmedi.

«Ama ondan sonra kadına tekrar mektup yazıldı. Neden?

«Çünkü Dr. Leidner, yine ihtiyatlı davranıyordu. Ev-

liliğin sebep olduğu o samimi anlar Louise'in bazı şeyleri hatırlamasına sebep olabilirdi. Onun için adam karısının Dr. Leidner'le Fredrick Bosner'in ayrı ayrı kimseler olduğuna iyice inandırmak istiyordu. İşte bunun için tekrar tehdit mektubu yazdı. Güya havagazıyla onları zehirlemeye kalktı.

«Ondan sonra her şey yolunda gitti. Dr. Leidner hayatından memnundu. Ondan sonra imzasız mektup yazmasına da lüzum yoktu. Louise'le mesut bir hayat süreçlerdi.

«Fakat hemen hemen iki yıl sonra mektuplar tekrar başladı.

«Neden? Çünkü o mektuplardaki tehdit kuru sıkı değildi. Zaten Mrs. Leidner'in korkusunun sebebi de buydu. Kadın, nazik ve müşfik Fredrick'inin zamanı gelince ne kadar amansız ve hain olduğunu biliyordu... Evet, Fredrick Bosner tekrar tehdiye başladı. Louise kendisinden başka bir erkeğin olduğu takdirde onu öldürecekti. Ve — Louise Richard Garey'le sevişiyordu.

«İşte bunu anlayan Dr. Leidner, soğukkanlılıkla, sakın sakın cinayet plânını hazırladı.

«Şimdi Heran hemşirenin oynadığı rolün önemini kavlıyor musunuz? Dr. Leidner'in karısı için bir hemşire tutması başlangıçta beni şaşırtmıştı ama artık durum anlaşılıyordu. Dr. Leidner'in karısının cesedi bulunduğu zaman kadının en aşağı bir saat önce ölmüş olduğunu anlayacak ve bunu kesinlikle söyleyecek, profesyonel birine, bir tanığa ihtiyacı vardı. Bu tanık, kadının kocası terasta çalıştığı sırada öldürüldüğüne yemin edecekti. Aksi takdirde polis Dr. Leidner'in karısının odasına girdiği zaman onu öldürmüş olduğundan şüphe edebilirdi. Fakat tecrübeli bir hemşire kadının en aşağı bir saat önce öldüğünü kesinlikle söyleyebilir ve polis de ona inanırdı.

«Katili öğrendikten sonra bu yıl eve neden öyle ger-

gin bir havanın hâkim olduğunu da anladım. Herkes buna Mrs. Leidner'in sebep olduğunu sanıyordu. Halbuki bir grupta her şey daima baştaki kimseye bağlıdır. Dr. Leidner sessiz olmakla beraber, kuvvetli bir insandı. Etrafındakileri anlayışla, zekice idare etmesini biliyordu. İşte bu yüzden de daima gruba neşeli bir hava hâkimdi.

Ama bu yıl durum değişmişti. O halde bunun sebebi yine baştaki adam, yani Dr. Leidner'di. O gerginlik ve endişenin kaynağı oydu. Gruptakiler bu değişikliği seziyor, fakat durumu anlıyamıyorlardı. Dr. Leidner, ilk bakışta yine aynıydı. Nazik, anlayışlı. Fakat aslında o sabit bir fikre saplanmıştı. Karısını öldürmeye hazırlanıyordu.

Şimdi ikinci cinayete, Miss Johnson'un öldürülmesine geliyoruz. Kadın zannedersen Dr. Leidner'in bürosunu toplarken, yarım kalmış bir tehdit mektubu buldu. Anne Johnson, fena halde şaşırdı, sarsıldı. Demek Dr. Leidner karısını mahsus korkutmuştu. Miss Johnson durumu pek anlayamadı ama fena halde üzüldü. İşte Heran hemşire kendisini gördüğü zaman kadın bu yüzden ağlıyordu.

«Anne Johnson'un Dr. Leidner'in katil olduğundan hemen şüphe ettiğini sanmıyorum. Fakat kadın Mrs. Leidner'le Rahip Savigny'nin odasından gelen seslerle yaptığım denemeyi farketmişti. O zaman, 'Eğer duyduğum Louise Leidner'in sesiyse,' diye düşündü. 'O zaman kadının odasının penceresi açıktı.' O anda Miss Johnson bundan bir mânâ çıkaramadı, ama pencere meselesini de unutmadı.

«Artık durmadan düşünüyor, hakikati anlamaya çalışıyordu. Belki mektuplardan Dr. Leidner'e bahsetti. O zaman adamın durumu değişti. Veya buna benzer bazı olaylar oldu ve Miss Johnson'un şüpheleri uyandı.

«Fakat kadın, 'Dr. Leidner katil olamaz,' diye düşündü. 'O cinayet sırasında terastaydı.'

«Sonra bir akşam terasa çıktığı zaman hakikati anla-

dı. Mrs. Leidner, terastan öldürülmüştü. Aynı anda Heran hemşire Anne Johnson'un yanına geldi. Fakat kadın, Dr. Leidner'e karşı duyduğu o eski sevgi yüzünden hakikati gizlemeye çalıştı. Aksi tarafa bakarak, avludan geçen Rahip Savigny'yi gördü. Eve görünmeden nasıl girileceğini anladığını söyledi.

«Heran hemşire fazla konuşmak istemedi. 'Düşünmesi' lâzımdı.

«Miss Johnson'u daima endişeyle gözetleyen Dr. Leidner onun hakikati öğrendiğini anladı. Anne Johnson, duyduğu dehşeti saklayabilecek bir kadın değildi. Evet, kadın onu henüz ele vermemişti ama adam ona ne kadar zaman güvenebilirdi?

«Cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır. Dr. Leidner, gece su bardağının yerine asitle dolu olanımı koydu. Miss Johnson'un intihar ettiğini sanmaları imkânı vardı. Hat-tâ onun katil olduğu için vicdan azabına dayanamayarak canına kıydığını bile düşünebilirlerdi. Bu düşünceyi desteklemek için Dr. Leidner, taş değirmeni kadının yatağının altına gizledi.

«Zavallı Miss Johnson ise ölüm anında kendisine o kadar pahalıya mal olan hakikati Heran hemşireye anlatmaya çalıştı. 'Pencere... Pencere...' Mrs. Leidner, pencereden öldürüldü,' demek istiyordu. 'Kapıdan giren biri tarafından değil.'

«İşte bu çözüm yoluyla her şeyi izah etmiş oluyoruz... Fakat elimizde delil yok. Hiç bir delil yok.

Kimse konuşmadı. Hepimiz bir dehşet kasırgasıyla sarsılıyorduk. Belki buna biraz da merhamet karışmıştı.

Dr. Leidner ne konuşmuş, ne kıvıldamıştı. Hâlâ öyle oturuyordu. Yorgun, yaşlı bir adamdı. Nihayet yerinden doğrularak, yorgun ve müşfik gözleriyle Poirot'ya baktı.

— «Evet,» dedi. «Delil yok. Fakat bu önemli değil. Siz benim hakikati inkâr etmeyeceğimi biliyordunuz...

Ben hakikatleri hiç bir zaman inkâr etmedim... Galiba her şey ortaya çıktığı için memnunum da... O kadar yorgunum ki...» Sonra ilâve etti. «Anne için çok müteessirim. Kötü, — mantıksızca, — benim yapamıyacağım bir şeydi. Buna korku sebep oldu.» İstirapla bükülmüş olan dudaklarının kenarında hafif bir tebessüm uçtu. «Siz iyi bir arkeolog olabilirdiniz, Mösyö Poirot. Sizde geçmişî gözlemin önüne serme gücü var... Her şey anlattığınız gibi oldu... Louise'i seviyordum ve onu öldürdüm... Louise'i tanımış olsaydınız, bunun sebebini anlardınız... Fakat — yine de anlıyorsunuz sanırım...»

XXIX

SON SÖZ

Başka yazılacak bir şey yok.

Sahte Rahip Savigny'le suç ortağını onlar Beyrut-tan vapura binerken yakaladılar.

Sheila Reilly, David Emmott'la evlendi. Bunun kızı akıllandıracağını sanıyorum. David Emmott öyle 'paspas' yapılacak erkeklerden değil. Sheila'yı iyice terbiye edecek. Sheila zavallı Bill Coleman'la evlenseydi, ona yapmadığını bırakmazdı.

Bill Coleman bir yıl önce apandisit ameliyatı olduğu zaman ona ben baktım. Onunla iyi dost olduk. Vasisi Bill Coleman'ı bu sefer Güney Afrika'da bir çiftliğe gönderdi.

Bir daha Doğuya gitmedim. Fakat bazan, 'Keşke gidebilsem,' diye düşünüyorum. Su dolabının sesini, derede çamaşır yıkayan kadınların şarkılarını, — develerin insana kurumla bakışlarını hatırladığım zaman bayağı hasret duyuyorum.

Dr. Raily İngiltereye geldiği zaman bana da uğru-

yor. Zaten bu kitabı yazmamı da o istedi.

Mösyö Poirot, o olaydan sonra Suriye'ye döndü. Bir hafta sonra da Orient Ekspres'le Paris'e giderken başka bir cinayet vakasına karıştı.

Louise Leidner'i zaman zaman düşünüyorum. Bazan onun pek kötü bir kadın olduğuna karar veriyorum. Bazan da acınacak bir insan...

Nedense Dr. Leidner'e karşı da merhamet duyuyorum. Onun iki kişiyi öldürdüğünü biliyorum ama nedense adamdan nefret edemiyorum. Louise Leidner'e delice âşıktı. Birini bu şekilde sevmek feci bir şey olmalı.

. Hay Allah! Dr. Reilly çok haklıymış. İnsan bir yazıya nasıl son vereceğini hakikaten bilemiyor. Şöyle güzel, dokunaklı bir cümle bulsaydım çok iyi olurdu.

Bari Dr. Reilly'den bana Arapça bir cümle yazmasını isteyeyim.

Poirot'nun söylediği gibi bir şey.

Rahman ve rahim olan Allah'ın adına...

İşte buna benzer bir cümle...

SON

KLÂSİK POLİS ROMANLARI DİZİSİ

1	Beklenmeyen Şahit — A. Christie	5.—
2	Cellât Kozu	5.—
3	Gölgedeki Adam	5.—
4	Öldüren Büyü — A. Christie	5.—
5	Sarı Odanın Esrarı	5.—
6	Kırık Ayna — Agatha Christie	5.—
7	Kayıp Darağacı	5.—
8	Saatler — Agatha Christie	5.—
9	Mor İzler	5.—
10	Üç Tabut	5.—
11	Çarpık Ev — Agatha Christie	5.—
12	Kardeki Kan İzleri	5.—
13	Yaldızlı Eller	5.—
14	Kapı Vuruldu — Agatha Christie	5.—
15	Ya Ben Kimim?	5.—
16	Ölüm Adası — Agatha Christie	5.—
17	Karanlıkta Dört Ölü	5.—
18	Sonuncu Kurban — A. Christie	5.—
19	Ölüm Oyunu — Agatha Christie	5.—
20	On Çay Fincanı	5.—
21	Cinayetler Otel — Agatha Christie	5.—
22	Ölünün Aynası — Agatha Christie	5.—
23	Cinayet Kulübü — A. Christie	5.—
24	Ölümle Randevu — A. Christie	5.—
25	Tavus Kuşu Cinayeti — A. Christie	5.—
27	Cinayet İlânı — A. Christie	5.—
28	Lânetli Aile — A. Christie	5.—
29	Biri Ölecek — A. Christie	6.—
30	Porsuk Ağacı Cinayeti — Christie	6.—
31	Beş Küçük Domuz — A. Christie	6.—
32	Ölüm Kapıda Bekliyordu	6.—
33	Noel'de Cinayet	6.—
34	Gece Yarısı Cinayeti	6.—
35	Pembe Evdeki Ölü	6.—
36	Gece Gelen Ölüm	6.—

ALTIN LİSTE 1970

3	Arka Sokak — Fanny Hurst	12.50
5	İnsanlar Yaşadıkça — J. Jones	12.50
6	Karanfilli Kadın — A. J. Cronin	12.50
9	İhtiras Yolcuları	5.—
10	Öteki kadın	5.—
13	Aşk Serenadı	5.—
19	Genç Aslanlar — İrwin Shaw	10.—
20	Çıplak Maya — S. Edwards	10.—
22	Şeytanın Kahkanası — F. Yerby	10.—
23	Beni Bırakma — H. Robbins	10.—
25	Üç Arkadaş — E. M. Remarque	15.—
26	Her Sabah Gibi — S. Graham	10.—
30	Drina Köprüsü — (Nobel 1961)	12.50
32	Jane Eyre — C. Bronte (Klâsik)	12.50
33	Kızım Ve Ben — A. Moravia	12.50
34	Pikvik — C. Dickens (Klâsik)	10.—
35	Acı Hayat — (Nobel 1962)	12.50
36	Genç Kızlar — Vincent Ewing	15.—
37	Leopar — Guiseppe Lampedusa	10.—
38	Garp Cep. Y. Birsey Yok.	12.50
40	Kıyamete İki Saat — E. Burdick	10.—
42	Gün Batarken — (Nobel 1961)	12.50
43	İstirap Sokağı — Leon Uris	12.50
44	Artamonovlar — Maksim Gorki	12.50
45	Kleopatra — Emil Ludwig	10.—
46	Hayat Hüzünleri — S. Maugham	12.50
48	Tom Jones — H. Fielding (Klâsik)	12.50
50	Sardalya Sokağı — J. Steinbeck	12.50
51	Aşk Ne Acı — Han Suyin	15.—
52	Siyah Melek — Mika Waltari	12.50
53	Lolita — V. Nabokov	12.50
54	Uyanış — J-P. Sartre (Nobel)	15.—
64	Bekleyiş — J-P. Sartre (Nobel)	15.—

67	Tükeniş — J-P. Sartre (Nobel)	15.—
55	Dr. Jivago — B. Pasternak (Nobel)	15.—
57	Karolin — Cecil S. Laurent	12.50
65	Karolin Aşıkları — C. S. Laurent	12.50
72	Karolin Saray Sevgilisi — » »	12.50
58	Krallar Önde Gider — J. D. Brown	10.—
62	Alkatraz Kuşçusu — T. E. Gaddis	12.50
63	Kader Rüzgârı — E. Caldwell	12.50
66	Aşkın Sonu — Graham Green	12.50
68	Karanlığın İçinde — H. Keller	10.—
69	Uyandırılmış Toprak — M. Şolohov	15.—
70	Durgun Don I. — (Nobel 1965)	15.—
73	Durgun Don II — M. Şolohov	15.—
78	Durgun Don III — M. Şolohov	15.—
80	Durgun Don IV — M. Şolohov	15.—
71	Çalılıkta Aşk — Ch. Mergendahl	15.—
74	Don'da Hasat — M. Şolohov	15.—
75	Yuvanın Bekçileri (1965 Pulitzer)	12.50
76	İguana Gecesi — T. Williams	12.50
77	El-Sid — Robert Krepps	12.50
82	Yaşama Sevinci — (Nobel)	12.50
83	Şahika — A. J. Cronin	15.—
84	İki Şehrin Hikâyesi — C. Dickens	15.—
85	Gecenin Sonu F. Mauriac (Nobel)	12.50
86	Mandarinler — S. Beauvoir	15.—
87	Vatan İçin Döğüstüler — Şolohov	10.—
88	Bir Gece İçin — Denise Robins	15.—
89	Gora — R. Tagore (Nobel)	15.—
90	Unutulmayan Sevgili — H. Roche	12.50
91	Bir Gecelik Misafir I — (Nobel)	12.50
95	Bir Gecelik Misafir II — J. Agnon (Nobel 1966)	12.50
96	Justine — L. Durrell	12.50
94	Bir Genç kız Yetiştiriyor — B. Smith	15.—
98	Tağra Kızı — F.E. Silanpaa (Nobel)	12.50

100	Neşeli Günler — M. Von Trapp	15.—
101	Yabancı — A. Camus (Nobel)	12.50
102	Bebekler Vadisi — J. Susann	15.—
103	Kırık Hayat — D. Maurier	12.50
104	Lekeli Günler — Faulkner (Nobel)	12.50
108	Sisli Ufkılar — Taylor Caldwell	15.—
109	Kasırga — (Nobel 1967)	12.50
110	Çanlar Kimin İçin Çalıyor —	15.—
106	Rus Senfonisi — Heinz Konsalik	15.—
107	Kâbus Şatosu — A. J. Cronin	15.—
111	Rebecca — Daphne du Maurier	12.50
112	Aşkı Senindir — H. Robbins	15.—
113	Girdapta — A. Pisemski	15.—
114	Aşk ve Gurur — Jane Austen (Kl.)	15.—
115	Anneler ve Kızlar — E. Hunter	15.—
116	Canavar Tohumu — P. S. Buck	15.—
117	Sevgi Çağı — (Nobel)	15.—
118	Dinmeyen Hasret — U. Horster	15.—
119	Palyaço — Heinrich Böll	12.50
120	Tepedeki Hayat — John Braine	12.50
121	Yıllardan Sonra — C. Gaskin	15.—
122	Vadideki Zambak — H. Balzac	12.50
123	Masum Suçlular — Dariel Telfer	15.—
124	Oliver Twist — Charles Dickens	15.—
125	Gençlik Bunalımları — H. Hesse	12.50
126	Bülbülü Öldürmek — Harper Lee	12.50
127	İnsanların Dünyası — A.S. Exupery	12.50
128	Altın Vücutlar	15.—
129	Aşkın Saati Gelince — E. Glyn	15.—
130	Karlar Ülkesi (Nobel 1968)	12.50
131	Ölümler Genç Kalır — A. Seghers	12.50
132	Suç ve Ceza I — Dostoyevski	12.50
133	Suç ve Ceza II. — Dostoyevski	15.—
136	Erken Gelen Sonbahar	15.—

134	Umut Parkı — Jane Austen	15.—
135	Romalı Dilber — A. Moravia	15.—
137	Mağrur ve Masum — T. Caldwell	15.—
138	Goriot Baba — Balzac	12.50
139	Misis Parkington — Bromfield	15.—
140	Kiraz Çiçekleri — Kawabata	12.50
141	Mayerling Faciası — C. Anét	12.50
142	İlâhî Komedyâ — Dante	12.50
145	İlâhî Komedyâ II — Dante	15.—
144	Gizli Duygular	12.50
143	Tehlikeli Alâkalar — Lajos	15.—
146	Sen Olmayınca	15.—
147	Mutluluğu Beklerken — Lagerlöf	15.—
148	Kırmızı ve Siyah — Stendhal	17.50
149	Günah Yılları — L. Douglas	12.50
150	Merhamet — S. Zweig	15.—
151	Karamazof Kardeşler - Dostoyevski	15.—
152	Mazurka — E. Fredrich	12.50
153	Ayrılık Şarkısı (F. Barclay)	15.—
154	Kalabalıktan Uzak (T. Hardy)	15.—
155	Karamazof Kardeşler - II	20.—
156	Bitmeyen Kavga (J. Steinbeck)	15.—
157	Aşkta da Üstün (Stella Dallas)	15.—
158	Kül ve Ateş (J. Austen)	15.—
159	Silâhlara Veda (Hemingway)	12.50
160	Elem Yolcuları	15.—
161	Godot'yu Beklerken (Nobel 1969)	12.50
162	Buddenbrook Ailesi I (T. Mann)	15.—
163	Aşk Çiçeği (F. Croisset)	15.—
164	Çalardı Basel'in Çanları (Aragon)	15.—
165	Ezilenler (Dostoyevski)	15.—
166	Amber (K. Winsor)	15.—
167	Yalnız Seninim (Harold Robbins)	15.—

MENEKŞE GÖZLÜ KADIN ENDİŞEYLE BANA BAKIYORDU. NİHAYET, «KORKUYORUM,» DİYE FISILDADI. «ÖLDÜRÜLMekten KORKUYORUM.»

BOŞ YERE ENDİŞELENIYORSUNUZ. SİZİ ÖLDÜRMEYİ KİM İSTER?

ACI ACI GİTTİ. «KİM Mİ İSTER? İLK KOCAM. TABİİ. HERKES ONUN SAVAŞTA ÖLDÜĞÜNÜ SANIYOR AMA BEN ONUN SAĞ OLDUĞUNU, LIR GÖLGE GİBİ PEŞİMDE DOLAŞTIRIYORUM. ŞİMDİ DE PUSUDA BEKLİYOR. FIRSAT BULUR BULMAZ BENİ ÖLDÜRECEK!»